

**Světový
bestseller.
prodáno přes
milion výtisků.**

**SALLY
ROONEYOVÁ**

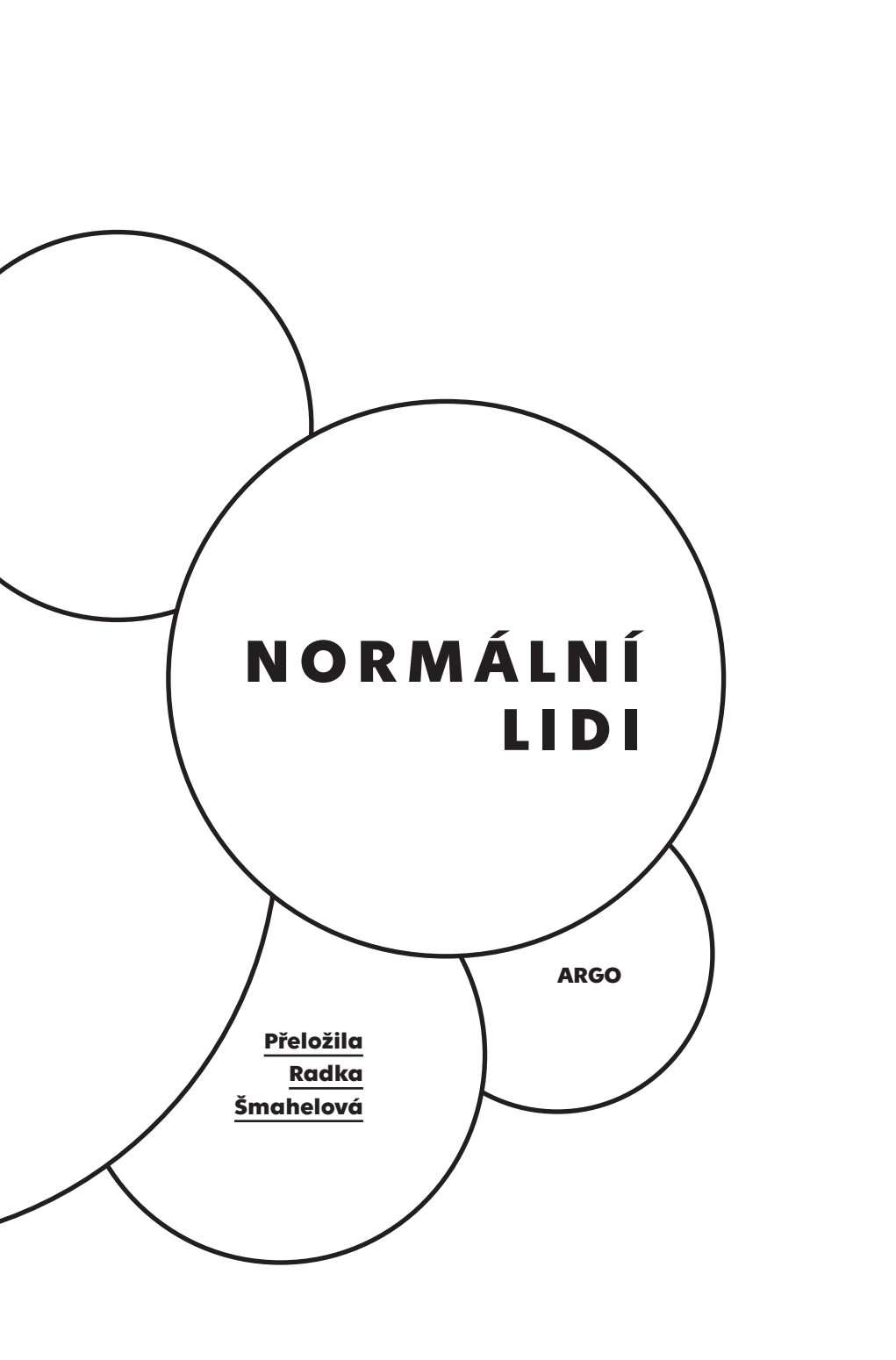
NORMÁLNÍ LIDI

The image features a minimalist design with several overlapping circles of varying sizes, all outlined in a thin black line. The circles are arranged in a way that they appear to be floating or overlapping each other. The largest circle is positioned in the lower right quadrant, while a smaller one is in the upper left. Another circle is partially visible on the right edge, and a fourth one is partially visible at the bottom. The text 'SALLY ROONEYOVÁ' is centered within the upper-left circle.

**SALLY
ROONEYOVÁ**

NORMÁLNÍ LIDI

ARGO

**Přeložila
Radka
Šmahelová**

NORMAL PEOPLE

All rights reserved.

© Sally Rooney, 2018

Czech edition © Argo, 2020

Translation © Radka Šmahelová, 2020

ISBN 978-80-257-3313-4 (váz.)

ISBN 978-80-257-3351-6 (e-kniha)

**Jedno z tajemství změny vnitřního klidu
se příhodně nazývá rozhovor
a pro mnohé z nás vůbec nic neznamená,
dokud se nás něčí osobnost obzvláště
nedotkne, pak teprve pochopíme.**

GEORGE ELIOTOVÁ: DANIEL DERONDA

Když Connell zazvoní, Marianne otevře. Má na sobě ještě školní uniformu, ale už si sundala svetr, takže tam stojí jen v halence a sukni a nemá ani boty, jen silonky.

Ahoj, řekne Connell.

Pojď dál.

Marianne se obrátí a jde do haly. Connell za sebou zavře dveře a vydá se za ní. O pár schodů níž, v kuchyni, si jeho matka Lorraine sundává gumové rukavice. Marianne se vyšvihne na linku a vezme do ruky otevřenou sklenici nutelly a lžičku.

Marianne říká, že jste dneska dostali výsledky zkušebních testů, ozve se Lorraine.

Jo, už máme angličtinu, kývne Connell. Nedávají to na jednu. Vyrazíme?

Lorraine pečlivě složí rukavice a uklidí je pod dřez. Potom si rozpustí vlasy. Connell si říká, že tohle přece může počkat do auta.

Prý se ti fakt podařil, pokračuje Lorraine.

Byl nejlepší ze třídy, dodá Marianne.

Jo, přiznává Connell. Ale Marianne taky zabodovala. Můžeme už jet?

Lorraine si rozvazuje zástěru a zaváhá.

Nevěděla jsem, že tak spěcháme.

Connell si strčí ruce do kapes a snaží se otráveně nevzdychnout, podaří se mu to jen tak, že se hlasitě nadechne, takže to nakonec jako vzdychnutí zní.

Skočím ještě vyndat prádlo ze sušičky, prohlásí Lorraine. A pak půjdeme, jo?

Connell mlčí a jen sklopí hlavu. Lorraine odchází.

Nechceš? ptá se ho Marianne.

Nabízí mu skleničku nutelly. Connell zaboří ruce ještě hlouběji do kapes, jako by si do nich nejradši vlezl celý.

Ne, dík, odmítne.

A dostal jsi dneska i výsledky z frániny?

Už včera.

Connell se opře zády o ledničku a dívá se na Marianu, jak olizuje lžičku. Ve škole se oba tváří, že se neznají. O Marianně se ví, že bydlí v obrovské bílé vile s příjezdovou cestou, a o Connellovi, že jeho máma uklízí, ale nikdo si to nespojuje dohromady.

Dostal jsem jedničku. A co ty z němčiny?

Taky jedničku, odpoví Marianne. Chceš se vytahovat?

Dostaneš šest set bodů, vid'?

Marianne pokrčí rameny. Ty asi jo, řekne.

Ty jsi ale chytřejší.

Z toho si nic nedělej. Jsem nejchytřejší ze všech.

Marianne se zazubí. Ve škole lidmi otevřeně pohrdá. Nemá žádné kamarády a o přestávkách na oběd si někde zalezlá čte. Dost lidí ji nesnáší. Táta jí umřel, když jí bylo třináct, a Connell zaslechl, že teď prý má nějakou duševní poruchu nebo co. Nekecá, že je ve škole nejchytřejší. Děsí ho, když s ní má zůstat o samotě, ale zase se mu líbí představovat si, co jí říká, aby ji ohromil.

V angličtině ale nejlepší nejsi, podotkne.

Marianne si olízne rty, nijak ji to nerozhodí.

Jasně, možná bys mi mohl dávat doučko, odpoví.

Connell cítí, jak mu rudnou uši. Snad to jen bagatelizuje a nic tím nemyslí, a jestli tím něco myslí, tak jen proto, aby ho shodila, protože ji všichni nesnáší. Nosí hnusný boty s tlustou podrážkou a vůbec se nemaluje. A prý si ani neholí nohy. Tradovalo se, že se jednou v jídelně pokecala čokoládovou zmrzlinou, a tak šla na záchod, tam si halen-

ku sundala a vyprala si ji v umyvadle. Kdyby chtěla, mohla by klidně Connella ve škole oslovit a přede všemi mu říct: Uvidíme se odpoledne. To by byl pěkný trapas. A trapasy si ona užívá. Ale nikdy to neudělala.

O čem jsi mluvil s Nearyovou? vyzvídá Marianne.

Ále, o ničem. Nevím, asi o zkouškách.

Marianne otočí lžičkou ve sklenici.

Balí tě snad nebo co? zeptá se.

Connell sleduje, jak otáčí lžičkou. Ještě pořád mu hoří uši.

Proč to říkáš? ptá se.

Proboha, snad s ní nic nemáš, že ne?

Ani omylem. Připadá ti to vtipný?

Promiň, omlouvá se Marianne.

Snaží se soustředit, jako by mu očima provrtávala lebku skrz naskrz.

Máš pravdu, fakt to není vtipný. Promiň.

Connell kývne, rozhlídne se po místnosti a přejede špičkou boty po spáře mezi dlaždičkami.

Občas si ale říkám, že se ke mně chová divně, ozve se. Ale nikdy bych to nikomu neřekl.

Přijde mi, že s tebou flirtuje i o hodinách.

Fakt?

Marianne přikývne. Connell se podrbe na krku. Profesorka Nearyová učí ekonomii. Ve škole se toho o jeho údajných citech k ní namluví ažaž. Tvrdí se dokonce, že si ji snažil přidat na facebooku do přátel, což teda rozhodně neudělal a neudělá. Vlastně ho nijak zvlášť nezajímá, ani se s ní nebaví, zatímco ona se k němu docela má. Někdy ho po vyučování zastaví a začne s ním řešit, co chce v životě dělat. Jednou se dokonce dotkla jeho kravaty. Nemůže přece nikomu říct, jak se k němu chová, ostatní by si mysleli, že se chlubí. Při vyučování mu je trapně a stydí se, takže se ani nemůže soustředit. Jen sedí a tupě zírá do

učebnice, dokud se mu sloupcové grafy před očima nezačnou rozplývat.

Pořád si ze mě někdo dělá srandu, že ji miluju, stěžuje si Connell. Ale to není vůbec pravda. Teda, snad si nemyslíš, že na ni reaguju, když se takhle chová, že ne?

Ne, toho jsem si nevšimla.

Connell si bezmyšlenkovitě utře ruce do školní košile. Všichni jsou o jeho poblázněnosti do profesorky Nearyové tak přesvědčeni, že někdy začíná pochybovat o vlastních pocitech. Co když, někde nad nebo pod úrovní vlastního vnímání, po ní ve skutečnosti touží? Vždyť ani neví, jaké to je po někom toužit. Pokaždé když se s někým vyspal, tak ho to jen stresovalo a bylo mu to odporné, až si říkal, že s ním je něco špatně, že má nějakou poruchu vývoje a nedokáže mít intimní poměr se ženou. Jen tam leží a říká si: To bylo tak hnusný, že mi z toho je na blití. Je to jeho problém? A ta nevolnost, kterou cítí, když se k němu profesorka Nearyová naklání, je to snad sexuální vzrušení? Jak to má poznat?

Jestli chceš, můžu zajít za Lyonsem, navrhne Marianne. Neřeknu mu, žeš mi to říkal, jen že jsem si toho sama všimla.

Na to zapomeň. Ani náhodou. Nikomu nic neříkej, ani slovo, ok?

Dobře.

Connell se na ni podívá, aby se ujistil, že to myslí vážně, a potom kývne.

Nemůžeš za to, že se takhle k tobě chová, prohlásí Marianne. Neděláš nic špatného.

A proč si teda všichni myslej, že jsem do ní zabouchnu-
tej? hlesne Connell.

Možná proto, že když s ní mluvíš, jsi červeněj až za uši-
ma. Jenže ty se červenáš furt, prostě máš takovou kůži.

Connell si krátce odfrkne. Tak teda dík, řekne.

Fakt.

Dík, vím o tom.

Teď jsi taky rudej jak rak, podotkne Marianne.

Connell zavře oči a přitiskne jazyk na horní patro. Slyší, jak se Marianne směje.

Proč jsi na lidi tak hnusná? zeptá se.

Nejsem hnusná. Je mi úplně jedno, jestli se červenáš. Nikomu to nepovím.

Jen proto, že to nikomu nepovíš, si nemůžeš říkat, co se ti zlíbí.

Ok, tak promiň.

Connell se otočí a podívá se z okna na zahradu. Ta připomíná spíš nějaký areál. Je na ní tenisový kurt a obrovitánská kamenná socha ženského těla. Podívá se do „areálu“ a přitiskne obličej k chladnému sklu. Když si lidi vyprávějí historku o tom, jak si Marianne vymáchala halenku v umyvadle, dělají, kdovíjak to není vtipné, jenže Connell si myslí, že ten pravý důvod je jiný. Marianne nikdy s nikým ze školy nešla ani na rande, nikdo ji neviděl nahatou a ani nevědí, jestli je na kluky, nebo na holky, nikomu to nepoví. A to jim na ní vadí. A proto si vykládají tu historku, jako by nakoukli někam, kde nemají co dělat.

Nechci se s tebou hádat, řekne Marianne.

Nehádáme se.

Chápu, asi mě nesnášíš, ale jsi jedinej člověk, kterej se mnou vlastně mluví.

Nikdy jsem neřekl, že tě nesnáším.

To ji zaujme a zdvihne hlavu. Connell se dál rozpačitě dívá do zahrady, ale koutkem oka vidí, jak na něj Marianne kouká. Když s ní mluví, má pocit absolutní důvěry. Mohl by jí o sobě říct úplně všechno, i největší úchylárny, a ona by o nich nikomu neřekla, tím si je jistý. Když s ní je sám, je to, jako by otevřel dveře z normálního světa a pak je za sebou zavřel. Nebojí se jí, ve skutečnosti je Marianne

úplně v pohodě, ale bojí se být s ní, protože se pak chová strašně zmateně a říká věci, které by nikdy normálně neřekl.

Před pár týdny, když čekal v hale na Lorraine, sešla Marianne dolů jen v županu. Byl to obyčejný bílý župan a měla ho úplně normálně zavázaný. Měla mokré vlasy a kůže se jí leskla, jako by se zrovna namazala krémem. Když spatřila Connella, zarazila se a řekla: Promiň, nevěděla jsem, že tu jsi. Možná vypadala nervózně, ale ne nějak nepříjemně nebo tak. Potom šla zas nahoru. Zůstal stát v hale. Věděl, že se nejspíš v pokoji oblíká, a ať už na sobě bude mít cokoli, až zas půjde dolů, oblíkne si to s vědomím, že ji viděl na schodech. Lorraine to nakonec stihla dřív, než se Marianne znovu objevila, takže ani neviděl, co si vzala. Ne že by mu na tom nějak zvlášť záleželo. Rozhodně nikomu ve škole neřekl, že ji viděl v županu nebo že byla nervózní, nikomu do toho nic nebylo.

Já tě mám ráda, prohlásí Marianne.

Connell chvíli mlčí, napětí mezi nimi dramaticky roste a dopadá na jeho obličej a tělo téměř fyzickou silou. Potom do kuchyně vejde Lorraine a uvazuje si kolem krku šátek. Lehce zaklepe na dveře, i když jsou otevřené.

Můžeme? zeptá se.

Jo, kývne Connell.

Díky moc, Lorraine, řekne Marianne. Tak zase příští týden.

Connell už vychází z kuchyně, když zaslechne matku: Tak snad se umíš rozloučit, ne? Ohlídne se, ale zjistí, že se Marianně nedokáže podívat do očí, a tak jen houkne do země: Jasně, čau. Ani nečeká na odpověď.

V autě si matka zapne pás a zavrtí hlavou. Mohl by ses k ní chovat hezky, prohlásí. Nemá to ve škole zrovna lehký.

Connell strčí klíček do zapalování a podívá se do zpětného zrcátka. Chovám se k ní hezky, odpoví.

Je ve skutečnosti strašně citlivá, pokračuje Lorraine.
Můžeme se bavit o něčem jiném?
Lorraine se ušklíbne. Connell zírá čelním sklem na cestu
a předstírá, že grimasu neviděl.

O tři týdny později (únor 2011)

Marianne sedí u toaletního stolku a kouká na sebe do zrcadla. Její líce a brada nejsou moc vyrýsované, obličej má jako displej a oči jí blikají jako dva kurzory. Nebo jí připomíná odraz měsíce, roztřesený a nesouměrný. Vyjadřuje všechno najednou, což je, jako kdyby nevyjadřoval nic. Dojde k závěru, že by bylo divné se kvůli téhle příležitosti malovat. Aniž by se na sebe přestala dívat, zaboří prst do otevřeného kelímku s balzámem na rty a namaže si je.

Když si dole bere z věšáku kabát, vyjde z obýváku její bratr Alan.

Kam jdeš? ptá se.

Ven.

A kam ven?

Marianne strčí ruce do rukávů a narovná si límec. Začíná být nervózní a doufá, že Alan vnímá její mlčení spíš jako vzdor než nejistotu.

Jdu se jen projít, odpoví.

Alan si stoupne před dveře.

Je mi jasný, že nejdeš za kámoškama, ušklíbne se. Protože žádný nemáš, co?

Nemám.

Usměje se, odevzdaně, a doufá, že ho tohle submisivní gesto uklidní a on jí uvolní cestu. Místo toho však Alan pokračuje: Proč to děláš?

Co dělám? zeptá se Marianne.

Proč se tak divně usmíváš?

Alan zkroutí obličej, vycení zuby a zašklebí se. Napodobí ji tak vehementně, že i když se usmívá, vypadá našťavaně.

Užíváš si snad, že nemáš žádný kámošky?

To ne.

Marianne se dál usmívá. Couvne o dva krůčky, pak se otočí a kráčí do kuchyně, odkud vedou dveře na zahradu. Alan jde za ní. Popadne ji a táhne ji zpátky od dveří. Marianne zatne zuby, cítí i přes kabát, jak se jí jeho ruka zarývá do paže.

Jestli kvůli tomu půjdeš za mámou, vyhrožuje Alan.

Ne, jdu se jen projít, odsekne Marianne. Díky.

Pustí ji a ona vyklouzne dveřmi na zahradu a zavře je za sebou. Venku je zima, začnou jí drkotat zuby. Projde kolem domu na příjezdovou cestu a ocitne se na ulici. Ruka jí v místech, kde ji chňapl, pulzuje. Vytáhne z kapsy telefon a píše zprávu, opakovaně mačká špatná tlačítka, maže písmena a opravuje je. Konečně pošle: Jsem na cestě. Ještě než telefon schová, dostane odpověď: super zatím.

Na konci minulého pololetí se jejich školní fotbalové družstvo probojovalo do finále jednoho turnaje, a tak všichni v ročníku dostali poslední tři hodiny volno a jeli na zápas. Marianne tým nikdy předtím hrát neviděla. Sport ji nezájmal a při tělocviku trpěla. V autobuse si cestou pustila hudbu do sluchátek, nikdo s ní nemluvil. Za oknem byly jen černé krávy, zelené louky a bílé domy s hnědými taškami na střeše. Kluci z mužstva seděli v horní části autobusu, pili vodu a plácali se po ramenou, aby se namotivovali. Marianne měla pocit, jako by se její život odehrával kdesi daleko, bez ní, a ona neví, jestli někdy zjistí kde a stane se jeho součástí. Tenhle pocit dostávala ve škole často a nebyl spojený s nějakými konkrétními představami, jak ten reálný život vypadá nebo jaký je. Věděla jen, že až začne, nebude si ho muset představovat.

Při zápase nepršelo. Měli stát u postranních čar a fandit. Marianne si stoupla k bráně, ještě s Karen a dalšími

holkami. Všechny až na Mariannu znaly týmové pokřiky a písničky zpaměti, ona ty texty nikdy neslyšela. V poločas to bylo pořád nula nula a paní profesorka Keaniová začala rozdávat džusy a energetické tyčinky. Na druhý poločas si týmy prohodily strany a útočníci jejich školy tak hráli poblíž místa, kde stála Marianne. Connell Waldron byl střední útočník. Viděla, jak tam stojí ve školním dresu, v zářivých bílých šortkách a tričku s číslem devět na zádech. Měl skvělé držení těla, lepší než ostatní kluci. Vypadal jako dlouhá elegantní čára namalovaná štětcem. Když se míč přesunul do jejich části hřiště, pobíhal kolem a mával rukama nad hlavou a pak se zas zastavil. Bylo příjemné se na něj dívat a ani si nemyslela, že by se nějak staral o to, kde ona stojí. Někdy po škole mu řekne, že se na něj dívala, a on se tomu zasměje a řekne jí, že je divná.

V sedmdesáté minutě vyrazil Aidan Kennedy s míčem po levé straně a přihrál ho Connellovi. Ten vystřelil z rohu pokutového území, nad hlavami obránců, a míč skončil v síti. Všichni začali ječet, i Marianne, a Karen jí položila ruku kolem pasu a přitiskla se k ní. Fandily společně, jako by nějaké kouzlo zrušilo jejich běžný společenský vztah. Paní profesorka Keaniová pískala a dupala. Na hřišti se Connell s Aidanem objali jako bratři po x letech. Connell byl nádherný. Mariannu napadlo, že by ho strašně ráda viděla při sexu – s kýmkoliv, nemusí to být ona. Bylo by krásné ho jen vidět. Věděla, že když ji tohle napadá, je divná a odlišuje ji to od ostatních ve škole.

Mariannini spolužáci a spolužačky měli školu rádi a přišlo jim to normální. Že si každý den oblékají stejnou uniformu, že poslouchají nějaká vymyšlená pravidla, že je pořád někdo kontroluje a sleduje, jestli nedělají něco špatného – to všechno jim připadalo normální. Vůbec školu nevnímali jako útlak. Marianne se loni pohádala s profe-

sorem Kerriganem, dějepisářem, protože ji načapal, jak se při hodině dívá z okna. Nikdo se jí nezastal. Připadalo jí naprosto šílené, že se má každý ráno oblíknout do stejnokroje a pak být nahnána na celý den do obrovského baráku, kde se ani nesmí dívat, na co se jí zlíbí, protože i pohyby očí podléhají školním nařízením. Když koukáš z okna a myslíš na kdovíco, tak se nemůžeš nic naučit, prohlásil Kerrigan. Marianne se neudržela a našťavaně mu odsekla: Nedělejte si iluze, od vás se stejně nemám co naučit.

Connell se nedávno zmínil, že si tu scénku pamatuje a že si tehdy říkal, že to od ní vůči Kerriganovi, který navíc patřil k těm rozumnějším učitelům, nebylo hezké. Ale chápu, co tím myslíš, dodal Connell. Tím pocitem, že jsme ve škole jak ve vězení, taky to vnímám. Měl tě nechat koukat z okna, s tím souhlasím. Nebylo to nic proti ničemu.

Poté, co mu tehdy v kuchyni řekla, že ho má ráda, začal k nim do domu chodit častěji. Když vyzvedával mámu z práce, přijížděl dřív, jen tak seděl v obýváku a nemluvil, nebo stál s rukama v kapsách u krbu. Marianne se ho nikdy nezeptala, proč přijel. Občas spolu mluvili, nebo ona mluvila a Connell přikyvoval. Řekl jí, že by si měla přečíst *Manifest komunistické strany*, myslel si, že by se jí to líbilo. Nabídl se, že jí ten název napíše, aby ho nezapomněla. Ví, co je *Manifest komunistické strany*, podotkla. Dobře, pokrčil rameny. A po chvíli dodal: Vytahuješ se, ale nečetla jsi ho. Rozesmála se a on se rozesmál taky, protože se smála ona. Nedokázali se přitom na sebe podívat, a tak měli oči sklopené k zemi nebo se raději koukali do rohu místnosti.

Connell nejspíš chápal, jak jí ve škole je, tvrdil, že její názory poslouchá rád. Slyšíš jich dost při hodinách, řekla. Ve třídě se chováš jinak, prohlásil věčně. Nejsi taková.

Myslel si nejspíš, že Marianne dokáže jednoduše vklouznout do jiné identity a že si z nich může vybírat. To ji překvapilo, protože se většinou cítila uvězněná uvnitř jedné osobnosti, stejné, bez ohledu na to, co dělala nebo říkala. Snažila se být jiná, zkoušela to, ale nikdy se jí to nepodařilo. A jestli se v Connellově přítomnosti chovala jinak, neděla se ta změna uvnitř ní, v její osobnosti, ale mezi nimi, v jejich dynamice. Někdy ho rozesmála, ale jindy zas mlčel a tvářil se neproniknutelně, a když odešel, cítila se vesele a nabitá energií. A zároveň byla nervózní a vycucaná jako citron.

Minulý týden za ní přišel do pracovny, chtěla najít knížku *A příště už oheň* a půjčit mu ji. Stál tam a prohlížel si poličky knih, vrchní knoflík u košile rozepnutý a povolenou kravatu. Našla knížku a podala mu ji. Posadil se na židli u okna a pročetl si zadní stranu obálky. Sedla si vedle něj a zeptala se ho, jestli jeho kamarádi Eric a Rob vědí, že ve volném čase tolik čte.

Nezajímá je to, prohlásil.

Myslíš tím, že je nezajímá svět kolem.

Connell se zatvářil jako vždycky, když kritizovala jeho kamarády – bezvýrazně se zamračil. Ne tímhle způsobem, řekl. Mají vlastní zájmy. Podle mě nečtou knížky o rasismu a tak.

Jasně, nemají na to čas, protože se pořád chlubí, s kým se vyspali, podotkla.

Zaváhal, jako by ho tahle poznámka popíchla, ale nevěděl, jak má reagovat. Jo, to dělej, připustil. Nebráním je, vím, že jsou někdy otravný.

A neštvete tě to?

Znovu zaváhal. Ani ne, odpověděl. Jasně, dělají věci, který jsou přes čáru a který mě štvou. Jenže jsou to mí kámoši, víš. Ty to máš jinak.

Podívala se na něj, ale prohlížel si hřbet knihy.

Jak to mám jinak? zeptala se.

Pokrčil rameny a hrál si s knihou. Naštvalo ji to, páčil ji obličej i dlaně. Zíral dál na knížku, i když už anotaci musel mít dávno přečtenou. Reagovala na jeho přítomnost úplně mikroskopicky, jako by dokázala onemocnět i z obyčejného pohybu jeho dechu.

Víš, jak jsi tehdy říkala, že mě máš ráda, nadhodil. V kuchyni, když jsme mluvili o škole.

Jo.

Myslela jsi jako kamaráda, že jo?

Sklopila oči. Měla na sobě manšestrovou sukni a na světle u okna viděla, že jsou na ní žmolky.

Ne, nemyslela jsem jen jako kamaráda, odpověděla.

Aha, dobře. Říkal jsem si.

Posadil se a vrtěl hlavou.

Jsem trochu zmatenej v tom, co cítím, řekl. Myslím, že by to ve škole bylo divný, kdybysme spolu něco měli.

Nikdo by se to nemusel dozvědět.

Podíval se na ni, přímo, upřel na ni veškerou pozornost. Věděla, že ji políbí, a políbil ji. Měl měkké rty a jazykem jí jemně zajel do pusy. Potom skončil a odtáhl se. Vzpomněl si, že ještě pořád drží knížku, a znovu se na ni zadíval.

To bylo pěkný, řekla.

Přikývl, polkl a koukal dál na knížku. Tak se styděl, jako by bylo sprosté se vůbec zmínit o puse, že to Mariannu rozesmálo. Zmátlo ho to.

Čemu se směješ? zeptal se.

Ničemu.

Chováš se, jako kdyby ses s nikým nikdy nelíbala.

No taky nelíbala, odpověděla.

Zakryl si obličej rukou. Znovu se rozesmála, nemohla přestat, a on se taky začal smát. Uši měl úplně rudé a kroutil hlavou. Pak vstal, pořád s knížkou v ruce.

A ne že to budeš vykládat ve škole, jo? řekl.

Jako bych tam s někým mluvila.

Odešel. Vysíleně se svezla ze židle na podlahu, natáhla nohy před sebe, jako nějaká hadrová panenka. Seděla tam a měla pocit, že k nim Connell chodil jen proto, aby si ji otestoval. A ona testem prošla a pusa bylo sdělení, které říkalo: Prošla jsi. Přemýšlela, jak se smál, když řekla, že se nikdy předtím s nikým nelíbala. Kdyby se tak smál někdo jiný, připadalo by jí to kruté, ale u něj to bylo něco úplně jiného. Smáli se spolu, sdíleli tu situaci, ve které se ocitli, i když Marianne tu situaci, ani co na ní bylo k smíchu, nedokázala popsat.

Druhý den ráno před hodinou němčiny pozorovala spolužáky a spolužačky, jak se postrkují u topení, piští a hihňají se. Na začátku hodiny mlčky poslouchali nahrávku, na níž nějaká Němka popisovala oslavu, které se nezúčastnila. *Es tut mir sehr leid*. Odpoledne začalo sněžit, za oknem poletovaly velké šedivé vločky, dopadaly na štěrky a tály. Všechno působilo na smysly – zatuchlý pach tříd, drnčení zvonku ohlašující přestávky, temné holé stromy, přízračně stojící kolem basketbalového hřiště. Pomalé, každodenní psaní poznámek různými barvami na čistý linkovaný papír. Connell jako vždycky s Mariannou ve škole nemluvil ani se na ni nepodíval. Sledovala ho přes celou třídu, jak časuje slovesa a okusuje propisku. I u oběda, jak se na druhém konci jídelny baví s kamarády. Jejich tajemství ji uvnitř příjemně tížilo, a kdykoliv se pohnula, doléhalo na pánevní kost.

Ten den se s ním po škole nesetkala, ani ten následující. Ve čtvrtek odpoledne u nich zase pracovala jeho máma a Connell ji přijel vyzvednout dřív. Marianne musela otevřít dveře, protože byla doma sama. Převlíkl se ze školní uniformy, měl na sobě černé džíny a mikinu. Když ho spatřila, měla sto chutí utéct a schovat se. Lorraine je v kuchyni, oznámila. Potom se otočila, vyšla po schodech do svého pokoje a zavřela za sebou dveře. Ležela na posteli

a dýchala do polštáře. Co je Connell vlastně zač? Měla pocit, že ho zná velmi důvěrně, ale co ji k tomu vedlo? Jen proto, že se jednou líbali, aniž by jí k tomu cokoliv řekl, kromě toho, že si to má nechat pro sebe? Za minutu dvě zaslechla tukaní na dveře a posadila se. Můžeš, zavolala. Otevřel dveře a podíval se na ni, jako by se ptal, jestli opravdu může dál, a zavřel za sebou.

Ty jsi na mě našťavaná? zeptal se.

Ne. Měla bych být?

Pokrčil rameny. Pomalu přistoupil k posteli a posadil se. Seděla v tureckém sedu a držela se za kotníky. Chvilku mlčeli. Potom ji pohladil po noze a ona se položila na polštář. Odvážně se zeptala, jestli ji znovu políbí. A co myslíš? opáčil. Připadalo jí to jako velmi tajemná a rafinovaná odpověď. Ale líbat ji začal. Řekla mu, že je to hezký, a on jen mlčel. Měla pocit, že by udělala cokoliv, aby ji měl rád, aby jí řekl nahlas, že ji má rád. Vklouzl jí rukou pod školní halenku. Zašeptala mu do ucha: Svlíkneme se? Měl ruku v její podprsence. To ne, zavrtěl hlavou. Je to blbost, dole je Lorraine. Matce říkal křestním jménem. Nikdy nahoru nechodí, namítla Marianne. Kdepak, měli bysme toho nechat. Posadil se a podíval se na ni.

Ale chvilku tě to lákalo, podotkla.

Ani ne.

Já jsem tě lákala.

Usmál se a zavrtěl hlavou. Jsi tak zvláštní, řekl.

A teď stojí ona u nich před domem, kde má Connell zaparkované auto. Poslal jí adresu, je to číslo 33 – řadový domek s kamínkovou omítkou, průhlednými záclonami a vybetonovaným dvorečkem. V patře se svítí. Těžko uvěřit, že tu doopravdy žije, v tomhle domě, ve kterém nikdy nebyla a který ani nikdy neviděla. Marianne má na sobě černý svetr, šedou sukni a laciné černé prádlo. Pečlivě si oholila

nohy, podpaždí má hladké a nastříkané deodorantem. Trochu jí teče z nosu. Zazvoní a slyší, jak Connell schází po schodech. Otevře dveře. Než ji pustí dál, rozhlídne se, aby se ujistil, že ji nikdo nevidí.

Probírají přihlášky na vysokou. Marianne leží s prostěradlem ledabyle přehozeným přes sebe a Connell u ní sedí s MacBookem na klíně. Už si ji podala na Trinity, na historii a politologii. On se přihlásil na práva v Galway, ale teď si říká, jestli by to neměl změnit, protože ho, jak podotkla Marianne, práva nezajímají. Nedokáže si sám sebe jako právníka ani představit, jak nosí kravatu a tak a pomáhá lidem usvědčovat ze zločinů. Napsal to tam, protože ho nic jiného nenapadlo.

Měl bys jít na anglistiku, tvrdí Marianne.

To myslíš vážně, nebo si děláš srandu?

Myslím to vážně. Je to jedinej předmět, kterej tě ve škole opravdu baví. A pořád čteš.

Connell se bezmyšlenkovitě dívá do notebooku a pak pohledem sklouzne na tenké žluté prostěradlo, do kterého je zahalená a které jí na nadru vytváří fialový trojúhelníkový stín.

Pořád ne, brání se.

Marianne se usměje. A bude tam spousta holek, takže budeš za totálního kance.

Jo. Ale práce potom nic moc.

No a co? Ekonomika jde stejně do hajzlu.

Monitor ztmaví, a tak ťukne na touchpad. Znovu se zobrazí webové stránky s přihláškami.

Když se spolu poprvé vyspali, zůstala u něj Marianne přes noc. Nikdy předtím nespál s holčkou, která byla panna. Vlastně měl sex jen párkrát, a vždycky s holčkama, které

to pak roztroubily po celé škole. V šatně potom slýchal, jakej byl – o svých chybách, a co hůř, o trýznivých pokusech o něhu, přehrávaných jako skvělá groteska. S Mariannou to bylo jiné, protože všechno zůstávalo jen mezi nimi, i to, co bylo trapné nebo komplikované. S ní si mohl dělat nebo říkat, co chtěl, a nikdo to nikdy nezjistil. Jen na to pomyslel a zatočila se mu hlava. Když ji tu noc hladil, úplně zvlhla, obrátila oči v sloup a vzdychla: Bože, jo. A mohla to říct, protože se to nikdo nedozví. Báł se, že se hned udělá, jen když ji bude takhle hladit.

Druhý den ráno jí na chodbě dal pusu na rozloučenou, chutnala zásaditě, jako pasta. Díky, řekla. Potom odešla, dřív, než pochopil, za co mu děkovala. Dal povlečení do pračky a vytáhl ze skříně čisté. Přemýšlel o tom, jaká je Marianne tajnůstkářka a jak je nezávislá. Přišla k němu domů, dovolila mu, aby se s ní vyspal, a necítila žádnou potřebu o tom někomu vyprávět. Nechávala věci, aby se děly, jako by jí na ničem nezáleželo.

Lorraine dorazila domů odpoledne. Ještě než položila klíče na stůl, zeptala se: To je pračka? Connell přikývl. Dřepla si a podívala se do bubnu pračky, kde se v pění převalovalo povlečení.

Na nic se neptám, prohlásila.

Cože?

Zatímco se opíral o linku, natočila vodu do konvice.

Proč si pereš povlečení, dodala. Neptám se.

Zakoulel očima, jen aby se nějak zatvářil. Myslíš si vždycy jen to nejhorší, odpověděl.

Zasmála se, postavila konvici na desku a zapnula ji. Promiň, řekla. Jsem asi ta nejtolerantnější matka u vás ve škole, takže pokud používáš ochranu, dělej si, co chceš.

Mlčel. Voda v konvici se ohřívala. Lorraine vyndala z kredence čistý hrnek.

Copak? Znamená to souhlas?

Jakej souhlas? Samozřejmě jsem žádnéj nechráněnej sex s nikým neměl, zatímco jsi byla pryč, bože.

No a jak se jmenuje?

Vypadl z kuchyně, a když šel po schodech nahoru, slyšel, jak se směje. Jeho život ji vždycky dokázal pobavit.

V pondělí ve škole se snažil na Mariannu nedívat ani s ní nemluvit. Chodil s tím tajemstvím jako s balvanem, jako by všude nosil táč horkých nápojů a nesměl žádný rozlít. Ona se chovala jako vždycky, četla si v šatně, jako by se nic nestalo, a pouštěla se do nesmyslných hádek. V úterý na obědě se Rob začal vyptávat na Connellovu mámu a že uklízí u Marianny doma. Connell však dál jedl a snažil se nehnout ani brvou.

Šel bys tam někdy ty sám osobně? zeptal se Rob. Do vily.

Connell si pohodil v ruce pytlíkem brambůrků a pak do něj nakoukl. Jo, párkrát jsem tam byl, kývl.

A jak to tam vypadá?

Pokrčil rameny. Nevím. Je to tam velký.

A jak se chová, když je ve svém prostředí? vyzvídal Rob. Nevím.

Určitě si myslí, že jsi její sluha, ne?

Connell si otřel hřbetem ruky pusou. Byla mastná. Brambůrky byly moc slané a bolela ho hlava.

To pochybuju, zavrtěl hlavou.

Ale tvoje máma jim slouží, ne?

Jenom jim uklízí. Chodí tam dvakrát tejdně. Moc se spolu nebaví.

Copak Marianne nemá nějakéj zvoneček, na kterej zazvoní, a tvoje máma přiběhne? utahoval si z něj Rob.

Connell mlčel. S Mariannou nevěděl, na čem je. Po rozhovoru s Robem si řekl, že to skončilo, že se s ní jen jednou vyspal, aby věděl, jaký to je, a už se s ní nesetká. I když to říkal jen sám sobě, slyšel druhou část mozku, jak jiným

hláskem šeptá: Ale setkáš. Uvědomoval si, že nikdy takovou nevysvětlitelnou touhu po něčem zvráceném a tajném neměl. Odpoledne se přistihl, jak na ni myslí při matematice nebo při tělocviku. Myslel na její malou vlhkou pusku a najednou se začal dusit a musel se zhluboka nadechnout.

To odpoledne jel po škole k ní. Celou cestu měl v autě nahlas puštěné rádio, aby nemusel myslet na to, co právě dělá. Když vyšli nahoru, mlčel, nechal ji mluvit. To je tak dobrý, pořád opakovala. Fakt dobrý. Měla měkké a bílé tělo, jako těsto. Uvnitř do ní skvěle pasoval. Fyzicky to bylo dokonalé a začínal chápat, proč se lidi kvůli sexu chovají jako blázni. Vlastně najednou pochopil spoustu věcí z dospělého světa, které pro něj předtím byly záhadou. Ale proč Marianne? Rozhodně není tak přitažlivá. Kdekdo si dokonce myslí, že je to nejošklivější holka ve škole. Kdo by to s ní asi chtěl dělat? A přece tu je, ať už je, jaký je, a dělá to s ní. Ptala se ho, jestli to je dobrý, a on předstíral, že to neslyšel. Klečela na všech čtyřech, takže jí neviděl do tváře a nevěděl, co si myslí. Po pár vteřinách řekla přiškrceně: Dělam něco špatně? Zavřel oči.

Ne, odpověděl. Líbí se mi to.

Začal dýchat přerývaně. Přitáhl si její zadek k tělu a potom ho jemně pustil. Vydala zvuk, jako by se dusila. Udělal to znovu a ona řekla, že se už udělá. To je dobře, odpověděl. Řekl to tak, jako by pro něj neexistovalo nic normálnějšího. Jeho rozhodnutí vydat se po škole k Marianně najednou bylo správné a chytré, možná to nejchytřejší, co kdy v životě udělal.

Když skončili, zeptal se jí, co má udělat s kondomem. Ani nezvedla hlavu z polštáře a odpověděla: Nech ho ležet na zemi. Tvář měla růžovou a zpocenou. Udělal, co mu řekla. Pak si lehl na záda a zadíval se na světla na stropě. Mám tě strašně moc ráda, pronesla Marianne. Connellem projela příjemná bolest, až se málem rozbřečel. Takhle bolí

city, přijde to nečekaně a nesmyslně. Marianne žije volně jako pták, vnímal to. To on se zachytává v různých pastech. Záleží mu na tom, co si o něm lidi myslí. A teď mu záleží i na tom, co si o něm myslí Marianne, to je jasné.

Connell se už několikrát pokusil své myšlenky o Marianně sepsat a udělat si v nich pořádek. Touží přesně vyjádřit, jak vypadá a jak mluví. Popsat její vlasy a oblečení. Jak čte o přestávce na oběd *Svět Swannových*, výtisk s temnou francouzskou malbou na obálce a mátově zeleným hřbetem. Jak její dlouhé prsty obražejí stránky. Vede jiný život než ostatní lidi. Někdy se chová tak svěťácky, že si vedle ní připadá jako ignorant, na druhou stranu je ale zas tak naivní. Connell chce pochopit, jak přemýšlí. Když se mlčky rozhodne, že jí v rozhovoru něco neřekne, Marianne se do vteřiny zeptá: Co? Připadá mu, že v tomhle „co“ je toho obsaženo strašně moc – nejen to, že si pečlivě všimá jeho odmlčení, takže může ihned reagovat a zeptat se, ale také jak moc touží po absolutní komunikaci a cokoliv nevyřčeného mezi nimi vnímá jako nežádoucí nesoulad. Sepíše to všechno, v dlouhých souvětích s mnoha vedlejšími větami, občas oddělenými překotnými středníky, jako by chtěl ve slovech vytvořit přesnou kopii Marianny, jako by chtěl zachovat její celistvý obraz pro budoucí přezkoumání. Potom rychle najede na další stránku, aby se nemusel dívat na to, co napsal.

Nad čím přemýšlíš? zeptá se ho Marianne.

Zastrkuje si pramen vlasů za ucho.

Nad vejškou, odpoví Connell.

Měl by ses přihlásit na anglistiku na Trinity.

Connell se znovu dívá na web. Poslední dobou se užívá pocitem, že je jako dvě oddělené bytosti a brzy si bude muset vybrat, kterou z nich chce být, a o tu druhou přijde. Má svůj život v Carricklea, má tu přátele. Když půjde

studovat do Galway, zůstane mezi stejnými lidmi a bude ho čekat život, jaký si vždycky plánoval. Vystuduje slušnej obor, najde si hodnou holku. Lidi si o něm budou říkat, jak si to dobře zařídil. Ale může jít i na Trinity, spolu s Mariannou. To by bylo něco úplně jinýho. Chodil by na večírky a vedl rozhovory o pomoci Řecku. Mohl by ošukat nějaký divný holky, který by určitě byly bi. Četl jsem *Zlatý zápisník*, chlubil by se. A byla by to pravda, četl ho. A potom by se už do Carricklea nikdy nevrátil, jel by třeba do Londýna nebo do Barcelony. Lidi by si o něm neříkali, jak si to pěkně zařídil, někteří si dokonce budou myslet, že svůj život zahodil, a ostatní po něm ani nevzdechnou. A co by na to říkala Lorraine? Určitě chce, aby byl šťastnej, na ostatní ať se vykašle. Jenže tím pádem by bylo po Connellovi, po tom starým Connellovi, jakýho znají jeho kamarádi. Anebo ještě hůř, pohřbil by ho zaživa a úpěl by pod nánosem hlíny.

Byli bysme oba v Dublinu, prohlásí Connell. Vsadím se, že kdybysme se potkali, dělala bys, že mě neznáš.

Marianne nejdřív mlčí. A čím déle mlčí, tím nervózněji se Connell cítí, možná že by to fakt předstírala, a z té představy, že by byl pod její úroveň, zpanikaří. Nejen kvůli ní, ale i kvůli své budoucnosti a všemu, co se může stát.

Potom z ní vypadne: Connelle, já bych nikdy nedělala, že tě neznám.

Ticho mezi nimi zhoustne. Connell ještě chvilku leží. Jasně, on ve škole předstírá, že se neznají, ale nechtěl to vytažovat. Tak to prostě je. Kdyby ostatní zjistili, co spolu potají dělají, zatímco ji on dennodenně ve škole ignoruje, byl by to jeho konec. Šel by po chodbě a všude by ho pronásledovali pohledem, jako nějakýho sériového vraha, nebo ještě hůř. Jeho kamarádi ho nepovažují za úchylnu, za někoho, kdo by mohl za denního světla, úplně střízlivý, říct Marianně Sheridanové: Můžu se ti udělat do pusy? Když

je s kámošema, chová se normálně. S Mariannou ale mají svůj vlastní život, v tomhle pokoji, kde je nikdo neruší, takže není důvod tyhle dva světy míchat. Každopádně je mu jasné, že v diskusi ztratil půdu pod nohama a tohle téma otevřel, i když nechtěl, a teď musí něco říct.

Fakt ne? zeptá se.

Ne.

Dobře, tak teda půjdu na anglistiku na Trinity.

Vážně? řekne Marianne.

Jo. Stejně mi na práci moc nezáleží.

Usměje se na něj, s pocitem, že vyhrála. Baví ho, když si to myslí. Na chvíličku se mu zdá, že může mít oba světy, oba své životy, a procházet mezi nimi jako dveřmi. Může si získat respekt někoho, jako je Marianne, a zároveň být oblíbenej ve škole, může si vytvářet tajné názory a priority a nemusejí se nutně vylučovat, nemusí si vybírat. S trochou šikovnosti může vést dvě odlišné existence a nemusí řešit tu nejzákladnější otázku, co se sebou udělá nebo kdo vlastně je. Tohle pomyšlení ho uklidní natolik, že se na vteřinu vyhne Marianninu pohledu, potřebuje si tu představu udržet co nejdéle. Ví, že jen co se na ni podívá, už tomu nebude věřit.

O šest týdnů později (duben 2011)

Je na seznamu hostů. Ukáže vyhazovači občanku. Když vejde dovnitř, uvidí potměšitou prostornou místnost, osvětlenou nafialovělým světlem, s barem na obou stranách a schůdky na taneční parket. Smrdí to tam vyčpělým alkoholem a suchým ledem. U stolu už sedí další holky ze sbírkového výboru a zkoumají seznamy. Ahoj, pozdraví je Marianne. Otočí se a podívají se na ni.

Čau, odpoví Lisa. Ty ses teda vyfikla.

Vypadáš super, dodá Karen.

Rachel Moranová mlčí. Všichni vědí, že Rachel je hvězda školy, ale nikdo to neřekne nahlas. Radši předstírají, že žádná společenská hierarchie v jejich životech neexistuje, že nikdo není nahoře, nikdo se nedere ze středu a nikdo není pod nimi. Marianne se někdy vidí na úplném dně, jindy si ale sama sebe představuje mimo společenský žebříček, který na ni nemá vliv, protože ji ve skutečnosti popularita vůbec nezajímá a netýká se jí. Z jejího pohledu není jasné, jakou odměnu vlastně žebříček skýtá, dokonce ani těm, kteří jsou na jeho vrcholu. Poškrábe se na paži a řekne: Díky. Chcete něco k pití? Jdu stejně k baru.

Myslela jsem, že nepiješ, pronese Rachel.

Dám si střík, řekne Karen. Jestli tam teda jdeš.

Víno je jediný alkoholický nápoj, který kdy Marianne pila, ale když dojde k baru, rozhodne se pro gin s tonikem. Když objednává, barman jí čumí na prsa. Marianne nečekala, že to chlapi doopravdy dělají i mimo filmy a televizní seriály. Projede jí záchvěv ženskosti. Má na sobě černé

průsvitné šaty, které jí obepínají tělo. V klubu skoro nikdo není, i když už měl večírek začít. U stolu jí Karen přehnaně děkuje za pití. Další kupuju já, prohlásí. V pohodě, odpoví Marianne a mávne rukou.

Konečně přicházejí lidé. Začne hrát hudba, taneční remix Destiny's Child. Rachel podá Marianně lístky do tomboly a vysvětlí jí, kolik stojí. Mariannu zvolili do výboru nejspíš z legrace, ale stejně musí pomáhat organizovat akce. Vezme si lístky a postává vedle holek. Obvykle lidi sleduje z dálky, vědecky je zkoumá, ale dneska se s nimi musí bavit a usmívat se na ně. Už není pozorovatel, ale vetřelec, a to hodně divný. Prodá pár lístků, vrací drobné z peněženky v kabelce, koupí další pití, podívá se na dveře a zklamaně se odvrátí.

Kluci mají pěkný zpoždění, podotkne Lisa.

Marianne přesně ví, koho ze všech možných kluků má na mysli. Roba, se kterým se Lisa střídavě rozchází a schází, a jeho kámoše Erica, Jacka Hynese a Connella Waldrona. Marianne si jejich zpoždění taky všimla.

Jestli nepřijdou, tak Connella zabiju, prohlásí Rachel. Včera mi tvrdil, že určitě dorazej.

Marianne mlčí. Rachel takhle o Connellovi mluví často, vytahuje jejich soukromé rozhovory, jako by to byly nějaké důvěrnosti. Connell si toho nevšímá, ale ignoruje i nárážky, které na to Marianne dělá, když jsou spolu sami.

Asi ještě popíjej u Roba, řekne Lisa.

Než sem dojdou, budou úplně na kaši, dodá Karen.

Marianne vytáhne telefon a napíše Connellovi esemesku: Dorazíš? Už je tu po tobě shánka. Během půl minuty odpoví: jo jack to tu celý poblil takže jsme ho museli naložit do taxíku ale už tam budem. bavíš se? Marianne odepíše: Jo, dobrý, jsem teď nejoblíbenější holka ve škole, všichni mě nosí na rukou a skandujou moje jméno. Schová telefon do kabelky. Nic by ji nepotěšilo tolik, jako kdyby mohla říct:

Už jsou na cestě. Jak by se na ni najednou začali dívat jinak, jak by je to znejistilo a ohrozilo.

I když Marianne od narození žila jen v Carricklea, moc to tam nezná. Nechodí do centra do hospod a i v jediném klubu ve městě je dneska poprvé. Nikdy nebyla na sídlišti Knocklyon ani neví, jak se jmenuje hnědá řeka rozmáčeji-cí břeh u obchodáku a za parkovištěm u kostela, v jejímž proudu se zachytávají igelitové pytlíky. Ani kam teče. Kdo by jí to řekl? Chodí ven jen do školy a z donucení na nedělní mši. A ke Connellovi, když nikdo není doma. Ví, za jak dlouho se dostane do Sliga – za dvacet minut –, ale o poloze dalších měst a jejich velikosti nemá ani ponětí. Coolaney, Skreen a Ballysadare určitě leží v blízkém okolí a jejich jména jí něco matně říkají, ale netuší, kde přesně jsou. Nikdy nenavštívila ani sportovní areál ani nešla na mejdan do opuštěné továrny na klobouky, i když ji mýjela v autě.

Stejně tak se nevyzná v tom, které rodiny jsou ve městě považovány za dobré a které ne. To by ji celkem zajímalo, aby to mohla tím spíš zavrhnout. Ona je z dobré rodiny a Connell ze špatné, to ví. Waldronovi jsou v Carricklea známá firma. Jeden Lorrainin bratr seděl, Marianne ani neví za co, druhý se zase loni vyboural na kruháci na motorce a málem umřel. A sama Lorraine otěhotněla v sedmnácti a nechala školy, aby se starala o dítě. Connell má ale dobrou pověst. Učí se, hraje fotbal za školní tým, je pohledný a nepere se. Všichni ho mají rádi. Je tichý. Dokonce i její matka přikyvuje: Ten kluk vůbec není Waldron. Mariannina matka je právnička. Její otec byl taky právník.

Minulý týden Connell zmínil „doupě“. Marianne o něm nikdy neslyšela, musela se zeptat, co tím myslí. Zdvihl obočí. Přece opuštěný doupě, řekl. Ty baráky na Mountain View. Je to hned za školou. Marianne si matně vybavila, že za školou něco stojí, ale ani nevěděla, že to je sídliště

a že tam nikdo nebydlí. Jezdí se tam pít, dodal Connell. Aha, řekla Marianne. Zeptala se ho, jaký to tam je. Odpověděl, že by si přál jí to místo ukázat, ale že se tam pořád někdo motá. Často jen tak bezstarostně plácne, co by si „přál“. Přál bych si, abys nikam nešla, řekl, když odcházel, nebo: Přál bych si, abys tu mohla zůstat celou noc. Ale Marianne ví, že kdyby si to doopravdy přál, tak by se to stalo. Connell vždycky dostane, co si přeje, a pak se cítí ukřivděný, když z toho, co chce, nemá radost.

Každopádně ji nakonec do doupěte vzal. Jednou odpoledne tam zajeli autem. Connell vyrazil napřed prozkoumat, jestli tam nikdo není, teprve pak se vydala za ním. Domy byly ohromné, měly odhalené betonové fasády a přerostlé trávníky před vchody. Některá okna zakrývaly igelitové plachty, které se hlasitě třepotaly ve větru. Pršelo a Marianne si nechala bundu v autě. Schoulila se a mžourala na mokré břidlicové střechy.

Chceš se podívat dovnitř? zeptal se Connell.

Vchodové dveře u čísla 23 byly odemčené. Uvnitř bylo ticho a tma. A hromada odpadků. Marianne špičkou boty kopla do lahve od cideru. Všude se povalovaly vajgly. Do jinak prázdného obývacího pokoje někdo přitáhl matraci, na které byly mokré mapy a fleky od něčeho, co vypadalo jako krev. Je to tu pěkně hnusný, prohlásila. Connell mlčel a rozhlížel se.

Chodíš sem často? zeptala se.

Pokrčil rameny. Ani ne, odpověděl. Dřív jo, ale teď už moc ne.

Prosím tě, že jsi na té matraci nikoho nepíchal?

Usmál se nepřítomně. Ne, odpověděl. Takže tohle si myslíš, že o víkendech dělám?

Tak trochu.

Mlčel. Marianne se cítila ještě hůř. Odkopl zmačkanou plechovku od piva směrem k francouzskému oknu.

Je to tak třikrát větší než náš dům, prohlásil. Nemyslíš?

Cítila se trapně, že jí nedošlo, nad čím přemýšlí. Asi, odpověděla. Ještě jsem neviděla, jak to vypadá nahoře.

Jsou tam čtyři pokoje.

Tý jo.

A je to tu prázdný, nikdo tu nebydlí, pokračoval. Proč to teda někomu nedají, když to nemůžou prodat? Myslím to úplně vážně.

Pokrčila rameny. Nechápala to.

To je kapitalismus, vzdychla.

Jo, ten může za všechno, ne snad?

Přikývla. Podíval se na ni, jako by se probral ze sna.

Není ti zima? zeptal se. Celá se klepeš.

Usmála se a utřela si nos. Rozepnul si péřovku a přehodil ji přes ni. Stáli u sebe. Klidně by si lehla na zem a nechala ho, ať po ní šlape, věděl to.

Když jdu o víkendu ven, řekl, nehoním se za holkama.

Marianne se pousmála a odpověděla: Jasně, to ony honí tebe.

Ušklíbl se a zadíval se na špičky bot. Máš o mně fakt divnou představu, prohlásil.

Objala mu prsty školní kravatu. Poprvé v životě mohla říkat šílené věci a mluvit sprostě, a tak toho využila. Kdybych chtěla, abys mě tu ošukal, udělal bys to?

Výraz na tváři nezměnil a rukama jí přejížděl po těle pod svetrem, aby ukázal, že ji poslouchá. Za chvilku odpověděl: Jo, kdybys to chtěla, tak jo. Vždycky kvůli tobě dělám divný věci.

Jak to myslíš? zeptala se. Kvůli mně neděláš nic.

Ale dělám. Nebo si snad myslíš, že bych tohle dělal s někým jiným? Jako fakt si myslíš, že kvůli někomu jinému bych se po škole takhle plížil a tak?

A co chceš, abych udělala? Nechala tě na pokoji?

Podíval se na ni, zaražený z toho, jaký směr rozhovor nabral. Zavrtěl hlavou a řekl: Kdybys to udělala...

Dívala se na něj, ale odmlčel se.

Kdybych to udělala, tak co? pokračovala.

Nevím. Kdyby ses už nechtěla vídat... Upřímně, dost by mě to překvapilo, protože mi přijde, že si to celkem užíváš.

A co kdybych potkala někoho jinýho, kdo by mě měl radši?

Zasmál se. Naštvaně se od něj odvrátila, vytrhla se mu a zkřížila ruce na prsou. Hele, zavolal na ni, ale neotočila se. Zírala na odpornou matraci s rezavými skvrnami. Něžně k ní přistoupil a nadzdvihl jí pramen vlasů, aby ji mohl políbit zezadu na krk.

Promiň, neměl jsem se smát, řekl. Připadám si strašně nejistej, když se bavíme o tom, že už se se mnou nebudeš chtít vídat. Myslel jsem, že mě máš ráda.

Zavřela oči. Mám tě ráda, pronesla.

Takže když potkáš někoho, koho budeš mít radši, naštve mě to. Když už se ptáš. Nebudu z toho mít radost, ok?

Tvůj kámoš Eric o mně před všema prohlásil, že jsem plochá.

Connell zmlknul. Cítila, jak dýchá. O tom nevím, zavrtil hlavou.

Byl jsi asi na záchodě nebo někde. Prej jsem plochá jak žehlicí prkno.

Do prdele, to je takovej debil. A proto jsi rozhozená?

Pokřčila rameny. Connell ji objal kolem břicha.

Jen se tě snaží naštvat, řekl. Kdyby si myslel, že u tebe má sebemenší šanci, bude mluvit jinak. Myslí si, že ho máš na háku.

Znovu pokrčila rameny a kousla se do spodního rtu.

S tím, jak vypadáš, si fakt hlavu dělat nemusíš, pokračoval Connell.

Hm.

Nemám tě rád jen kvůli tomu, že jsi chytrá, věř mi.

Zasmála se, připadala si hloupě.

Přitiskl nos k jejímu uchu a dodal: Kdyby ses už se mnou nechtěla vídat, stejasko by se mi.

Stejskalo by se ti po sexu se mnou? zeptala se.

Pohládl ji po boku a přitáhl si ji k sobě. Jo, strašně moc, zašeptal.

Můžeme jet k tobě?

Přikývl. Chvilku tam ještě nehnutě stáli, objímal ji a dýchal jí do ucha. Hodně lidí prožije život, aniž by tenhle pocit blízkosti vůbec zažili, pomyslela si Marianne.

Po třetím gintoniku se rozrazily dveře a dovnitř vpadli kluci. Holky z výboru vstanou a začnou je provokovat a nadávat jim, že jdou pozdě a vůbec. Marianne se drží zpátky, hledá očima Connella, ale ten její pohled neopětuje. Má na sobě bílou košili a adidas, které nosí všude. I ostatní kluci mají košile, ale formálnější a lesklejší, a k nim kožené polobotky. Ve vzduchu je cítit těžká pronikavá vůně vody po holení. Eric se střetne pohledem s Mariannou a najednou pustí Karen, takže se na ně stočí pozornost všech kolem.

Ty jo, super, Marianno, prohlásí Eric.

Marianne nedokáže rozpoznat, jestli to myslí vážně, nebo si dělá legraci. Všichni kluci na ni teď zírají, až na Connella.

Fakt, pokračuje Eric. Krásný šaty, dost sexy.

Rachel se rozesměje a nakloní se, aby Connellovi něco pošeptala do ucha. Ten lehce odvrátí obličej a k smíchu se nepřidá. Marianne má pocit, že se jí rozskočí hlava, nejraději by začala křičet nebo brečet.

Pojďte tancovat, navrhně Karen.

Nikdy jsem Mariannu tancovat neviděla, ušklíbne se Rachel.

Tak ji uvidíš teď, odsekne Karen.

Karen chytí Mariannu za ruku a odtáhne ji na parket. Zrovna hrajou písničku od Kanye Westa, tu se samplem Curtise Mayfielda. Marianne pořád ještě drží v jedné ruce lístky do tomboly a druhá se jí potí v Karenině sevření. Na parketu je natřískáno a Marianne cítí, jak jí skrz podrážky do nohou

stoupají basové vibrace. Karen se opile opře Marianně o rameno a zašeptá jí do ucha: Na Rachel kašli, má blbou náladu. Marianne přikývne a pohybuje se v rytmu hudby. Cítí se opile, otočí se a prohledává očima místnost, zajímalo by ji, kde je Connell. Hned ho spatří, stojí nahoře na schodech. Sleduje ji. Hudba hraje tak nahlas, že jí pulzuje v těle. Ostatní se kolem něj baví a smějou se. On jen mlčí a dívá se na ni. Marianne teď vnímá vše detailněji, její pohyby jsou najednou přehnané a vulgární a Karenina ruka na rameni smyslná a horká. Prohne se v bocích a prohrábne si vlasy.

Kouká na tebe celou dobu, zašeptá jí Karen.

Marianne se podívá na Connella a pak zase na Karen. Mlčí a snaží se tvářit jakoby nic.

Teď už chápeš, proč má Rachel blbou náladu, pokračuje Karen.

V jejím dechu Marianne cítí vinný střík a v puse jí vidí plomby. V tu chvíli ji má děsně ráda. Ještě chvilku tančí a pak jdou nahoru. Drží se za ruce, sotva popadají dech a jen tak se culí. Eric s Robem předstírají, že se hádají. Connell se nepostřehnutelně přitočí k Marianně a dotýká se jí ramenem. Marianne by ho nejradši popadla za ruku a pomalu mu líbala prsty, jeden po druhém.

Rachel se k ní obrátí a zpraží ji: Mohla bys už taky prodávat ty lístky?

Marianne se usměje, ale vyjde z toho arogantní a výsměšný úšklebek a odpoví: Jasně.

Tady kluci si určitě nějaký rádi koupí, řekne Eric a kývne ke dveřím, ve kterých se objevili nějakí starší kluci. Nemají tu co dělat, dneska to má být jen na vstupenky. Marianne je nezná, možná to jsou něčí bratři nebo bratranci, nebo jen kluci po dvacítce, kteří rádi chodí na školní benefiční akce. Všimnou si, že na ně Eric mává, a vydají se k nim. Marianne začne hledat v kabelce peněženku, kdyby si přece jen chtěli nějaké lístky koupit.

Jak to jde, Ericu? zeptá se ho jeden z nich. A co tu máš za kámošku?

To je Marianne Sheridanová, odpoví Eric. Asi znáš jejího bráchu, Alana, bude to Mickův ročník.

Chlápek přikývne a prohlíží si Mariannu od hlavy až k patě. Jeho zájem jí je lhotejný. Přes řev hudby neslyší, co Rob říká Ericovi do ucha, ale cítí, že to má co do činění s ní.

Dojdu ti pro něco k pití, navrhne muž. Co piješ?

Nic, díky, odmítne Marianne.

Potom ji chlápek chytí za ramena. Je hodně vysoký, uvědomí si, vyšší než Connell. Prsty ji pohladí po holé paži. Snaží se ho setřást, ale nenechá ji. Druhý chlapík se rozesměje a Eric se přidá.

Máš pěkný šaty, řekne muž.

Můžete mě pustit? brání se Marianne.

S velkým výstřihem, co?

V okamžiku sklouzne rukou z jejího ramene, hrábne jí do výstřihu a chytí ji za pravé prso, přede všemi. Marianne se vytrhne, přitáhne si šaty ke krku a zrudne v obličeji. Štípou ji oči a místo, kde ji držel, ji bolí. Ostatní kolem se chechtají. Slyší je. I Rachel, vysokým zpěvavým hlasem.

Marianne vyrazí ze dveří, aniž by se obrátila, a práskne jimi. Je na chodbě u šaten a nemůže si vzpomenout, jestli je východ napravo, nebo nalevo. Celá se třese. Šatnářka se jí ptá, jestli se jí něco stalo. Marianne ani neví, jak moc je opilá. Ujde pár kroků ke dveřím vlevo, opře se o zeď a pomalu se sesune do sedu. Prso ji bolí, nehrál si s ní, chtěl ji ublížit. Sedí na zemi a objímá si kolena.

Nahoře se otevrou dveře a vyjde z nich Karen a za ní Eric, Rachel a Connell. Spatří Mariannu na zemi a Karen se k ní rozeběhne, zatímco ostatní zůstanou stát. Nevědí, co mají dělat, nebo nic dělat nechtějí. Karen se k ní sehne a vezme ji za ruku. Marianne pálí oči a neví, kam se má dívat.

Jsi v pořádku? ptá se Karen.

Jo, jsem, odpoví Marianne. Promiň. Asi jsem toho moc vypila. Nechte ji bejt, řekne Rachel.

Hele, to byla jen sranda, vysvětluje Eric. Pat je náhodou celkem rozumnej kluk, když ho poznáš blíž.

Bylo to vtipný, prohlásí Rachel.

V tu chvíli Karen vyletí a rozhlídne se po nich. Proč jste teda tady, když si myslíte, že to bylo tak vtipný? Proč si nejdete za Patem a nekámošíte se s ním? Když si myslíte, že je tak vtipný obtěžovat mladý holky.

V čem přesně je Marianne mladá? ušklíbne se Eric.

Všichni jsme se tomu smáli, dodá Rachel.

To není pravda, ozve se Connell.

Všichni se na něj podívají. I Marianne. Střetnou se pohledem.

Není ti nic, že ne? ujišťuje se.

A nechtěl bys jí to rovnou pofoukat? odfrkne Rachel.

Connell zrudne a otře si rukou čelo. Dál se na něj dívají. Stěna, o kterou se Marianne opírá, je studená.

Rachel, mohla bys už jít do prdele? vyjede na ni Connell.

Karen s Ericem si vymění pohledy. Marianne vidí, jak mají vyvalené oči. Connell se takhle nikdy ve škole nechová ani takhle nemluví. Za ty roky nikdy nezažila, že by byl agresivní, ani když ho někdo provokoval. Rachel jen pohodí hlavou a odkráčí zpátky do klubu. Dveře za ní prásknou. Connell si dál mne čelo. Karen něco vykládá Ericovi, Marianne neví co. Potom se Connell podívá na Mariannu a zeptá se jí: Nechceš jet domů? Mám tu auto, můžu tě hodit. Marianne přikývne. Karen jí pomůže vstát. Connell si strčí ruce do kapes, asi aby se jí podvědomě nedotknul. Promiň, připadám si strašně hloupě, omlouvá se Marianne Karen. Nejsem zvyklá pít.

Nemůžeš za to, uklidňuje ji Karen.

Díky, že jsi tak milá, řekne Marianne.

Ještě jednou si stisknou ruce. Marianne jde za Connellem k východu a kolem hotelu, k jeho autu. Venku je tma a zima, z klubu je matně slyšet dunící hudbu. Sedne si dopředu a zapne si pás. Connell přibouchne dveře a strčí klíček do zapalování.

Promiň, nechtěla jsem udělat scénu, omlouvá se znovu Marianne.

Nic jsi neudělala, řekne Connell. Já se omlouvám za ostatní, že se chovali jako idioti. Kamarádi s Patem, protože občas u sebe doma pořádá mejdany. A evidentně když děláš mejdany, můžeš obtěžovat ostatní, nevím.

Fakt to bolelo. Co mi udělal.

Connell mlčí. Svírá volant rukama. Sklopí oči do klína a vydechne, až skoro zakašle. To mě mrzí, řekne. Potom nastartuje. Pár minut jedou v tichu, Marianne si chladí čelo o sklo.

Chceš jít na chvilku ke mně? zeptá se Connell.

Lorraine není doma?

Connell pokrčí rameny. Ťuká prsty do volantu. Už stejně spí, řekne. Mohli bysme jen chvilku posedět, pak tě hodím domů. Ale jestli nechceš, nic se neděje.

A co když je ještě vzhůru?

Upřímně, je v tomhle dost v pohodě. Myslím, že jí to je jedno.

Marianne sleduje ubíhající město za oknem. Ví, co jí tím chce říct – že mu nevádí, když to o nich jeho matka bude vědět. Možná už to ví.

Lorraine mi přijde jako super máma, podotkne Marianne. Jo, to je.

Musí na tebe bejt pyšná. Jsi jedinej kluk ve škole, kterej se povedl.

Connell se na ni podívá. Jak jsem se povedl?

Jak to myslíš? Každý tě má rád. A na rozdíl od většiny lidí jsi fakt milej a hodnej člověk.

Connell nasadí výraz, který si Marianne neumí vyložit, jako by zvedl obočí nebo se zamračil. Když dorazí k němu domů, nikde se nesvítí a Lorraine spí. Lehnou si u něj v pokoji a šeptají si. Connell jí tvrdí, jak je krásná. Nikdo jí to nikdy neřekl, i když si to občas v duchu o sobě myslela, ale od druhého je to jiné. Položí si jeho ruku na nadoženo, tam, kde jí to bolí, a on ji políbí. Má obličej mokrý od slz, pláče. Políbí ji na krku. Je ti líp? zeptá se jí. Marianne přikývne, Connell ji pohladí po vlasech a konejší ji: Víš, je normální, že tě to rozhodilo. Položí mu hlavu na hrudník. Cítí se jako kus vyždímaného hadru, ze kterého kape voda.

Ty bys holku nikdy nepraštil, vid' zeptá se ho.

Proboha, jasně že ne. Proč se ptáš?

Nevím.

Myslíš si snad, že jsem typ kluka, kterej mlátí holky?

Přitiskne se k němu obličejem ještě pevněji. Táta mámu občas mlátil, hlesne. Chvilku, která trvá celou věčnost, Connell mlčí. Potom pronese: Sakra, to je mi líto. To jsem netušil.

V pohodě, odpoví Marianne.

A mlátil i tebe?

Někdy.

Connell znovu mlčí. Sehne hlavu a políbí ji na čelo. Nikdy bych ti neublížil, pronese. Nikdy. Marianne bez jediného slova kývne. Je mi s tebou dobře, pokračuje Connell. Hladí ji po vlasech. Miluju tě. Neříkám to jen tak, fakt tě miluju. Marianně do očí vhrknou slzy a zavře je. I když si na tuhle chvíli jenom vzpomene, bude jí připadat nesnesitelně intenzivní, uvědomuje si to už teď. Nikdy nevěřila, že by ji někdo mohl milovat. Ale teď má nový život, od tohoto prvního okamžiku, a i po mnoha letech si bude pořád myslet: Ano, tehdy to byl začátek mého života.

O dva dny později (duben 2011)

Stojí vedle lůžka, zatímco jeho máma hledá sestřičku. To je všechno, co máš na sobě? ptá se babička.

Cože? nechápe Connell.

To máš na sobě jen ten svetr?

Aha, jo takhle. Jo.

Zmrzneš. A budeš tu ležet taky.

Babička dneska ráno upadla na parkovišti u supermarketu a udělala si něco s kyčlí. Není tak stará jako někteří další pacienti, je jí jenom padesát osm. Tolik co Marianni-ně mámě, pomyslí si Connell. Každopádně si ale babička nejspíš zlomila kloub a Connell musel odvézt Lorraine do Sliga do nemocnice. Na posteli naproti někdo kašle.

Není mi zima, venku je teplo, prohlásí Connell.

Babička si povzdechne, jako by ji jeho popis počasí bolel. Nejspíš ano, bolí ji všechno, co Connell dělá, nenávidí ho za to, že žije. Změří si ho pohledem.

Moc se matce nepodobáš, utrousí.

No, to ne, odpoví Connell.

Lorraine s Connellem jsou úplně odlišné fyzické typy. Lorraine je blondýna s měkkým kulatým obličejem. Kluci ze školy ji považují za kočku, což Connellovi často připomínají. No tak je hezká, co s tím, nijak ho to neuráží. Connell má tmavší vlasy a ostré rysy, jako prototyp nějakého zločince. Ví ale, že babiččina poznamka se netýká jeho podoby, nýbrž naráží na jeho otce. K tomu nemá co říct.

Kdo je Connellův otec, ví jen Lorraine. Tvrdí, že pokud to Connell bude chtít vědět, může se kdykoliv zeptat, ale jemu to je nakonec celkem jedno. Když je někde venku

s kamarády, občas to někdo vytáhne, jako by to bylo něco strašně hlubokého a důležitého, že o tom můžou mluvit, jen když pijou. Connellovi je z toho smutno. Nad tím, s kým si ho matka udělala, moc nepřemýšlí, proč by měl? Všichni kolem jsou svými otci posedlí, dělají všechno proto, aby byli buď stejní, nebo jiní. Když se s nimi hádají, navenek jde vždycky o něco jiného než ve skutečnosti. Když se Connell pohádá s Lorraine, obvykle to je kvůli mokrému ručníku na gauči – a je to opravdu kvůli tomu ručníku. Nebo teda spíš kvůli tomu, jestli je Connell ze své povahy lajdák, protože on se snaží Lorraine přesvědčit, že je zodpovědný, a přitom nechává všude povalovat ručníky. Lorraine tvrdí, že kdyby pro něj bylo tak důležité, aby ho považovala za zodpovědného, dokazoval by to i činy. Takovéhle hádky.

Na konci února vezl Lorraine k volbám a cestou se ho zeptala, koho bude volit on. Jednoho z nezávislejších, odpověděl neurčitě. Budu hádat, toho komunistu, Declana Breeho, řekla. Connell dál v klidu sledoval silnici. Trochu komunismu by týhle zemi jenom prospělo, jestli chceš znát můj názor, prohlásil. Koutkem oka zahlédl, jak se Lorraine usmívá. Ale no tak, soudruhu, dobírala si ho, nezapomeň, že to já jsem v tobě vychovala dobrý socialistický hodnoty. To je fakt, Lorraine má vybudované hodnoty. Zajímá se o dění na Kubě a o osvobození Palestiny. Nakonec Connell volil Declana Breeho, který vypadl až v pátém přepočítávacím kole. Dvě křesla získala strana Fine Gael a jedno Sinn Féin. Lorraine prohlásila, že to je ostuda. Je to jen výměna jedněch zločinců za druhý, řekla. Napsal Marianně: fg ve vládě, do háje. Odepala: Francova strana. Musel si vyhledat, co to znamená.

Onehdy v noci mu Marianne řekla, že si myslí, že se Connell jako člověk povedl. Že prej je milej a hodnej a každej ho má rád. Přistihl se, že nad tím dost přemýšlí. Potěšilo ho to. *Jsi milej a hodnej a každej tě má rád.* Rozhodl se, že na to zkusí chvíli nemyslet, pak se k tomu vrátí a uvidí,

jestli ho to pořád bude tak těšit. A těšilo. Strašně by chtěl to, co mu Marianne řekla, povědět Lorraine. Cítil, že by jí to dodalo nějakou jistotu, ale jakou? Že ten její jedinej syn není nějakej budižkničemu? Že nepromarnila život?

A slyšela jsem, že chceš jít na Trinity, prohlásí babička.

Jo, jestli dostanu dost bodů.

A kdo ti to nasadil do hlavy?

Pokrčí rameny. Babička se rozesměje, ale spíš to zní jako výsměch. U tebe to stačit bude, řekne. Co tam chceš studovat?

Connell odolá nutkání vytáhnout z kapsy telefon a zkontrolovat čas. Angličtinu, odpoví. Na tety a strejdy jeho rozhodnutí, že půjde na Trinity, hodně zapůsobilo. Byl z toho v rozpacích, protože jestli se tam dostane, má sice nárok na plnou podporu, ale bude muset celé léto pracovat a přes rok vzít nějakou brigádu. Lorraine tvrdí, že nechce, aby někde při studiu dřel, chce, aby se soustředil na školu. A z toho má právě špatnej pocit, angličtina není pořádněj obor, na kterým by se pak dalo vydělat, je to spíš fraška. Asi si měl nakonec přece jen podat přihlášku na ty práva.

Do pokoje se vrátí Lorraine. Na dlaždičkách klapou její boty. Začne s babičkou řešit specialistu, který má volno, a doktora O'Malleyho a rentgen. Předává jednotlivé informace velmi opatrně, nejdůležitější věci sepíše na papír. Konečně mu babička dá pusku na tvář a odcházejí. Na chodbě si Connell umyje ruce dezinfekcí, zatímco Lorraine čeká. Krácejí po schodech a vycházejí ven, do jasné a vlhké sluneční záře.

Tehdy po večírku mu Marianne pověděla o rodině. Nevěděl, jak na to má reagovat. Začal jí říkat, že ji miluje. Prostě se to stalo, jako když ucuknete rukou, když se dotknete něčeho horkého. Brečela a vůbec, tak to z něj vypadlo, aniž by nad tím nějak přemýšlel. Byla to pravda? Neznal

toho dost, aby to věděl. Nejdřív si myslel, že to musí být pravda, protože to přece řekl, a proč by lhal? Potom si ale uvědomil, že občas lže, i když to nemá v úmyslu a ani neví proč. Nebylo to poprvé, kdy měl potřebu Marianně říct, že ji miluje, ať už to tak bylo, nebo ne, ale určitě to bylo poprvé, kdy podlehl a pronesl to. Všiml si, jak dlouho jí trvalo, než odpověděla, a z té odmlky byl celý nesvůj, jako kdyby to neměla vyslovit, a když mu to taky řekla, hned mu bylo líp. Jenže to nemusí nic znamenat. Connell si přál vědět, jak žijou osobní život ostatní, aby si mohl vzít příklad.

Ráno je probudilo chrastění Lorraininých klíčů v zámku. Venku bylo jasno a on měl sucho v puse. Marianne seděla a oblékala se. Promiň, omlouvala se. Museli usnout, i když to neměli v plánu, chtěl ji odvézt domů. Obula si boty a on se oblíkl. Když došli ke schodům, narazili na Lorraine, jak stojí v předsíni s dvěma nákupními taškami. Marianne na sobě měla šaty z večírku, černé s ramínky.

Ahoj zlatíčko, pozdravila ji Lorraine.

Mariannin obličej žhnul jako žárovka. Moc se omlouvám, že ruším, řekla.

Connell nic neřekl ani se jí nedotkl. Pálilo ho na hrudi. Marianne vyběhla ze dveří a opakovala: Ahoj, moc se omlouvám, díky a ještě jednou se omlouvám. Zavřela za sebou dveře, ani nestihl sejít dolů.

Lorraine stiskla rty, aby se nezačala smát. Můžeš mi pomoci vybalit nákup, řekla. Podala mu jednu tašku. Šel za ní do kuchyně a položil tašku na stůl, aniž by se na ni podíval. Mnul si krk a pozoroval Lorraine, jak vybaluje a uklízí potraviny.

Co je na tom k smíchu? zeptal se Connell.

Nemusí takhle utíkat jen proto, že jsem přišla domů, řekla Lorraine. Těší mě, když ji vidím, víš, že ji mám moc ráda.

Sledoval matku, jak skládá igelitovou tašku pro další použití.

Nebo si snad myslíš, že jsem to nevěděla? zeptala se.
Zavřel na vteřinu oči a pak je zase otevřel. Pokrčil rameny.

Došlo mi, že sem někdo odpoledne chodí, vysvětlovala Lorraine. A taky u nich pracuju, nezapomeň.

Kývl, neschopný vydat hlásku.

Musíš ji mít hodně rád, dodala Lorraine.

Proč si to myslíš?

A nejdeš snad na Trinity kvůli ní?

Dal si hlavu do dlaní. Lorraine se už smála, slyšel ji. Tak a teď se mi tam už vůbec nechce, prohlásil.

Ale no tak.

Otevřel tašku na stole a vytáhl balíček špaget. Celý nespůj ho odnesl ke skřínce vedle lednice a uložil ho k ostatním těstovinám.

Takže s Marianne chodíš? vyzvídala Lorraine.

Ne.

Co to má znamenat? Spíš s ní, ale nechodíš s ní?

Nešťourej se mi v životě, vyjel na ni. Nic ti do toho není a nelíbí se mi to.

Vrátil se k tašce, vytáhl plato vajíček a položil ho na linku vedle slunečnicového oleje.

Bojíš se její mámy? zeptala se Lorraine. Že by se na tebe dívala skrz prsty?

Cože?

Protože by se dívat mohla, víš.

A proč jako? opáčil Connell. To je nesmysl, nikdy jsem jí nic neudělal.

Mohla by si myslet, že jsme pod její úroveň.

Zíral na matku na druhé straně kuchyně, jak ukládá do kredence levné cornflaky. Nikdy ho nenapadlo, že by se Mariannina rodina nad něj a Lorraine mohla povyšovat, že by jim nemuseli stačit. K jeho překvapení ho to pěkně naštvalo.

Jako že pro ně nejsme dost dobrý? zeptal se.

Nevím. Možná to zjistíme.

Takže jí nevadí, že jí uklízíš barák, ale nepřeje si, aby se tvůj syn stýkal s její dcerou? To je absurdní. Jak v devatenáctém století, musím se smát.

Nezníš, že by ti bylo dvakrát do smíchu, podotkla Lorraine.

Je, to mi věř. Můžu se z toho smíchy potrhát.

Lorraine zavřela kredenc a zvědavě si ho prohlédla. Tak proč ty tajnosti kolem? zeptala se. Když to není kvůli Denise Sheridanové. Má snad Marianne přítele a nechcete, aby to zjistil?

Teď už jsi ale fakt dotěrná.

Takže má přítele.

Ne, zavrtěl hlavou. Ale to je poslední, co ti k tomu řeknu.

Lorraine zdvihla obočí, ale mlčela.

Zmačkal prázdnou igelitku na stole a zarazil se, s taškou zmuchlanou v ruce.

Neřekneš o tom nikomu, že ne? ujišťoval se.

Tak teď už to zní opravdu podezřele. Proč bych to neměla nikomu říkat?

Zarazil se a odpověděl: Protože ty z toho nebudeš mít žádnéj prospěch, a naopak já z toho budu mít pěkný problémy. Zamyslel se na chvílku a mazaně dodal: I Marianne.

Panebože, vzdychla Lorraine. Asi už to ani nechci vědět.

Dál vyčkával, jelikož měl pocit, že se nevyjádřila jednoznačně, že to neřekne. Lorraine podrážděně rozhodila rukama a prohlásila: Neboj, mám zajímavější věci na drbání než tvůj sexuální život.

Odešel nahoru a posadil se na postel. Nevěděl, jak dlouho tam takhle seděl. Přemýšlel nad Marianninou rodinou, nad tím, že pro něj je příliš dobrá, a taky nad tím, co mu v noci povídala. Kluci ve škole říkali, že si holky občas vymýšlejí historky, aby upoutaly pozornost, a vykládají, co

zlýho se jim stalo a tak. A to, co mu říkala Marianne, ho sakra upoutalo, jak ji táta v dětství mlátil. Jenže její táta už je mrtvej, takže se nemůže bránit. Connella napadlo, že si Marianne mohla vymýšlet, aby získala jeho soucit, ale zároveň mu bylo jasné, a to naprosto, že si nevymýšlela. A jestli se něco snažila zatajit, tak jedině to, že to muselo být hodně zlé. Úplně se mu udělalo špatně z toho, že to o ní ví a že ho to k ní poutá.

To bylo včera. Dneska jako obvykle přijel brzy do školy, a když si šel uložit učebnice do skříňky, začali na něj Rob s Ericem z legrace pokřikovat. Hodil batoh na podlahu a ignoroval je. Eric ho chytil za rameno a vyzvídal: No tak, řekni nám to. Vrznu sis v noci? Connell nahmatl v kapse klíček a setřásl Ericovu ruku. Fakt vtipný, utrousil.

Prej jste vypadali jako párek hrdlíček, když jste odcházeli, dobíral si ho Rob.

Tak vážně, bylo něco? vyzvídal Eric.

Samozřejmě že nic, odpověděl Connell.

Proč by to mělo bejt samozřejmý? přisadila si Rachel. Všichni věděj, že tě miluje.

Rachel seděla na parapetu a pohupovala ve vzduchu nohama v černých matných silonkách. Connell se jí nedíval do obličeje. Lisa na zemi naproti skříňkám dodělávala domácí úkol. Karen ještě nedorazila. Přál si, aby tu už byla.

Vsadím se, že si vrznul, prohlásil Rob. Ale nikdy nám to neřekne.

Ani bych ti to neměl za zlý, řekl Eric. Když si dá záležet, je celkem kus.

Jo, je jen vyšinutá, dodala Rachel.

Connell předstíral, že něco hledá ve skříňce. Po pažích a krku mu stékaly čůrky potu.

Jste pěkně hnusný, okřikla je Lisa. Udělala vám snad něco?

No otázkou spíš je, co udělala Waldronovi, pokračoval Eric. Podívej, jak se schovává za skříňkou. Jen pojď a vysyp to. Dostals ji do postele?

Ne, odpověděl.

Je mi jí líto, prohlásila Lisa.

To mně taky, přidal se Eric. Connelle, měl bys jí to vynahradit. Pozvi ji na maturiták.

Všichni vybuchli smíchy. Connell zavřel skříňku a s batohem v pravé ruce odkráčel z místnosti. Slyšel, jak na něj ostatní volají, ale neotočil se. Když došel na záchod, zamknul se v kabině. Žluté zdi na něj padaly a obličej se mu orosil potem. Pořád si v hlavě omílal, jak Marianně v posteli říká: Miluju tě. Bylo to strašný, jako by sledoval sám sebe na bezpečnostní kameře, jak se dopouští nějakýho strašného zločinu. A Marianne za chvíli přijde do školy, uloží si učebnice do tašky, usměje se sama pro sebe a o ničem nebude vědět. *Jsi milej a hodnej a každej tě má rád.* Ztěžka se nadechl a vyzvracel se.

Když vyjedou z nemocnice, zapne levý blinkr, aby se znovu dostal na silnici N16. Začala mu třestit hlava. Projedou ulicí lemovanou po obou stranách tmavými stromy.

Je ti něco? zeptá se Lorraine.

Ne.

Nevypadáš tak.

Connell se nadechne, až se mu bezpečnostní pás zaryje do žeber, a vydechne.

Pozval jsem Rachel na maturiták, vysouká ze sebe.

Cože?

Pozval jsem Rachel Moranovou, aby se mnou šla na maturitní ples.

Projíždějí zrovna kolem benzínky. Lorraine zatuká rychle na okénko a oznámí: Tamhle zastav. Connell se tam zmateně podívá. Cože? zeptá se. Lorraine znovu zaklepe, až jí

nehty cvakají o sklo. Zastav, zopakuje. Connell rychle vyhodí blinkr, podívá se do zrcátka, zabočí a zastaví. Před budovou někdo myje dodávku, voda odtéká po zemi jako tmavé říčky.

Chceš něco koupit? zeptá se Connell.

A s kým jde na ples Marianne?

Connell sevře roztržitě volant. Nevím, zavrtí hlavou. Tos mě tu nechala zastavit, aby sis se mnou popovídala?

Takže ji třeba ani nikdo nepozve, pokračuje Lorraine. A tak nepůjde.

Jo, je to možný. Nevím.

Cestou z oběda se dnes cural za ostatními. Věděl, že si toho Rachel všimne a počká na něj, byl si jistý. A když počkala, přimhouřil oči, až je měl skoro zavřené, takže se svět ponořil do šedivé barvy, a řekl: Hele, máš už doprovod na maturiták? Odpověděla, že ne. Tak se jí zeptal, jestli půjde s ním. Dobře, kývla. Teda musím přiznat, že jsem čekala něco romantičtějšího. Nic na to neřekl, protože měl pocit, jako by zrovna skočil do propasti a umřel, a byl rád, že je mrtvý, už nikdy nechtěl znovu žít.

A ví Marianne, že jdeš s někým jiným? doráží Lorraine.

Ještě ne. Řeknu jí to.

Lorraine si přitiskne ruku na ústa, takže Connell neví, jestli skrývá překvapení, obavy, nebo se jí udělalo špatně od žaludku.

A tebe ani nenapadne, že bys měl pozvat ji? vyjede na něj. Když si pomyslím, že s ní každej den po škole šoustáš.

To je vulgární, co říkáš.

Lorraine se nadechuje, je rozpálená doběla. A jak to mám jinak nazvat? ptá se. Teda asi bych měla být přesnější a říct, že ji zneužíváš kvůli sexu.

Můžeš se uklidnit? Nikdo nikoho nezneužívá.

Jak se ti podařilo, že o tom nikde nemluví? Vyhrožovali jí, že když to poví, stane se něco špatného?

Panebože, vydech! To rozhodně ne. Dohodli jsme se tak. Teď už přeháníš.

Lorraine si přikyvuje sama pro sebe a kouká skrz přední sklo. Connell nervózně čeká, co řekne.

Spolužáci ve škole ji moc nemusí, vid? ozve se Lorraine. Předpokládám, že ses bál, co by si o tobě říkali, kdyby to zjistili.

Neodpovídá.

Já ti řeknu, co si o tobě myslím, ušklíbne se Lorraine. Jsi nemožnej a stydím se za tebe.

Connell si otře čelo rukávem. Lorraine, vzdechne.

Lorraine pootevře dveře.

Kam jdeš? ptá se Connell.

Pojedu autobusem.

Co ti je? Můžeš se chovat normálně?

Když zůstanu v autě, řeknu ti věci, kterejch budu litovat.

Co se děje? opáčí Connell. Proč se vůbec staráš o to, jestli s někým někam jdu nebo nejdu? To s tebou přece vůbec nesouvisí.

Lorraine otevře dveře a vystoupí z auta. Co blbneš, kroutí hlavou Connell. Lorraine jen práskne dveřmi. Connell zatne ruce do volantu, až ho zabolí, ale mlčí. Sakra, je to moje auto, mohl by křičet. Dovolil jsem ti snad, abys práskala dveřma? Lorraine už odchází, kabelka na boku jí poskakuje do rytmu. Pozoruje ji, dokud nezmizí za rohem. Dva a půl roku makal po škole na benzínce, aby si koupil tohle auto, a jen v něm vozí matku sem a tam, protože nemá řidičák. Mohl by se za ní rozjet, stáhnout okýnko a řvát na ni, ať si zas nastoupí. Už už se to chystá udělat, i když by ho jen ignorovala. Místo toho ale sedí za volantem se zakloněnou hlavou a poslouchá jen svůj debilní dech. Na parkovišti klove do vyhozeného pytlíku od chipsů vrána. Z benzínky vyjde rodinka se zmrzlinou. Do auta proniká pach benzínu, těžký jako bolavá hlava. Connell nastartuje.

O čtyři měsíce později (srpen 2011)

Marianne je na zahradě a má sluneční brýle. Posledních pár dní je hezky a na pažích jí naskakují pihy. Slyší, jak se otevřely dveře, ale nehýbe se. Z verandy na ni volá Alan: Annie Kearneyová má pět set sedmdesát! Marianne neodpovídá. Natáhne se do trávy vedle lehátka pro opalovací krém a posadí se, aby se namazala. Všimne si, že Alan telefonuje.

A někdo od vás z ročníku má šest set! křičí bratr.

Stříkne si trochu krému do levé dlaně.

Marianno! pokračuje Alan. Říkám ti, že někdo má šest jedniček!

Marianne přikývne. Rozetře krém na pravou paži, až se leskne. Alan se snaží zjistit, kdo těch šest set bodů získal. Marianne to ví hned, ale mlčí. Namaže si ještě levou ruku a znovu si bez jediného slova lehne, tváří ke slunci, a zavře oči. Za víčky jí tančí světlo v zelených a červených vlnách.

Dneska nesnídala ani neobědvala, měla jen dva hrnky kafe s cukrem a mlíkem. Tohle léto vůbec nemá chuť jíst. Když se ráno probudí, otevře vedle na polštáři notebook a čeká, až si oči přivyknou na zářící obdélník obrazovky, aby si mohla přečíst zprávy. Čte rozsáhlé analýzy situace v Sýrii a dohledává informace o názorech novinářů, kteří je napsali. Prochází dlouhé články o dluhové krizi v Evropě a zvětšuje si malé písmo v grafech. Potom buď zase usne, nebo si dá sprchu, nebo se znovu položí a udělá si to. Zbytek dne stráví v podobném duchu, jen s drobnými změnami – může rozhrnout závěsy, nebo ne, může si dát snídani, nebo jen kávu, kterou si vezme nahoru, aby se vyhnula rodině. Tohle ráno bylo samozřejmě všechno jinak.

Marianno, křičí Alan. Je to Waldron! Connell Waldron má šest set bodů!

Marianne se nehýbe. Do telefonu Alan vysvětluje: Ne, dostala jen pět set devadesát. Asi teď pěkně zuří, že někdo dostal víc. Marianno, jsi našťavaná? Slyší ho, ale neodpovídá. Víčka pod slunečními brýlemi jí připadají mastná. Kolem ucha jí probzučí moucha.

A máš tam i Waldrona? ptá se Alan. Dej mi ho.

Proč mu říkáš Waldron, jako byste spolu kamarádili? pronese Marianne. Sotva ho znáš.

Alan zdvihne hlavu a zašklebí se. Náhodou se s ním znám, tvrdí. Potkal jsem se s ním u Erica doma.

Marianne lituje, že vůbec něco říkala. Alan pobíhá po verandě a pak slyší jeho kroky na šterku, jak míří k trávniku. Na druhém konci linky někdo začne mluvit a Alan nasadí zářivý nepřírozený úsměv. Jak se daří? ptá se. Dost dobrý, moc gratuluju. Connellův hlas je potichu, takže ho Marianne neslyší. Alan má na tváři pořád ten strojený škleb. Je takový mezi lidmi vždycky, úlisný a celý křečovitý.

Jo, odpoví Alan, je taky dobrá. Ale ne tak jako ty! Dostala pět set devadesát. Mám ti ji dát?

Marianne se na něj podívá. Alan to myslí jako vtip, nepředpokládá, že by Connell souhlasil. Nevidí jediný důvod, proč by Connell měl s Mariannou, s takovou tragédkou bez kamarádů, chtít mluvit po telefonu, a už vůbec ne dneska. Jenže Connell souhlasí. Alanovi opadne úsměv. Jo, jasně, řekne a podává přístroj Marianně. Ta zavrtí hlavou. Alan rozevře doširoka oči a vystřelí k ní rukou. Vem to, procedí. Chce s tebou mluvit. Marianne znovu zavrtí hlavou. Alan ji dloubne telefonem mezi žebra. Čeká, že to vezmeš, Marianno, řekne.

Nechci s ním mluvit, odpoví Marianne.

Alanova tvář se stáhne do rozzuřeného divokého výrazu, z očí mu jsou vidět jenom bělma. Rýpne ji telefonem ještě

hlouběji, až ji to zabolí. Tak ho aspoň pozdrav, zasyčí. Marianne slyší ve sluchátku šum Connellova hlasu. Do obličeje jí svítí sluneční paprsky. Vezme telefon Alanovi z ruky, přejede prstem po displeji a hovor ukončí. Alan stojí nad lehátkem a civí na ni. Na zahradě se rozhostí úplné ticho. Potom tiše pronese: Proč jsi to sakra položila?

Nechtěla jsem s ním mluvit, říkala jsem ti to.

Ale on chtěl mluvit s tebou.

Jo, já vím.

Dnes je nezvykle jasno a Alanův stín na trávníku je tmavý a ostrý. Marianne ještě pořád napřahuje ruku s telefonem na dlani a čeká, až si ho bratr vezme.

V dubnu jí Connell oznámil, že pozval na maturitní ples Rachel Moranovou. Marianne zrovna seděla u něj na posteli, snažila se chovat velmi odtažitě, žertovala a jemu bylo trapně. Vysvětloval jí, že s Rachel nic nemá, jen s ní kamarádí.

Jo, jako kamarádíš se mnou, prohlásila Marianne.

To ne, jinak.

Ale spíš s ní?

Ne. Kde bych na to vzal čas?

A chceš s ní spát? zeptala se Marianne.

Ta představa mě zas tak neláká. Nejsem žádný sexuální maniak, mám už tebe.

Marianne si zírала na nehty.

To byl vtip, řekl Connell.

Moc nechápu, co na tom bylo vtipnýho.

Hele, vím, že jsi na mě naštvaná.

Je mi to celkem fuk, prohlásila. Jen si myslím, že pokud s ní chceš spát, bylo by fér mi to říct.

To jo a taky ti to řeknu, pokud se to někdy stane. Tvrdíš, že tohle je ten problém, ale myslím si, že ve skutečnosti jde o něco jinýho.

A o co teda jde? vyštěkla Marianne. Zíral na ni. Zrudla a znovu se zadívala na ruce. Mlčel. Nakonec se zasmála, smysl pro humor úplně neztratila a vlastně to bylo docela vtipný – jak brutálně ji ponížil a nedokázal se omluvit ani připustit, že to vůbec udělal. Vypadla domů, šla rovnou do postele a spala třináct hodin v kuse.

Druhý den ráno skončila se školou. Nemohla se tam vrátit, ať se na to dívala z jakéhokoli úhlu pohledu. Na ples ji nikdo nepozve, to je jasné. Uspořádala sbírku, zamluvila sál, ale ani tam nepůjde. Všichni by to věděli a některým by to i udělalo radost. A v těch, kteří jí jsou nakloněni, by akorát vzbudila pocit trapnosti. A tak radši zůstala doma, celé dny trávila v pokoji se zataženými závěsy, učila se a spala v úplně převráceném režimu. Matku to pěkně rozzuřilo. Bouchalo se dveřmi. Dvakrát už její večere skončila v koši. Jenže je dospělá a nikdo ji nemůže přinutit, aby si oblékla školní uniformu a vystavila se pohledům a šeptání za zády.

Týden poté, co přestala chodit do školy, vešla do kuchyně a našla tam Lorraine, jak klečí na podlaze a čistí troubu. Lorraine se narovнала a otřela si čelo hřbetem ruky, vykukujícím z gumové rukavice. Marianne polknula.

Ahoj zlatíčko, pozdravila ji Lorraine. Slyšela jsem, že nechodíš do školy. Děje se něco?

Ne, v pohodě, odpověděla Marianne. Už se tam ani nevrátím. Zjistila jsem, že se víc naučím doma.

Lorraine kývla a řekla: Jak myslíš. A potom znovu začala drhnout troubu. Marianne otevřela lednici a hledala pomerančový džus.

Syn mi tvrdí, že mu prý vůbec nebereš telefony, dodala Lorraine.

Marianne se zarazila a v kuchyni nastalo tíživé ticho, hučelo jí v uších jako proud vody. No, vlastně neberu, odpověděla.

To je dobře, nezaslouží si tě, prohlásila Lorraine.

Marianně spadl kámen ze srdce, ulevilo se jí tak, že málem zpanikařila. Postavila džus na linku a zavřela lednici.

Lorraine, mohla bys mu říct, aby sem už nechodil? požádala ji. Myslím jako když tě přijede vyzvednout, aby nechodil dovnitř?

Pokud jde o mě, tak sem ani nepáchne, to si nemusíš dělat starosti. Nejradši bych ho vykopla i ze svého domu.

Marianne se usmála, cítila se trochu divně. Nic zas tak špatného neudělal, vysvětlovala. Teda vlastně ve srovnání s ostatními ze školy se ke mně choval pěkně, musím říct.

Když to Lorraine slyšela, vstala a sundala si rukavice. Bez jediného slůvka Marianne objala a pevně stiskla. To je dobrý, fakt, nic mi není, vysoukala ze sebe křečovitě Marianne. Nemusíš si dělat starosti.

Stála si za tím, co o Connellovi řekla. Neudělal nic hrozného. Nikdy se ji nesnažil oblbnout, že může mít kamarády, to si vymyslela sama. Jen ji použil k nějakému soukromému experimentu a její ochota nechat se využít ho nejspíš šokovala. Na konci mu jí bylo líto, ale zároveň ho odpuzovala. Vlastně jí ho teď je taky trochu líto, protože musí žít s tím, že s ní dobrovolně spal a že se mu to líbilo. To o něm, údajně normálním a zdravým klukovi, vypovídá mnohem víc než o ní. Do školy už ani nevkočila, dorazila jen na zkoušky. Mezitím se o ní rozneslo, že skončila v blázinci. Ale teď už je to stejně všechno jedno.

Štve tě, že má víc bodů? ptá se jí bratr.

Marianne se uchichtne. A proč by se neměla smát? Její život v Carricklea skončil a buď začne nový, nebo nezačne. Brzy si bude balit kufrы – vlněné svetry, sukně a dvoje hedvábné šaty. Sadu hrníčků a talířků s kytíčkami. Fén, pánev, čtyři bílé bavlněné ručníky. Konvičku na kávu. Předměty v její nové existenci.

Ne, zavrtí hlavou.

Tak proč ho ani nepozdravíš?

Zeptej se jeho. Když jste tak dobrý kámoši, můžeš se ho zeptat. On to ví.

Alan zatne levou ruku. Už je to jedno, skončilo to. Poslední dobou Marianne chodí po Carricklea a říká si, jak je krásně slunečno, mráčky na nebi se nad knihovnou vznášejí jako prach z křídý a dlouhé ulice jsou lemované stromy. Oblouk tenisového míčku na modré obloze. Na semaforech zastavují auta se staženými okénky a vyřvává z nich hudba. Marianne přemýšlí, jaké by to bylo, kdyby sem patřila, kdyby šla po ulici a zdravila se s lidmi a usmívali se na sebe. Kdyby měla pocit, že se život odehrává tady, v tomhle místě, a ne někde daleko.

Co tím myslíš? nechápe Alan.

Zeptej se Connella Waldrona, proč se spolu nebavíme. Zavolej mu nazpátek, jestli to chceš vědět, docela by mě zajímalo, co na to řekne.

Alan se kousne do ukazováčku. Ruka se mu třese. Už za pár týdnů bude Marianne bydlet jinde a bude žít jiný život s jinými lidmi. Ona sama se ale nezmění. Bude pořád ta samá osoba, uvězněná ve vlastním těle. A nikde se nedokáže osvobodit. Jiné místo, jiní lidé, záleží na tom? Alan si vyndá prst z pusy.

Jsi mu u prdele, prohlásí. Divím se, že vůbec ví, jak se jmenuješ.

Vlastně jsme si kdysi byli docela blízcí. Na to se ho taky klidně zeptej, jestli chceš. Ale možná se ti to nebude poslouchat úplně snadno.

Ještě než Alan stihne odpovédět, zaslechnou, jak na ně někdo volá z domu a jak se zavírají dveře. Dorazila matka. Alan zvedne hlavu, změní výraz ve tváři a Marianne cítí, jak se nedobrovolně mění i její obličej. Alan se na ni podívá. Neměla bys o lidech roznášet lži, procedí. Marianne mlčky přikývne. Mámě o tom nic neříkej, dodá Alan. Ma-

rianne pokývá hlavou na souhlas. Kdepak. Ale i kdyby jí to řekla, nezáleželo by na tom. Denise se už dávno rozhodla, že se muži k Marianně můžou chovat násilnický, že je přijatelné, aby se tak vůči ní projevovali. Když byla Marianne malá, bránila se, ale teď to jednoduše odstřihne, jako by ji to nezajímalo, což je vlastně svým způsobem pravda. Denise to považuje za součást dceřiny chladné a nepříjemné povahy. Věří, že Marianne postrádá „vřelost“, čímž myslí schopnost škemrat o lásku u lidí, kteří ji nenávidí. Alan jde dovnitř. Marianne zaslechne, jak zaklapnou dveře.

O tři měsíce později (listopad 2011)

Connell nikoho na večírku nezná. Otevřít mu přišel někdo úplně cizí a s lhostejným pokrčením ramen ho pustil dál. Ještě pořád nezahlédl toho kluka, který ho pozval. Jmenuje se Gareth a chodí s ním na seminář literární kritiky. Connellovi bylo jasné, že není dobrý nápad jít sám na večírek, jenže Lorraine mu do telefonu tvrdila, že to naopak dobrý nápad je. Nikoho tam neznám, namítal. A ona mu trpělivě vysvětlovala: Ale když nikam nebudeš chodit, ani se s nikým neseznámíš. A tak tu stojí sám v předlidském pokoji a ani neví, jestli si má sundat bundu. Má pocit, jako by jeho samota budila pohoršení, jako by ostatní jeho přítomnost dráždila a jen se snažili na něj nezírat.

Když už je rozhodnutý odejít, přistoupí k němu Gareth. Connellovi spadne kámen ze srdce, vzápětí ho však zaplaví další vlna odporu k sobě samému, protože Garetha vlastně moc nezná a ani si ho nijak neoblíbil. Gareth napřáhne ruku a Connell ji zoufale stiskne. Connell se stydí, je si jistý, že je ostatní sledují. Rád tě vidím, kámo, uvítá ho Gareth. Taky tě rád vidím. Máš super batoh, pěkný retro. Connell má obyčejný modrý batoh, na kterém není nic, co by ho odlišovalo od dalších batohů na večírku.

Aha, dík, kývne.

Gareth je známá osobnost, je členem několika vysokých školských klubů. Chodil předtím na velkou soukromou školu v Dublinu a studenti ho v kampusu vždycky zdraví: Čau Garethe! Garethe, ahoj! Pokřikují na něj už od brány, jen aby jim zamával nazpátek. Connell to zažil. Lidi

mě kdysi měli rádi, chce se mu zavtipkovat. Hrál jsem za školu fotbal. Nikdo by se tu tomu vtipu nesmál.

Dáš si něco k pití? ptá se ho Gareth.

Connell přinesl balík plechovek cideru, ale zdráhá se udělat cokoli, co by přitáhlo pozornost k jeho batohu, aby Garetha nenapadlo znovu něco komentovat. Jo, dík, odpoví. Gareth vyrazí ke stolu u zdi a vrátí se s lahví corony. Může bejt? zeptá se. Connell se na něj na chvilku zadívá a přemýšlí, jestli to myslí ironicky, nebo mu fakt podlízá. Nedokáže se rozhodnout, a tak jen řekne: Jo, to je dobrý, díky. Lidi na univerzitě to tak mají, v jednu chvíli se chovají nesnesitelně arogantně a v druhou se ponižují, aby ukázali slušné vychování. Zatímco se na něj Gareth dívá, lokne si piva. Na zdraví, zašklebí se Gareth bez jediné známky sarkasmu.

To je Dublin. Všichni Connellovi spolužáci mluví se stejným přízvukem a v podpaždí nosí stejné MacBooky. Na seminářích vášnivě vyjadřují svoje názory a pouštějí se do spontánních debat. Ať se Connell snažil sebevíc, nebyl schopen si takhle rychle jednoznačný názor vytvořit a vyjádřit ho, a tak ho zpočátku svíral pocit méněcennosti, jako by se nějakým nedopatřením ocitl o intelektuální úroveň výš, kde musel napnout všechny síly, aby vůbec pochopil základní východiska. Postupně začal přemýšlet, proč jsou všechny ty diskuse tak abstraktní a nevycházejí z textů, a nakonec zjistil, že většina lidí je ani pořádně nečte. Chodili každý den do školy a hádali se o knížkách, které si ani nepřečetli. Pochopil, že je jiný než spolužáci. Pro ně je snadné vytvořit si názor a sebejistě ho přednést. Nebojí se, že to bude působit namyšleně a omezeně. Nejsou hloupí, ale nejsou ani o moc chytřejší než on. Jen proplouvají světem jiným způsobem a on jim asi nikdy nebude pořádně rozumět, stejně tak jako oni nebudou rozumět jemu, ani se o to nepokusí.

Má jen pár přednášek týdně, a tak většinu času čte. Po večerech bývá dlouho v knihovně a prokousává se povinnými texty, romány a kritikami. A protože nemá s kým jít na oběd, čte si i u jídla. O víkendu, když se hraje fotbal, se sice podívá na výsledky, ale místo aby sledoval hru, vrátí se ke čtení. Jednou večer knihovna zavírala zrovna v momentě, kdy se v *Emmě* dostal k pasáži naznačující, že si pan Knightley vezme Harriet. Zavřel knihu a vydal se domů podivně emočně napjatý. Musí se sám sobě smát, že ho bere dramatická zápleтка v takovém románu. Připadá mu pod jeho intelektuální úroveň, že řeší, jestli si nějaká postava v knížce vezme jinou. Ale je to tak, literatura ho dojíká. Jeden z jeho profesorů to nazývá „potěšení z doteku velkého umění“. To zní skoro eroticky. A vlastně ten pocit, který v Connellovi vzbuzuje scéna, kdy pan Knightley políbí Emmě ruku, není úplně asexuální, i když se k sexu vztahuje jen nepřímou. Connellovi přijde, že stejnou představivost, kterou má jako čtenář, musí použít i se skutečnými lidmi, aby s nimi mohl navázat blízký vztah.

Ty nejsi z Dublinu, víd? zeptá se Gareth.

Ne, ze Sliga.

Fakt? Moje přítelkyně je taky ze Sliga.

Connell si není jistý, co Gareth očekává, že řekne.

Aha, hlesne.

Lidi z Dublinu často zmiňují západ Irska divným tónem, jako by to byla nějaká cizí země, o které však vědí všechno. Jednou v klubu řekl Connell nějaké holce, že je ze Sliga, ona se ušklíbala a prohlásila: Jo, vypadáš tak. Čím dál víc se zdá, jako by Connella tyhle arogantní typy přitahovaly. Když někde se spolubydlícím Niallem paří a kolem nich se usmívají davy žen v přiléhavých šatech a s perfektně namalovanými rty, Niall občas na jednu ukáže a prohlásí: Vsadím se, že se ti líbí. A vždycky to je nějaká plochá holka v hnusných botách, přezíravě kouřící cigaretu. A Connell

musí uznat že jo, že se mu líbí, a dokonce se s ní snaží dát do řeči, ale pak jde domů a je mu ještě hůř než předtím.

Rozpačitě se rozhlídne po místnosti a zeptá se: Ty tady bydlíš?

Jo, kývne Gareth. Na koleje to není úplně blbý, ne?

To ne, je to tu fakt hezký.

A kde bydlíš ty?

Connell mu vysvětluje, že v bytě kousek od školy, hned za Brunswickskou ulicí. S Niallem mají dohromady jeden pidipokoj s oddělenými postelemi u protilehlých stěn. Kuchyň sdílí se dvěma portugalskými studenty, kteří jsou věčně pryč. Byt je vlhká díra a v noci tam je občas taková zima, že jde Connellovi pára od úst. Niall je ale dobře kluk. Je z Belfastu a taky si myslí, že na Trinity chodí jen samí magoři, což dokáže potěšit. Connell už zná od vidění pár jeho kamarádů a taky svoje spolužáky, s nikým si ale nemůže pořádně popovídat.

Doma mu jeho stydlivá povaha ve společenském životě nikdy nebránila, protože ho už každý znal a on se nemusel nikomu představovat ani se snažit zapůsobit. Jeho osobnost mu vždycky připadala jako něco vnějšího, něco, co je utvářeno názory ostatních, spíš než cosi, co sám udělal nebo vytvořil. Tady má pocit neviditelnosti, jako by nic neznamenal a neměl tu správnou pověst. A i když vypadá pořád stejně, přijde si objektivně ošklivější než dřív. Stydí se za svoje oblečení. Všichni kluci v ročníku mají stejné lovecké bundy s límcem a červenofialové plátěné kalhoty. Connell nemá problém s tím, když se lidi oblíkají, jak se jim líbí, ale kdyby si měl oblíknout tohle, připadal by si jako úplně debil. Na druhou stranu ho to donutilo uvědomit si, že má jen samé levné hadry vyšlé z módy. Jeho jediné boty jsou prastaré adidasky, které nosí úplně všude, i do posilovny.

Na víkendy pořád jezdí domů, protože v sobotu odpoledne a v neděli ráno pracuje na benzínce. Většina bývalých

spolužáků z města odešla, buď do školy, nebo za práci. Karen bydlí u sestry v Castlebaru, Connell ji od maturity neviděl. Rob s Ericem jsou na ekonomce v Galway a domů snad vůbec nejedí. Některé víkendy Connell ani nikam nejde, sedí doma a kouká s mámou na televizi. Jaký to je, když tu jsi sama? zeptal se jí posledně. Usmála se. Skvělý, odpověděla. Nikdo nenechává povalovat ručníky na gauči. A špinavý nádobí ve dřezu. Connell ztuhne a přikývne. Lorraine do něj z legrace dloubne. A co bys chtěl slyšet? ptá se. Že tu každý večer brečím, dokud neusnu? Connell obrátí oči v sloup. Jasně že ne, zamumlá. Řekla mu přece, že je ráda, že se odstěhoval, protože to je pro jeho dobro. Co je dobrýho na tom se odstěhovat? zeptal se. Žila jsi tu celý život a jsi v pohodě. Koukala na něj. Ty bys mě tu nejradši i pohřbil. Proboha, vždyť mi je teprve pětatřicet. Snažil se nerozesmát, ale přišlo mu to vtipný. Můžu se klidně odstěhovat zejtra, dík, dodala. Aspoň bych se nemusela každý víkend koukat na ten tvůj ztrápenej obličej. To už Connell vybuchl smíchy, nemohl si pomoci.

Gareth něco povídá, ale Connell ho neslyší, z nakřáplých bedýnek řve album *Watch the Throne*. Connell se nakloní ke Garethovi a řekne: Cože?

Musíš se seznámit s mojí holkou, opakuje Gareth. Pojď, představím tě.

Connell je rád, že chvíli nemusí mluvit, a vydá se za Garethem dveřmi ven. Dům stojí naproti tenisovým kurtům, které už jsou pro dnešek zavřené. Ve svitu pouličních lamp mají červený nádech a vzbuzují pocit strašidelné opuštěnosti. Na schodech kouří a mluví nějací lidé.

Marianno, zavolá Gareth.

Dívka vzhledne od cigarety, uprostřed věty. Má sepnuté vlasy a na sobě šaty s manšestrovým sakem. Její ruka drží cí cigaretu vypadá ve světle dlouze a étericky.

No nazdar, vydechne Connell. Ahoj.

Mariannin obličej se kupodivu okamžitě rozplyne do obrovského úsměvu, odhalujícího křivé přední zuby. Má na puse rtěnku. Všichni se na ni dívají. Mluvila, ale zarazila se a zírá na něj.

Panebože, uklouzne jí. Connell Waldron! Vstal jsi z mrtvých.

Connell si odkašle a v panice, aby vypadal normálně, se zeptá: Odkdy kouříš?

Marianne vysvětluje Garethovi a svým kamarádům: Chodili jsme spolu na střední. Znovu se podívá na Connella, vypadá nadšeně a ptá se: Jak se máš? Connell pokrčí rameny a zamumlá: Jo, dobrý. Marianne se na něj koukne, jako by očima chtěla něco říct. Nedáš si něco k pití? navrhone. Connell zvedne lahev corony, kterou mu dal Gareth. Přinesu ti skleničku, řekne ona. Pojď dovnitř. Jde k němu po schodech. Jsem tu za chvíličku, zavolá na ostatní. Z téhle poznámky i z toho, jak postávala venku, je mu jasné, že se tu se všemi kamarádí. A že má hodně kamarádů a kamarádek a je šťastná. Potom se za nimi zabouchnou dveře a ocitnou se sami na chodbě.

Connell se za ní vydá do kuchyně, která je prázdná a sterilně tichá. Tyrkysové dlaždičky se hodí ke spotřebičům, opatřeným štítky. Zavřené okno odráží modrá a bílá světla z interiéru. Žádnou sklenici nepotřebuje, ale Marianne jednu vytáhne ze skříňky a on neprotestuje. Marianne si sundává sako a ptá se ho, odkud se zná s Garethem. Connell jí vysvětluje, že spolu chodí na přednášky. Marianne si přehodí sako přes opěradlo židle. Má na sobě dlouhé šedé šaty, v nichž její rovné tělo působí velmi křehce.

Jeho zná snad každý, podotkne. Je to extrovert.

Jo, ve škole je taková celebrita, prohlásí Connell.

To ji rozesměje a všechno je mezi nimi najednou v pořádku, jako by se ocitli v jiném vesmíru, kde se mezi nimi nic špatného nestalo a Marianne má super kluka, kdežto Connell je sám a nikoho nezajímá.

To by ho potěšilo, usměje se Marianne.

Myslím, že je i v různých radách a spolicích.

Marianne se znovu usměje a mrkne na něj. Má hodně tmavou rtěnku, vínovou, a namalované oči.

Chyběl jsi mi, řekne.

Connell z té náhlé upřímnosti, kterou vůbec nečekal, zrudne. Začne si nalévat pivo, aby myslel na něco jiného.

Jo, ty mně taky, odpoví. Měl jsem o tebe docela strach, když ses rozhodla odejít ze školy. No teda byl jsem z toho dost na dně, abys věděla.

Ve škole jsme se stejně moc nebavili.

To evidentně ne, no.

A co ty a Rachel? zeptá se Marianne. Jste ještě spolu?

Ne, rozešli jsme se v létě.

Aha, to mě mrzí, řekne Marianne hlasem tak falešným, až zní skoro upřímně.

Když Marianne v dubnu skončila se školou, dostal Connell depresi. Řešili to s ním i učitelé. Školní psycholožka Lorraine sdělila, že je „znepokojená“. Možná o tom ve škole mluvili i ostatní, to nevěděl. Nedokázal sebrat sílu, aby se choval normálně. U oběda seděl na svém místě jako vždycky, polykal smutně jídlo a vůbec neposlouchal, co kamarádi kolem říkají. Někdy ani nezaregistroval, když ho oslovili jménem, museli po něm něco hodit nebo mu zatukat na čelo, aby se probral. Každému bylo jasné, že se s ním něco děje. Strašně se styděl za to, co za člověka se z něj nakonec vyklubalo, a chyběla mu Marianne a to, jak mu s ní bylo. Pořád jí telefonoval, každý den jí psal, ale vše bez odpovědi. Matka mu oznámila, že do jejich domu už nesmí, i když ho ani nenapadlo, že by tam zkusil zajít.

Chvilku se z toho snažil dostat pitím a úzkostným, přerotným sexem s jinými holkama. Na mejdanu v květnu se vyspal se Sinead, ségrou Barryho Kennyho, které bylo

dvacet tři a vystudovala logopedii. Bylo mu potom tak blbě, že se pozvracel a musel Sinead lhát, že je ožralej, i když nebyl. Nemohl o tom ani s nikým mluvit, byl strašně moc sám. Opakovaně se mu zdálo, že je znovu s Mariannou, zase ji pokojně drží, jako dřív, když byli unavení, a šeptají si. Potom si vzpomněl na to, co se stalo, a probudil se v takové depce, že nedokázal pohnout ani jediným svaem.

Jednou v červnu se vrátil v noci domů opilý a zeptal se Lorraine, jestli se s Mariannou v práci vídá.

Někdy jo, odpověděla. Proč?

A jak se má?

Už jsem ti řekla, že si myslím, že je naštvaná.

Neodpovídá mi vůbec na esemesky, posteskl si. A když jí zavolám, tak mi to nebere, vidí, že to jsem já.

Protože jsi jí ublížil.

No ale nepřehání to trochu?

Lorraine pokrčila rameny a zadívala se znovu na televizi.

Co myslíš?

Na co se ptáš?

No jestli to nepřehání?

Lorraine se dál dívala na televizi. Connell byl namol, už si nepamatuje, na co se koukala. Potom Lorraine pomalu pronesla: Víš, Marianne je hodně citlivá holka. A tys ji normálně zneužil a zranil jsi ji. Takže je možná dobře, že máš výčitky svědomí.

Neřekl jsem, že mám výčitky svědomí, ohradil se.

S Rachel začal chodit v červenci. Všichni ve škole věděli, že je do něj zamilovaná, a ona to vnímala jako své soukromé vítězství. Jejich vztah se odehrával převážně večer, než někam šli, kdy se ona malovala a drbala kamarádky a on seděl a popíjel pivo. Někdy během jejího proslovu vytáhl telefon, a to pak říkávala: Ani mě neposloucháš. Nesnášel se za to, jak se v její přítomnosti chová, protože měla pravdu, skutečně ji ani neposlouchal. Jenže když už ji poslouchal,

všechno, co říkala, mu lezlo na nervy. Spal s ní asi dvakrát a pokaždý to bylo nanic. Když spolu leželi v posteli, cítil na hrudníku a v hrdle tíživou bolest a sotva se mohl nadechnout. Myslel si, že když bude s ní, nebude se cítit tak osaměle, jenže osamělost tím naopak dostala nový rozměr, jako by v něm byla zakořeněná a nešla vymýtit.

Konečně nastal čas plesu. Rachel na sobě měla přehnaně drahé šaty a Connell s ní stál před jejich domem, zatímco je její matka fotila. Rachel neustále zmiňovala, že Connell jde na Trinity, a její otec mu ukazoval nějaké golfové hole. Potom šli do hotelu na večeři. Všichni se ožrali jako dobytek, Lisa se stala ještě před dezertem. Rob pod stolem ukazoval Ericovi s Connellem na telefonu její nahé fotky. Eric se smál a Źukal na displeji na Lisino tělo. Connell zíral do telefonu a pak tiše prohlásil: Jsi normální úchyl, když to ukazuješ ostatním. Rob s hlasitým povzdechem zamknul telefon a strčil si ho do kapsy. Poslední dobou seš strašná citlivka, ušklíbl se.

O půlnoci už byl na kaši, ale pokrytecky se tvářil znechuceně nad tím, že jsou namol ostatní. Vyšel ze sálu a vydal se chodbou na kuřáckou zahrádku. Zapálil si a zrovna trhal dolní listy ze stromu stojícího poblíž, když se otevřely dveře a v nich se objevil Eric. Když spatřil Connella, ušklíbl se a pak si sedl na obrácený truhlík a taky si zapálil.

Škoda že Marianne nakonec nedorazila, prohlásil Eric.

Connell přikývl. Její jméno nechtěl ani slyšet a už vůbec ne to nějak řešit.

Co se stalo? zeptal se Eric.

Connell se na něj mlčky podíval. Ericův obličej ozařoval paprsek světla ze žárovky nad dveřmi a dodával mu přízračnou bledost.

Jak to myslíš? opáčil Connell.

S ní a s tebou.

Connell sotva poznával svůj hlas, když odpověděl: Nevím, o čem mluvíš.

Eric se zašklebil, ve světle se mu zablýskaly zuby.

A ty si jako myslíš, že nevíme, žes ji šoustal? pokračoval. Všichni to věděj.

Connell mlčky potáhl z cigarety. To, co mu Eric řekl, byla jeho noční můra, ani ne proto, že by to byl jeho konec, ale právě proto, že nebyl. Uvědomil si, že tajemství, kvůli kterému obětoval svoje štěstí a štěstí někoho jiného, stejně všichni znali, takže to bylo k ničemu. S Mariannou se klidně mohli procházet na chodbě a držet se za ruce, a co by se stalo? Nic. Každýmu to bylo ukradený.

Fajn, prohlásil Connell.

A jak dlouho to trvalo?

Nevím. Chvilku.

A co s tím máš za problém? zeptal se Eric. Dělal jsi to jen tak pro zábavu, ne?

Znáš mě.

Típl cigaretu a šel si dovnitř pro bundu. Odkráčel, aniž by se s kýmkoliv rozloučil, včetně Rachel, která mu krátce poté dala kopačky. No a pak se lidi různě odstěhovali a on sám taky z města odešel. Jejich život v Carricklea, ze kterého dělali takové drama a kterému přisuzovali takový význam, skončil, jen tak, bez nějakého závěru, a už se nikdy nevrátí, nikdy ve stejné podobě.

Víš, my jsme se s Rachel k sobě moc nehodili, říká Marianně.

Ta se ostýchavě usměje. Hm, zamumlá.

Co?

To jsem ti klidně mohla říct.

No to jsi mi měla říct, odpoví Connell. Vůbec ses se mnou nebavila.

Připadala jsem si opuštěná.

A já snad ne? zeptá se Connell. Zmizela jsi. A mimochodem, s Rachel jsem nic neměl, až mnohem později. I když to je teď už asi jedno.

Marianne si povzdechne a zavrtí nejasně hlavou.

Kvůli tomuhle jsem ale ze školy neodešla, prohlásí.

Jasně. Věřím, že ti doma bylo líp.

Byla to poslední kapka.

Jo, kývne. Říkal jsem si to.

Marianne se znovu usměje, s jedním koutkem výš, jako by flirtovala. Fakt? zeptá se. Možná jsi telepat.

Jednu dobu jsem si myslel, že ti dokážu číst myšlenky, odpoví Connell.

V posteli, myslíš.

Napije se. Pivo je studené, ale sklenička má pokojovou teplotu. Až dodnes netušil, jak by se Marianne zachovala, kdyby ji potkal ve škole, ale teď už je jisté, že přesně takhle. Jasně že bude zesměšňovat jejich sexuální život, jako by to mezi nimi byl jen roztomilej vtip a nebylo to vůbec trapný. Svým způsobem se mu to líbí, je rád, že ví, jak se k ní má chovat.

Jo, a ještě potom, dodá Connell. Ale asi to je normální.

Není.

Oba se zaculí, na tváři potlačují pobavený úsměv. Connell postaví prázdnou lahev na linku a podívá se na Mariannu. Ta si uhlazuje šaty.

Vypadáš skvěle, podotkne.

Já vím. To jsem celá já, jen co přijdu na vejšku, najednou jsem hezká.

Connell se rozesměje. Brání se tomu, ale ta zvláštní dynamika mezi nimi ho dostane. „To jsem celá já“ je Marianina typická hláška, jako by se lehce vysmívala sama sobě, ale zároveň poukazovala na jejich vzájemné porozumění a fakt, že ona je jedinečná. Šaty mají hluboký výstřih a odhalují jí bledé klíční kosti, zářící jako dvě pomlčky.

Vždycky jsi byla hezká, prohlásí Connell. Měl bych to vědět, jsem přece povrchní kluk. Jsi moc hezká, jsi krásná.

Marianne se už nesměje. Nasadí divný výraz a odhrne si vlasy z čela.

Bezva, oduší. To jsem už dlouho neslyšela.

Gareth ti to neříká? Anebo je příliš zaneprázdněnej divadelním kroužkem nebo co to dělá?

Debatní kroužek. A jsi krutej.

Debatní kroužek? zeptá se Connell. Proboha, on je nějak zapletenej do tý aféry s náckem?

Z Marianniných rtů zůstane tenká čárka. Connell moc univerzitní noviny nečte, ale i tak se k němu doneslo, že debatní klub pozval na přednášku neonacistu. Jsou toho plné sociální sítě. A dokonce o tom vyšel článek i v *Irish Times*. Connell sice příspěvky na facebooku nekomentoval, ale dal lajk několika hlasům, které volaly po tom, aby pozvání bylo zrušeno, což byl asi jeho nejhlasitější politický projev v životě.

Neshodneme se úplně ve všem, prohlásí Marianne.

Connell se rozesměje, když si uvědomí, že je nezvykle slabá a bezzásadová, má z toho bůhvíproč radost.

A já myslel, že bylo špatný chodit s Rachel Moranovou, pokračuje Connell. A tvůj přítel mezitím popírá holocaust.

To ne, jen podporuje svobodu slova.

Jo, tak to je dobrý. Bože, ještě že existují umírnění běloši. To myslím napsal Martin Luther King.

Marianne se rozesměje na celé kolo. V puse jí zazáří drobné bílé zuby, přikryje si ji rukou. Connell se znovu napije a hltá její roztomilý výraz, který mu tolik chyběl. Působí to jako krásná scénka, i když později ho nejspíš bude mrzet všechno, co jí řekl. No jo, tak jsme holt oba jednou zradili své ideály, proneše Marianne. Connell zvažuje, že řekne: Doufám, že je aspoň dobrej v posteli, Marianno. Určitě by jí to přišlo srandovní. Ale z nějakého důvodu si

to nechá pro sebe, asi se stydí. Marianne přimhouří oči a prohlásí: Chodíš teď s někým komplikovaným?

Ne, zavrtí hlavou Connell. Ani s nikým v pohodě.

Marianne se zvědavě pousměje. Je těžký se seznamovat, vid? podotkne.

Connell pokrčí rameny a potom neurčitě přikývne. Jo, je to tu jiný, odpoví.

Mám nějaký kámošky, můžu tě seznámit.

Fakt?

Jo, fakt teď mám i kamarádky, prohlásí.

Stejně nebudu jejich typ.

Koukají se na sebe. Trochu zčervenala v obličeji a na dolním rtu má lehce rozmazanou rtěnku. Connell je z jejího pohledu nervózní jako vždycky, je to jako dívat se do zrcadla a spatřit někoho, před kým nemáte žádné tajnosti.

Co tím myslíš? zeptá se Marianne.

Nevím.

Co by se komu na tobě nemělo líbit?

Connell se usměje a zadívá se do sklenice. Kdyby Marianu viděl Niall, okamžitě by řekl: Ani mi nemluv, ta se ti líbí. Je fakt, že Marianne je Connellův typ, možná dokonce jeho originální předloha – elegantní, se znuděným výrazem a působící dojmem absolutní sebejistoty. Přitahuje ho, to je jasné. Po těch měsících, kdy je pryč z domova, mu život přijde mnohem větší a jeho osobní dramata míní důležitá. Už není tím vystrašeným klukem, který raději všechno potlačuje, protože ho jeho vlastní přitažlivost k ní děsí, jako projíždějící vlak, pod který ji radši hodí. Ví, že Marianne vtipkuje a flirtuje, protože mu chce ukázat, že se nezlobí. Mohl by jí říct: Marianno, fakt se moc omlouvám za to, co jsem ti udělal. Vždycky si říkal, že až ji potká, tak jí to takhle řekne. Jenže ona mu tu možnost nedává, nebo je on srab, nebo obojí.

Nevím, odpoví Connell. Dobrá otázka, netuším.

O tři měsíce později (únor 2012)

Marianne se posadí na sedadlo spolujezdce a zavře dveře. Nemá umyté vlasy a skrčí nohy na sedačku, aby si zavázala tkaničky. Táhne z ní ovocný likér, není to tak strašné, ale ani moc příjemné. Connell nastoupí a nastartuje. Marianne se na něj podívá.

Máš zapnutej pás? zeptá se jí.

Dívá se do zpětného zrcátka, jako by byl úplně normální den. Jenže je ráno po večírku ve Swords, Connell nepil, ale Marianne ano, takže nic není normální. Marianne si poslušně zapne pás, chce ukázat, že jsou stále přáteli.

Za dnešní noc se omlouvám, pronese Marianne.

Snaží se to říct způsobem, který znamená mnoho věcí – omluvu, nepříjemné rozpaky, trochu předstírané rozpaky, kterými chce ironizovat a zjemnit ty nepříjemné, vědomí, že jí odpustí nebo už odpustil, a touhu nedělat z toho „žádné drama“.

Nech to plavat, odpoví Connell.

Fakt se omlouvám.

Nic se neděje.

Connell vyjede na silnici. Evidentně už tu příhodu pustil z hlavy, ale ji to z nějakého důvodu neuspokojuje. Chce, aby uznal, co se stalo, a nechal ji udělat další krok, nebo možná sama potřebuje zbytečně trpět.

Nehodilo se to, podotkne Marianne.

Bylas úplně našrot.

To není výmluva.

A úplně zhulená, což jsem ale zjistil až později, dodá Connell.

Jo, připadala jsem si jak nějaký agresor.

Connell se rozesměje. Marianne si přitáhne kolena k hrudi a drží se za lokty.

Nebyla jsi agresivní, řekne Connell. To se prostě stává.

Tohle se tedy stalo. Connell dovezl Mariannu na oslavu narozenin společného kamaráda, která se konala u něj doma. Domluvili se, že tam oba přespí a Connell Mariannu druhý den ráno odveze. Cestou tam v autě poslouchali Vampire Weekend, Marianne popíjela ze stříbrné placatky ginu a mluvila o Reaganovi. Už jsi opilá, upozornil ji Connell. Víš, máš hrozně krásnej obličej, prohlásila. Teda říkali mi to i ostatní, že máš hezkej obličej.

Před půlnocí Connell někam zmizel a Marianne našla v suterénu kamarádky Peggy a Joannu. Pily cointreau a kouřily. Peggy na sobě měla odřenou koženou bundu a pruhované lněné kalhoty. Vlasy měla rozpuštěné na ramena a neustále si je prohrabovala a sčesávala na stranu. Joanna seděla zutá na mrazáku. Na sobě měla dlouhé neforemné šaty, vypadaly jako těhotenské, a pod nimi košili. Marianne se opřela o pračku a vytáhla z kapsy placatku ginu. Peggy s Joannou rozebíraly pánskou módu a zejména vkus svých kamarádů. Marianně úplně stačilo, že tam postává, opírá se o pračku, která nesla většinu její váhy, vyplachuje si vnitřek pusy ginem a poslouchá kamarádky.

Obě s ní studují historii a politologii. Joanna už plánuje, že bude psát ročníkovou práci o Jamesi Connollym a irských odborech. Neustále jim doporučuje knížky a články, které Marianne někdy přečte, někdy jen prolistuje a někdy se spokojí se shrnutím. Ostatní považují Joannu za vážnou holku, což ona sice je, ale je s ní i legrace. Peggy moc Joannin smysl pro humor nechápe, protože Peggyino charisma mnohem víc spočívá v tom, že se jí lidi bojí a působí na ně vyzývavě. Na vánočním večírku u kamaráda Declana Peggy

nabídla Marianně v koupelně lajnu kokainu a Marianne si ji šnupla, nebo teda její větší část. Nemělo to na její náladu nijak znatelný efekt, až na to, že následující dny ji bavilo pomyšlení, že to udělala, a střídavě měla pocit viny. Joanně o tom neřekla. Věděla, že by s tím nesouhlasila, Marianne s tím taky nesouhlasí, jenže když Joanna s něčím nesouhlasí, neznamená to, že jde a udělá to.

Joanna chce být novinářkou, zatímco Peggy nejspíš nechce pracovat vůbec. Zatím to pro ni nepředstavuje nějaký problém, protože potkává hodně chlapů, kteří ji rádi v jejím životním stylu podporují a kupují jí kabelky a drahé drogy. Zaměřuje se na lehce starší muže, kteří pracují v investičních bankách či v auditorských firmách, je jim kolem sedmadvaceti, mají spoustu prachů a doma rozumné přítelkyně právničky. Joanna se jednou Peggy zeptala, jestli ji někdy vůbec napadlo, že jí třeba taky jednou bude sedmadvacet a její kluk bude po nocích fetovat s pubertačkama. Peggy se ani neurazila, přišlo jí to vtipný. Prohlásila, že do té doby už bude vdaná za nějakýho ruskýho oligarchu a bude jí úplně ukradený, kolik bude mít milenek. Marianne si uvědomí, že netuší, co bude po vešce dělat. Téměř nic se zatím nezdálo vyloučené, dokonce ani to, že by se provdala za oligarchu. Když jde večer ven, chlapi na ni na ulici sprostě pokřikují, takže evidentně nemá problém, že by je nevzrušovala, právě naopak. A ve škole si občas připadá, že neexistuje žádná hranice, kterou by její mozek nezvládl, cokoliv do něj vloží, dokáže zpracovat, jako by měla uvnitř hlavy nějaký výkonný stroj. Má všechny trumfy v rukách. Ale nemá nejmenší představu, co bude se svým životem dělat.

Peggy se zeptala, kde je Connell.

Nahoře, odpověděla Marianne. Asi s Teresou.

Connell občas randil s jednou jejich kamarádkou, která se jmenovala Teresa. Marianne s ní ve skutečnosti neměla

žádný problém, ale uvědomila si, že dost často provokuje Connella, aby o ní řekl něco ošklivého, jenže to on pokaždé odmítne.

Connell se hezky oblíká, nadhodila Joanna.

Ani ne, odporovala Peggy. Jako vypadá dobře, ale nosí samý sportovní hadry. Pochybují, že má doma oblek.

Joanna vyhledala očima Mariannu a ta jí pohled vrátila. Peggy si okázala přihnula z lahve a rukou, ve které ji držela, si otřela pusou. Co je? zeptala se.

Tak přece jen pochází z dělnický vrstvy, podotkla Joanna.

Ale jdi, to je tak korektní, odpověděla Peggy. Copak nemůžu kritizovat něčí oblečení jen proto, že má nížkej socioeconomickej status?

Takhle to nemyslela, vložila se mezi ně Marianne.

Protože, ve skutečnosti jsme k němu děsně milý, víš, řekla Peggy.

Marianne si uvědomila, že se na žádnou z nich nedokáže ani podívat. Kdo je „my?“ měla na jazyku. Místo toho vzala Peggy z ruky flašku a dala si dva velké loky. Cointreau bylo teplé a odporně sladké.

Někdy kolem druhé v noci, kdy už byla strašně opilá a Peggy ji přesvědčila, aby si s ní v koupelně dala joint, zahlédla Connella. Stál na schodech ve třetím patře a kromě něj už tam nahoře nikdo nebyl. Ahoj, pozdravil ji. Opřela se o zeď, úplně štatá. Toužila po jeho pozornosti.

Zmizel jsi s Teresou, co? řekla.

Fakt? Zajímavý. A ty jsi zas úplně namol, vid'?

Cítím z tebe parfém.

Teresa tu nebyla, prohlásil Connell. Jako že nebyla vůbec na večírku.

Marianne se zasmála. Připadala si hloupě, ale takovým tím pozitivním způsobem. Pojď sem, vyzvala ho. Stoupnul si před ni.

Co je? zeptal se.

Máš ji radši než mě? vyzvídala.
Strčil jí za ucho uvolněný pramen vlasů.
Ne, odpověděl. Abych byl upřímněj, vlastně ji moc neznám.
A je v posteli lepší než já?
Marianno, jsi opilý. Kdybys byla střízlivá, ani bys to nechtěla vědět.
Takže je to odpověď, kterou nechci slyšet, opáčila.
Rozhovoru věnovala jen základní pozornost a zároveň se pokoušela Connellovi rozepnout košili, nijak eroticky, ale protože byla tak opilá a zkouřená. Zatím nezvládla ani jeden knoflík.
Jasně že je to ta, kterou chceš slyšet, prohlásil.
Políbila ho. Neuskočil hrůzou, ale poměrně jasně se od-táhl a řekl: No tak.
Pojď nahoru, pokračovala Marianne.
Ale my jsme nahoře.
Chci, abys mě ošukal.
Zamračil se. Kdyby byla střízlivá, tak už by jenom kvůli tomu výrazu předstírala, že si dělá srandu.
Dneska ne, odpověděl. Jsi úplně našrot.
A to je jedinej důvod?
Podíval se na ni. Polkla komentář, který si schovávala, o tom, jaký má dokonalý tvar pusy, protože chtěla, aby odpověděl.
Jo, řekl.
Takže bys to jinak udělal.
Měla bys jít spát.
Zdroguju tě, prohlásila.
Marianno, vždyť ani žádný drogy nemáš. To je jen ukázka toho, co kecáš za nesmysly. Jdi spát.
Tak mi dej pusu.
Dal jí pusu. Byla příjemná, ale přátelská. Potom jí popřál dobrou noc a vydal se dolů lehkým krokem, kráčel rovně a střízlivě. Marianne odešla do koupelny, kde pila vodu

rovnou z kohoutku, dokud ji nepřestala bolet hlava, a nakonec usnula na podlaze. A tam se taky probudila před dvaceti minutami, když Connell požádal nějakou holku, aby Mariannu našla.

Teď čekají na semaforu a Connell na rádiu přepíná stanice. Najde písničku od Van Morrisona a nechá ji hrát.

Stejně promiň, omlouvá se dál Marianne. Nechtěla jsem ti to s Teresou zkomplikovat.

Není to moje holka.

Dobře. Ale každopádně to ode mě nebylo kamarádkský.

To jsem nevěděl, že jste tak dobrý kamarádky, podotkl Connell.

Myslím vůči tobě.

Podívá se na ni. Marianne si obejmě kolena ještě pevněji a nakloní hlavu. Poslední dobou se s Connellem vídají často. V Dublinu se spolu konečně můžou procházet po dlouhých bulvárech s vědomím, že je nikdo z kolemjdoucích nezná ani se nestará, co jsou zač. Marianne bydlí v malém bytě, který patří její babičce, a večer spolu s Connellem sedávají v obýváku a pijou víno. Connell si jí postěžuje, bez jakýchkoliv zábran, jak je těžký si na Trinity najít kamarády. Tuhle u ní ležel na gauči, točil ve skleničce zbytkem vína a prohlásil: Všichni jsou tu děsný snobové. I když jsem jim třeba sympatickej, stejně bych s nima nechtěl kamarádit. Položil sklenici a podíval se na Mariannu. Proto to je pro tebe lehký, pokračoval. Jsi z bohatý rodiny, a tak tě lidi mají rádi. Zamračila se a přikývla. Connell se rozesmál. Dělán si z tebe srandu, řekl. Setkali se pohledem. Chtěla se taky zasmát, ale nevěděla, jestli jí to vůbec připadá vtipné.

Chodí na všechny její večírky, i když tvrdí, že její partě moc nerozumí. Její kamarádky ho zbožňují a z nějakého důvodu mu rády během dlouhých rozhovorů sedí na klíně a vískají ho ve vlasech. Kluci už mu takhle naklonění

nejsou. Tolerují ho díky přátelství s Mariannou, ale jeho samotného nepovažují za zajímavého. Není ani chytřej! vykřikl jednou večer Mariannin kamarád, když tam Connell zrovna nebyl. Je chytřejší než já, podotkla Marianne. Nikdo nevěděl, co na to říct. Je fakt, že Connell na mejdanech mlčí, dokonce zarytě, nechce se mu vytahovat se, kolik přečetl knížek a kolik toho ví o válkách. Ale Marianne si je v hloubi duše vědoma, že proto ho lidi za hloupého nemají.

A jak to nebylo kamarádský? zeptá se Connell.

Myslím, že by bylo těžký naše přátelství udržet, kdybysme spolu začli spát.

Zašklebí se trochu ďábelsky. Marianne si zmateně přikryje obličej paží.

Fakt? zeptá se Connell.

Nevím.

Tak jo, no.

Jednou v baru Brusel dva Mariannini kamarádi hráli kulečník, vůbec jim to nešlo, a ostatní seděli kolem, popíjeli a dívali se. Když Jamie vyhrál, prohlásil: A kdo si zahraje s vítězem? Connell tiše postavil pivo na stůl a odpověděl: Tak já. Jamie dal faleš, ale netrefil se do díry. Connell ani nepromluvil a vstřelil čtyři žluté koule za sebou. Marianne se rozesmála, Connell měl však i nadále kamenný obličej a soustředil se na hru. Když byl na řadě Jamie, Connell jen tiše pil a sledoval ho. Jamiemu se povedlo vystřelit červenou koulí ze stolu. Potom si Connell rychle nakřidoval tágo a dorazil poslední tři žluté koule. Byla radost pohledět, jakým způsobem si vždycky pečlivě změřil stůl, s jistotou poslal koulí do díry a tiše nakřidoval tágo. Holky seděly kolem a nespustily z něj oči, sledovaly ho, jak se naklání nad stůl a jeho kamenný obličej ozařuje světlo shora. To je jak z reklamy na dietní colu, poznamenala Marianne. Všichni vyprskli smíchy, i Connell. Když už zbyla pouze černá

koule, ukázal Connell na pravý zadní roh stolu a potěšeně se zeptal: Tak co, Marianno, koukáš se? A vstřelil kouli do díry. Všichni mu zatleskali.

Ten večer Connell nešel domů, ale zůstal u Marianny. Leželi v posteli, koukali do stropu a povídali si. Do té doby se vyhýbali jakýmkoliv rozhovorům o tom, co se mezi nimi před rokem stalo, ale tehdy se Connell zeptal: Vědí o nás tvoji kamarádi?

Marianne se odmlčela. Co o nás mají vědět? zeptala se nakonec.

Co se stalo ve škole a tak.

Ne, asi ne. Možná jim něco došlo, ale nikdy jsem jim nic nevykládala.

Connell nic neříkal. Marianne vnímala jeho mlčení ve tmě.

A připadala by sis trapně, kdyby na to přišli?

Jo, trochu jo.

Otočil se k ní, takže už nekoukal do stropu, ale na ni. Proč? zeptal se.

Protože to bylo ponižující.

Myslíš to, jak jsem se k tobě choval.

Jo, odpověděla. A hlavně to, že jsem si to nechala líbit.

Opatrně pod dekou nahmatal její ruku. Nechala ho, aby ji držel. Zachvěla se jí čelist, ale snažila se znít lehkomyšlně a vtipně.

Přemejšlel jsi vůbec někdy nad tím, že bys na ples pozval mě? zeptala se. Je to taková blbost, že by mě fakt zajímalo, jestli tě to vůbec napadlo.

Abych se přiznal, tak ne. Ale měl jsem to udělat.

Přikývla. Zírala dál na černý strop a hlasitě polkla. Bála se, že mu dojde, jak jí je.

A šla bys? zeptal se.

Znovu kývla. Pokusila se nad sebou protočit oči, ale připadalo jí to spíš sebelítostivé než vtipné.

Fakt se omlouvám, pronesl. Zvoral jsem to. A ve škole to o nás stejně věděli. Nevím, jestli se to k tobě doneslo.

Zdvihla se na loktech a zadívala se na něj do tmy.

Co věděli?

Že jsme se vídali a tak.

Connelle, nikomu jsem to nevykecala, přísahám bohu.

I ve tmě viděla, jak sebou škubnul.

Jo, to já vím, odpověděl. Chtěl jsem tím jen říct, že by to bylo jedno, i kdybys to někomu řekla. Ale vím, žes to neřekla.

A jak to vzali? Dělali si z toho srandu?

Ani ne. Eric to jen zmínil na maturitáku, že to vědí. Ale vlastně jim to bylo ukradený.

Znovu nastalo ticho.

Stydím se za to, co jsem ti všechno řekl, ozval se Connell. Že by to bylo v prdeli, kdyby se o nás někdo dozvěděl. Evidentně to bylo mnohem víc v mé hlavě než jinde. Nebyl důvod, proč by to někdo řešil. Jenže jsem v těchhle věcech strašně úzkostlivej. Nechci, aby to znělo jako výmluva, ale myslím, že jsem si tu úzkost promítal částečně do tebe, jestli mi rozumíš. Nevím. Pořád nad tím přemýšlím, i proč jsem se zachoval jako takovej čurák.

Stiskla mu ruku a on stisk opětoval, tak pevně, až ji to zabolelo. Tenhle malý projev zoufalství na jeho straně ji donutil se usmát.

Odpouštím ti, řekla mu.

Díky. Myslím, že jsem se dost poučil. A doufám, že jsem se změnil, víš, jako člověk. A upřímně, jestli jsem se změnil, tak jen díky tobě.

Drželi se pod dekou za ruce, i dlouho poté, co usnuli.

Když dorazí k jejímu bytu, zeptá se ho, jestli chce jít dál. Connell odpoví, že se potřebuje najíst. Marianne řekne, že má v ledničce jídlo na snídani. Jdou spolu nahoru. Connell

zkoumá, co je v lednici, zatímco se Marianne sprchuje. Svlíkně se donaha, pustí vodu, plným proudem, a zůstane ve sprše skoro dvacet minut. Je jí líp. Vyleze ven, zabalená v bílém županu a s vlasy usušenými ručníkem. Connell už je po snídani, má před sebou prázdný talíř a projíždí e-maily. V kuchyni to voní kávou a něčím smaženým. Marianne k němu zamíří. Connell si otře hřbetem ruky pus, najednou jako by znervózněl. Marianne si stoupne k jeho židli a on, aniž by vzhlédl, jí rozváže župan. Je to už skoro rok. Dotkne se rty její kůže. Marianne si připadá, jako by byla posvátná, nebo nějaká svatyně. Pojď do postele, zašeptá. Jde za ní.

Connell se potom sprchuje a Marianne si vysuší vlasy fénem. Zatímco on je ještě ve sprše, ona si znovu lehne a poslouchá šumění vody v trubkách. Usmívá se. Když Connell vyjde z koupelny, lehne si k ní čelem a hladí ji. Hm, vzdychne Marianne. Zase spolu souloží, moc nemluví. Potom se v ní rozhostí klid a chce se jí spát. Connell ji políbí na zavřené oči. Je to jiný než s ostatníma, pronese Marianne. Jo, já vím, odpoví Connell. Marianne si uvědomí, že jí neříká všechno. Nepozná, jestli se Connell brání touze mít větší odstup, nebo být nějakým způsobem zranitelnější. Políbí ji na šíji. Těžknou jí víčka. Myslím, že to zvládne, prohlásí Connell. Marianne neví nebo si nedokáže vzpomenout, o čem mluví. Usne.

O dva měsíce později (duben 2012)

Právě dorazil z knihovny. Marianne má na návštěvě kamarádky, ale když přijde, zrovna jsou na odchodu a berou si bundy z věšáku na chodbě. U stolu zůstává sedět jenom Peggy a dolévá si do velké sklenice rosé. Marianne utírá mokrým hadříkem linku. V okně nad dřezem je vidět obdélník džínově modrého nebe. Connell se posadí ke stolu, Marianne vytáhne z lednice pivo a otevře mu ho. Zeptá se ho, jestli má hlad, on odpoví, že ne. Venku je teplo a lahev příjemně chladí. Brzy jim začnou zkoušky, a tak Connell obvykle zůstává v knihovně, dokud knihovník nezavoní, že už budou zavírat.

Můžu se na něco zeptat? ozve se Peggy.

Connellovi je jasné, že je opilá a Marianne by se jí nejradši zbavila. I on by byl radši, kdyby odešla.

Jasně, kývne Marianne.

Vy spolu spíte, že jo? vyhrkne Peggy. Jako že spolu normálně šukáte?

Connell mlčí. Hladí palcem etiketu na lahvi piva, hledá růžek, aby ji mohl odlepit. Netuší, s čím Marianne přijde – nejspíš s něčím vtipným, doufá, s něčím, co Peggy rozesměje, a zapomene tak na otázku. Místo toho Marianne nečekaně odpoví: Jo, spíme. Začne se sám pro sebe usmívat. Okraj etikety se odlepí.

Peggy se rozesměje. Supr, prohlásí. To jsem ráda, že to vím. Mimochodem, řeší to všichni.

Chápu, ale není to nic nového, spali jsme spolu už na střední, dodá Marianne.

Fakt? diví se Peggy.

Marianne si naliže vodu. Když se otočí, se sklenicí v ruce, podívá se na Connella.

Doufám, že ti nevadí, že jsem jí to řekla.

Connell pokrčí rameny, ale usměje se na ni a ona mu úsměv vrátí. Nikde se svým vztahem nechlubí, ale jeho kamarádi o nich vědí. Connell prostě nesnáší fyzické projevy na veřejnosti. Marianne se ho jednou zeptala, jestli se za ni „stydí“, ale dělala si jen legraci. To je vtipný, Niall si myslí, že se tebou furt vytahuju, řekl jí. To se Marianně líbilo. Přímo jí se zas tak nechlubí, jenže Marianne je oblíbená a spát s ní chce kdekdo. Takže se vytahuje jen občas, ale vždycky decentně.

Jste náhodou roztomilej pár, prohlásí Peggy.

Díky, odpoví Connell.

Neřekla jsem, že jsme pár, podotkne Marianne.

Jako že můžete mít i někoho jinýho? To je super. Vždycky jsem s Lorcanem chtěla vyzkoušet volnej vztah, jenže jemu se to nelíbilo.

Marianne odsune židli od stolu a posadí se. Chlapi jsou pěkně majetnický, řekne.

Přesně! souhlasí Peggy. Je to na hlavu. A přitom by sis myslela, že po možnosti mít víc partnerek hned skočí.

Přijde mi, že se chlapi víc zabývají tím, jak by omezili svobodu ženských, než vlastní svobodou, dodá Marianne.

Je to tak? zeptá se Peggy Connella.

Ten kývne na Mariannu, byl by radši, kdyby mluvila ona. Peggy je holka, která hrozně hlasitě mluví a skáče lidem do řeči. Marianne má i lepší kamarádky, ale ty se nikdy moc nezdrží a ani toho tolik nenamluví.

Tak se podívej, jak chlapi žijou, vždyť je to smutný, pokračuje Marianne. Řídí celou společnost a tohle je jediný, s čím přijdou? Vždyť to pro ně ani není zábava.

Peggy se zasměje. A co ty, Connelle, je to pro tebe zábava? zeptá se.

Jo, kývne, do jistý míry, řekl bych. Ale souhlasím s Mariannou.

Žil bys radši v matriarchátu? vyzvídá Peggy.

Těžko říct. Ale zkusil bych to, abych věděl, jaký to je.

Peggy se dál směje, jako by Connell řekl něco neuvěřitelně vtipného a chytrého. Vadí ti něco na mužských privilegiích? vyptává se dál Peggy.

Marianne má pravdu, odpoví. Není to zas tak zábavný. Jako je to tak, ale já si to moc neužívám.

Peggy se zašklebí. Kdybych byla chlapem, pokračuje, měla bych tři holky. Možná víc.

Connellovi se podaří odlepit poslední růžek etikety na pivu. Jde to snáz, když je lahev vychlazená, sražené kapky vody rozpouští lepidlo. Postaví pivo na stůl a začne etiketu skládat do malého čtverečku. Peggy dál žvaní, ale nepřijde mu to podstatné, a tak ji neposlouchá.

S Mariannou se teď mají skvěle. Když se zavře knihovna, jde k ní domů, cestou koupí nějaké jídlo nebo levnou lahev vína. Když je hezky, je obloha vysoká a jasná a ptáci krouží nekonečným vzduchem. Když prší, město se uzavře, obklopí mlhou, auta zpomalí, do tmy jim září reflektory a obličejе kolemjdoucích zrudnou zimou. Marianne uvaří večeři, špagety nebo rizoto, a on potom umyje nádobí a uklidí kuchyni. Vymete zpod toustovače drobečky a ona mu mezitím předčítá vtipy z twitteru. A pak si jdou lehnout. Rád se do ní noří hodně hluboko, pomalu, až Marianne začne ztěžka a hlasitě dýchat a tiskne rukou polštář. Její tělo je tak drobné a je tak otevřená. Takhle? zeptá se jí. Marianne přikývne, zaboří ruku do polštáře a s každým jeho pohybem lape po dechu.

Potom spolu vedou dlouhé rozhovory, které Connell dokáže ocenit. Často se dostanou k tématům, jež ho nutí rychle formulovat myšlenky, kterými se vědomě nezabýval. Rozebírají knížky, které čte, výzkumy, kterými se Marianne

zabývá, ale taky konkrétní historický okamžik, v němž zrovna žijou, a jak je těžké ho pozorovat ve vývoji. Občas má pocit, že jsou s Mariannou jako krasobruslaři, v rozhovorech improvizují tak obratně a jsou tak skvěle synchronizovaní, že je to oba přivádí k údivu. Marianne nadšeně vyskočí do vzduchu a Connell, aniž předem ví jak, ji vždycky zachytí. Vědí, že než usnou, budou spolu znovu mít sex, takže si povídání ještě víc užívají. Connell má pocit, že díky intimitě jejich rozhovorů, ve kterých se často dostávají od obecných věcí k osobním, je sex lepší. Minulý pátek, když po sexu jen tak leželi, Marianne prohlásila: To bylo hodně intenzivní, víd? Řekl jí, že mu to intenzivní přijde vždycky. Ale myslím to emočně, pokračovala Marianne. Asi jsem se při tom do tebe v nějakým okamžiku zamilovala. Connell se pousmál. Tak na to nemysli, odpověděl. Tak to dělám já.

Marianne ví, jaké k ní ve skutečnosti chová city. To, že se stydí před jejími kamarádkami, neznamená, že to mezi nimi není vážné – je. Někdy se Connell bojí, že se v tomhle ohledu nevyjádřil dostatečně jasně, a když to nechá den dva bobtnat a přemýšlí, co jí k tomu říct, nakonec z něj vypadne něco nesmělého jako: Víš, že tě mám opravdu rád, že jo? A jeho hlas zní z nějakého důvodu až skoro otráveně. Mariannu to rozesměje. Mohla by mít spoustu jiných chlapů, to ví každý. Studenty z politologie, kteří k ní chodí na večírky s lahví moštu a vyprávějí historky o tom, jak strávili léto v Indii. Nebo členy výborů různých univerzitních klubů, kteří často nosí motýlky a z nějakých záhadných důvodů se domnívají, že jejich práce zajímá i normální lidi. Chlapíky, kteří Mariannu při rozhovorech různě osahávají, upravují jí vlasy či pokládají ruku na záda. Jednou se Connell opil a zeptal se jí, proč na ni lidi tak rádi šahají, a ona odpověděla: Ty se mě ani nedotkneš, takže to nesmí ani nikdo jinej? Pěkně ho to rozhodilo.

Connell už o víkendech domů nejedí, protože jejich kamarádka Sophie mu dohodila práci u táty v restauraci. Connell sedí v kanceláři, odpovídá na e-maily a do velkého sešitu v kožených deskách zapisuje rezervace. Někdy zavolá i někdo známý, třeba z televize, ale ve všední dny večer tam je většinou mrtvo. Connellovi je jasné, že se do restaurace jenom lijou peníze a budou ji muset brzy zavřít, jenže tu práci sehnal tak snadno, že to ani neřeší. Když nebude mít práci, tak mu někdo z Marianniných bohatých kámošů dohodí novou. Boháči si pomáhají, a protože je Mariannin nejlepší kamarád a předpokládá se, že i sexuální partner, vzali ho mezi sebe – a tak se stal někým, pro koho se pořádají přepadové oslavy narozenin a komu se vždycky vyčaruje nějaká pohodlná práce.

Ještě před koncem semestru měl referát na *Artušovu smrt*. Když mluvil, třásl se mu ruce a nedokázal zdvihnout oči od textu, aby se podíval, jestli ho vůbec někdo poslouchá. Hlas mu několikrát přeskočil a měl pocit, že kdyby neseděl, skácel by se na zem. Až později zjistil, že jeho prezentace vzbudila velký ohlas. Jedna spolužačka mu dokonce osobně řekla, že je „génies“, ale pronesla to trochu přezíravě, jako by být géniem bylo něco opovrženého. O Connellovi se ví, že z ročníku má kromě jednoho předmětu nejlepší známky. Užívá si, když ho ostatní považují za inteligentního, protože se může chovat čitelněji. Když si někdo nemůže vzpomenout, jak se jmenuje nějaká knížka nebo autor, může mu okamžitě napovědět, ale ne proto, že by se vytahoval, ale protože si to prostě pamatuje. A líbí se mu, když Marianne vykládá svým kamarádům a kamarádkám – jejichž otcové jsou soudci a ministři, lidi, kteří chodili do příšerně drahých škol –, že Connell je ten nejchytřejší člověk, s jakým se můžou setkat.

A co ty, Connelle? zeptá se Peggy.
Neposlouchá ji, a tak se zmůže jen na: Cože?
Láká tě představa, že bys měl víc holek? opakuje.
Connell se na Peggy podívá a všimne si jejího šibalského výrazu ve tváři.

Hm, nevím, vysouká ze sebe. Jak to myslíš?
Nesníš někdy o tom, že by sis pořídil harém? ptá se Peggy. Myslela jsem, že to chtěj všichni chlapi.

Jo, tohle. Ani ne.

Tak možná jen dvě, pokračuje Peggy.

Dvě co? Dvě holky?

Peggy se podívá na Mariannu a potutelně se zachichotá.
Marianne v klidu popíjí vodu.

Kdybys chtěl, tak můžeme, navrhne Peggy.

Počkej, nerozumím, zarazí ji Connell. Co můžeme?

No, říkej si tomu, jak chceš, odpoví Peggy. Dát si trojku nebo tak.

Aha, řekne Connell a rozesměje se nad svou vlastní nedůvtipností. Už chápu, jasně, dodá. Znovu přehne etiketu a neví, jak má reagovat. Nedošlo mi to, vysvětluje. Nemůže to udělat. Ani nejde o to, že by se nedokázal rozhodnout, jestli by to chtěl, nebo ne, prostě nemůže. Z nějakýho důvodu, a nedokáže si vysvětlit proč, si myslí, že by snad zvládl před Mariannou opíchat Peggy, i když by to bylo divný a asi by si to ani neužil. Ale určitě by nemohl, a to ví na sto procent, nic dělat s Mariannou, kdyby u toho byla Peggy či jiná Mariannina kámoška, nebo kdokoliv na světě. Stydí se a je zmatený, jen když na to pomyslí. Nerozumí tomu u sebe. Kdyby Peggy nebo kdokoliv jiný narušil jeho intimitu a blízkost s Mariannou, něco by to v něm zničilo, součást jeho vlastního já, něco, co neumí pojmenovat a co se nikdy ani pojmenovat nesnažil. Ještě jednou přehne navhlou etiketu, takže z ní je už jen malinkatý tvrdý čtvereček. Hm, zamumlá.

Proboha, vyhrkne Marianne. To bych umřela, na to jsem moc velká stydlivka.

Fakt? podiví se Peggy. Řekne to příjemně a se zájmem, jako by ji těšilo probírat Mariannino sebevědomí ve stejné míře jako si to rozdat ve třech. Connell se snaží, aby nebylo vidět, jak se mu ulevilo.

Mám strašně moc mindráků a jsem děsně neurotická, vysvětluje Marianne.

Peggy jí hned se ženskou kolegiálníou pochválí vzhled a zeptá se, co má za mindráky.

Marianne se kousne do dolního rtu a potom pronese: No, nedokážu přijímat lásku. Mám pocit, že mě nikdo nemůže mít rád... jsem taková chladná. Mávne dlouhou hubenou rukou, jako by naznačovala, co tím myslí.

To se mi nechce věřit, vrtí hlavou Peggy. Chová se k tobě chladně?

Connell si odkašle a prohlásí: Ne.

Peggy s Mariannou mluví dál a on si mezitím hraje se složenou etiketou. Pociťuje úzkost.

Marianne jela tenhle týden na pár dní domů, a když se večer vrátila do Dublinu, byla nějaká zakřiknutá. Dívali se spolu u ní v bytě na *Paraplíčka ze Cherbourgu* a na konci Marianne brečela, ale otočila se, aby to nebylo vidět. To Connella znepokojilo. Film končil smutně, ale nechápal, proč by kvůli tomu někdo měl brečet. Jsi v pohodě? zeptal se jí. Přikývla, obličej měla ještě stále odvrácený, takže viděl, jak se jí na krku rysuje bělavá šlacha.

No tak, stalo se něco?

Zavrtěla hlavou, ale neotočila se. Odešel jí uvařit čaj, a když se s ním vrátil, už nebrečela. Pohladil ji po vlasech, chabě se usmála. Hrdinka ve filmu nečekaně otěhotněla a Connell se snažil si vzpomenout, kdy Marianne naposledy menstruovala. Čím déle o tom přemýšlel, tím delší

dobu se mu to zdálo. Nakonec v záchvatu paniky vyhrkl: Prosím tě, nejsi těhotná nebo tak něco, že ne? Marianne se rozesmála. To ho uklidnilo.

Ne, dostala jsem to dneska ráno.

Ok, to je super.

A co bys dělal, kdybych byla?

Usmál se a nadechl se pusou. To záleží na tom, co bys chtěla dělat ty, prohlásil.

Přiznám se, že by ve mně hlodalo pokušení si dítě nechat. Ale to bych ti neudělala, neboj.

Fakt? A proč bys ho chtěla? Promiň, jestli to je ode mě necitlivý.

Nevím, odpověděla. Vlastně se mi líbí představa, že by se mi stalo něco takhle dramatického. Ráda bych lidem zkažila očekávání. Myslíš, že bych byla špatná matka?

Ne, byla bys skvělá, vážně. Jsi ve všem skvělá.

Pousmála se. Nemusel by ses starat, řekla.

Pomohl bych ti finančně, cokoliv bys chtěla.

Nevěděl, proč jí vykládá, že by ji finančně podpořil, když nemá v podstatě žádné peníze nazbyt a ani to nevypadá, že někdy nějaké mít bude. Ale měl pocit, že by to měl říct. Nikdy o tom nepřemýšlel. Marianne byla přímočará, všechno by zařídila a on by jí maximálně dělal doprovod.

Představ si, co by na to řekli v Carricklea, prohlásila.

To teda. Lorraine by mi to nikdy neodpustila.

Marianne rychle zdvihla oči a vyhrkla: Proč, nemá mě ráda?

To ne, má tě hodně ráda. Ale asi by mi neodpustila, že jsem ti něco takového provedl. Má tě fakt moc ráda, neboj. A ty to víš. Ona si myslí, že jsi pro mě příliš dobrá.

Marianne se znovu pousmála a pohládila ho po tváři. Bylo mu to příjemné, a tak se k ní přisunul a pohládl ji po bledé vnitřní straně zápěstí.

A co tvoje rodina? Ti by mi asi taky nikdy neodpustili, řekl.

Pokrčila rameny a položila si ruku zpátky do klína.

Vědí, že se teď vídáme? zeptal se.

Zavrtěla hlavou. Podepřela si rukou hlavu a odvrátila pohled.

Nemusíš jim to říkat, asi by s tím nesouhlasili, pokračoval. Chtěli by, abys chodila s doktorem nebo právníkem nebo někým takovým, ne?

Myslím, že jim je celkem jedno, co dělám.

Zakryla si obličej dlaněmi a pak si promnula nos a popotáhla. Connell věděl, že to má doma dost vypjaté. Uvědomil si to, ještě když chodili do školy, ale nepřipadalo mu to divné, protože Marianne tehdy nevycházela s nikým. Její brácha Alan byl o pár let starší a byl, jak říkala Lorraine, slaboch. Nedokázal si představit, že by byl schopný Marianně oponovat. Ale teď už jsou oba dospělí a ona domů jezdí málo, nebo odjede a přijede ve stavu, v jakém je teď – rozhozená a mrzutá, a tvrdí, že se doma zase pohádali a nechce o tom mluvit.

Zase jste se doma chytli, vid'? zeptal se Connell.

Přikývla. Nemají mě moc v lásce, řekla.

Chápu, že ti to tak připadá, odpověděl Connell. Ale když na to dojde, jste jedna rodina a milujou tě.

Marianne mlčela. Ani nekývla nebo nezavrtěla hlavou, jen tam seděla. Potom si šli lehnout. Měla křeče a tvrdila, že sex by ji bolel, a tak ji jen hladil, dokud se neudělala. Dostala lepší náladu, vzdychala blahem a prohlásila: Bože, to bylo tak nádherný. Vylezl z postele a umyl si ruce. Zeď kolem umyvadla byla obložená růžovými dlaždičkami, v rohu stál květináč s kytkou a všude se povalovaly kelímky s krémem a parfémy. Ponořil ruce pod proud vody a zeptal se Marianny, jestli už jí je líp. Z postele na něj zavolala: Je mi skvěle, moc díky. V zrcadle si všiml, že má na dolním rtu kapku krve. Musel se rukou nechtěně dotknout pusy. Otřel si krev mokrým prstem a zaslechl, jak Marianne

z pokoje říká: Dokážeš si představit, jak asi zahořknu, až potkáš někoho jinýho a zamiluješ se? Často dělá podobné vtípky. Utřel si ruce a zhasnul světlo.

Nevím, takhle mi to přijde dobrý, jak to máme, odpověděl. Snažím se.

Lehl si k ní zpátky do postele a políbil ji na tvář. Předtím, když se dívali na film, byla smutná, ale teď byla šťastná. Connell měl v moci učinit ji šťastnou. Bylo to něco, co jí jen tak mohl dát, jako peníze nebo sex. S ostatními působila tak odtaziť a nezávisle, ale s Connellem byla jiná, jako by byla jiným člověkem. Takhle ji znal jedině on.

Konečně Peggy dopije víno a odejde. Zatímco ji Marianne vyprovází, zůstane Connell sedět u stolu. Venkovní dveře se zavřou a Marianne se vrátí do kuchyně. Umyje skleničku od vína a položí ji dnem vzhůru do odkapávače. Connell čeká, až se na něj podívá.

Zachránila jsi mě, prohlásí.

Marianne se s úsměvem na tváři obrátí a shrnuje si rukávy.

Já bych z toho taky nic neměla, odpoví. Kdybys chtěl, šla bych do toho, ale bylo mi jasné, že nechceš.

Podívá se na ni. Upřeně se dívá, dokud se Marianne neozve: Co je?

Neměla bys dělat věci, který nechceš, upozorní ji Connell. Tak jsem to nemyslela.

Rozhodí rukama, že nemá smysl se dál o tom bavit. Connell to chápe, zvolní, vždyť se na ni ani nezlobí.

Bylo dobře, že ses do toho vložila, řekne. Víš, co se mi líbí.

Snažím se.

To jo. Pojď sem.

Přijde si k němu sednout a on ji pohladí po tváři. Přepadne ho najednou šílený pocit, že by jí klidně mohl dát

facku, pořádnou, a ona by tam jen seděla a nechala ho. Ta představa ho vyděsí tak, že se odsune od stolu a vstane. Třesou se mu ruce. Nechápe, proč ho to napadlo. Možná to chce udělat. Je mu špatně.

Co se děje? zeptá se Marianne.

Cítí, jak ho brní prsty, a nemůže se pořádně nadechnout.

Nevím, promiň, omlouvá se.

Udělala jsem něco?

Ne, vůbec. Promiň. Měl jsem divnou... Je mi divně. Nevím.

Marianne nevstane. Ale vstala by, jasně že by vstala, kdyby jí to řekl. Srdce mu bije na poplach a točí se mu hlava.

Je ti něco? ptá se ho Marianne. Úplně jsi zbledl.

Marianno, hele, ty přece nejsi chladná. Vůbec taková nejsi, abys věděla.

Marianne se na něj zvláštěně podívá a zkřiví obličej. Chladná možná bylo špatný slovo, řekne. Ale to je jedno.

A není důvod, aby tě lidi neměli rádi. A taky tě všichni mají rádi.

Blbě jsem to vysvětlila. Zapomeň na to.

Connell přikývne. Ještě pořád se nemůže normálně nadechnout. A co jsi tím teda myslela? ptá se. Marianne na něj kouká a nakonec vstane. Jsi bledej jako stěna, prohlásí. Není ti blbě? Connell tvrdí, že ne. Marianne ho vezme za ruku a řekne, že ji má úplně zpocenou. Connell přikývne, pořád dýchá velmi ztěžka. Jestli jsem udělala něco, co tě rozhodilo, omlouvám se, hlesne Marianne. Connell se nuceně zasměje a ruku odtáhne. Ne, jen jsem dostal úplně blběj pocit, odpoví. Nechápu, co se stalo. Už je to dobrý.

O tři měsíce později (červenec 2012)

Marianne si v supermarketu pročítá etiketu na zadní straně kelímku jogurtu. V druhé ruce drží telefon, do kterého jí Joanna vypráví vtipnou historku z práce. Když dojde na vtipy, dokáže Joanna vést hodinové monology, takže se Marianne nijak netrápí tím, že jí chvílku nebude věnovat pozornost a přečte si údaje na jogurtu. Venku je teplo, má na sobě lehkou košili a sukni a ze zimy v uličce s chlazeným zbožím jí naskakuje husí kůže. Ani v obchodě nic nepotřebuje, šla sem proto, že chtěla vypadnout z domu, a v Carricklea není moc míst, kde osamělý jedinec nevzbudí pozornost. Nemůže si sama sednout v baru ani si dát kafe na hlavní ulici. Dokonce i v supermarketu časem někomu dojde, že tu není kvůli nákupu jídla. Taky tu může potkat někoho známého a bude se muset pokusit o konverzaci.

V kanclu nikdo není, takže ani nemáme co dělat, pokračuje Joanna. Ale pořád mi platí, tak co.

Joanna si našla práci, a tak spolu většinou mluví po telefonu, i když obě bydlí v Dublinu. Marianne jezdí domů jen na víkendy, jenže to jsou jediné dny, kdy Joanna není v práci. V telefonu Joanna často popisuje kancelář, lidi, kteří tam pracují, různé historky a situace, které mezi nimi vznikají – je to, jako by byla občanem země, již Marianne nikdy nenavštívila, země placeného zaměstnání. Marianne vrací jogurt do chladicího pultu a ptá se Joanny, jestli jí to nepřijde divný, že sedí hodiny v práci výměnou za svůj velmi omezený čas na týhle planetě, jen aby získala peníze, což je stejně jen lidskej vynález.

Tenhle čas ti nikdo nevrátí, dodává Marianne. Čas je skutečnej.

Peníze jsou taky skutečný.

Jenže čas je skutečnej víc. Čas z fyzikálního hlediska existuje, ale peníze jsou jen společenské konstrukt.

Ale vždyť v tý práci i žiju, brání se Joanna. Jsem to pořád já, získávám zkušenosti. Ty nemakáš, ok, ale čas ti ubíhá taky. Ani ty ho nikdy nemůžeš vrátit.

Ale můžu se rozhodnout, co s ním budu dělat.

Troufám si tvrdit, že tvoje rozhodování je taky společenské konstrukt.

Marianne se rozesměje. Vyjde z uličky a zamíří k sušenému ovoci.

Na nějakou zodpovědnost vůči společnosti ti neskočím, prohlásí. U některých zaměstnání snad jo, ale ty jen nosíš papíry po kanclu a ničím k rozvoji lidstva nepřispíváš.

O zodpovědnosti jsem vůbec nemluvila.

Marianne zdvihne balení sušeného ovoce a prohlíží si ho. Obsahuje rozinky, a tak ho vrátí do regálu a vybere jiné.

Myslíš si, že tě soudím za to, že nic neděláš? zeptá se Joanna.

Někde hluboko uvnitř jo. Soudíš Peggy.

Jenže Peggy se fláká, to je něco jiného.

Marianne mlaskne, jako by Joannu chtěla pokárat za její bezcitnost, ale nechce vynaložit moc úsilí. Čte si etiketu na balení křížal.

Fakt nechci, aby se z tebe stala Peggy, pokračuje Joanna. Mám tě ráda takovou, jaká jsi.

Peggy není zas tak špatná. Jdu zrovna k pokladně, tak končím.

Dobře. Tak klidně zavolej zítra, až to budeš mít za sebou, pokud se ti bude chtít.

Dík, odpověděla Marianne. Jsi dobrá kámoška. Ahoj.

Marianne se vydá k samoobslužné pokladně, v ruce má křížaly a cestou si ještě vezme lahev ledového čaje. Když

dojde k pokladnám, všimne si Lorraine, jak vyndává potraviny z košíku. Lorraine ji spatří, zastaví se a zavolá: Ahoj! Marianne si přitiskne křížaly na prsa a odpoví jí na pozdrav.

Jak se daří? ptá se Lorraine.

Dobrý, díky. A tobě?

Connell tvrdí, že jsi nejlepší z ročníku, pořád někde vyhráváš a tak. To mě nepřekvapuje.

Marianne se zaculí, trochu bezzubě a dětinsky. Sevře pytlík křížal, až cítí, jak jí ve zpoceně ruce praskají, a naskenuje ho. Zářivky svítí sterilně bíle a ona na sobě nemá žádný make-up.

To jo, kývne, ale nic velkého.

Zpoza rohu vyjde Connell, no jasně. V ruce drží balík s pytlíčky octových brambůrek. Na sobě má bílé tričko a tepláky s pruhy po stranách. Jeho ramena působí rozložitěji. Dívá se na ni. Byl v obchodě celou tu dobu, možná si jí i všiml u jogurtů a prošel rychle kolem, aby se nemuseli potkat. Taky ji mohl slyšet, jak telefonuje.

Ahoj, pozdraví ho Marianne.

Ahoj, ani jsem nevěděl, že tu jsi.

Connell mrkne na matku a pak naskenuje chipsy a položí je do taškové zóny. Setkání s Mariannou ho upřímně překvapilo, jeho neochota se na ni podívat či s ní mluvit každopádně upřímně působí.

Prej jsi v Dublinu za hvězdu, pokračuje Lorraine. Vidíš, donesou se ke mně z Trinity všechny drby.

Connell ani nezdvihne hlavu. Skenuje další zboží ve vozíku – krabičku čajů, krájený chleba.

Tvůj syn se jen snaží být milý, nic víc, zavrtí hlavou Marianne.

Vyndá peněženku a zaplatí za nákup, stojí tři eura osmdesát devět centů. Lorraine s Connellem ukládají nákup do ekologických tašek.

Můžeme tě svízt domů? nabídne jí Lorraine.
Ani ne, projdu se, odvětlí Marianne. Ale díky.
Projdeš se? Po Blackfortský ulici? To ne, svezeme tě.
Connell vezme obě tašky do náručí a kývne směrem k východu.

Tak pojď, vyzve ji.

Marianne ho neviděla od května. Po zkouškách se vrátil domů a ona zůstala v Dublinu. Tvrdil, že chce randit i s jiněma, a ona jen kývla, že jako jo. A když nebyla ani jeho holka, nemůže být jeho bývalá. Není nic. Všichni nasednou do auta, Marianne se posadí na zadní sedadlo. Lorraine s Connellem řeší nějakého společného známého, který umřel, ale byl už starý, tak to není zas taková tragédie. Marianne kouká z okna.

To mám radost, že jsme na tebe narazili, prohlásí Lorraine. Je fajn, že se ti tak daří.

Díky moc.

Na jak dlouho jsi doma?

Jen na víkend, odpoví Marianne.

Konečně Connell dá blinkr u vjezdu do Foxfieldu a zastaví před jejich domem. Lorraine vystoupí. Connell se podívá na Mariannu do zpětného zrcátka a pobídne ji: Přesedni si dopředu, ne? Nejsem taxikář. Marianne beze slova poslechne. Lorraine otevře kufr a Connell se otočí na sedadle. Nech to tam, přinesu to, až se vrátím, křikne. Lorraine odevzdaně rozhodí ruce, zabouchne kufr a zamává jim.

K Marianně domů je to kousek. Connell vyjede na ulici a zabočí vlevo, směrem ke kruhovému objezdu. Ještě před pár měsíci s Mariannou trávili celé noci rozhovory a sexem. Ráno z ní odhrnul peřinu a lehl si na ni, na tváři úsměv říkající: Ahoj, dobré ráno. Byli nejlepší kamarádi. Řekl jí to, když se ho zeptala, kdo je jeho nejlepší kamarád. Ty, odpověděl. A pak jí na konci května oznámil, že se vrací na léto domů.

A jak se máš?

Fajn, dík. A ty?

Jo, dobrý.

Rázně přeřadí rychlost.

Ještě pořád pracuješ na benzínce? zeptá se Marianne.

Ne, kdepak. Myslíš tam, kde jsem pracoval předtím? Zavřeli to.

Fakt?

Jo, odpoví Connell. Teď dělám v Bistru. Vlastně tam nedávno byla tvoje máma se svým... přítelem nebo co je zač.

Marianne přikývne. Minou fotbalové hřiště. Na přední sklo začne dopadat jemný závoj dešťových kapek a Connell spustí stěrače. Jedou a stěrače drhnou o sklo ze strany na stranu v mechanickém rytmu.

Když měli na jaře přípravný týden, jel Connell domů. Požádal Mariannu, jestli by mu poslala nějaké nahaté fotky. Kdykoliv budeš chtít, smažu je, tvrdil. Můžeš na to dohlédnout. Před Mariannou se tak rozvinul erotický rituál, který dosud neznala. Proč bych měla chtít, abys je smazal? zeptala se. Mluvili spolu po telefonu, Connell byl doma ve Foxfieldu a ona ležela na posteli na Merrionském náměstí. Vysvětlil jí stručně, jak to s nahýma fotkama chodí – nesmí se ukazovat lidem, a když o to ten druhý požádá, musí se smazat, a tak.

Dostáváš takové fotky od hodně holek? řekla.

Vlastně teď žádný nemám. Ani jsem je od nikoho nechtěl, ale občas je prostě dostaneš.

Zeptala se ho, jestli jí na oplátku pošle svoje fotky, a on jen zamručel.

Nevím, prohlásil. Fakt bys chtěla fotku mého péra?

Pobavilo ji, že se jí začaly sbíhat sliny.

Jo, odpověděla. Ale kdybys mi ji poslal, po pravdě, nikdy bych ji nesmazala, takže bys mi ji asi radši posílat neměl.

Zasmál se. Je mi fuk, jestli ji smažeš, prohlásil.

Narovnala nohy. Vezmu si ji s sebou až do hrobu, pokračovala. Budu se na ni dívat nejspíš každý den, dokud neumřu.

To už se smál na celé kolo. Marianno, řekl, víš, že v boha nevěřím, ale někdy si říkám, že tě stvořil jen pro mě.

V dešti se za okénkem řidiče míhají rozmazaná světla sportovního centra. Connell se podívá na Mariannu a pak zpátky na silnici.

Ty teď prej chodíš s Jamiem, jo? ptá se Connell.

Jo, kývne Marianne.

Nevypadá špatně.

Hm.

Chodí s Jamiem už několik týdnů. Má určité sklony. Oba mají určité společné sklony. Někdy uprostřed dne si Marianne vzpomene, co jí Jamie řekl nebo udělal, a opustí ji veškerá energie. Tělo jí začne připadat jako zdechlina, jako něco strašně těžkého a hnusného, co s sebou musí vláčet.

Jednou jsem ho porazil v kulečnicku, připomene Connell. Ale to si asi už nepamatuješ.

Pamatuju.

Connell přikývne a dodá: Vždycky ses mu líbila. Marianne zírá sklem na auto před nimi. To je pravda, Jamie na ni vždycky letěl. Jednou jí poslal esemesku, ve které naznačoval, že to s ní Connell nemyslí vážně. Ukázala ji Connellovi a společně se jí zasmáli. Leželi spolu zrovna v posteli a displej Connellovi ozařoval obličej. Měla bys chodit s někým, kdo to s tebou myslí vážně, stálo ve zprávě.

A co ty, máš někoho? zeptá se Marianne.

Ani ne. Nic vážného.

Užíváš si singl života.

Však mě znáš, odpoví Connell.

Znala jsem tě.

Connell se zamračí. Hm, to zní jako vážný téma, prohlásí. Moc jsem se za posledních pár měsíců nezměnil.

Ani já ne. Vlastně jsem se nezměnila vůbec.

Jednou večer v květnu pořádala Mariannina kamarádka Sophie večírek na oslavu konce zkouškového. Její rodiče odjeli někam na Sicílii. Connellovi sice ještě jedna zkouška chyběla, ale nijak se tím netrápil a na oslavu vyrazil. Přišli tam všichni jejich kamarádi, zejména proto, že dům měl v suterénu vyhřívaný bazén. Většinu večera strávili v plavkách, různě blbli ve vodě, popíjeli a kecali. Marianne seděla na kraji bazénu, v ruce kelímek s vínem, a několik kamarádů hrálo ve vodě hru, která spočívala v tom, že si seděli na ramenech a snažili se ty druhé shodit do vody. V druhém kole se Sophie posadila za krk Connellovi a uznale prohlásila: Ty máš teda pevný tělo. Připilá Marianne obdivně sledovala, jak jim to spolu sluší, jak Connellovy ruce svírají její hladké opálené holeně, a projel jí záchvěv nostalgie po okamžiku, který se právě odehrával. Sophie se na ni zrovna podívala.

Marianno, neboj, neukradnu ti ho! zavolala.

Marianne si myslela, že Connell bude civět do vody a předstírat, že to neslyší, ale místo toho se na ni usmál.

Toho se ona nebojí, řekl.

Marianne nechápala, co tím myslel, ale taky se usmála a pak začali hrát. Byla šťastná, že je mezi lidmi, které má ráda a kteří mají rádi ji. Věděla, že kdyby chtěla něco říct, všichni by se otočili a se zájmem ji poslouchali, a to ji taky těšilo, i když vlastně neměla co říct.

Když dohráli, přišel k ní Connell a stoupnul si jí k nohám. Mile se na něj podívala a prohlásila: Úplně jsem tě hltala. Odhrnul si mokré vlasy z čela. Hltáš mě pořád, odpověděl. Jemně ho kopla a on jí objal kotník a pohladil ji. Se Sophií jste jak atletickéj tým, dodala. Dál jí pod vodou

hladil nohu. Bylo to moc příjemné. Ostatní na něj volali, ať jde za nimi zpátky na hloubku a zahraje si s nimi ještě další kolo. Je vás dost, dám si teď pauzu, oznámil a vyskočil na kraj bazénu vedle ní. Mokrě tělo se mu třpytilo. Opřel se rukou o dlaždičky hned za ní, aby se mu líp sedělo.

Pojď sem, vyzval ji.

Objal ji kolem pasu. Nikdy se jí před ostatními ani nedotknul, kamarádi je takhle spolu dosud neměli šanci vidět. V bazénu všichni cákali a pokřikovali.

To je příjemný, zašeptala.

Otočil hlavu a políbil ji na nahé rameno. Znovu se v úžasu radostně zasmála. Sjel pohledem na vodu a potom opět na ni.

Jsi šťastná, pronesl. Usmíváš se.

To je fakt, jsem šťastná.

Connell kývl směrem k bazénu, kde Peggy zrovna spadla do vody a všichni se smáli.

O tomhle je život? zeptal se.

Dívala se mu do tváře, ale z jeho výrazu nedokázala poznat, jestli má radost, nebo je smutný. Jak to myslíš? opáčila. On jen pokrčil rameny. O pár dní později jí sdělil, že odjíždí na léto z Dublinu.

Neřekla jsi mi, že přijedeš domů, ozve se Connell.

Marianne pomalu přikývne, jako by nad tím přemýšlela, jako by si až teď uvědomila, že mu ani neřekla, že je tady, a je to zajímavá myšlenka.

Takže už spolu nekamarádíme? zeptá se Connell.

Jasně že kamarádíme.

Moc mi neodepisuješ na esemesky.

Marianne musí připustit, že ho ignoruje. Musela ostatním vysvětlovat, co se mezi nimi stalo, že se s ní rozešel a odstěhoval se, cítila se ponížene. To přece ona Connella se všemi seznámila, to ona všem vykládala, jak je skvělejší

a citlivej a inteligentní. A on se jí odvděčil tím, že u ní tři měsíce skoro denně přespával, pil pivo, který mu kupovala, a pak ji zničehonic odkopl jak bačkoru. Připadala si jako úplnej debil. Peggy se tomu jen zasmála, že jsou prej chlapi všichni stejní. Joanně na tom nepřipadalo nic k smíchu, spíš tomu nerozuměla a přišlo jí to smutné. Pořád se vyptávala, co si přesně řekli, když se rozcházeli, a potom ztichla, jako by si scénu v duchu přehrávala a snažila se ji pochopit.

Joanna se Marianny ptala, jestli Connell ví něco o její rodině. V Carricklea se znají všichni se všema, vysvětlila jí Marianne. Joanna zavrtěla hlavou. Myslím spíš, jestli ví, co jsou zač? Marianne nedokázala odpovědět. Má pocit, že ani ona svoji rodinu nezná, že se jí nikdy nedaří přiměřeně je popsat, že věčně buď jejich chování nadsazuje, z čehož má pak pocit viny, nebo bagatelizuje, a pocit viny má taky, jenom jiný, jakoby víc směřovaný dovnitř. Joanna si myslí, že ví, co je Mariannina rodina zač, ale jak by mohla, jak by vůbec někdo mohl, když je nezná ani Marianne? Jasně že Connell o nich nic neví. Je to vyrovnaná osobnost, která vyrostla v láskyplném prostředí. O všech si myslí jen to nejlepší a ví prd.

Myslel jsem, že se aspoň ozveš, když sem pojedáš, řekne Connell. Je to divný, když na tebe náhodou narazím a ani nevím, že tu jsi.

Marianne si v tu chvíli vzpomene, že si u Connella v autě zapomněla placatku, když v dubnu jeli do Howthu, a už si ji nevyzvedla. Možná je ještě v přihrádce. Podívá se na ni, ale nechce se jí ji otvírat, ptal by se, co hledá, a ona by se musela zmínit o výletu. Vyrazili se vykoupat k moři, potom zastavili z dohledu a souložili na zadním sedadle. Bylo by nefér mu to teď připomínat, protože znovu sedí v autě, i když by tu placatku chtěla zpátky. Třeba ale nejde o placatku, třeba mu jen chce připomenout, že ji kdysi píchal

na zadním sedadle v autě, ve kterém právě sedí, ví, že by zrudl, a ona možná chce, aby zrudl, jako sadistický důkaz své moci. Jenže to by nebyla ona, a tak mlčí.

A co tu vlastně děláš, přijela ses podívat domů? ptá se Connell.

Jo, na výroční mši za tátu.

Aha, řekne. Podívá se na ni a pak znovu před sebe. Promiň, dodá. Neuvedomil jsem si to. Kdy to je, zítra ráno?

Marianne přikývne. V půl desátý, upřesní.

Promiň mi to, Marianno, jsem blbej.

Nic se neděje. Vlastně jsem ani domů nechtěla jet, ale máma na tom trvala. Mše moc nemusím.

No jo, řekne Connell. Chápu.

Zakašle. Marianne kouká ven čelním sklem. Jsou na kraji ulice, která vede k nim. S Connellem se o svém otci nikdy moc nebavila, ani o jeho.

Chceš, abych přišel? nabídne se Connell. Jestli nechceš, tak tam nepůjdu. Ale kdybys chtěla, klidně přijdu.

Marianne se na něj podívá a ucítí, jak jí slábně tělo.

Díky za nabídku, odpoví. To je od tebe milý.

Fakt mi to nevadí.

Ale nemusíš.

O nic nejde, prohlásí Connell. Vlastně bych šel rád.

Vyhodí blinkr a zastaví na šterkové příjezdové cestě. Její matka není doma, parkovací místo je prázdné. Září nad nimi bílá fasáda domu. Jsou na ní nějak divně uspořádaná okna, takže působí trochu nevráživě. Connell vypne motor.

Promiň, že jsem ti neodpovídala, ozve se Marianne. Bylo to ode mě hloupý.

To je dobrý. Hele, jestli se už se mnou nechceš kamarádit, nemusíš.

Samozřejmě že se s tebou chci kamarádit.

Connell kývne a poklepává prsty na volantu. Má tak velké a něžné tělo, jako labrador. Chtěla by mu toho tolik

říct. Ale už je pozdě a navíc se jí nikdy nevyplatilo někomu něco vykládat.

Fajn, řekne Connell. Uvidíme se zítra ráno v kostele, ok?

Marianne polkne. Nechceš jít na chvíliku dál? navrhně. Můžeme si dát čaj.

To bych rád, ale v kufru vezu zmrzlinu.

Marianne se rozhlédne, vzpomene si na nákupní tašky a najednou působí zmateně.

Lorraine by mě zabila, dodá Connell.

Jo, jasně.

Vystoupí z auta. Connell jí zamává. Zítra ráno dorazí a bude mít na sobě tmavě modrou mikinu a bílou košili, bude vypadat nevinně jako jehňátko. Stoupne si pak vedle ní ke vchodu, moc toho neřekne, ale bude jí vysílat pohledy plné podpory. Usmějou se na sebe, uleví se jim. A budou znovu kamarádi.

Connell jde na schůzku s Mariannou pozdě. Autobus zůstal stát v zácpě, ve městě je nějaká demonstrace a on teď má osm minut zpoždění a ani neví, kde ta kavárna je. Nikdy s Mariannou „na kafe“ nešel. Je vedro, slunce na tuto dobu nezvykle pálí. Najde kavárnu ve vyhlášené ulici, projde kolem pokladny dovnitř a zkontroluje telefon. Jsou tři hodiny a devět minut. Zadními dveřmi vedoucími na zahrádku spatří Mariannu, jak pije kávu. Nikdo jiný tam není, v kavárně je klid. Když ho uvidí, nevstane.

Promiň, že jdu pozdě, omlouvá se Connell. Dneska je nějaká demonstrace, tak měl autobus zpoždění.

Sedne si naproti ní. Ještě si nic neobjednal.

V pohodě, uvítá ho Marianne. Co to je za demonstraci? Nebylo to za právo na potrat, že ne?

Má špatný pocit, že si ani nevšiml. Myslím, že ne, řekne. Kvůli dani z nemovitostí nebo něčemu takovému.

No tak to jim přeju hodně štěstí. Ať revoluce udeří rychle a tvrdě.

Od července, kdy přijela domů na tátovu mši, se spolu neviděli. Má nějaké bledé a rozpraskané rty, pod očima tmavé kruhy. Přestože ho těší, když vypadá skvěle, jakmile je nemocná nebo má něco s pletí, cítí k ní zvláštní sympatie. Jako k výbornému hráči, kterému se zrovna nedaří. Přijde mu v těch chvílích nějaká milejší. Marianne má na sobě elegantní černou halenku, ve které její zápěstí působí obzvláště štíhle a bíle, a vlasy má volně sepnuté na šíji.

To teda, kdyby to bylo radikálnější, hned bych měl chuť se přidat, fakt, řekne Connell.

Chceš, aby tě zmlátili policajti, vid'.

Jsou horší věci, než že tě někdo zmlátí.

Když to Connell vyslovuje, Marianne si přiloží hrnek k ústům, na chvíli zaváhá a napije se. Connell nedokáže vysvětlit, v čem se to liší od způsobu, jakým kávu pije normálně, ale je si rozdílu vědom. Potom Marianne položí hrnek na talířek.

Souhlasím, kývne.

Jak to myslíš?

Že s tebou souhlasím.

Zmlátili tě snad nedávno policajti, nebo mi něco uniklo? zeptá se Connell.

Vyklepe z pytlíku do šálku ještě trochu cukru a zamíchá ho. Potom se na něj podívá, jako by si vzpomněla, že tam taky sedí.

Dáš si kafe? usměje se.

Connell přikývne. Ještě je zadýchaný z toho, jak pospíchal od autobusu, je mu v oblečení teplo. Vstane a vrátí se do přední místnosti. Je tam chladno a přítmí. Objedná si kávu u ženy s červenou rtěnkou, prý mu ji hned donese.

Až do dubna si Connell myslel, že zůstane přes léto v Dublinu a bude pracovat, jenže týden před zkouškovým mu šéf oznámil, že mu musí zkrátit úvazek. Jen tak tak by si vydělal na nájem, ale už by mu nic nezbylo. Odjakživa věděl, že restauraci budou muset zavřít, takže byl na sebe pěkně naštvanej, že nehledal práci jinde. Celé týdny na nic jiného nemyslel. Nakonec se rozhodl, že se na léto odstěhuje. Niall to vzal v klidu, řekl mu, že od září pro něj pokoj zase bude mít. A co ty a Marianne? zeptal se. No jo no, odpověděl Connell. Nevím. Ještě jsem jí to neřekl.

Ve skutečnosti většinu nocí trávil u Marianny. Mohl jí svou situaci vysvětlit a zeptat se jí, jestli by u ní nemohl do září zůstat. Věděl, že by souhlasila, nedokázal si před-

stavit, že by to odmítla. Zjistil ale, že to pořád odkládá, vyhýbá se Niallovým dotazům, vždycky se užuž chce zeptat, ale v poslední chvíli z toho vycouvá. Připadal si, jako by žebрал o peníze. S Mariannou se o penězích nikdy nebavili. Nikdy například neřešili, že její matka platí jeho matce, aby jim drhla podlahu a věšela prádlo, takže vlastně nepřímou penězi doputují až ke Connellovi, který jich zase většinu utratí za Mariannu. Nesnesl už jenom pomyšlení na to, že by to měl řešit. Věděl, že Mariannu to ani nenapadne. Pořád mu něco kupovala, večere, lístky do divadla, zaplatila a okamžitě na to zapoměla.

Když končilo zkouškové, šli na večírek k Sophii Whelanové. Connell věděl, že už musí Marianně říct, že se stěhuje od Nialla, a musí se jí na rovinu zeptat, jestli může bydlet u ní. Většinu večera strávili u bazénu, ponoření do magické přitažlivosti teplé vody. Pozoroval Mariannu, jak se cachtá v červených plavkách bez ramínek. Z drdolu na šíji se jí uvolnil pramen mokrých vlasů, přilepil se jí na kůži a vytvářel zářivý kontrast. Všichni se smáli a popíjeli. Vůbec mu to nepřipomínalo jeho reálný život. Ty lidi neznal, připadali mu neskuteční, i on sám. Na okraji bazénu políbil spontánně Mariannu na rameno a ona se na něj radostně usmála. Nikdo je neviděl. Myslel si, že jí řekne o problému s nájmem v noci, až půjdou spát. Báł se, že ji ztratí. Když se však dostali do postele, chtěla sex a potom usnula. Chtěl ji probudit, ale nakonec se rozhodl, že počká, až bude mít po zkoušce, a probere s ní, zda odjet domů.

O dva dny později, hned po eseji ze středověké a renesanční literatury, přišel k Marianně do bytu. Seděli u stolu, pili kafe a on na půl ucha poslouchal, jak mu vypráví o komplikovaném vztahu Teresy s Lorcanem. Čekal, až domluví, a nakonec prohlásil: Hele, Marianno. Vypadá to, že v létě nebudu mít na nájem. Marianne zdvihla oči a hlesla: Cože?

No jo, musím se vystěhovat od Nialla, pokračoval.

Kdy? zeptala se Marianne.

Brzo. Asi už příští tejden.

Ztuhla, ale nedala na sobě nic konkrétního znát. Aha, utrousila. Takže pojedáš domů.

Začal si mnout hrudník, měl pocit, že se nemůže nadechnout. No asi jo, odpověděl.

Přikývla, zvedla krátce obočí a zírala do hrnku s kávou. Hm, tak to se asi vrátíš v září, pronesla.

Bolely ho oči, a tak je zavřel. Nechápal, jak k tomuhle došlo, jak se mu mohl rozhovor takhle vymknout z rukou. Už bylo pozdě, aby jí řekl, že by chtěl bydlet u ní, ale kdy nastala ta chvíle, že už bylo pozdě? Přišlo mu, že okamžitě. Chtělo se mu položit hlavu na stůl a rozbrečet se jako děcko. Místo toho znovu otevřel oči.

Jo, neboj, nekončím se školou, odpověděl.

Takže budeš pryč jen tři měsíce.

Jo.

Nastalo ticho.

Nevím, zavrtěl hlavou Connell. Asi se budeš chtít vídat i s jinejma, vid'?

A potom Marianne úplně ledovým hlasem prohlásila: Jasně.

Connell vstal a vylil kafe do dřezu, ani ho nedopil. Když vycházel z domu, brečel, kvůli té ubožácké představě, jak s ní bude bydlet, i ze zničeného vztahu, či co to bylo.

Během pár týdnů začala chodit s někým jiným, se svým kamarádem Jamiem. Jeho táta patřil k těm, kteří způsobili finanční krizi – ne obrazně, byl do toho zapletený. Connell se o nich dozvěděl od Nialla. Dostal od něj zprávu, zrovna když byl v práci, a musel jít dozadu a skoro na celou minutu si přitisknout hlavu k chladnému regálu. Marianne chtěla celou dobu randit i s někým jiným, říkal si. Asi se jí ulevilo, že byl švorc a že vypadl z Dublinu. Chtěla klu-

ka, jehož rodina by ji mohla vzít na dovolenou na lyže. A teď takovýho má a Connellovi už ani neodpovídá na e-maily.

V červenci se informace o Mariannině novém vztahu donesla i k Lorraine. Connell věděl, že to lidi ve městě řeší, protože Jamieho táta byl nechvalně známý po celé zemi a taky proto, že v létě se tam nic moc nedělo.

Kdy jste se vlastně rozešli? zeptala se ho Lorraine.

Nikdy jsme spolu nechodili.

Myslela jsem, že jste se vídali.

Jo, ale jen tak, odpověděl.

Achjo, tihle mladí dneska. Vůbec těm vašim vztahům nerozumím.

Zas tak stará nejsi.

Když jsem já byla mladá, prohlásila Lorraine, tak jsi buď s někým chodil, nebo nechodil.

Connell se ušklíbl a dál se nevzrušeně díval na televizi.

A jak jsi teda přišla ke mně? opáčil.

Lorraine do něj vyčítavě štouchla a on se dál koukal na televizi. Dávali nějaký pořad o cestování, s dlouhými stříbrnými plážemi a modrou vodou.

Marianne Sheridanová by s někým jako já nechodila, řekl.

Co myslíš tím někým jako ty?

Tím myslím, že její nový přítel víc zapadá do její společenské třídy.

Lorraine na chvílku zmlkla. Connell úplně cítil, jak mu tiše skřípou zuby.

Tomu nevěřím, že by se Marianne takhle chovala, prohlásila Lorraine. Není taková.

Connell se zvedl z gauče. Říkám ti jen, co se stalo, odpověděl.

Tak to sis to možná vyložil špatně.

Jenže to už Connell v obýváku nebyl.

Venku na zahrádce kavárny teď slunce tak praží, že se všechny barvy rozbíjí a bodají ho do očí. Marianne si zapaluje cigaretu, krabičku nechává otevřenou na stolečku. Když se Connell posadí, usměje se na něj skrz šedivý oblak kouře. Působí plaše, říká si Connell, ale neví proč.

Na kafi jsme spolu nikdy nebyli, prohlásí nakonec. Nebo jo? Fakt? Určitě jo.

Connell ví, že je teď trochu nepříjemný, ale nemůže si pomoci. Ne, nebyli, tvrdí.

Ale jojo, oponuje mu Marianne. Dávali jsme si kafe, než jsme šli na *Okno do dvora*. Ale asi to bylo spíš rande.

Tahle poznámka ho překvapí, a tak místo odpovědi jen zamumlá: Hm.

Dveře za nimi se otevřou a vyjde z nich žena s jeho kávou. Connell jí poděkuje, ona se usměje a vrátí se dovnitř. Dveře se prudce zavřou. Marianne říká, že doufá, že se Connell s Jamiem blíž poznají. Doufám, že spolu budete vycházet, pokračuje. A pak se na Connella nervózně podívá, vypadá upřímně a to ho dojme.

Jo, určitě budeme, odpoví. Proč bysme spolu nevycházeli?

Vím, že se budeš chovat slušně. Chci říct, že doufám, že si budete rozumět.

Budu se snažit.

A neděs ho, dodá Marianne.

Connell si nalije do kávy mlíko, nechá ho vyplavat na hladinu, a pak postaví konvičku na stůl.

Jo takhle, vzdychne. Tak to doufám, žes mu taky řekla, aby neděsil on mě.

A jak by tě měl asi děsit, Connelle? Je ještě menší než já.

To úplně nesouvisí s výškou, víš?

Z jeho pohledu jsi mnohem větší a taky jsi píchal holku, se kterou teď chodí.

Hezky řečeno. Tohle jsi mu řekla? Že Connell je ten velký kluk, kterej mě kdysi píchal?

Marianne se zasměje. To ne, ale každéj to ví.

A má snad kvůli svý vejšce nějaký mindráky? Nezneužiju toho, jen by mě to zajímalo.

Marianne zvedne hrnek s kafem. Connell nedokáže přijít na to, jaký přesně vztah teď spolu mají mít. Mají se snad dohodnout, že už je ten druhý nepřitahuje? A kdy přesně se měli přestat přitahovat? Z Mariannina chování nedokáže nic vyčíst. Vlastně ji podezírá, že se jí ještě pořád líbí a přijde jí vtipný, takovým jejím způsobem, užívat si pocit přitažlivosti k někomu, kdo do jejího světa nikdy nebude patřit.

V červenci šel na výroční zádušní mši za Mariannina tatínka. Kostel ve městě byl malý, voněl deštěm a kadidlem a v oknech měl vitráže. S Lorraine na mše nikdy nechodili, do té doby byl uvnitř jen na pohřbech. Když dorazil, zahlédl Mariannu u vchodu. Vypadala jako světice. Bolelo ho, jen co se na ni podíval, víc, než by ho kdokoliv mohl varovat, a chtělo se mu udělat něco strašného, jako se podpálit nebo to narvat autem do stromu. Vždycky když ho něco rozhodilo, představoval si, jak si nějak šíleně ublíží. Představa mnohem silnější a rozsáhlejší bolesti než ta, kterou cítil, ho rychle zklidnila. Snad pomohlo, že musel zapojit mozek a vydat nějakou energii, možná to bylo chvilkové narušení jeho toku myšlenek. Nakonec by se ale cítil ještě hůř.

Večer, když Marianne odjela do Dublinu, šel na pivo s bývalými spolužáky, nejdřív ke Kelleherovi, pak k McGowanovi a skončili v tom hnusném klubu Phantom v zadní části hotelu. Nikoho tam pořádně neznal a po pár pivech si uvědomil, že tam ani není kvůli zábavě, ale proto, aby se opil do malátného bezvědomí. Čím dál víc mlčel a soustředil se jen na to, aby toho vypil co nejvíc, aniž by odpadl. Ostatní ani neposlouchal a ani se nesmál jejich vtipům.

Ve Phantomu narazili na Paulu Nearyovou, která je ve škole měla na ekonomii. To už byl Connell tak namol, že pořádně neviděl a vedle každého předmětu viděl ještě jednu jeho verzi, jako ducha. Paula jim koupila panáka tequila. Měla na sobě černé šaty a stříbrný náhrdelník. Connell slízl sůl ze hřbetu ruky a spatřil na jejím rameni slabý odraz, ducha jejího náhrdelníku. Když se na něj podívala, neměla dvě oči, ale hned několik, pohybovaly se tajuplně ve vzduchu jako drahokamy. Začal se tomu smát a ona se k němu naklonila, až ucítil její dech na tváři, a zeptala se ho, co je tak k smíchu.

Nepamatuje si, jak skončil u ní doma, jestli šli pěšky, nebo jeli taxíkem, doteď to neví. Byt působil zvláštní neobydlenou čistotou, jak to bývá u opuštěných domů. Vypadalo to, jako by neměla žádné koníčky – nikde žádná knihovna ani hudební nástroj. Vzpomíná si, jak mumlal: Co děláš o víkendech? Chodím ven a užívám si, odpovéděla. I v jeho stavu mu to přišlo strašně depresivní. Nalila každému sklenici vína. Connell se posadil na koženou pohovku a pil, jen aby mohl něco dělat s rukama.

Jak si letos vede fotbalovej tým? zeptal se.

Už to není, jako když jsi hrál ty, odpověděla Paula.

Posadila se vedle něj. Šaty jí lehce sklouzly dolů a odhalily mateřské znaménko nad pravým nadrem. Mohl ji tehdy, ještě ve škole, klidně ojet. Ostatní si z něj kvůli tomu dělali srandu, ale kdyby to fakt udělal, šokovalo by je to a báli by se. Mysleli by si, že je pod rouškou stydlivosti tvrďák, ze kterého jde strach.

To jsou nejlepší léta života, prohlásila.

Cože?

Že střední škola jsou nejlepší léta života.

Pokusil se zasmát, ale vyšlo z něj jen připitomělé, nervózní uchechtnutí. To nevím, odpověděl. Jestli je to pravda, pak to je dost smutný.

Potom ho začala líbat. Připadalo mu strašně divné, že se to stalo, sice to bylo nepříjemné, ale zároveň něčím lákavé, jako by se jeho život vydal novým směrem. Její pusa chutnala kysele jako tequila. Hlavou mu problesklo, jestli to, že ho líbá, není nezákonné, a došel k závěru, že ne, nedokázal vymyslet, proč by bylo, ale stejně mu to přišlo celé špatně. Pokaždé když se od ní odtáhl, přitiskla se k němu ještě víc, až ho úplně zmátlo prostorové uspořádání toho, co se dělo, a nebyl si jistý, jestli sedí, nebo už leží opřený o područku pohovky. Rozhodl se udělat pokus a posadit se, což mu potvrdilo, že ještě stále sedí, a červené světlo, které považoval za lustr, je jen červená dioda na přehrávači na protější straně místnosti.

Ve škole ho profesorka Nearyová hrozně znervózňovala. Ale teď tu nervozitu zvládal tím, že se od ní nechal líbat u ní doma na gauči, anebo se jí prostě poddal? Sotva si stihl tuhle otázku zformulovat v hlavě a ona už mu začala rozepínat džíny. V panice se jí snažil odtrhnout ruku, ale provedl to tak nešikovně, že to spíš působilo, že jí pomáhá. Rozepnula mu horní knoflík, tak jí řekl, že je strašně opilej a neměli by to dělat. Zajela mu rukou pod slipy a odpověděla, že to je v pohodě, že jí to nevádí. Myslel si, že asi omdlí, ale zjistil, že nemůže. Litoval, že se mu to nepovedlo. Slyšel Paulu, jak říká: Máš ho pěkně tvrdýho. To byl úplnej nesmysl, protože se mu ani nepostavil.

Budu zvracet, hlesl.

Ucukla a narovнала si šaty. Využil příležitosti, vstal z pohovky a zapnul si džíny. Opatrně se ho zeptala, jestli je v pořádku. Když se na ni podíval, spatřil na gauči dvě samostatné Pauly, úplně oddělené od sebe, takže už nemohl poznat, která je ta pravá. Promiň, zamumlal. Druhý den se probudil oblečený na zemi doma v obýváku. Vůbec netušil, jak se dostal zpátky.

Z něčeho mindrák mít musí, prohlásí Marianne. Ale nevím z čeho. Možná že není takovej intelektuál.

Třeba má svou hrdost.

No to rozhodně ne. Je...

Marianne zakoulela očima. Vždycky když to udělá, vypadá jako nějaký šílený matematik provádějící v hlavě složité výpočty. Postaví hrnek na podšálek.

Co je? ptá se Connell.

Je sadista.

Connell na ni zírá přes stůl a na tváři se mu jasně zračí obavy, které cítí. Marianne se roztomile usměje. Posouvá hrnkem dokola na talířku.

To si děláš prdel, vydechne Connell.

Nedělám, mlátí mě. Jen při sexu, jinak ne, ani když se hádáme.

Zasměje se, přiblblým smíchem, který k ní vůbec nepatří. Connellovi se na sekundu roztrhne zrak, jako by ho přepadla šílená migréna, a položí si ruku na čelo. Uvědomí si, že má strach. S Mariannou se cítí tak nevinně, i když má mnohem větší sexuální zkušenosti než ona.

A tobě se to líbí? zeptá se jí.

Marianne pokrčí rameny. V popelníku jí hoří cigareta. Popadne ji a než ji uhasí, ještě z ní rychle potáhne.

Já nevím, odpoví. Nevím, jestli se mi to doopravdy líbí.

Tak proč ho necháš?

To napadlo mě.

Connell zvedne hrnek a pořádně se napije horké kávy, potřebuje zaměstnat ruce. Když ho položí zpátky na stůl, káva vystříkne a rozlije se na talířek.

Jak to myslíš? zeptá se.

Napadlo mě, že se mu chci podvolit. To se blbě vysvětluje.

Tak to zkus, jestli se ti chce. Zajímá mě to.

Marianne se znovu usměje. Bude to pro tebe ale strašně trapný, dodá.

Dobře.

Podívá se na něj, asi se chce ujistit, že si nedělá legraci, a zvedne bradu. Connell ví, že teď už se na to nevykašle a řekne mu to, protože by nebyla taková, jaká chce být.

Neznamená to, že bych si nějak ujížděla na tom, že mě někdo ponižuje, proneše Marianne. Jen chci vědět, že se dokážu ponížit pro někoho, kdo to chce. Dává to smysl? Ani nevím, dost jsem o tom přemýšlela, zajímá mě na tom spíš ta dynamika, než co se ve skutečnosti děje. Tak jsem mu navrhla, že bych mohla zkusit bejt submisivní. A ukázalo se, že mě rád mlátí.

Connell se rozkašle. Marianne vezme ze sklenice na stole dřevěné míchátko a začne si s ním hrát. Connell čeká, až ho kašel přejde, a pak se zeptá: A co přesně ti dělá?

Tak různě, nevím, odpoví Marianne. Někdy mě švihá páskem. A taky mě rád škrtí a tak.

Aha.

Hele, já si to nijak neužívám. Jenže když se někomu podvolíš jen ve věcech, který tě baví, tak to není ono.

A takovýhle nápady jsi měla odjakživa? opáčí Connell.

Marianne se na něj zahledí. Connell cítí, jak ho pohlcuje strach a mění ho v někoho jiného, jako by procházel jeho clonou a teď, když se na ni dívá, plave k ní přes pás vody. Vezme do ruky krabičku cigaret a otevře ji. Zuby mu začínají drkotat, dá si cigaretu do pusy a zapálí ji. Nikdo jiný než Marianne v něm tenhle pocit disociace nedokáže vyvolat, je to, jako by se topil a čas už přestával existovat.

Nechci, abys Jamieho považoval za nějakýho hajzla, řekne Marianne.

Zní to tak.

Ale to on fakt není.

Connell potáhne z cigarety a přivře oči. Sluníčko pálí a on cítí Mariannino tělo v blízkosti, kouř v ústech a na-
hořklou chuť kafe.

Možná potřebuju, aby se ke mně někdo choval jako hajzl, prohlásí Marianne. Nevím. Někdy si říkám, že si zasloužím jen špatný věci, protože jsem špatná.

Connell vydechne kouř. Na jaře se občas probudil vedle Marianny, a když byla taky vzhůru, objímali se, dokud neucítil, že je hluboko v ní. Nemusel nic říkat, jen se zeptal, jestli je to tak v pohodě, a ona vždycky odpověděla, že jo. Nic v životě se nedalo srovnat s tím, co v tu chvíli cítil. Někdy si přál, aby v ní mohl usnout. To se mu s nikým jiným nestalo a ani by to nechtěl. Potom beze slova usnuli v objetí.

Nikdy ses o ničem takovým nezmínila, řekne Connell. Když jsme spolu...

S tebou to bylo jiné. Byli jsme. No však víš. Bylo to jiné. Marianne kroutí dřevěné míchátko oběma rukama a potom ho na jedné straně pustí, takže jí vyskočí z prstů.

Mám se cítit uražený? zeptá se Connell.

Ne. A jestli potřebuješ nějaký vysvětlení, tak ti ho řeknu. A bude to pravda?

Jo.

Marianne se odmlčí. Opatrně položí míchátko na stolek. Má teď prázdné ruce, a tak si aspoň prohrábne vlasy.

S tebou jsem nemusela hrát žádný hry, začne. Bylo to skutečný. S Jamiem to je, jako bych hrála nějakou roli, jako bych to jen předstírala, i to, že jsem v jeho moci. Jenže s tebou to tak bylo skutečné, vlastně jsem doopravdy cítila, že udělám cokoli, co budeš chtít. Vidiš, a teď si myslíš, že jsem špatná holka. Že jsem neloajální. Kdo by mě rád nezbil?

Přikryje si oči rukou. Na tváři má unavený a lehce sebeopovržlivý výraz. Connell si otře dlaně o stehna.

Já ne, řekne. Asi jsem trochu staromódní.

Marianne sundá ruku z tváře, kouká na něj, pořád se usmívá a má vyprahlé rty.

Doufám, že při sobě budeme vždycky stát, dodá. To mě utěšuje.

To je dobře.

Marianne se na něj podívá, jako by ho spatřila poprvé od té doby, co tam spolu sedí.

A jak se vlastně máš ty? zeptá se ho.

Connell ví, že tu otázku myslí vážně. Není pro něj lehké se někomu svěřovat nebo po někom něco chtít. Proto potřebuje Mariannu. Uvědomí si to až teď. Marianne je pro něj někdo, po kom může něco chtít. I když mezi nimi zůstaly nějaké problémy a roztrpčení, jejich vztah pokračuje. Překvapí ho to, až skoro k dojetí.

V létě se mi stalo něco divného, prohlásí. Můžu ti to říct?

O čtyři měsíce později (leden 2013)

Je v bytě se svými kamarádkami. Stipendijní zkoušky končí tento týden a příští pondělí začne zase semestr. Připadá si úplně bez energie, jako převrácená nádoba. Kouří už čtvrtou cigaretu za večer a na hrudníku cítí divnou nakyslou chuť. Nevečeřela a k obědu měla mandarinku a suchý toast. Peggy sedí na gauči a vypráví, jak cestovala vlakem po Evropě, a z nějakého důvodu jim chce pořád vysvětlovat rozdíl mezi východním a západním Berlínem. Marianne vyfoukne kouř a podotkne nepřítomně: Jo, taky jsem tam byla.

Peggy se na ni otočí s očima rozevřenýma úžasem. Tys byla v Berlíně? ptá se. To jsem netušila, že pouštěj lidi z Connachtu takhle daleko.

Pár holek se zdvořile zasmálo. Marianne odklepne popel z cigarety do porcelánového popelníku ležícího na opěradle gauče. Fakt vtipný, prohlásí.

Že ti dali volno z farmy, ušklíbne se Peggy.

Jo, dali, odsekne Marianne.

Peggy pokračuje ve vyprávění historky. Poslední dobou si zvykla spát u Marianny, když tam není Jamie. Snídá v její posteli, dokonce za ní chodí i do koupelny, když se Marianne sprchuje, stříhá si nedbale nehty na nohou a stěžuje si na chlapy. Mariannu těší, že si ji vybrala jako blízkou kámošku, i když ji to stojí spoustu volného času. Jenže poslední dobou si na několika večírcích začala z Marianny před ostatními dělat srandu. Kvůli přátelům se Marianne snaží jejím vtipům smát, jenže u toho vždycky zkříví obličej námahou, takže ji Peggy zesměšní ještě víc. Když

všichni odejdou, položí Peggy Marianně hlavu na rameno a řekne: Nezlob se na mě. A Marianne hlesne: Nezlobím se. Právě teď se chystají vést přesně tuhle konverzaci za pár hodin znovu.

Když Peggy skončí s vyprávěním o Berlíně, přinese Marianne z kuchyně další lahev vína a dolije jim skleničky.

A jak jdou vůbec zkoušky? zeptá se jí Sophie.

Marianne komicky pokrčí rameny a ostatní se zasmějou. Její kamarádky někdy nevědí, jak mají na vztah Marianny s Peggy reagovat, takže když udělá něco vtipného, hned se raději zachichotají. Jenže jejich smích působí spíš soucitně a lítostivě než pobaveně.

Tak to vyklop, pobídne ji Peggy. Podělalas je, co?

Marianne se zazubí a zašroubuje lahev. Stipendijní zkoušky skončily předevčírem, dělaly je s Peggy společně.

No, mohlo to být lepší, prohlásí Marianne diplomaticky.

To jseš celá ty, řekne Peggy. Jsi nejchytřejší na světě, ale když dojde na věc, tak to poděláš.

Můžeš je příští rok zopakovat, ozve se Sophie.

Pochybuju, že to dopadlo tak blbě, dodá Joanna.

Marianne se vyhne Joanninu pohledu a uklidí víno do lednice. Stipendium obnáší bezplatné školné, ubytování na kolejích a společné večeře v jídelně na pět let. Marianně, která sama pochopitelně žádný nájem ani školné neplatí a ani netuší, kolik to stojí, jde pouze o čest. Touží po tom, aby její nadprůměrný intelekt byl veřejně ohodnocen a potvrzen velkou sumou peněz. Tak by mohla předstírat skromnost, aniž by jí to museli věřit. Ve skutečnosti byly zkoušky docela v pohodě, šly dobře.

Profesor, kterýho mám na statistiku, chtěl, abych je taky zkusil, prohlásí Jamie. Ale o Vánocích na učení seru.

Marianne se opět nepřítomně usměje. Jamie na zkoušky nešel, protože věděl, že by je neudělal. Vědí to všichni přítomní. Jen se snaží vychloubat, ale schází mu sebereflexe,

aby pochopil, že je poznat, že se jen vychloubá, a stejně mu nikdo nevěří. Je pro ni průhledný, a to ji uklidňuje.

Když spolu začali chodit, řekla mu, aniž by nad tím nějak přemýšlela, že je „submisivka“. Překvapilo ji to, už když to říkala – možná ho chtěla jen šokovat. Jak to myslíš? zeptal se jí. Suverénně mu odpověděla: Víš, líbí se mi, když mi kluci ubližují. Potom ji začal svazovat a bít různými předměty. Když si jen pomyslí, jak málo si ho váží, je jí ze sebe hnusně a nenávidí se. Jenže přesně tyhle pocity v ní zase vzbudí touhu nechat se pokořit a zlomit. Její mozek pokaždé jednoduše vypne, jako když se zhasne světlo v pokoji, a otřeše se orgasmem, aniž by cítila nějaké potěšení. A pak to začne nanovo. Říká si, že se s ním rozejde, napadá ji to často, ale pak nejvíc přemýšlí nikoliv nad jeho reakcí, ale Peggyinou.

Peggy má Jamieho ráda, konkrétně o něm tvrdí, že to je takovej fašounek, ale ve skutečnosti nad Mariannou žádnou moc nemá. Marianne si na něj občas postěžuje a Peggy jí na to jen řekne: Je to šovinistický prase, co čekáš? Peggy považuje chlapy za nechutný zvířata, který se neumějí ovládat, a myslí si, že by ženský u nich vůbec neměly hledat emoční podporu. Marianně trvalo dlouho, než jí došlo, že Peggy používá svou obecnou kritiku mužů jako zástěrku na obranu Jamieho, kdykoliv si na něj Marianne postěžuje. Cos čekala? řekne vždycky. Nebo: A ty si myslíš, že tohle je špatný? Ve srovnání s ostatními chlapama se chová královsky. Marianne netuší, proč to Peggy dělá. Kdykoliv jen naznačí, že se s Jamiem rozejdou, Peggy vyletí. Dokonce se kvůli tomu i několikrát pohádaly a pak Peggy překvapivě prohlásila, že je jí fuk, jestli se rozejdou, nebo ne. Marianne už byla tak vysílená a zmatená, že jen odpověděla, že se nejspíš nerozejdou.

Když se Marianne znovu posadí, zazvoní jí telefon, je to neznámé číslo. Stoupne si a mává na ostatní, aby klidně dál mluvili, a vydá se do kuchyně.

Haló? řekne.

Ahoj, tady Connell. Je to trochu trapný, ale právě mě okradli. Sebrali mi peněženku a telefon a věci.

Proboha, to je strašný. Co se stalo?

Říkal jsem si – hele, jsem teď v Dun Laoghaire a nemám ani peníze na taxíka. Mohl bych se s tebou někde potkat a půjčit si od tebe nějaký peníze?

Kamarádi na ni zírají a ona je gestem vyzve, aby pokračovali v rozhovoru. Jamie ji z křesla dál sleduje.

Jasně, to neřeš, řekne Marianne. Jsem doma, chceš si vzít taxíka? Vyjdu ven a zaplatím, může být? Zazvoň, až dorazíš.

Super, díky moc, Marianno. Půjčil jsem si telefon, už bych ho měl vrátit. Zatím ahoj.

Connell zavěsí. Kamarádi se na ni zvědavě dívají. Marianne drží telefon v jedné ruce a otočí se k nim, vysvětlí jim, co se stalo, a všichni Connella politují. Občas k ní na nějaký večírek dorazí, jen na rychlý drink, než jde zase jinam. V září Marianně pověděl, co se mu stalo s Paulou Nearyovou, a Mariannu to strašně naštvalo, cítila agresi jako nikdy předtím. Ví, že to zveličuju, prohlásil Connell. Nic špatného mi neudělala. Ale je mi z toho strašně. Marianne slyšela samu sebe, jak ledovým hlasem pronáší: Nejradši bych jí podřízla krk. Connell se na ni podíval a šokovaně se zasmál. Proboha, Marianno, snažil se ji uklidnit. Ale smál se. Fakt bych to udělala, trvala na svém Marianne. Zavrtěl hlavou. Musíš tyhle agresivní výlevy krotit, řekl jí. Nemůžeš jen tak lidem podřezávat krky, to by tě zavřeli. Marianne ho nechala, jen ať se směje, ale procedila mezi zuby: Jestli se tě ještě někdy dotkne, udělám to a je mi jedno, jestli mě zavřou.

V peněžence je jen pár drobných, ale v nočním stolku má tři sta eur v hotovosti. Vydá se do pokoje, ani nerozsvítí světlo. Přes zeď slyší tlumené hlasy kamarádů. Peníze

jsou v šuplíku, šest padesátieurovek. Vezme tři a tiše je složí do peněženky. Posadí se na postel, nechce se jí hned vracet za ostatními.

Doma bylo o Vánocích dusno. Alan je pokaždé, když přijede návštěva, jako na jehlách. Takže hned večer, jakmile tetička se strýčkem odjeli, přišel za Mariannou do kuchyně, kde sklízela prázdné hrnky.

Tos tomu teda dala, takhle se chlubit zkouškama, řekl.

Marianne pustila horkou vodu a zkusila prsty její teplo. Alan stál se založenýma rukama ve dveřích.

Já to nevytáhla, to oni, odpověděla Marianne.

Jestli to je to jediný, čím se v životě můžeš pochlubit, tak mi tě je fakt líto, pokračoval Alan.

Začala téct teplá voda, a tak Marianne dala do dřezu špunt a na houbičku vytlačila trochu saponátu.

Posloucháš mě vůbec? ptal se Alan.

Jo, poslouchám, je ti mě líto.

Jsi pěkně ubohá.

Dík, chápu, odpověděla.

Položila hrnek na odkapávač a ponořila do horké vody další.

Myslíš si, že jsi chytřejší než já? dorážel Alan.

Přejela mokrou houbičkou vnitřek hrnku. To je dost divná otázka, řekla Marianne. Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlela.

Prostě nejsi, odsekl.

Fajn, to je fér.

Fajn, to je fér, zapitvořil se. Vůbec se nedivím, že nemáš žádný kamarády, když se ani nedokážeš s nikým normálně bavit.

Dobře.

Měla bys slyšet, co se tu o tobě vypráví.

Přišlo jí to tak komické, že se nechtěně zasmála. Naštvaný Alan ji popadl za paži, obrátil k sobě a s hranou

nenuceností na ni plivl. Potom ji pustil. Slina jí dopadla na sukni. Ty jo, to je nechutný, ušklíbla se. Alan se otočil a odešel, Marianne dál myla nádobí. Když na odkapávač pokládala čtvrtý hrnek, všimla si, že se jí lehce, ale viditelně klepe pravá ruka.

K Vánocům jí matka dala obálku s pěti sty eury. Nebylo tam ani žádné přání, jen malá hnědá obálka, do jaké dávala Lorraine výplatu. Marianne jí poděkovala a Denise jen tak mimochodem pronesla: Děláš mi starosti. Marianne prohmatávala obálku a snažila se nasadit patřičný výraz. Kvůli čemu? zeptala se.

No, co bys ráda v životě dělala?

Nevím, mám spoustu možností. Teď se soustředím na školu.

A potom budeš dělat co?

Marianne přitiskla palec na obálku a přejížděla jím po ní, dokud se na ní neobjevila nenápadná tmavá šmouha. Jak už jsem říkala, nevím, zopakovala.

Trochu se bojím, že pro tebe bude reálný svět docela šok, pokračovala Denise.

Jak to myslíš?

Nevím, jestli si uvědomuješ, že univerzita je ochranná bublina. Není to jako v práci.

Pochybuju, že když se mnou v práci někdo nebude souhlasit, tak na mě bude flusat, opáčila Marianne. To by se asi nikomu moc nelíbilo.

Denise zavrtěla hlavou. Nevím, nevím, zlato, když si neu-míš poradit s trochou sourozeneckého soupeření, jak chceš zvládnout dospělý život?

Uvidíme.

V ten moment Denise bouchla otevřenou dlaní do stolu. Marianne sebou trhla, ale nezvedla hlavu ani nepustila obálku z ruky.

Ty si myslíš, že jsi něco extra, víd? vyjela na ni Denise. Marianne zavřela oči. Ne, odpověděla, to si nemyslím.

Když Connell zazvoní, je už skoro jedna v noci. Marianne sejde po schodech s peněženkou v ruce a spatří před domem taxík. Na protější straně náměstí se kolem stromů vine mlha. Zimní noci jsou nádherné, pomyslí si s tím, že to musí říct Connellovi. Ten stojí u okénka řidiče, mluví s taxikářem a je k ní otočený zády. Když zaslechne dveře, obrátí se. Má rozbitou a krvavou pusou, tmavá krev je jako zaschlý inkoust. Marianne ucukne, obejmě si ramena. Já vím, díval jsem se do zrcátka, řekne Connell. Ale nic mi není, jen se potřebuju umejt. Marianne zmateně zaplatí taxikářovi, málem jí spadnou drobné do kanálu. Vevnitř na schodišti si všimne, že Connell má horní ret oteklý a na pravé straně lesknoucí se bouli. Krev má i na zubech. Panebože, vydechne Marianne. Co se stalo? Connell ji vezme jemně za ruku a přejede jí palcem po prstech.

Vylítl na mě nějaký chlapík a chtěl peněženku, líčí Connell. Tak jsem mu řekl, že mu nic nedám, a on mě praštil do obličeje. Byla to blbost, měl jsem mu ty peníze dát. Promiň, že jsem ti volal, ale je to jediný číslo, který si pamatuju.

Connelle, to je strašný. Máme večírek, ale řekni si, co potřebuješ. Chceš si dát sprchu a zůstat tady? Nebo si jen vezmeš peníze a pojedáš domů?

Dojdou před dveře do bytu a zastaví se.

Jak se ti to hodí, odpoví Connell. A jsem ke všemu pěkně ožralej, promiň.

Jak jako ožralej?

Od zkoušek jsem nebyl doma. Mám ještě vůbec nějaký panenky?

Marianne se mu zadívá do očí, panenky má zvětšené jako dvě černé trnky.

Jo, odpoví Marianne. Jsou obrovský.

Connell ji znovu pohladí po ruce a zašeptá: Nojo, takový jsou pokaždý, když tě vidím.

Marianne se směje a vrtí hlavou.

Tak to jsi hodně našrot, když se mnou flirtuješ, prohlásí. A abys věděl, je tady Jamie.

Connell se nadechne nosem a podívá se přes rameno.

Asi radši půjdu ven a nechám si znovu rozbít hubu, řekne. Nebylo to zas tak špatný.

Marianne se usměje, ale Connell její ruku pustí. Marianne otevře dveře.

V obýváku všichni zalapají po dechu a nutí ho, aby jim tu historku znovu vyprávěl, což udělá, i když bez toužebně očekávaného dramatu. Marianne mu podá sklenici vody, Connell si vypláchne pusou a vodu vyplivne do dřezu, je růžová jako korál.

Podělaná socka, odfrkne si Jamie.

Kdo, já? zeptá se Connell. To teda od tebe není moc milý. Všichni holt nemůžeme chodit do soukromejch škol.

Joanna se zasměje. Connell se obvykle nechová nepřátelsky a Marianne si říká, jestli to způsobila ta rána do oblíčeje, nebo je ještě opilejší, než předpokládala.

Myslel jsem toho chlápka, co tě okradl, vysvětluje Jamie. Nejspíš potřeboval prachy na fet, dělají to tak všichni.

Connell si přejede prstem po zubech, aby se ujistil, že ještě pořád drží v puse. Potom si otře ruce do utěrky.

No jasně, řekne. Závisláci to v životě nemají zrovna jednoduchý.

To teda ne, přidá se Joanna.

Tak můžou přestat fetovat, ne? namítne Jamie.

Connell se zasměje a prohlásí: To je bez tebe určitě ne-
napadlo.

Všichni ztichnou a Connell se nejistě usmívá. Teď, když už má vypláchnutou pusou, nevypadají jeho zuby tak šileně. Pardon, omlouvám se, už tu nebudu zaclánět. Až na Jamieho, který mlčí, se ho všichni snaží přesvědčit, že nikde nezaclání. Mariannu popadne záchvěv mateřské touhy

napustit Connellovi vanu. Joanna se vyptává, jestli ho to bolí. Connell si znovu špičkou prstu přejede po předních zubech a odpoví: Není to tak zlý. Pod černou bundou má zakrvácené bílé tričko, pod nímž Marianne rozpozná třpyt jednoduchého stříbrného řetízku, který nosí od střední. Peggy ho jednou označila za „šunt z tržnice“. Marianne se z toho ošila, ale nevěděla, kvůli komu z nich konkrétně.

Kolik potřebuješ peněz? zeptá se Marianne Connella. Citlivá otázka způsobí, že se přátelé rychle začnou bavit mezi sebou, takže si s ním Marianne připadá jako o samotě. Connell pokrčí rameny. Bez karty si asi nic nevybereš, dodá Marianne. Connell pevně zavře oči a dotkne se čela.

Do prdele, jsem úplně našrot, zakleje. Promiň, mám asi halucinace. Na co ses ptala?

Na peníze. Kolik ti mám dát?

Já nevím, deset babek?

Dám ti stovku, jo? řekne Marianne.

Ne, to ne.

Chvilku se dohadují, až přijde Jamie a vezme Mariannu za rameno. Ta si najednou uvědomí, jak je ošklivej, a chce se mu vytrhnout. Jamie má kouty ve vlasech a ustupující bradu. Vedle něj Connell, i když je celý zakrvácený, srší zdravím a charismatem.

Už budu muset jít, oznámí Jamie.

Dobře, tak se uvidíme zítra, odpoví Marianne.

Jamie se na ni překvapeně podívá a ona polkne instinktivní reakci: No a? Místo toho se usměje. Marianne taky není žádná miss, ani zdaleka. Na některých fotkách nejenže vypadá nehezky, ale dokonce škaredě, jak do objektivu cení křivé zuby jako nějaká krysa. Provinile stiskne Jamiemu zápěstí, jako by tím chtěla sdělit, co nemůže vyslovit: Jamiemu, že Connell je zraněný a bohužel potřebuje její péči, a Connellovi, že nejradši by se Jamieho ani nedotkla.

Tak jo, kývne Jamie. Dobrou noc.

Políbí ji na tvář a jde si pro bundu. Všichni Marianně poděkují za večer. Sklenice nechávají na odkapávači a ve dřezu. Potom zaklapnou hlavní dveře a oni zůstanou s Connellem o samotě. Marianne cítí, jak se jí uvolňují ramena, jako by osamění mělo anestetický účinek. Nalije vodu do konvice a vytáhne dva hrníčky. Přesune špinavé sklenice do dřezu a vysype popelník.

Chodíš s ním ještě pořád? zeptá se Connell.

Usměje se na něj a on jí úsměv oplátí. Marianne vytáhne z krabičky dva sáčky čaje, vloží je do hrnků. V konvici se už varí voda. Marianne miluje tyhle chvíle, kdy s ním je úplně sama. Život jí najednou připadá jednodušší.

Jo, chodím, odpoví.

A proč vlastně?

Proč s ním chodím?

Jo, řekne Connell. O co jde? Myslím jako, proč s ním pořád jsi?

Marianne si odfrkne. Dáš si čaj, že jo? ujistí se. Connell kývne. Strčí si pravou ruku do kapsy. Marianne vytáhne z lednice krabici mléka, cítí pod prsty, jak je orosená. Connell se opírá o linku, má oteklou pusku, ale už ne tak zkrvavenou, a jeho obličej je drsně nádherný.

Mohla bys chodit s někým jiným, moc dobře to víš, pokračuje. Kluci se do tebe pořád zamilovávají, aspoň co se říká.

Přestaň.

Jsi holt ten typ člověka, kterýho buď musíš milovat, nebo nenávidět.

Konvice se vypne a Marianne ji zvedne z podstavce. Nalije vodu do jednoho hrnku a pak do druhého.

Ty k těm druhejm ale nepatříš, řekne.

Connell zprvu mlčí a potom dodá: To ne, jsem vůči tobě svým způsobem imunní. Protože jsem tě znal už na střední.

Když jsem byla ošklivka, o kterou nikdo nestál, podotkne Marianne.

Nikdy jsi nebyla ošklivka.

Marianne postaví konvici na linku. Cítí, že nad ním má moc, nebezpečnou moc.

Pořád si myslíš, že jsem hezká? zeptá se.

Connell na ni kouká, jako by věděl, co Marianne zkouší, a potom se podívá na ruce, jako by si chtěl uvědomit svoji fyzickou přítomnost v místnosti.

Máš dobrou náladu, podotkne Connell. To musel bejt super večírek.

Marianne to ignoruje. Jdi do prdele, řekne si, ale nemyslí to tak. Lžičkou hodí pytlíky do dřezu, nalije do čaje mlíko a vrátí ho zpátky do lednice. Vše provede rychle, jako někdo, kdo se netrpělivě stará o opilého kamaráda.

Byl bych radši, kdyby to byl kdokoliv jinej, prohlásí Connell. Klidně i ten chlápek, co mě přepadl.

A proč to řešíš?

Connell mlčí. Marianne přemýšlí, jak se chovala k Jamie-mu, než odešel, a promne si rukou obličej. Křupan, který-mu teče mlíko po bradě, tak Connella jednou Jamie nazval. Je fakt, že už viděla, jak mu teklo mlíko po bradě, když ho pil rovnou z krabice. Hraje počítačové hry s mimozemšťany a kritizuje fotbalové manažery. Je nevinnej jako mimi-no. Nikdy v životě ho nejspíš nenapadlo, aby v sexu někomu způsobil bolest. Je to dobrej člověk a hodnej kámoš. Tak proč po něm pořád takhle vyjíždí a dusí ho? Musí se v jeho společnosti vždycky chovat jako ta stará zoufalá Marianne?

Miluješ ho? zeptá se Connell.

Ruka se jí zastaví na dvířkách od lednice.

A odkdy se staráš o moje city, Connelle? opáčí. Myslela jsem, že takovýhle řeči jsou pro nás za hranou.

Dobře, tak jo.

Znovu si přejede rukou po puse, vypadá teď trochu rozrušeně. Potom ruku svěsí a podívá se z okna.

Hele, ozve se, měl jsem ti to asi říct dřív, ale někoho jsem potkal. Už je to nějakou dobu, měl jsem se ti o tom zmínit.

Mariannu ta zpráva rozhodí, cítí její fyzický dopad. Podívá se na něj, nedokáže skrýt své překvapení. Od té doby, co spolu kamarádí, s nikým nechodil. Vlastně se ani nikdy moc nezabývala tím, že by někoho mohl chtít.

Cože? vyhrkne. A jak dlouho už spolu jste?

Asi šest týdnů. Jmenuje se Helena Brophyová, nevím, jestli ji znáš. Studuje medicínu.

Marianne se k němu obrátí zády a vezme si do ruky hrnek. Snaží se neklepat, bojí se, že se rozbere a on to uvidí.

Proč se teda snažíš, abych se rozešla s Jamiem? zeptá se ho.

Nesnažím, fakt ne. Jen chci, abys byla šťastná, nic víc.

Protože jsi tak skvělej kámoš, že jo.

Jo. Teda já nevím.

Hrnek začne Mariannu pálit do rukou, ale místo aby ho postavila na linku, nechá bolest pronikat do prstů, až do masa.

Jsi do ní zamilovanej? zeptá se.

Jo. Miluju ji.

Marianne se rozbere, je to ta nejtrapnější situace, v jaké se za svůj dospělý život ocitla. Stojí otočená zády, ale cítí, jak se jí nechtěnými záchvěvy otřásají ramena.

Ježíšikriste, Marianno, řekne Connell.

Jdi do prdele.

Connell se dotkne jejích zad a ona uskočí, jako by ji chtěl uštknout. Položí hrnek na linku a utře si obličej rukávem.

Nech mě bejt. Táhni, procedí.

Marianno, nech toho. Cejtím se strašně. Promiň, měl jsem ti to říct.

Nechci s tebou mluvit. Vypadni.

Chvilku se nic neděje. Marianne si kouše pusu zevnitř, dokud jí bolest nezklidní nervy a ona nepřestane brečet. Znovu si otře obličej, tentokrát rukama, a obrátí se.

Prosím tě, jdi pryč, řekne mu.

Connell si povzdechne, oči má zabořené do podlahy. Promne si víčka.

Tak jo, odpoví. Prosím tě, je mi to blbý, ale fakt potřebuju ty peníze, abych se dostal domů. Promiň.

Marianne si to uvědomí a cítí se hloupě. Usměje se na něj, až tak trapně jí je. Panebože, zašeptá. V tom rozčilení jsem úplně zapomněla, že tě přepadli. Dám ti dvě padesátieurovky, ok? Connell kývne, ale nedívá se na ni. Marianne ví, že je mu hrozně. Chce se zachovat dospěle. Najde peněženku a podá mu peníze. Connell je strčí do kapsy, dál se dívá do země. Odkášle si a zamrká, jako by se měl taky rozbrečet. Promiň, vysouká ze sebe.

Nic se neděje, odpoví Marianne. Nedělej si starosti.

Connell si promne nos a rozhlídne se po místnosti, jako by ji už nikdy neměl spatřit.

Víš, já jsem nechápal, co se s náma loni v létě stalo, začne. Když jsem se musel odstěhovat domů. Myslel jsem si, že bych mohl bydlet u tebe nebo tak. Nechápu, proč to nakonec dopadlo takhle.

Marianne ucítí ostrou bolest na prsou, ruka jí vyletí k hrdlu a zůstane v prázdnu.

Řekl jsi mi, že chceš vídat i jiný holky, vyhrkne. Jak jsem měla tušit, že chceš bydlet tady? Myslela jsem, že ses se mnou rozešel.

Connell si přejede dlaní po puse a pak vydechne.

Neřekl jsi ani slovo o tom, že tu chceš bydlet, dodá Marianne. Klidně bys mohl, to je jasný. Vždycky jsi mohl.

Dobře, kývne. Hele, já už radši půjdu. Vyspi se, jo?

Odejde. Dveře za ním zaklapnou, ne moc hlasitě.

Ráno ji před fakultou Jamie přede všemi políbí a řekne, že jí to moc sluší. Jak to dopadlo včera s Connellem? zeptá se. Marianne chytí Jamieho za ruku a spiklenecky obrátí oči vzhůru. Byl úplně mimo, prohlásí. Nakonec jsem ho vypakovala domů.

O šest měsíců později (červenec 2013)

Probudí se těsně po osmé. Za oknem je jasno a vagón se zahřívá, teplem dechu a potu. Kolem se míhají a mizí malá nádraží se jmény, která se nedají přechíst. Elaine je už vzhůru, ale Niall ještě spí. Connell si protře levé oko a posadí se. Elaine si čte jedinou knížku, kterou si na cestu vzala, román s lesklou obálkou a názvem *Ted je to film*. Herečka na přední obálce je provází už týdny, Connell k její bledé tváři jako z historického filmu začal pociťovat až přátelskou náklonnost.

Nevíš, kde jsme? zeptá se Connell.

Elaine vzhledne od knihy. Před dvěma hodinama jsme projeli Lublaní, odpoví.

Aha, tak to už nejsme daleko.

Connell se podívá na Nialla, kterému na krku poskakuje spící hlava. Elaine sleduje jeho pohled. Zase spí, jako by ho do vody hodil, prohlásí.

Na začátku jich bylo víc – pár Elaininých kamarádek s nimi cestovalo z Berlína do Prahy, pak se v Bratislavě setkali se spolužáky od Nialla z techniky a potom vyrazili vlakem do Vídně. Hostely byly za babku a města, která navštívili, měla příjemnou atmosféru. Nic však v Connellovi nezůstávalo, celý výlet mu utíkal jako série krátkých filmů, promítaných pouze jednou. Zůstal mu jen pocit, o čem asi byly, ale žádné konkrétní vzpomínky na děj. Vybavuje si, co viděl za okny taxíků.

V každém městě najde internetovou kavárnu a vyřídí vždycky tři věci – zaskypuje Heleně, pošle matce esemesku z webu, to je zadarmo, a napíše e-mail Marianně.

Helena je přes léto na studijním programu v Chicagu. Když jí volá, slyší v pozadí její kamarádky, jak se baví, češou si vlasy, až se Helena někdy musí otočit a okřiknout je: Holky, prosím, telefonuju! Connell na ni na monitoru moc rád kouká, hlavně když mají dobré spojení a její pohyby jsou plynulé a přirozené. Má nádherný úsměv a nádherné zuby. Včera spolu domluvili, pak zaplatil u pokladny, vyšel ven na slunce a koupil si předraženu colu s ledem. Když je Helena zrovna s kamarádkami nebo je v kavárně narváno, bývají jejich rozhovory lehce rozpačité, ale i tak je mu po nich líp. Spěchá, aby už spolu domluvili, ale zpětně si potom vychutnává, jak moc rád ji viděl, bez okamžitého tlaku na to, aby měl ten správný výraz a říkal ty správné věci. Když ji vidí, její krásný obličej, její úsměv, a ví, že ho pořád ještě miluje, rozjasní se mu den a on se pak hodiny vznášá blahem.

Díky Heleně našel Connell nový život. Jako kdyby se z jeho citového života odvalil nesmírně těžký poklop a on se najednou mohl nadechnout čerstvého vzduchu. Je fakt možné napsat a poslat zprávu: Miluju tě! Nikdy předtím ho ani nenapadlo, že to jde, ale ve skutečnosti je to úplně triviální. Samozřejmě že kdyby někdo ty zprávy viděl, bylo by mu trapně, ale teď už ví, že tenhle pocit studu je normální, že je to jen pudová snaha ochránit tuhle krásnou část jeho života. Může večeřet s Heleninými rodiči, chodit s ní jako doprovod na večírky jejích kamarádů, nevádí mu úsměvy ani neustále se opakující rozhovory. Když se ho lidi vyptávají na budoucnost, může ji vzít za ruku. Když se ho Helena spontánně dotkne, stiskne mu paži nebo mu dokonce smete z límce žmolky, zalije ho pýcha a doufá, že se na ně všichni koukají. Status jejího přítele ho pevně zasazuje do společenského světa, dává mu punc přijatelného člověka, někoho s konkrétním postavením, jehož mlčení je považováno za přemýšlení, a nikoliv rozpačitost.

Esemesky pro Lorraine jsou spíš věcné, informuje ji o všech historických památkách a kulturních pokladech, které vidí. Včera:

ahoj z vídně. katedrála svatého štěpána mi přijde přeceňovaná, ale uměleckohistorické muzeum bylo super. doufám, že se máš dobře a jsi v pořádku.

Lorraine se o Helenu zajímá. Padly si do oka na první dobrou. Kdykoliv Helena přijede na návštěvu, kroutí Lorraine hlavou nad Connellovými drobnými zlozvyky a opakuje: Drahousku, jak s ním můžeš vydržet? To je jedno, je fajn, že spolu vycházejí. Helena je první holka, kterou přivedl domů, a může se přetrhnout, aby Lorraine dokázal, že jejich vztah je normální a že si o něm Helena myslí, že je dobrý člověk. Není si jistý, kde přesně se to v něm bere.

Za ty týdny, co se neviděli, se jeho e-maily Marianně prodloužily. Connell si je píše ve volných chvílích na telefonu, třeba když čeká v prádelně nebo v noci leží v hostelu a kvůli vedru nemůže usnout. Opakovaně pak rozepsané e-maily pročítá, reviduje text a přesouvá vedlejší věty, aby souvětí pěkně držela pohromadě. Když píše, čas se rozostří a natáhne, i když ve skutečnosti utíká strašně rychle, a nejednou se musí podívat, kolik už uběhlo hodin. Nedokáže vysvětlit, proč se do e-mailů Marianně takhle ponořuje, ale vnímá, že to není jen tak. Když je píše, jako by vyjadřoval širší a hlubší podstatu, něco bytostně svého i obecnějšího, souvisejícího se životem samotným. Nedávno si do svého šedého deníku poznamenal: nápad na příběh, vyprávět ho v e-mailech? Potom to škrtnul, přišlo mu to strojené. V deníku škrtná docela často, jako by ho v budoucnu měl někdo analyzovat a on chce, aby ten dotyčný věděl, které nápady si raději rozmyslel.

E-maily s Mariannou obsahují i hodně odkazů na zpravidajství. Oba teď třeba řeší Edwarda Snowdena, Marianne kvůli tomu, že ji zajímá, jak funguje globální sledování,

a Connella zase fascinuje jeho osobní příběh. Čte na webu všechny možné spekulace, dívá se na rozmazaný záznam ze Šeremetjeva. S Mariannou mluví jen přes e-maily, používají komunikační kanály, o kterých teď vědí, že jsou sledované, a občas jim připadá, že se jejich vztah zasekl v síti státní moci, v síti, která je sama formou výzvědné služby a má pod palcem je oba i jejich vzájemné city. Myslím, že agent NSA, kterej tyhle maily čte, o nás musí mít hodně zkreslenej dojem, napsala jednou Marianne. Nejspíš neví o tom, jak jsi mě tenkrát nepozval na ples.

Hodně mu píše o domě nedaleko Terstu, kde teď bydlí s Jamiem a Peggy. Vypráví mu jednotlivé události, co cítí, co si myslí, že cítí ostatní, co čte a o čem přemýšlí. On jí píše, jaká města navštívili, někdy i celé odstavce o památkách a krajinách. Popsal jí třeba, jak vystoupili z metra na Schönleinstraße a zjistili, že se mezitím setmělo, a vějíře stromů nad nimi mávaly jako přízračné prsty a kolem byl hluk z barů, vůně pizzy a smrad výfukových plynů. Když zážitky popíše slovy, připadají mu intenzivní, uzavírá je jako v zavařovací sklenici a nemůže o ně nikdy přijít. Jednou se Marianně svěřil, že píše povídky, a ona se teď pořád ptá, jestli si je může přečíst. Jestli jsou tak dobrý jako tvoje maily, budou dokonalý, napsala mu. To se mu hezky četlo, i když po pravdě odpověděl: Tak dobrý jako maily nejsou.

S Niallem a Elaine si koupili jízdenky z Vídně do Terstu, aby strávili posledních pár nocí na prázdninách u Marianny, a pak všichni společně poletí do Dublinu. Padl i návrh, aby zajeli na den do Benátek. Včera večer nasedli s batohy na vlak a Connell Marianně napsal: budeme tam zítra odpoledne, na mail už nestihnu odpovědět. Došlo mu čisté prádlo, má na sobě šedé tričko, černé džíny a špinavé bílé tenisky. V batohu pak má různě špinavé oblečení, jedno čisté bílé triko, prázdnou lahev na vodu, čisté spodní prádlo, smotanou nabíječku na telefon, pas, dvě balení

paracetamolu, ohmataný román od Jamese Saltera a pro Mariannu výbor z básní Franka O'Hary, na který narazil v anglickém knihkupectví v Berlíně. A šedý deník v měkkých deskách.

Elaine šouchá do Nialla tak dlouho, až mu poskočí hlava a on otevře oči. Ptá se, kolik je hodin a kde jsou, Elaine mu odpoví. Potom se Niall chytí za prsty a v předpažení si protáhne ruce, v kloubech mu tiše zapraská. Connell se kouká z okna na ubíhající krajinu – výhled na suché žluté a zelené louky a pole, na oranžové tašky na střechách je přerušovaný záblesky slunce.

V dubnu vyhlášovali stipendia. Rektor stál na schodech před aulou a předčítal seznam stipendistů. Obloha byla oslnivě modrá, jako ledová tříšť. Connell měl na sobě sako a Helena do něj byla zavěšená. Když došlo na anglistiku, zazněla čtyři jména v abecedním pořadí, a to poslední bylo: Connell Waldron. Helena mu skočila kolem krku. To bylo všechno, přečetli jeho jméno a pokračovali. Čekal ještě, až ohlásí výsledky pro historii a politologii, a když došlo na Mariannino jméno, rozhlédl se po ní. Slyšel skupinku jejích kamarádů, jak nadšeně vykřikují, a potlesk. Strčil si ruce do kapes. Teprve když na vlastní uši slyšel Mariannino jméno, došlo mu, že se to skutečně stalo, že opravdu dostal stipendium, že ho dostali oba. Pak už si toho moc nepamatuje. Ví, že volal Lorraine, překvapením ze sebe nedostala ani slovo a pak jen zamumlala: Panebože.

Přistoupili k němu Niall s Elaine, poplácávali ho a pokřikovali na něj, že je „největší šprt pod sluncem“. Connell se jen nesmyslně smál, byl tak vzrušený, že to ze sebe potřeboval dostat, a nechtěl brečet. Večer se měli všichni stipendisti setkat na formální večeři ve smokingu. Connell si ho půjčil od spolužáka, moc mu nepadl. Když se u večeře snažil vést rozhovor s nějakým anglickým profe-

sorem, který seděl vedle něj, připadal si trapně. Chtěl být s Helenou a kamarády, ne s těmahle lidma, které v životě neviděl a které vůbec nezná.

Díky stipendiu si teď může všechno dovolit. Má zaplacený nájem, školný a denně jedno jídlo na koleji zdarma. Proto mohl vyrazit na půl léta na cestu po Evropě a rozhazovat peníze s bezstarostností boháče. Vysvětloval to, nebo se aspoň snažil, ve svých e-mailech Marianně. Pro ni stipendium bylo záležitostí hrdosti, milé potvrzení toho, co si o sobě vždycky myslela – že je výjimečná. Connell nikdy nevěděl, jestli si to o sobě má myslet, a neví to ani teď. Pro něj je stipendium neuvěřitelnou materiální výhodou, jako kdyby mu do výhledu na prázdnotu najednou přistál obrovitánský výletní parník. Klidně si zadarmo udělá magistra, když bude chtít, a bude žít zadarmo v Dublinu a do konce vejšky už nemusí řešit nájem.

Teď může trávit odpoledne ve Vídni a dívat se na Vermeerovo *Umění malovat*. Venku je vedro, a když bude chtít, může si potom koupit sklenici levného studeného piva. Kulisy, o kterých se celý život domníval, že jsou jen nakreslené, se najednou zhmotnily – cizí města, slavné obrazy, metro, pozůstatky Berlínské zdi. Dělají to peníze, něco, díky čemu je svět reálný. Je na nich něco hodně zkaženého, ale zároveň rajcovního.

K Marianně přijedou ve tři, v odpoledním vedru. Křoví u branky bzučí hmyzem a na kapotě auta zaparkovaného na opačné straně ulice se vyhřívá zrzavá kočka. Skrz branku Connell vidí dům, vypadá stejně jako na fotkách, které mu Marianne posílala – s kamennou fasádou a bílými okenníci. Zahlédne i zahradní stůl se dvěma hrnkami. Elaine zazvoní a po pár vteřinách se zpoza rohu někdo vynoří. Je to Peggy. Poslední dobou si Connell myslel, že ho Peggy nemusí, a sledoval její chování, aby si svoji domněnku

potvrdil. Ani on ji nemá zrovna v lásce, nikdy neměl, ale to mu nepřijde podstatné. Peggy běží k brance a na šterku jí klapou sandály. Slunce pálí Connella do zátylku, jako by na něj někdo civěl. Peggy odemkne branku a pustí je dovnitř, usmívá se a zdraví je „ciao, ciao“. Má na sobě džínové minišaty a obrovské černé sluneční brýle. Všichni se vydají po šterku k domu, Niall nese Elaine batoh, společně se svým. Peggy vyloví z kapsy klíče a odemkne vchodové dveře.

Z klenuté vstupní haly vede kamenné schodiště. Kuchyň je podlouhlá místnost obložená terakotovými dlaždicemi, s bílou linkou a stolem u dveří na zahradu, zalitých sluncem. Marianne stojí venku na zahradě mezi třešněmi a v rukou drží koš s prádlem. Má na sobě bílé šaty s páskem za krk a holými zády a je opálená. Věší prádlo na šňůru. Vzduch se venku vůbec nehýbe a mokré prádlo jen zplihle visí. Marianne položí ruku na kliku a vtom si jich všimne. Tohle všechno vypadá jako ve zpomaleném záběru, i když se to odehraje během několika vteřin. Marianne otevře dveře, položí koš na stůl a Connell pocítí příjemnou bolest v hrdle. Její šaty září čistotou a on si uvědomí, že sám musí vypadat jako špindíra, myl se naposledy včera ráno v hostelu a i oblečení už leccos pamatuje.

Ahoj, pozdraví Elaine.

Marianne se usměje a odpoví „ciao“, jako by si ze sebe dělala legraci. Políbí Elaine na tváře, a pak Nialla, a ptá se na cestu – Connell tam jen stojí, paralyzovaný svým pocitem, který ale může znamenat pouhé vyčerpání, vyčerpání, jež se stříдалo celé týdny. Cítí vůni prádla. Zblízka si všimne, že Marianně na pažích vyskákaly pihy a spálila si ramena do růžova. Vzápětí se k němu Marianne obrátí a dají si pusy na tvář na uvítanou. Podívá se mu do očí a řekne: Ahoj. V jejím výrazu vidí vstřícnost, jako by se snažila vnímat jeho pocity, něco, co se už dlouho vzájem-

ně učili, co bylo jejich soukromým jazykem. Connell cítí, jak pod jejím pohledem rudne, ale nechce se odvrátit. I on umí číst v její tváři. Poznává, že mu něco chce říct.

Čau, odpoví Connell.

Marianne přijala nabídku studovat třetí ročník na univerzitě ve Švédsku. Odjede v září a Connell ji možná neuvidí až do června, to záleží, jak si naplánujou Vánoce. Všichni mu říkají, jak mu bude chybět, ale až doteď se těšil na to, že si spolu budou psát časté a dlouhé e-maily. Teď se však podívá do jejích chladných zkoumavých očí a pomyslí si: Tak jo, bude mi chybět. Má z toho rozporuplný pocit, jako kdyby to od něj bylo neloajální, protože se mu možná líbí, jak vypadá, nebo mu je na její blízkosti příjemné i něco fyzického. Není si jistý, co všechno můžou přátelé vůči sobě cítit.

V řadě e-mailů, které si nedávno napsali, rozebírali i svoje přátelství. Marianne vyjádřila svůj setrvalý zájem o jeho názory a přesvědčení, zájem o jeho život a potřebu znát jeho názor, když ona řeší nějaký vnitřní konflikt. On spíše popisoval ztotožnění, jako by trpěl, kdykoliv trpí ona, a chtěl by jí být nablízku, a zároveň vyjadřoval svou schopnost chápat její pohnutky. Marianne tvrdila, že to souvisí s jejich genderovými rolemi. Myslím, že tě mám prostě moc rád jako člověka, bránil se Connell. To je strašně milý, odpověděla Marianne.

Po schodech za nimi sejde Jamie a všichni se otočí, aby ho pozdravili. Connell na něj kývne, jen zdvihne bradu. Jamie se na něj ušklíbne a prohlásí: Vypadáš strašně, kámo. Když Jamie začal chodit s Mariannou, stal se terčem Connellova posměchu a averze. Ještě několik měsíců od doby, kdy je poprvé spolu spatřil, si Connell živě představoval, jak Jamieho nakope do hlavy, dokud ji nebude mít na kaši. Jednou s ním prohodil pár slov na nějakém večírku a cestou domů vrazil pěstí do zdi, až mu tekla z ruky krev. Jamie

je takovej nevraživej tydýt, když někdo mluví, pořád zívá a koulí očima. A přece je tak sebevědoměj, naprosto přirozeně, nejvíc ze všech lidí, který kdy Connell potkal. Nic ho nerozhodí, ani ho nežere nějaký vnitřní drama. Connell si dokáže živě představit, jak holýma rukama Mariannu škrtí a je totálně v pohodě, což jí ostatně podle toho, co mu řekla, skutečně dělá.

Marianne postaví na kafe a Peggy zatím nakrájí chleba a naskládá na talíře olivy a parmskou šunku. Elaine jim vypráví historky o tom, co kde Niall provedl, a Marianne se dobrosrdečně směje, ne snad proto, že by byly tak zábavné, ale aby se Elaine cítila dobře. Peggy položí talíře na stůl a Marianne se dotkne Connella na rameni a podá mu kávu. Už by jí nejradši řekl, nejspíš kvůli jejím bílým šatům i porcelánovému hrnečku: Vypadáš jako anděl. Heleně by to ani nevadilo, jenže nemůže s Mariannou takhle mluvit před lidmi, říkat jí takové popletené něžnosti. Pije kafe a ukusuje chleba. Káva je strašně horká a hořká, chleba měkký a čerstvý. Padá na něj únava.

Po obědě se jde nahoru vysprchovat. Dům má čtyři ložnice, takže má pokoj sám pro sebe, navíc s obrovským oknem a výhledem do zahrady. Po sprše si vezme poslední čisté oblečení – bílé tričko a modré džíny, které si koupil už na střední. Má mokré vlasy a dokáže jasně myslet, nejspíš následkem kávy, prudkého proudu vody ve sprše a chladivé bavlny dotýkající se jeho kůže. Přehodí si mokrý ručník přes ramena a otevře okno. Na tmavě zelených stromech visí třešně jako náušnice. Přemýšlí nad tím obratem. Napsal by ho Marianně do e-mailu, ale nemůže jí psát, když sedí o patro níž. Helena náušnice nosí, obvykle jemné zlaté kroužky. Chvíli se o ní zasní, protože slyší, že ostatní jsou dole. Myslí na to, jak leží na zádech. Měl si to představovat ve sprše, jenže to byl unavený. Potřebuje přístupové heslo k wifině.

Stejně jako Connella, i Helenu měli na střední všichni rádi. Dává si záležet, aby byla stále v kontaktu se starými kamarády a širší rodinou, pamatuje si všechny narozeniny a dává sentimentální fotky na facebook. Chodí na všechny večírky, a to včas, dokola fotí skupinové fotky, dokud s nimi nejsou všichni spokojení. Jinými slovy je milá a hodná a Connell začíná chápat, že má vlastně milé a hodné lidi rád a chtěl by taky takový být. Před ním měla Helena jednu vážnou známost, kluka jménem Rory, se kterým se rozešla v prváku. Studuje na jiné škole, takže ho Connell neměl šanci potkat, našel si ho však na facebooku. Postavou a barvou pleti připomíná jeho, ale působí neohrabaně a staromódně. Connell se jednou Heleně přiznal, že Roryho hledal na netu, a ona se ho zeptala, co si o něm myslí.

Nevím, odpověděl Connell. Připadá mi trochu trapnej.

Přišlo jí to děsně k smíchu. Leželi v posteli a Connell ji objímal paží.

Ty máš ráda trapný kluky? zeptal se.

To mi spíš řekni ty.

Proč, jsem snad trapnej?

Docela jo, odpověděla. Myslím to dobře, nemám ráda takový ty cool chlapíky.

Posadil se a podíval se na ni.

Fakt jsem trapnej? zopakoval. Nejsem naštvanej, ale myslím jsem si, že jsem docela cool.

To sice jo, ale jsi pěkněj vidlák.

Já? Jak jako vidlák?

Máš šilenej venkovskej přízvuk, podotkla.

Nemám. Tomu nevěřím. Nikdo mi nikdy nic takovýho neřekl. Fakt?

Helena se ještě pořád smála. Pohladil ji po břiše a usmíval se, protože ji rozesmál.

Polovině toho, co řekneš, sotva rozumím, pokračovala Helena. Ještě že toho moc nenamluvíš.

To už se smál taky. Heleno, to je příšerný, prohlásil.

Dala si ruku za hlavu. Fakt si myslíš, že seš cool? zeptala se.

No, už ne.

Usmála se. Super, řekla. To je dobře, že nejsi.

Helena a Marianne se poprvé potkaly v únoru, v centru města. Connell držel Helenu za ruku, když vtom spatřil Mariannu, jak vychází z knihkupectví, s černým baretem na hlavě. Ahoj, pozdravil ji s úzkostí v hlase. Přemýšlel, že Heleninu ruku pustí, ale nedokázal to udělat. Ahoj, odpověděla Marianne. Ty musíš být Helena. A obě pak vystříhly zdatnou a naprosto vlídnou konverzaci, při níž tam Connell jen stál, propadal panice a koukal, co kde lítá.

Potom se ho Helena zeptala: A s Mariannou jste se vždycky jen kamarádili, nebo...? Byli zrovna u něj v pokoji v ulici bratrů Pearseových. Pod okny jezdily autobusy a kužel jejich světél dopadal na dveře.

Vlastně jo, odpověděl. Nikdy jsme spolu nechodili.

Ale spali jste spolu.

Jo, to jo. Vadí to nějak?

Ne, jsem jen zvědavá, řekla Helena. Takže jste byli kamarádi s výhodama?

Tak nějak. V posledním ročníku a chvílku loni. Ale nebylo to nic vážného.

Helena se na něj usmála. Kousal se do dolního rtu, uvědomil si to a přestal, jenže Helena si toho už všimla.

Podle vizáže musí studovat umění, pokračovala Helena. A ty si určitě myslíš, jak je elegantní.

Zasmál se a zadíval se do země. Tak to není, zavrtěl hlavou. Známe se už odmalička.

Na tom není nic divného, že je tvoje ex, odpověděla Helena.

Není moje ex. Jsme kamarádi.

Ale než se z vás stali kamarádi, tak byla.

Nechodili jsme spolu, zopakoval.

Ale spal jsi s ní.

Connell si položil obličej do dlaní. Helena se rozesmála.

Po tomhle rozhovoru se Helena rozhodla, že se s Mariannou skamarádí, jako by mu chtěla něco dokázat. Když na Mariannu narazili na nějakém večíрку, Helena jí hned začala chválit vlasy a oblečení. Marianne jen neurčitě přikývla a dál vysvětlovala svůj názor na článek o azylových domech pro padlé ženy v 19. století nebo na případ Denise O'Briena. Connell považoval Marianniny názory za objektivně zajímavé, ale uvědomoval si, že její nadšení pro dlouhé debaty na úkor lehčí konverzace nesdílají všichni. Jednou večer, když už hodiny rozebírali situaci v Izraeli a Helena začala být podrážděná, mu cestou domů sdělila, že si myslí, že je Marianne egocentrická.

Protože furt řeší politiku? zeptal se Connell. To mi zas tak egocentrický nepřijde.

Helena pokrčila rameny, ale několikrát se zhluboka nadechla, dávala tak najevo svůj nesouhlas s jeho postojem.

Na střední se chovala stejně, dodal Connell. Nepředstírá to, fakt ji to zajímá.

Fakt ji zajímají mírový rozhovory s Izraelem?

Connell ze sebe překvapeně vysoukal jenom: Jo. Chvilku šli mlčky a pak dodal: Mě taky, mimochodem. Je to důležité. Helena si nahlas povzdechla. Překvapilo ho, že působí tak otráveně, a přemýšlel, kolik toho vypila. Měla ruce založené na prsou. Nemyslím to jako nějaký moralizování, pokračoval. Rozhodně tím, že to budeme řešit na večíрку, Blízkej východ nespasíme. Jen si myslím, že nad tím Marianne hodně přemýšlí.

Nenapadlo tě, že o tom mluví, jen aby upoutala pozornost? zeptala se Helena.

Zamračil se a snažil se vypadat, že přemýšlí. Marianne úplně kašlala na to, co si myslí ostatní, byla si tak jistá ve

svém vnímání sama sebe, že si ani nedokázal představit, že by se nějak starala o něčí pozornost. Nemá se zrovna ráda, pokud Connell ví, ale pochvala od okolí pro ni byla stejně bezvýznamná jako odmítání, s nímž se setkávala na střední škole.

Upřímně? Ani ne, odpověděl.

Přijde mi, že se jí líbí, když se jí věnuješ.

Connell polkl. Konečně mu došlo, proč je Helena takhle otrávená a dává to i najevo. Nevěřil, že by si ho Marianne nějak zvlášť všímala, i když mu vždycky naslouchala, když mluvil – byla to zdvořilost, na kterou vůči ostatním občas zapomínala. Otočil se k projíždějícímu autu.

Toho jsem si nevšiml, zavrtěl hlavou.

Ulevilo se mu, když už na to Helena nereagovala a začala opět komentovat Mariannino chování na obecnější úrovni.

Vždycky, když ji potkáme na nějakém večírku, tak flirtuje s deseti různějma klukama, podotkla. Mám na mysli to, jak pořád vyžaduje ocenění od chlapů.

Connella těšilo, že už kritika nepadá na jeho hlavu, a tak se usmál a prohlásil: Ve škole taková nebyla.

Jako že se nechovala jako štětka? zeptala se Helena.

Connell si najednou připadal zahnaný do kouta a litoval, že nebyl opatrnější. Odmlčel se. Věděl, že Helena je hodná holka, ale úplně zapomněl, jak staromódní názory někdy má. Po chvíli se podrážděně ozval: Podívej, je to moje kamarádka, tak takhle o ní nemluv. Helena neodpověděla, ale ještě pevněji si přitiskla ruce k hrudi. Neměl to říkat. Později mu ještě bude vrtat hlavou, jestli opravdu bránil Mariannu, nebo ve skutečnosti jen sám sebe před skrytou narážkou na jeho vlastní sexualitu, že je sám tak zkažený a že má nepřijatelný choutky.

Doteď platí nevyslovená shoda, že se Helena s Mariannou nemusejí. Jsou každá úplně jiná. Connell si myslí, že vlastnosti, které má kompatibilní s Helenou, jsou jeho

nejlepší – věrnost, pragmatičnost, touha po tom, aby byl považovaněj za hodnýho kluka. Když je s Helenou, nenapadá ho nic, za co by se měl stydět, neříká při sexu nic divnýho, nemá neustálej pocit, že nikam nepatří a nikam nikdy patřit nebude. Marianne v sobě má divokost, kterou na něj na chvíli přenesla, myslel si, že je jako ona, že oba sdílejí to nepojmenovatelné duchovní zranění, že ani jeden nemá na tomhle světě místo. Jenže on nikdy nebyl tak poškozeněj jako ona, jen se tak s ní cítil.

Jednou večer Connell čekal na Helenu před školou. Šla z posilovny na druhém konci kampusu a měli jet autobusem k ní domů. Stál na schodech a díval se do telefonu, když vtom se dveře za ním otevřely a vyšla skupinka lidí v šatech a oblecích. Smáli se a pokřikovali na sebe. Světlo z chodby za nimi ho oslňovalo, takže mu chvílku trvalo, než poznal Mariannu. Měla na sobě dlouhé tmavé šaty a vyčesané vlasy, odhalující její štíhlý krk. Zachytila jeho pohled. Ahoj, pozdravila ho se známým výrazem. Nikoho dalšího ze skupinky neznal, nejspíš byli z debatního kroužku. Ahoj, odpověděl. Jak by k ní mohl někdy cítit to samé co k ostatním lidem? Jenže zároveň si uvědomoval, jak velkou moc nad ní měl a ještě má, a nebylo pravděpodobné, že by ji kdy ztratil.

Pak dorazila Helena. Všiml si jí, až když na něj zavolala. Měla na sobě legíny a tenisky, přes rameno přehozenou tašku do posilovny, a na čele se jí pod světly lamp leskl pot. Projel jím silný záchvěv lásky, lásky a náklonnosti, až soucitu. Věděl, že k ní patří. Mají spolu normální vztah, dobrý vztah. Život, jakým žijí, je správný. Pomohl jí s taškou, zvedl ruku a zamával Marianně na rozloučenou. Marianne mu gesto neoplatila, jen kývla. Dobře se bav! křikla na ni Helena. Potom se vydali na autobus. Bylo mu Marianny líto, líto, že nic v jejím životě není zdravé a on že se od ní odvrátil. Věděl, že ji to bolí. Bylo mu smutno

i ze sebe samotného. Seděl v autobuse a vybavoval si, jak stála ve dveřích zalitých světlem – jak nádherně vypadala, jak kouzelně působila a jak se změnil její výraz, když si ho všimla. Jenže nedokázal být tím, co ona chtěla. Po chvilce si uvědomil, že Helena o něčem mluví, a tak přestal myslet na Mariannu a začal poslouchat Helenu.

K večeři Peggy uvaří těstoviny, jedí u kulatého stolu na zahradě. Obloha je bledě zelenomodrá, táhne se bez jediné skvrnky jako hedvábí. Marianne přinese z domu vychlazenou lahev šumivého vína, po které stékají kapky vody jako pot na kůži, a požádá Nialla, aby ji otevřel. Connell ocení Mariannino rozhodnutí, je v těchto situacích sociálně zdatná a taktní, jako žena diplomata. Connell sedí mezi ní a Peggy. Špunt přeletí zeď zahrady a přistane kdesi, kam nedohlédnou. Z hrdla lahve vytryskne zpěněné víno a Niall nalije nejdřív Elaine. Skleničky jsou široké a mělké jako podšálky. Jamie tu svou otočí stopkou vzhůru a prohlásí: Copak nemáme pořádný skleničky na šampaňský?

Tohle jsou skleničky na šampaňský, podotkne Peggy.

Myslím ty vysoký, upřesní Jamie.

Jo, flétny, řekne Peggy. Tohle jsou číše.

Helena by se tomu zasmála, a představa, jak by se tomu smála, vykouzlí na Connellově tváři úsměv. Marianne prohlásí: Tak snad nejde o život, ne? Peggy si nalije a podá lahev Connellovi.

Jen říkám, že tohle nejsou skleničky na šampaňský, trvá na svém Jamie.

Ty jsi takovej ignorant, odfrkne si Peggy.

Já, a ignorant? opáčí Jamie. Pijeme šampaňský z misek.

Vtom se Niall s Elaine rozesmějou na celé kolo a Jamie se culí pod falešným dojmem, že se smějou jeho duchapřítomnosti. Marianne se dotkne oka, jako by si smetávala

smítko prachu či písku. Connell jí podává lahev a ona ji vezme do ruky.

To jsou staré skleničky, vysvětluje Marianne. Patřily mému tátovi. Jestli máš radši flétnu, tak si pro ni zajdi dovnitř, jsou ve skříňce nad dřezem.

Jamie se zatváří ironicky a prohlásí: To jsem netušil, že to je pro tebe taková srdeční záležitost. Marianne postaví lahev doprostřed stolu a mlčí. Connell nikdy nezažil, že by se Marianne jen tak mezi řečí zmínila o svém otci. Nikdo u stolu si to neuvědomuje, Elaine nejspíš ani neví, že Mariannin táta je po smrti. Connell se snaží zachytit její pohled, ale nepodaří se mu to.

Ty těstoviny jsou skvělé, řekne Elaine.

Nojo, kývne Peggy. Trochu tvrdý, co? Doufám, že ne moc. Jsou dobrý, prohlásí Marianne.

Connell se napije vína, v puse mu chladivě zašumí a zmizí jako vzduch. Jamie začne vyprávět historku o nějakém kamarádovi, který je v létě na stáži v Goldman Sachs. Connell dopije skleničku a Marianne mu nenápadně dolije. Díky, zašeptá Connell. Její ruka zůstane chvíli viset ve vzduchu, jako by se ho chtěla dotknout, ale nedotkne. Mlčí.

Ráno po vyhlášení stipendií měli jít skládat slib. Marianne celou noc pařila a vypadala, že má kocovinu, což ho potěšilo, protože ceremonie byla strašně formální, museli mít taláry a používat latinu. Potom spolu šli na snídani do kavárny poblíž univerzity. Seděli venku u stolečku na chodníku, kolem chodili lidi s papírovými nákupními taškami a hlasitě mluvili do telefonu. Marianne pila černou kávu a objednala si croissant, který ani nedojedla. Connell si dal velkou omeletu se šunkou a sýrem, dva krajíčky toastového chleba s máslem a čaj s mlíkem.

Marianne řekla, že má strach o Peggy, která jako jediná z nich tří stipendium nedostala. Bude to pro ni těžký,

pokračovala. Connell se nadechl a mlčel. Peggy nepotřebovala mít studium ani ubytování zadarmo, protože bydlela doma v Blackrocku a její rodiče byli doktoři, jenže Marianne vnímala stipendia jako osobní záležitost, ne ekonomickou pomoc.

Ale i tak mám z tebe radost, řekla.

Já z tebe taky.

Ale ty si to stýpko zasloužíš víc.

Podíval se na ni. Utřel si pusu ubrouskem. Myslíš kvůli penězům? zeptal se.

Ne, odpověděla. Myslím tím, že jsi lepší student.

Zadívala se kriticky na croissant. Sledoval ji.

I když kvůli penězům taky, to je jasný, dodala. Je vlastně zvláštní, že si neověřují finanční situaci studentů.

Máme rozdílné původ, myslím třídní.

Nijak zvlášť to neřeším, prohlásila Marianne. A rychle dodala: Promiň, to je ode mě hloupý. Asi bych si to měla víc uvědomovat.

A ty mě nepovažuješ za kamaráda z dělnické třídy?

Usmála se, nebo spíš zašklebila, a řekla: Uvědomuju si, že se známe díky tomu, že tvoje máma u nás pracuje. Ale taky si myslím, že moje máma není dobrou zaměstnavatel, podle mě Lorraine neplatí dobře.

To teda, dává jí leda hovno.

Ukrojl si tenký plátek omelety. Vajíčko bylo gumovější, než by si přál.

Divím se, že se o tom bavíme až teď, prohlásila Marianne. Chápu, že mi to můžeš mít za zlý.

Nemám ti to za zlý. Proč bych měl?

Položil příbor a podíval se na ni. Vypadala trochu vyjukaně.

Jen si připadám strašně divně, řekl Connell. Když mám na sobě smoking a mám něco říkat v latině. Víš, jak jsme včera byli na večeři, tak nás obsluhovali studenti. Pracu-

jou, aby si vydělali na školu, a my tam zatím sedíme a žere-
me si zadarmo jídlo, který nám nosí. Copak to není
strašný?

Jistěže je. Celej ten koncept „meritokracie“ nebo čeho, je
to zlo, a ty víš, že si to myslím. Jenže co máme dělat, vrátit
ty peníze? Nevidím v tom žádnéj smysl.

Ono je vždycky jednodušší vymejšlet si důvody, proč něco
neudělat.

Sám víš, že to taky neuděláš, tak mi nenasazuj psí hlavu,
ohradila se Marianne.

Dál jedli, jako by sehráli hádku, při které jsou pro ně
obě strany stejně zajímavé a tu svoji si vybrali vícemé-
ně náhodně, jenom aby to mohli probrat. Na sloupu po-
uliční lampy přistál velký racek s měkkým bělostným
peřím.

Pořádně si promysli, jak by podle tebe měla vypadat dob-
ře fungující společnost, prohlásila Marianne. A pokud si
myslíš, že by lidi měli mít možnost chodit na vejšku a stu-
dovat anglistiku, tak neměj pocit viny za to, že to sám dě-
láš, protože na to máš právo.

Ty jsi v pohodě, nemáš pocit viny kvůli ničemu.

Začala se hrabat v kabelce, něco hledala. Tak takhle mě
vidíš? opáčila úsečně.

Ne, odpověděl. Nebyl si však jistý, jak moc viny Marianne
kvůli něčemu cítí, a tak dodal: Nevím. Když jsem se hlá-
sil na Trinity, měl jsem to vědět. Jenže teď se na to stýp-
ko a vůbec dívám a říkám si, ježíšikriste, co by na to řekli
kluci ze střední?

Marianne chvíli mlčela. Mlhavě tušil, že řekl něco špat-
ně, ale nechápal co. Upřímně, ozvala se Marianne, vždyck-
y tě nejvíc zajímalo, co by na něco řekli lidi ze střední.
Vzpomněl si, jak se k ní tehdy spolužáci chovali, i jak se
k ní choval on, a začal si připadat blbě. Nechtěl k tomuhle
vůbec dojít, a tak se usmál a vzdychl: Achjo. Marianne se

na něj taky usmála a zvedla hrnek. V tu chvíli si pomyslel: Stejně jako se na střední jejich vztah řídil jeho podmínkami, tak teď se řídí jejíma. Jenže ona je velkorysejší. Je prostě lepší člověk.

Když Jamie skončí, jde Marianne dovnitř a přinese další lahev šumivého vína a ještě jednu červeného. Niall rozmotává drátek na šampaňském a Marianne podá Connellovi vývrtku. Peggy začne sklízet talíře ze stolu. Connell odstraňuje obal na hrdle lahve, Jamie se nakloní k Marianně a něco jí říká. Connell zaboří vývrtku do korku a pomalu ji zavrtává. Peggy vezme jeho talíř a položí ho na ostatní. Connell sklopí ramena vývrtky a vytáhne z vína korek, který vydá mlaskavý zvuk.

Obloha potemněla do chladnější modři se stříbrnými obláčky na horizontu. Connell cítí horko v obličeji a říká si, jestli se nespálil. Někdy rád sní o Marianně v budoucnosti, s dětmi. Představuje si, jak jsou všichni spolu tady v Itálii, ona připravuje salát nebo něco a stěžuje si mu na manžela. Ten je starší, nejspíš intelektuál, ale Marianně připadá nudný. Proč jsem si nevzala tebe? ptá se ho. Ve snu vidí Mariannu úplně jasně, vidí její tvář, ví, že léta pracovala jako novinářka, možná v Libanonu. Sebe tak jasně nevidí, ani neví, co bude dělat. Ale ví, co jí řekne. Kvůli penězům, odpoví. A ona, aniž by zvedla oči od salátu, se rozesměje.

U stolu se řeší výlet do Benátek – jakými vlaky by měli jet a do jakých galerií zajít. Marianne tvrdí Connellovi, že by se mu líbilo Guggenheimovo muzeum, a Connell má radost, že mu to říká a že ho vnímá jako někoho, kdo dokáže ocenit moderní umění.

Nechápu, proč chcete jet zrovna do Benátek, prohlásí Jamie. Jsou tam samí Číňani s foťákama.

To by byla fakt tragédie, kdybys měl narazit na Číňana, řekne Niall.

Všichni ztichnou. Cože? zeptá se Jamie. Z jeho hlasu i z délky reakce je jasné, že už je opilý.

To, cos o nich teď řekl, je docela rasistický, pokračuje Niall. Ale v pohodě, nemusíme to řešit.

Aha, protože by se všichni Číňani, který tu s náma seděj, mohli urazit? řekne Jamie.

Marianne náhle vstane a prohlásí: Dojdu pro dezert. Connella její bezpáteřnost zklame, ale nemíchá se do toho. Peggy se vydá za Mariannou a u stolu se rozhostí ticho. V potměšilém vzduchu krouží obrovská můra a Jamie se po ní ožene ubrouskem. Za minutu dvě vyjdou z kuchyně Peggy s Mariannou a nesou dezert – ohromnou skleněnou mísu s půlkami jahod, bílé porcelánové talířky a stříbrné vidličky. A další dvě lahve vína. Rozdají si talířky a naberou si na ně ovoce.

Krájela ty malý potvory celý odpoledne, podotkne Peggy. My se tak máme, raduje se Elaine.

A kde je šlehačka? zeptá se Jamie.

Uvnitř, odpoví Marianne.

A proč jsi ji nepřinesla?

Marianne beze slova odsune židli od stolu a vstane, že půjde dovnitř. Už je skoro tma. Jamie přejíždí pohledem kolem stolu, doufá, že najde někoho, kdo mu pohled oplátí a podpoří ho, že bylo v pořádku chtít šlehačku a že Marianne svou reakci na nevinný dotaz přehání. Jenže ostatní se mu snaží pohledem vyhýbat, a tak si Jamie jen hlasitě povzdechne, rázně odstrčí židli a vydá se za ní. Židle se tiše překotí na travu. Jamie vejde postranním vchodem do kuchyně a práskne za sebou dveřmi. V druhé části zahrady, kde rostou stromy, je ještě jeden vchod do domu. Mají ho teď za zdi, jsou vidět jen vrcholky stromů.

Když se Connell myšlenkami vrátí opět ke stolu, zjistí, že se na něj Niall upřeně dívá. Nechápe, co má jeho pohled znamenat. Mrkne na něj, aby mu ukázal, že neví, co si má

myslet. Niall vyšle jednoznačný signál směrem k domu a pak se podívá znovu na něj. Connell se otočí. V kuchyni se svítí, dveřmi proudí nažloutlá zář. Vidí dovnitř jen ze strany, takže netuší, co se uvnitř děje. Elaine s Peggy vychvalují jahody. Když zmlknou, Connell zevnitř domu zaslechne zvýšený hlas, spíš výkřik. Všichni ztuhnou. Connell se zvedne, cítí, jak mu klesl tlak. Už má v sobě minimálně lahev vína.

Dojde ke dveřím a spatří Jamieho s Mariannou, jak stojí u linky a hádají se. Connella si za sklem hned nevšimnou. Hmátne po klice a na moment se zastaví. Marianne je úplně rudá, možná od sluníčka, ale spíš je našťvaná. Jamie si nejistě dolívá skleničku na šampaňské červeným vínem. Connell vezme za kliku a vkročí dovnitř. Děje se něco? zeptá se. Oba se na něj podívají a zarazí se. Connell si všimne, že se Marianne celá třese, jako by měla zimnici. Jamie sarkasticky zdvihne směrem ke Connellovi sklenici, až se víno přelije přes okraj a cákne na zem.

Polož to, zasyčí Marianne.

Cože? vyštěkne Jamie.

Polož to víno, prosím, zopakuje Marianne.

Jamie se sám pro sebe usměje a kývne. Tak ty chceš, abych to víno položil? ušklíbne se. Tak jo, dobře. Položím ho.

Upustí sklenici na zem a ta se roztříští na kousky. Marianne zaječí, z hrdla jí vyletí opravdový výkřik, a vrhne se na Jamieho, pravou ruku rozpřáhnutou, jako by ho chtěla praštit. Connell skočí mezi ně, pod botou mu zaskřípou střepy, a popadne Mariannu za paže. Jamie stojí za ním a chechtá se. Marianne se snaží Connella odstrčit, celá se třese, na obličeji jí naskáčou skvrny, jako kdyby brečela. No tak, Marianno, uklidňuje ji Connell. Dívá se na něj. Pamatuje si ji takhle ze školy, umíněnou a rozčilenou, věděl toho o ní tenkrát hodně. Dívají se na sebe, strnulost

ji opouští a Marianne se pomalu sesouvá, jako kdyby ji někdo postřelil.

Jsi magor, křičí na ni Jamie. Měla by ses jít léčit.

Connell Mariannu otočí a odvádí ji k zadním dveřím. Neodporuje mu.

Kam jdete? ječí dál Jamie.

Connell neodpovídá. Otevře dveře a Marianne beze slova vyjde ven. Connell za sebou zavře. V téhle části zahrady už je tma, ozařuje ji jen flekaté okno. Na stromech se temně lesknou třešně. Za zdí slyší Peggy. Pomalu scházejí ze schodů, mlčí. Světlo v kuchyni za nimi zhasne. Zaslechnou Jamieho, připojil se k ostatním. Marianne si otírá hřbetem ruky nos. Třešně kolem nich září jako přízračné planety. Vzduchem se line vůně, zelená jako chlorofyl. V Evropě prodávají chlorofylový žvejkačky, vzpomněl si Connell. Nad hlavami se jim rozprostírá sametově modrá obloha. Blika jí na ní hvězdy, nevydávají žádné světlo. Kráčí podél řady stromů, směrem od domu, a pak se zastaví.

Marianne se opře o tenký stříbřitý kmen a Connell ji obejmě. Je strašně hubená, pomyslí si. Byla tak hubená i předtím? Marianne mu zaboří obličej do posledního čistého trička. Pořád má na sobě bílé šaty z odpoledne, se zlatě vyšívaným šálem. Connell ji pevně přitiskne, jeho tělo se přizpůsobí jejímu jako vhodně vytvarovaná matrace. Marianne se pomalu v jeho náručí uvolňuje, vypadá klidněji. Jejich dech se zpomalí do stejného rytmu. V kuchyni se rozsvítí a zase zhasne, ozvou se hlasy a pak utichnou. Connell si je jistý tím, co dělá, ale dělá to automaticky, jako by poslepu vykonával naučený úkol. Uvědomí si, že Mariannu hladí po vlasech a po krku. Netuší, jak dlouho to už dělá. Marianne si protře oči zápěstím.

Connell ji pustí. Marianne sáhne do kapsy a vytáhne cigarety a zmačkanou krabičku sirek. Nabídne mu a Connell si vezme. Marianne zapálí sirku a ta ji ozáří ve tmě. Má

vysušenou a zanícenou kůži, opuchlé oči. Potáhne a cigaretový papír zasyčí, jak ho sežehne plamen. Connell si taky zapálí novou sirkou, odhodí ji na zem a zašlápne. Oba tiše kouří. Connell vykročí od stromu, chce prozkoumat zbytek zahrady, ale je příliš tma na to, aby něco viděl. Vráti se k Marianně, stojící pod větvemi, a bezmyšlenkovitě zatahne za široký voskovitý list. Marianne stiskne rty cigaretu, zvedne ruce k vlasům, stáhne gumičku ze zápěstí a udělá si drdol. Dokouří a típnou vajgly do trávy.

Můžu dneska spát u tebe? zeptá se Marianne. Ustelu si na zemi.

To nemusíš, ta postel je dost velká, odpoví Connell.

Když vejdou do domu, je všude tma. V Connellově pokoji se svlíknou do spodního prádla. V bílé bavlněné podprsence má Marianne malá, trojúhelníkovitá prsa. Leží vedle sebe pod dekou. Connell ví, že by se s ní teď mohl vyspat, kdyby chtěl. Nikomu by to neřekla. Uvědomí si, že ho to zvláštním způsobem uklidňuje, a tak přemýšlí nad tím, jaké by to bylo. Hele, lehni si na záda, zašeptal by. A ona by se poslušně obrátila na záda. Stejně se mezi lidmi odehrává potají tolik věcí. A kdyby se to teď stalo, co by byl za člověka? Stal by se někým jiným? Nebo by to pořád byl on a vůbec by ho to nezměnilo?

Uplyne nějaký čas a Marianne zamumlá něco, čemu nerozumí. Neslyšel jsem tě, řekne.

Nevím, co je se mnou špatně, hlesne Marianne. Nechápu, proč nemůžu být jako normální lidi.

Její hlas zní podivně chladně a vzdáleně, jako by ji slyšel ze záznamu a ona tu už nebyla.

Jak to myslíš? zeptá se jí Connell.

Nerozumím, proč mě lidi nemůžou mít rádi. Něco je se mnou špatně od narození.

Ale Marianno, vždyť tě má ráda spousta lidí. Tvoje rodina, kamarádi.

Chvilku mlčela a pak se ozvala: Ty moji rodinu neznáš. Sám slovo „rodina“ používal velmi zřídka, chtěl říct jen něco konejšivého a banálního. A teď neví, co má dělat.

Marianne pokračuje stejným plochým tónem: Nesnášej mě.

Connell se posadí na posteli, aby na ni líp viděl. Hele, já vím, že se spolu hádáte, ale to neznamená, že tě nesnášej.

Když jsem byla naposled doma, tak mi brácha řekl, že bych se měla zabít.

Connell se automaticky vztyčí, odhodí ze sebe přikrývku, jako by chtěl vstát. Přejede si jazykem přes zuby.

A proč ti to řekl? zeptá se.

Nevím. Prej by se po mně nikomu nestejskalo, kdybych byla mrtvá, protože nemám žádný kamarády.

A tos to neřekla mámě, že s tebou takhle mluví?

Byla u toho, odpoví Marianne.

Connellovi klesne brada. V krku mu začne pulzovat krev. Snaží se představit si, jak to probíhalo, jak sedí u Sheridanů doma a Alan z nějakýho důvodu vykládá Marianně, že by se měla jít zabít. Jenže žádná rodina by se přece nechovala tak, jak to popsala.

A co na to řekla? zajímá se Connell. Jako jak na to reagovala?

Myslím, že řekla něco v tom smyslu jako „nech toho, ještě ji naváděj“.

Connell se pomalu nadechne nosem a vydechne pusou.

A jak se k tomu dostal? ptá se dál. Jak jste se vůbec začali hádat?

Cítí, že se výraz v Mariannině tváři mění, nebo snad tuhne, ale nedokáže to přesně pojmenovat.

Ty si myslíš, že jsem něco provedla a zasloužila jsem si to, vid', prohlásí Marianne.

Ne, to přece vůbec netvrdím.

Někdy si říkám, že si to musím zasloužit. Jinak nevím, proč by se to dělo. Jenže když má Alan blbou náladu, tak za mnou furt lítá po domě. Nic s tím neudělám. Vleze mi do pokoje a je mu jedno, jestli spím nebo něco.

Connell přejede dlaněmi po prostěradle.

A bije tě někdy?

Občas. Od té doby, co jsem se odstěhovala, už moc ne. Upřímně, to mi zas tak nevadí. Ten jeho psychickéj teror je mnohem horší. Nevím, jak ti to mám vysvětlit, musím znít jako...

Connell si otře rukou čelo. Je zpocený. Marianne nedořekne, jak musí znít.

A proč jsi mi o tom nikdy předtím neřekla? nechápe Connell. Marianne mlčí. Světlo je slabé, ale on vidí, že má otevřené oči. Marianno, pokračuje. Celou dobu, co jsme byli spolu, proč ses mi o tom ani nezmínila?

Nevím. Asi jsem nechtěla, aby sis myslel, že jsem vadná. Asi jsem se bála, že už mě pak nebudeš chtít.

Connell si položí hlavu do dlaní. Na víčkách cítí studené a ulepené prsty, do očí mu vhrknou slzy. Čím víc si tiskne ruce k obličejí, tím rychleji se slzy řinou a stékají mu po tváři. Panebože, vydechne. Má zastřený hlas, odkašle si. Pojď ke mně, řekne. Marianne se k němu přisune. Connell se strašně stydí a je zmatený. Leží k sobě obličejem a Connell ji obejmě. Je mi to strašně líto, zašeptá jí do ucha. Marianne ho pevně ovine rukama a on ji políbí na čelo. Vždycky si ale myslel, že je s ní něco špatně, beztak si to myslel. Cítí se provinile a pevně zavře oči. Oba mají rozpálené uslzené obličejí. Opakuje si, co mu řekla: Bála jsem se, že už mě pak nebudeš chtít. Má pusku tak blízko, že cítí na rtech vlhkost jejího dechu. Začnou se líbat, její ústa chutnají po víně. Přitiskne se k němu tělem, on ji hladí po prsou a po pár vteřinách už by mohl být v ní. A potom se Marianne ozve: Ne, to bysme neměli. A odtáhne se. Con-

nell se slyší, jak v tichu hlasitě oddechuje. Počká, až se uklidní, nechce, aby se mu zlomil hlas, až promluví. Fakt mě to mrzí, hlesne. Marianne mu stiskne ruku. Je to strašně smutný gesto. Nechce se mu věřit, že udělal tak strašnou blbost. Promiň, zašeptá. Ale Marianne se už otočila.

O pět měsíců později (prosinec 2013)

Na chodbě budovy, kde sídlí katedry jazyků a literatur, se Marianne posadí, aby si zkontrolovala e-maily. Ani si nesundá kabát, je to jen na vteřinku. Vedle na stůl si položí snídani, kterou si právě koupila v supermarketu přes ulici – černou kávu s tmavým cukrem a šáteček s citronovým pudinkem. Tohle snídá celkem pravidelně. Poslední dobou jí pomalu, zakousne se do šátečku a kolem pusy a zubů jí zůstane cukrová poleva. Čím pomaleji jí a čím víc si hlídá, co jí, tím míň má hlad. Další jídlo bude mít až v osm devět večer.

Přišly jí dva nové e-maily, jeden od Connella a jeden od Joanny. Přejíždí myší od jednoho k druhému tam a zpátky, a nakonec vybere Joannin.

nic se tu neděje, jako obvykle. poslední dobou trávím večery doma a koukám na devítidílný dokument o americké občanské válce. až si zaskypujeme, povyprávím ti spoustu nových informací o generálech. jak se máš? jak se má Lukas? už jste měli to focení, nebo až dneska? a mám velkou prosbu... můžu ty fotky vidět, až budou hotový? anebo se to nehodí? napiš brzo. xx

Marianne zvedne šáteček a pomalu se do něj zakousne, nechává sousto postupně rozplynout na jazyku. Rozžvýká ho, spolkne a natáhne se pro kávu. Napije se. Postaví kelímek zpátky na stůl a otevře e-mail od Connella.

Nevím, co přesně myslíš tou poslední větou. Jako že jsme daleko od sebe fyzicky, nebo že jsme se změnilí jako lidi? Připadám si jako někdo úplně jinej než dřív, ale možná to tak nevypadá, nevím. Mimochodem, našel jsem si na

facebooku tvýho kámoše Lukase, je to skandinávskej typ, jak se říká. Škoda že se letos Švédsko nekvalifikovalo na mistrovství světa, takže jestli skončíš se Švédem, budu muset vymyslet jinej způsob, jak s ním najít společnou řeč. Nemyslím tím, že Lukas bude tvůj přítel nebo že by se se mnou bavil o fotbale, kdyby byl, jen to naznačuju jako možnost. Víím, že máš ráda vysoký hezký kluky, jak říkáš, tak proč ne Lukas – je vysokej a hezkej (Helena ho viděla na fotce a souhlasí). Nic, netlačím tě do ničeho, jen doufám, že sis prověřila, že to není nějakej psychopat. Tohle zrovna moc poznat neumíš.

Mimochodem, včera večer jsme projížděli v taxíku parkem a viděli jsme stádo srnek. Jsou zvláštní. V noci jsou jak přízraky a ve světlech aut mají olivově zelený nebo stříbrný oči, takovej zvláštní efekt. Zastavily se před náma, pozorovaly náš taxík a pak šly dál. Připadá mi divný, když se zvířata zastaví, protože pak působí tak inteligentně – ale to je možná proto, že si zastavení asociuju s myšlením. Ale teda musím říct, že srnky jsou fakt elegantní. Kdybys měla být zvíře, tak srnka je výhra. Mají takový hloubavý výrazy a hladký těla. Ale taky se dokážou nečekaně vyplášt. Nepřipomínaly mi tě, když jsem na ně koukal, ale teď tam vidím jistou podobnost. Doufám, že tě to srovnání neurazí. Napsal bych ti o večírku, ze kterého jsme se právě vraceli tím taxíkem, ale byla to nuda a srnky byly rozhodně zajímavější. Nebyl tam nikdo, koho bys nějak víc znala. Díky za poslední mail, byl super. Těším se na další, jako vždycky.

Marianne se podívá do pravého horního rohu obrazovky na čas: 9:49. Vráti se k Joanninu e-mailu a klikne na odpověď.

Focení je dneska, vlastně tam zrovna jedu. Jasně, že ti je pošlu, až budou – a OČEKÁVÁM nekonečný pochvalný komentáře ke každý z nich. To je super, že ses toho tolik

dozvěděla o občanský válce. Já jsem se tu naučila jenom to, jak se řekne „ne, díky“ (nej tack) a „opravdu ne“ (verkli-gen, nej). Brzo na slyšenou xxx

Marianne zavře notebook, dvakrát si ještě kousne do šátečku a zbytek zabalí do pytlíku. Uloží notebook do tašky, vyndá plstěný baret a nasadí si ho přes uši. Šáteček vyhodí do nejbližšího koše.

Venku pořád sněží. Vypadá to tam jako stará televize se špatně naladěným kanálem. Vizuální šum rozbíjí krajinu na střípky. Marianne zaboří ruce do kapes. Na obličej jí dopadají vločky a rozpouštějí se. Studená vločka jí přistanе na horním rtu, olízne ji jazykem. Probíjí se se skloněnou hlavou větrem a míří k Lukasovu ateliéru. Lukas má tak světlé vlasy, že jednotlivě vypadají úplně bílé. Občas nějaký jeho vlas najde na svém oblečení, je jemnější než nit. Chodí celý v černém – v černých tričkách, v černých mikinách se zipem a kapucí a černých botách s tlustými černými podrážkami. Je to umělec. Když se poprvé potkali, řekla mu Marianne, že je spisovatelka. Lhala. Teď se tomu tématu vyhýbá.

Lukas bydlí u nádraží. Marianne vyndá ruku z kapsy, dýchne si na prsty a zmáčkne zvonek. Lukas do něj řekne anglicky: Kdo je tam?

Marianne, odpoví.

Aha, jdeš brzo, řekne Lukas. Pojď dál.

Proč říká „jdeš brzo“? diví se Marianne, zatímco stoupá po schodech. Nebylo ho moc dobře slyšet, ale zdálo se jí, že to říkal s úsměvem. Nebo chtěl, aby si myslela, že je moc hrr? Jenže jí je to fuk, jestli tak na někoho působí, protože žádnou nedočkavost neskrývá. Může být tady a stoupat po schodech do Lukasova ateliéru, nebo taky může být v univerzitní knihovně nebo si vařit kafe na kolejích. Tenhle pocit má už týdny, pocit, jako kdyby se pohybovala uvnitř ochranné bubliny a vznášela se jako rtuť. Venkovní svět

se dotýká povrchu její kůže, ale už ne ničeho dalšího, ničeho uvnitř. Takže ať už Lukas chtěl tím „jdeš brzo“ říct cokoliv, je jí to jedno.

Nahoře už Lukas připravuje focení. Marianne si sundá baret a oklepe ho. Lukas se na ni podívá, potom sklopí oči znovu ke stativu. Zvykáš si už na počasí? zeptá se. Marianne pověsí baret na věšák na dveřích a pokrčí rameny. Svlíkne si kabát. Ve Švédsku říkáme, že neexistuje špatný počasí, ale jenom špatný oblečení, pokračuje Lukas.

Marianne pověsí kabát vedle baretu. Co je špatného na mém oblečení? zeptá se klidně.

Jen se to říká, odpoví Lukas.

Marianne nedokáže poznat, jestli chtěl zkritizovat, jak je oblečená, nebo ne. Má na sobě šedý svetr z jehněčí vlny, tlustou černou sukni a vysoké boty. Lukas dokáže být nevychovaný, takže na Mariannu působí jako děčko. Když k němu přijde, nikdy jí nenabídne kafe nebo čaj, ani skleničku vody. Hned spustí o tom, co četl nebo dělal od té doby, kdy se viděli naposled. Nejspíš ani nepotřebuje, aby mu k tomu Marianne něco říkala, její odpovědi ho spíš matou, což svádí na svou špatnou angličtinu. Ve skutečnosti rozumí velmi dobře. Každopádně dnešek je jiný. Marianne si zuje boty a nechá je u dveří.

V rohu ateliéru je matrace, na které Lukas spí. Okna jsou vysoká, začínají už u podlahy. Jsou na nich žaluzie a tenké záclony až na zem. V místnosti se nachází několik nesusoudných věcí – velké pokojové kytky, haldy atlasů a kolo od bicyklu. Taková sbírka předmětů na Mariannu zprvu udělala dojem, ale Lukas jí později vysvětlil, že je posbíral záměrně na focení, takže jí najednou přišly nepřírozené. Vždycky všechno děláš na efekt, řekla mu jednou. Vzal to jako poklonu svému umění. Má dokonalý vkus, dráždí ho i sebemenší estetická vada, v malbách, ve filmu, dokonce i v románech a televizních seriálech. Když se někdy

Marianne zmíní o filmu, který nedávno viděla, mávne rukou a prohlásí: Ten mě zklamal. Jeho estetická rozlišovací schopnost z něj však nedělá dobrého člověka, uvědomila si Marianne. Vypiplal si dokonalou uměleckou citlivost, aniž by dokázal rozlišovat, co je správné a co ne. Fakt, že to vůbec lze, Mariannu znepokojuje a celé umění jí najednou přijde bezzubé.

S Lukasem provozují už pár týdnů něco, co on nazývá „hra“. A jako každá hra má i tahle nějaká pravidla. Když ji hrají, Marianne nesmí mluvit ani navazovat oční kontakt. A když pravidlo poruší, tak ji později Lukas potrestá. Hra nekončí, když dosouloží, hra skončí, až když jde Marianne do sprchy. Někdy si Lukas po sexu dává schválně na čas, než ji do sprchy pustí, a mluví na ni. Říká jí ponižující věci o ní samotné. Těžko říct, jestli je Marianne slyší ráda, na jednu stranu po nich touží, ale taky si už uvědomuje, že dokáže toužit i po tom, co nechce. Hranice uspokojení je velmi tenká a tvrdá, přichází příliš rychle a zůstává po něm jen hnus a třas. Jsi k ničemu, opakuje jí Lukas. Nejsi nic. A ona si připadá jako nic, cítí prázdnotu, kterou je třeba násilně zaplnit. Ne že by se jí tenhle pocit líbil, ale svým způsobem se jí uleví. Potom se vysprchuje a hra končí. Zažívá depresi tak hlubokou, že ji to uklidňuje, bere do úst všechno, co jí přikáže. Její tělo jí patří asi tolik, jako kdyby to byl kus odpadku.

Od té doby, co přijela do Švédska, ale zejména od doby, co hrajou tuhle hru, jí lidi připadají jako vystřižované z barevného papíru. Jako by nebyli reální. Občas se s ní někdo snaží navázat oční kontakt, řidič autobusu nebo někdo, kdo chce drobné, a ji úplně šokuje, když jí dojde, že to je její život a že ji ostatní lidi vidí. Díky těmhle pocitům si uvědomí určité touhy – hlad a žízeň, přání mluvit švédsky, fyzickou touhu plavat nebo tančit. Vše však rychle odplyne, v Lundu ani necítí hlad, a i když si ráno

napustí do plastové lahve vodu, večer jí většinu vylije do dřezu.

Marianne sedí na rohu matrace, zatímco Lukas zapíná a vypíná světlo a šteluje něco na foťáku. Ještě pořád nevím, co se světlem, říká. Zkusíme tohle a pak kdyžtak další. Marianne pokrčí rameny. Nechápe, co je na tom důležitého. Všichni Lukasovi kamarádi mluví švédsky, takže je pro ni složité zjistit, jestli ho mají rádi a váží si ho. Má pořád samé návštěvy, neustále něco tahají do ateliéru a ven, ale nejsou to jen jeho fanoušci, vděční za jeho pozornost? Nebo ho využívají, protože má ateliér na výhodném místě, a za zády se mu vysmívají?

Tak jo, myslím, že můžeme, prohlásí Lukas.

Chceš, abych...

Zatím jen svetr.

Marianne si svlíkne svetr. Dá si ho na klín, složí ho a položí stranou. Má na sobě černou krajkovou podprsenku s vyšívanými kytičkami. Lukas nastavuje foťák.

Od ostatních moc zpráv nemá – od Peggy, Sophie, Teresy a dalších. Jamie z rozchodu moc šťastný nebyl, což taky říkal lidem kolem a těm ho bylo líto. Všechno se proti Marianne spiklo, vycítila to ještě před odjezdem. Ze začátku to byl nepříjemný pocit, když od ní lidi v jedné místnosti odvraceli pohledy nebo přestali mluvit, když vešla. Uvědomovala si, že ztrácí svoje místo ve společnosti, že už ji nikdo neobdivuje ani jí nezávidí – a jak rychle o všechno přišla. Pak ale zjistila, že se na to dá snadno zvyknout. Vždycky v sobě měla něco, co muži toužili ovládnout, a tu touhu po ovládnutí si pletli s přitažlivostí, a dokonce i láskou. Ve škole se ji kluci snažili zlomit krutostí a opovržením, na veřejse zase používali sex a oblíbenost. Cíl však měli stejný – všichni se snažili zotročit něco, co je součástí její osobnosti. Deprimovalo ji, jak jsou lidi předvídatelní. Ať už si jí vážili,

nebo jí opovrhovali, nakonec to dopadlo stejně. Copak se každá fáze jejího života bude pořád dokola ukazovat jako stejný problém – jako nemilosrdný souboj o dominanci?

S Peggy to bylo těžké. Jsem tvoje nejlepší kámoška, opakovala Peggy, ale čím dál divnějším tónem. Nedokázala unést, že Marianne do situace nijak nezasahovala. Uvědomuješ si, že o tobě lidi mluví, spustila na ni jednou večer, když Marianne balila. Marianne nevěděla, co na to má říct. Po chvílce zamyšleně odpověděla: Víš, někdy mě věci, který trápí tebe, vůbec nezajímají. Zajímáš mě ty. Peggy rozhodila rukama a dvakrát obešla stůl.

Jsem tvoje nejlepší kámoška, prohlásila. Co mám jako dělat?

Já ani nevím, na co se ptáš.

Podívej se, do jaký situace jsi mě dostala. Protože upřímně, nechci se stavět na ničí stranu.

Marianne se zamračila a zapnula kapsu kufru, do které uložila kartáč na vlasy.

Myslíš stavět se na moji stranu, podotkla.

Peggy se na ni podívala, celá zadýchaná z toho, jak chodila kolem stolu. Marianne nehybně klečela u kufru.

Nevím, jestli ti dochází, jak lidem kolem je, pronesla Peggy. Štve je to.

Že jsem se rozešla s Jamiem?

Celý to drama kolem. Jsou fakt naštvaní.

Peggy se na Mariannu podívala, čekala nějakou odpověď, a tak Marianne nakonec procedila: Fajn. Peggy si otřela rukou obličej a řekla: Nechám tě, ať si sbalíš. A cestou ven dodala: Promysli, jestli bys neměla zajít na nějakou terapii. Marianne nepochopila, co tím chce říct. Já že mám jít na terapii, protože nejsem naštvaná? pomyslela si. Jenže bylo těžké nechat plavat něco, co přece jen slyšela z různých stran celý život – že není psychicky v pořádku a že potřebuje pomoc.

Kontakt s ní udržuje už jenom Joanna. Večer se baví po skypu o škole, filmech, které viděly, článcích, které Joanna píše pro studentské noviny. Na obrazovce se její obličej vždycky objeví v tlumeném světle na stejném pozadí – béžové stěně jejího pokoje. Nikdy se nemaluje a někdy ani nečeše. Má teď přítelkyni Evelyn, která studuje mezinárodní mírová studia v magisterském programu. Marianne se jednou Joanny zeptala, jestli se vídá s Peggy, ale ta se jen ušklíbla. Ne, prohlásila. S nikým z nich se už nevidám. Stejně vědí, že jsem byla na tvoji straně.

To mě mrzí, řekla Marianne. Nechtěla jsem, aby ses s nima kvůli mně přestala kamarádit.

Joanna se znovu zašklebila, tentokrát však méně čitelně, snad kvůli špatnému světlu, pixelaci na monitoru nebo rozporuplnému pocitu, který se snažila vyjádřit.

Víš, já s nima nikdy moc nekamarádila, odpověděla. Byli to spíš tvoji kamarádi.

Myslela jsem, že jsme byli kamarádi všichni společně.

Jo, jenže já vycházela jen s tebou. Vlastně si myslím, že Jamie a Peggy nejsou úplně dobrý lidi. Nic mi do toho není, jestli se s nima chceš kamarádit, jen říkám svůj názor.

Ne, to ne, souhlasím s tebou, přitakala Marianne. Asi jsem se nechala unést tím, jak moc se tvářili, že mě mají rádi.

To jo. Myslím, že sis s odstupem uvědomila, že jsou vlastně pěkně odporný. Pro mě to bylo jednodušší, protože mě nikdy moc nemuseli.

Mariannu tohle prozaické konstatování překvapilo, vnímala ho jako lehkou kritiku, i když to Joanna řekla přátelsky. Měla pravdu, Peggy s Jamiem za to nestojí, jsou vlastně zlí, když si tak užívají ponižování ostatních. Mariannu naštvalo, že jim na to skočila, že si myslela, že spolu mají něco společného, že vůbec lezla do vztahu, ve kterém zaměňovali přátelství za výhodný obchod.

Na střední si myslela, že ji tyhle otevřené výměny společenského kapitálu vůbec nezajímají. Jenže na veřej- ce jí došlo, že kdyby s ní na střední někdo chtěl mlu- vit, chovala by se stejně hnusně jako ostatní. Není o nic lepší.

Můžeš natočit obličej k oknu? vyzve ji Lukas.

Jasně.

Marianne se otočí na matraci, nohy má přitažené k hrud- níku.

Můžeš se nějak posadit... dát si nohy dolů? pokračuje Lukas.

Marianne před sebou zkrříží nohy. Lukas posune stativ dopředu a upraví úhel. Marianne si vzpomene na Con- nellův e-mail a jak ji přirovnal k srnce. Líbila se jí ta část o hloubavých výrazech a hladkých tělech. Ve Švédsku ještě víc zhubla, je teď jako proutek.

Rozhodla se, že letos nepojede na Vánoce domů. Po- řád přemýšlí, jak se z „rodinné situace“ vyvlíknout. V noci v posteli si představuje, jak je bez matky a bratra, úplně svobodná, nevychází s nimi v dobrém ani ve zlém, je jen neutrálním neúčastníkem v jejich životech. Kus dětství i dospívání strávila tím, že vymýšlela složité plány, jak nebýt součástí rodinných konfliktů. Zůstávala zcela poti- chu, obličej i tělo měla nehybné a bez výrazu. Beze slova opouštěla místnost, šla k sobě do pokoje a tiše za sebou zavřela dveře. Zamykala se na záchodě. Utekla z domu na několik hodin a proseděla je sama na školním parkoviš- ti. Jenže nic z těchtole strategií nefungovalo, naopak, jako by zvyšovaly pravděpodobnost, že bude potrestána coby původce konfliktu. A teď je jí jasné, že pokus vyhnout se rodině na Vánoce, kdy jejich nevraživost dosahuje vrcholu, bude zapsána do domácí knihy hříchů jako další ukáзка jejího nepřístojného chování.

Když myslí na Vánoce, myslí na Carricklea, na vánoční světla na hlavní ulici, na svítícího umělohmotného Santa Clause v okně u Kellehera, jak roboticky mává na uvítanou. Na staniolové vločky v lékárně, na dveře v řeznictví, které se netrhnou, a na hlasy vyvolávající na rohu. Na páru od úst, která se v noci na parkovišti u kostela zvedá jako mlha. A na večerní Foxfield, s domy tichými jako spící kočky, s rozsvícenými okny. U Connella v obýváku odšoupnou nábytek a postaví tam stromeček, ověsí ho řetězy a domem zazní vysoký radostný smích. Řekl, že mu bude líto, že se neuvidí. Bez tebe to nebude ono, napsal. Bylo jí smutno a do breku. Její život je teď tak sterilní a postrádá jakoukoliv krásu.

Nemohla by sis to sundat? řekne Lukas.

Ukazuje na její podprsenku. Marianne natáhne ruce, rozpne ji a nechá dolů sklouznout ramínka. Zahodí podprsenku z dohledu objektivu. Lukas několikrát zacvaká spouští, sklopí objektiv, posune se o pár centimetrů dopředu a pokračuje. Marianne se dívá k oknu. Zvuk závěrky najednou utichne a ona se otočí. Lukas otevírá šuplík pod stolem. Vytáhne stočenou černou pásku z hrubé bavlny nebo plátna.

Co to je? zeptá se Marianne.

Sama to moc dobře víš.

Nezačínej teď.

Lukas jen lhostejně stojí a odvíjí pásku. Marianně ztěžknou kosti, ten pocit zná. Jsou už tak těžké, že se sotva může pohnout. Tiše před sebe napřáhne ruce, s lokty u sebe. Hodná, kývne Lukas. Klekne si a ovine jí pevně paže. Marianne má droboučká zápěstí, ale páska je tak utažená, že se jí do nich přesto zaryje. Připadá jí to ošklivé a instinktivně se odvrátí znovu k oknu. Moc hodná, pochválí ji Lukas. Vráti se k foťáku. Cvakne závěrka. Marianne zavře oči, ale Lukas jí přikáže, aby je otevřela. Je

unavená. Vnitřek těla je čím dál víc stahován gravitací dolů na podlahu, ke středu země. Když zvedne hlavu, Lukas zrovna odmotává další kus pásky.

Ne, brání se Marianne.

Nedělej si to horší.

Nechci to.

Já vím, řekne.

Znovu si klekne. Marianne zakloní hlavu, snaží se vyhnout jeho dotyku. Lukas jí rychle přitiskne ruku na krk. Nijak ji to nevyděsí, jen ji to vyčerpá natolik, že už nemůže promluvit ani se pohnout. Brada se jí uvolní a klesne. Už ji unavily snahy bránit se, když je jednodušší se bez námahy poddat. Lukas jí lehce stiskne hrdlo a ona zakašle. Potom ji beze slova pustí. Vezme pásku a zaváže jí oči. Marianne přijde namáhavé i dýchat, pálí ji oči. Lukas ji pohladí hřbetem ruky po tváři, udělá se jí špatně.

Vidíš, miluju tě, řekne jí. A vím, že ty miluješ mě.

Marianne se od něj zděšeně odtáhne a bouchne se hlavou o zeď. Šmátrá svázanýma rukama po pásce na očích, chce si ji strhnout. Podaří se jí ji aspoň trochu natáhnout, aby viděla.

Co se děje? ptá se Lukas.

Rozvaž mě.

Marianno.

Rozvaž mě, nebo zavolám policii, přikáže Marianne.

Vzhledem k tomu, že má pořád svázané ruce, nezní výhrůžka příliš realisticky. Lukas ale vycítil, že je něco jinak, a tak jí rozvažé zápěstí. Marianne se celá třese. Jakmile se páska uvolní, aby mohla rozpřáhnout ruce, udělá to. Strhne si látku z očí, popadne svetr, natáhne si ho přes hlavu a nacpe ruce do rukávů. Vyskočí na nohy, stojí na matraci.

Co vyšiluješ? nechápe Lukas.

Běž ode mě. Už nikdy se mnou takhle nemluv.

Jak nemluv? Co jsem řekl?

Marianne sebere z matrace podprsenku, zmuchlá ji v ruce a běží na druhý konec místnosti. Tam ji strčí do kabelky a začne si obouvat boty, poskakuje u toho pitomě na jedné noze.

Marianno, co jsem ti udělal? doráží Lukas.

Myslíš to vážně, nebo to je součást umění?

Celej život je umění.

Marianne na něj zírá. Lukas bizarně dodá: Myslím si, že jsi fakt nadaná spisovatelka. Marianne se hrůzou rozesměje.

Ty to tak se mnou asi nemáš, pokračuje Lukas.

Chci, aby mezi náma bylo jasno, prohlásí Marianne. Nemám s tebou nic. Vůbec nic k tobě necítím. Rozumíš?

Lukas se vrátí k foťáku, stojí zády k ní, jako by skrýval nějaký výraz. Vysmívá se snad její bolesti? pomyslí si Marianne. Je naštvanej? Nebo se snad dotkla jeho citů? Přijde jí šílený na to jenom pomyslet. Lukas sundává foťák ze stativu. Marianne otevře dveře a schází po schodech dolů. Copak jí mohl provádět něco tak hnusného a zároveň si myslet, že to dělá z lásky? Copak je svět tak špatnej, že se už láska nedá rozlišit od toho nejpodlejšího a nejsprostšího násilí? Venku její dech stoupá coby jemná pára a sníh stále padá, jako věčný koloběh opakování téže nepatrné chybičky.

O tři měsíce později (březen 2014)

V čekárně musí vyplnit dotazník. Barevné židle jsou roze-
stavěné kolem stolku s dětským počítadlem. Stolek je moc
nízko na to, aby se k němu naklonil a psal na jeho desce,
takže si stránky nešikovně urovná na klíně. U první otáz-
ky protrhne propiskou papír a zanechá v něm dírku. Po-
dívá se na recepční, která mu formulář dala, ale ta mu ne-
věnuje pozornost, a tak znovu sklopí hlavu. Druhá otázka
je nadepsána „Pesimismus“. Má zakroužkovat číslo vedle
následujících výroků:

o příliš se budoucnosti neobávám

1 budoucnosti se obávám

2 vidím, že se už nemám na co těšit

3 vidím, že budoucnost je beznadějná, má situace se ne-
může zlepšit

Connellovi připadá, že by uvedené výroky mohly klidně
platit všechny, nebo aspoň víc z nich současně. Strčí si
konec propisky mezi zuby. Když čte čtvrtou větu, která je
z nějakého důvodu označená trojkou, ucítí v nose brnění,
jako by na něj ta věta volala. Je to tak, fakt mu připadá,
že nemá žádnou naději a bude to jen horší. Čím víc o tom
přemýšlí, tím víc se s tím ztotožňuje. Vlastně nad tím ani
nemusí přemýšlet, cítí to – jako by tu větu vymyslel on.
Přitiskne jazyk na patro a snaží se nasadit neutrální výraz,
jako že se soustředí. Nechce vyděsit ženu, která dotazník
dostane, a tak zakroužkuje číslo dvě.

O téhle službě mu řekl Niall. Teda řekl mu konkrétně:
Je to zadarmo, tak to zkus. Niall je praktický člověk, a tak
projevuje prakticky i empatii. Connell ho poslední dobou

moc nevidá, protože díky stipendiu začal bydlet na koleji a vlastně moc nevidá nikoho. Včera večer ležel hodinu a půl na podlaze v pokoji, protože byl příliš unavený, než aby se dohrabal z koupelny do postele. Koupelna byla za ním a před ním stála postel, na obojí dobře viděl, ale z nějakého důvodu mu přišel jakýkoliv pohyb dopředu nebo dozadu nemožný, dokázal se jenom sesunout na zem a tam bez hnutí ležet na koberci. No tak tu ležím na zemi, pomyslel si. Je to o něco horší, než kdybych ležel v posteli, nebo někde úplně jinde? Ne, život je úplně stejný. Život je to, co s sebou všude taháte uvnitř své hlavy. Můžu tu klidně ležet, dejchat odpornej prach z koberce, vnímat, jak mi pod vahou vlastního těla postupně tuhne ruka, ale je to stejné zážitky jako všechno ostatní.

o necítím se příliš zklamán(a) sám sebou

1 zklamal(a) jsem se v sobě

2 jsem dosti znechucen(a) sám(a) sebou

3 nenávidím sebe sama

Podívá se na ženu za sklem. Až teď mu dojde, že mezi lidmi v čekárně a recepční je nainstalováno sklo. Považují snad lidi jako Connell za nebezpečné? Myslí si, že studenti, kteří sem přijdou a trpělivě vyplňují dotazník, kteří dokola opakují svoje jméno, aby je ta žena mohla napsat do počítače – myslí si, že tihle studenti můžou ženě na recepci nějak ublížit? Domnívají se, že jen proto, že dokáže hodiny ležet na podlaze, si jednoho krásného dne koupí na internetu poloautomat a vystřelí obchodní centrum? Nic mu nepřijde vzdálenějšího než masová vražda. Cítí se provinile, i když zakoktá do telefonu. Ale chápe tu logiku – duševně nemocní lidé jsou něčím nakažení a potenciálně nebezpeční. Když už tedy kvůli nekontrolovatelným návalům agresivity na recepční nezaútočí, mohli by k ní nadýchat nějaké mikroby a způsobit, že by nezdravě lpěla

na všech neúspěšných vztazích v minulosti. Zakroužkuje trojku a jede dál.

o nepřemýšlím o sebevraždě

1 někdy pomýšlím na sebevraždu

2 často přemýšlím o sebevraždě

3 kdybych měl(a) příležitost, tak bych si vzal(a) život

Znovu se podívá na recepční. Vůbec ji nezná a nechce se jí zpovídat, že by se nejradši zabil. Včera večer na podlaze si přestavoval, jak tam leží bez hnutí, dokud neumře žízni. Trvalo by to dny, ale byly by to krásné dny, kdy by nemusel nic dělat ani se na nic soustředit. Kdo by ho našel? To mu bylo jedno. Představa, vycizelovaná týdny opakování, končí v okamžiku smrti – nad vším se nadobro zavře klidné tiché víčko. Zakroužkuje jedničku.

Když vyplní zbylé otázky, které jsou všechny niterně osobní a poslední se dokonce ptá na jeho sexuální život, přeloží dotazník a podá ho recepční. Netuší, co má čekat, předává přece tak citlivé informace někomu úplně cizímu. Polkne, hrdlo má tak stažené, že ho to zabolí. Žena převzme dotazník, jako by přebírala opožděný domácí úkol, a nevýrazně se na něj usměje. Díky, řekne. Můžete se posadit, dokud vás nezavolají. Connell dál bezvládně postává. Žena v ruce svírá ty nejintimnější informace, jaké kdy v životě někomu sdělil. Když vidí její nenucenost, nejradši by si papíry vyžádal nazpátek, nejspíš to všechno špatně pochopil a měl by to vyplnit jinak. Místo toho ale kývne: Dobře. A znovu se posadí.

Chvíli se nic neděje. Kručí mu v žaludku, protože nesnídal. Poslední dobou je tak unavený, že si ani večer nevaří, a tak se přes internet zapisuje na společné večery v jídelně. Před večerí musejí všichni vstát a latinsky se pomodlit. Potom je obsluhují ostatní studenti, jsou oblečení v černém, aby se odlišili od jinak identických studentů, kteří jsou obsluhováni. Jídlo je pořád stejné – slaná oran-

žová polívka, k tomu rohlík a zabalená kostička másla. Potom následuje maso s omáčkou a brambory, které si podávají ve stříbrné míse. Jako poslední je dezert, což bývá nacucaný přeslazený koláč nebo ovocný salát, obsahující hlavně kuličky hroznového vína. Jídlo se podává i sklízí velmi rychle, zatímco na ně ze zdí shlížejí portréty mužů v talárech a s insigniemi z různých století. Connell jí sám, ostatní kolem konverzují, ale on se nedokáže zapojit, cítí hluboké a skoro neúnosné odcizení od vlastního těla. Po večeři odříkají další modlitbu a následuje hluk židlí odstrkovaných od stolů. V sedm už se zas ponoří do tmy náměstí, ozářeného rozsvícenými lampami.

Do čekárny vejde žena ve středním věku, na sobě má dlouhý šedý svetr. Connell? zeptá se. Connell se snaží zkroutit obličej do úsměvu, potom to vzdá, přejede si bradu rukou a kývne. Jmenuju se Yvonne, představí se. Mohl byste jít se mnou? Connell vstane z pohovky a vejde za ní do malé kanceláře. Yvonne za ním zavře dveře. Na jedné straně kanceláře je stůl se starým hučícím počítačem, na druhé dvě nízká mátově zelená křesílka, stojící naproti sobě. Prosím, řekne Yvonne, můžete se posadit, kam chcete. Connell se posadí do křesla s výhledem na okno, ze kterého vidí zadní trakt betonové budovy a rezavou okapovou rouru. Yvonne se posadí naproti a nasadí si brýle, které jí visely na řetízku kolem krku. Upraví si je na nose a zadívá se do desek.

Dobrá, kývne. Tak si můžeme popovídat, jak se cítíte.

No. Ne moc dobře.

To je mi líto. A kdy jste se tak začal cítit?

Hm, zamumlá. Před pár měsíci. V lednu, řekl bych.

Yvonne cvakne propiskou a něco si zapíše. V lednu, zopakuje. Dobře. Stalo se tehdy něco, nebo to přišlo jen tak?

Po prvních pár dnech v novém roce Connell dostal zprávu od Rachel Moranové. Přišla ve dvě ráno, zrovna se s Helenou odněkud vraceli. Naklonil displej telefonu stranou

a zprávu otevřel – byl to jejich skupinový chat ze střední a Rachel se ptala, jestli někdo neviděl Roba Hegartyho nebo s ním není v kontaktu. Prý je už několik hodin nezvěstný. Helena se ho zeptala, co to je za zprávu, a on z nějakého důvodu odpověděl pouze: Ale nic, jen skupinovka. Přání k novému roku. Druhý den vylovili Robovo tělo z řeky Corrib.

Connell se potom dozvěděl od kamarádů, že Rob předtím hodně pil a nebyl na tom dobře. Connell to vůbec netušil, minulý semestr domů jezdil jen zřídka a s nikým se moc nevidal. Otevřel si facebook, aby zjistil, kdy mu Rob naposledy napsal. Bylo to na začátku roku 2012, Connell postnul fotku z nějakého večírku, držel na ní kolem pasu Marianinu kamarádku Teresu. Rob mu k tomu poslal vzkaz – pícháš ji? SUPER, haha. Connell už neodpověděl. O Vánocích Roba neviděl, nedokázal si s jistotou vzpomenout, jestli se potkali v létě. Zkoušel si v duchu vybavit Robův obličej, ale zjistil, že to nedokáže. Zprvu se objevil, celý a zřetelný, ale když na něj zaostřil, začal se rozpíjet a odplynul.

V dalších dnech spolužáci ze střední začali postovat statusy o prevenci sebevražd. Od té doby se Connellovo duševní zdraví týden od týdne horšilo. Úzkost, která předtím byla chronická, na nízké úrovni, a spíš sloužila jako jakási užitečná brzda, se prudce zhoršila. Když potřeboval vykonat drobné společenské úkony jako třeba objednat si kávu nebo odpovědět na semináři na otázku, začaly ho brnět ruce. Jednou nebo dvakrát dostal panickou ataku, hyperventiloval, bolelo ho na hrudi a celé tělo ho brnělo. Přestal vnímat smyslové prožitky, nedokázal říct, co vidí a slyší, ani jasně myslet. Věci najednou začaly vypadat a znít jinak, zpomaleně, uměle, nereálně. Když se mu to stalo poprvé, myslel si, že se zbláznil, že přišel nadobro o veškeré rozumové schopnosti, díky kterým mu svět dával smysl, a všechno se odteď slilo do jednoho zvuku a barvy.

Během pár minut ho tenhle stav přešel a on zůstal ležet na posteli promočený potem.

Podívá se na Yvonne, které univerzita platí peníze za to, že bude naslouchat jeho problémům.

Jeden můj kamarád v lednu spáchal sebevraždu, odpoví. Spolužák ze střední.

To je mi strašně moc líto, Connelle, řekne Yvonne.

Když jsem odešel na vejšku, už jsme se moc nekamarádili. Šel do Galway, já jsem tady a tak. Asi teď mám pocit viny, že jsem s ním nebyl víc v kontaktu.

To chápu, kývne Yvonne. Ale ať už vám je kvůli kamarádovi smutno sebevíc, to, co se stalo, není vaše chyba. Nejste zodpovědný za rozhodnutí, které udělal.

Ani jsem mu neodpověděl na poslední vzkaz. Teda, poslal ho dávno před tím, ale ani jsem mu neodpověděl.

Chápu, že cítíte bolest, to je pochopitelné. Máte pocit, že jste mohl pomoci někomu, kdo trpěl.

Connell tupě přikývne a promne si oko.

Když si někdo blízký vezme život, je přirozené přemýšlet, jestli jste dotyčnému nemohl nějak pomoci, pokračuje Yvonne. Jsem si jistá, že stejnou otázku řeší i ostatní jeho kamarádi a blízcí.

Jenže ti se aspoň snažili pomoci.

Zní to mnohem tvrději nebo vemlouvavěji, než Connell zamýšlel. Překvapí ho, že mu Yvonne už neodpoví a jen se na něj podívá přimhouřenýma očima skrz obroučky brýlí. Přikývne a potom zvedne ze stolu složku papíru. Drží ji před sebou jako na nějakém jednání.

Podívala jsem se na ten dotazník, který jste nám vyplnil, změnil téma Yvonne. A budu k vám upřímná, docela mě vaše odpovědi znepokojují.

A jak?

Listuje dotazníkem. Connell vidí první stránku, kterou proděravěl propiskou.

Říkáme tomu Beckova škála deprese, vysvětluje Yvonne. Určitě jste pochopil, jak to funguje, jednotlivým výročkům přiřadíme hodnotu od nuly do tří. Řekněme, že někdo jako já by měl skóre mezi nulou a pěti, zato člověk, který prochází mírnou depresí, dejme tomu patnáct šestnáct.

Jasně, aha, kývne Connell.

A vy máte čtyřicet tři bodů.

Aha.

To by znamenalo velmi těžkou depresi, prohlásí Yvonne. Myslíte, že to odpovídá tomu, jak vám je?

Connell si znovu protře oko. Tiše hlesne: Jo.

Vidím tu, že máte vůči sobě hodně negativní pocity, že máte sebevražedné myšlenky a podobně. Takové věci musíme brát vážně.

Rozumím.

Yvonne začne rozebírat, jaké jsou možnosti léčby. Říká, že by měl zajít za školním lékařem a probrat s ním možnosti medikace. Chápejte, já vám nic napsat nemůžu, vysvětluje. Connell přikývne, zmocní se ho neklid. Jo, to chápu, odpoví. Pořád si protírá oči, svědí ho. Yvonne mu nabídne sklenici vody, ale on odmítne. Začne se ho vyptávat na rodinu, kde bydlí jeho matka a jestli má Connell sourozence.

A máte aktuálně nějakou přítelkyni nebo přítele? zeptá se Yvonne.

Ne, řekne Connell. Nikoho nemám.

Na pohřeb do Carricklea s ním jela i Helena. Ráno před obřadem se spolu mlčky oblíkali u něj v pokoji, za zdí hučel Lorrainin fén na vlasy. Connell si vzal jediný oblek, který měl, koupil si ho v šestnácti na bratránkovo přijímání. Sako mu bylo těsné v ramenou, cítil to, když zvedl ruce. Nedokázal se zbavit myšlenky, že vypadá blbě. Helena seděla před zrcadlem a malovala se, Connell stál za ní a za-

vazoval si kravatu. Natáhla se, aby ho pohladila po tváři. Sluší ti to, řekla mu. Z nějakého důvodu ho to naštvalo, jako by to byla ta nejnecitlivější a nejsprostší věc, jakou mohla pronést, a tak neodpověděl. Helena spustila ruku a šla se about.

Zastavili se u vchodu do kostela, Lorraine tam narazila na někoho známého. Connellovi zmokly vlasy, uhlazoval si je. Na Helenu se ani nepodíval, ani s ní nepromluvil. Potom otevřenými dveřmi zahlédl Mariannu. Věděl, že ze Švéd-ska na pohřeb přijede. Vypadala hrozně hubeně a bledě, na sobě měla černý kabát a v ruce držela mokrý deštník. Neviděl ji od Itálie. Přišlo mu, že působí křehce, jako by byla nemocná. Odkládala deštník do stojánku vedle dveří.

Marianno, vyhrkl.

Vyslovil to nahlas, aniž o tom přemýšlel. Zvedla hlavu a spatřila ho. Obličej měla jako bílou kytičku. Objala ho kolem krku, pevně ji stiskl. Z jejího oblečení cítil vůni jejich domova. Když se spolu viděli naposled, všechno bylo ještě normální. Rob byl naživu, Connell mu mohl napsat, nebo dokonce zavolat a pokecat s ním po telefonu, tehdy to ještě šlo. Marianne pohladila Connella po vlasech. Všichni se na ně dívali, Connell vnímal jejich pohledy. Když věděli, že už toho objímání musejí nechat, pustili se. Helena ho rychle poplácala po paži. Lidi chodili sem a tam a na dlaždičky tiše kapala voda z kabátů a deštníků.

Půjdeme kondolovat, navrhla Lorraine.

Stoupili si do fronty s ostatními, aby vyjádřili upřímnou soustrast rodině. Robova máma Eileen pořád brečela, slyšeli ji přes celý kostel. Když se dostali ve frontě do poloviny, Connellovi se už třásly nohy. Přál si, aby tam s ním stála Lorraine, a ne Helena. Bylo mu na zvracení. Když se konečně ocitl před pozůstalými, popadl ho za ruku Robův táta Val a spustil: Connelle, ty kluku jeden, prý je z tebe na Trinity hvězda. Connell měl úplně zpocené ruce. Upřímnou

soustrast, vysoukal ze sebe. Je mi to moc líto. Val mu pořád ještě tiskl ruku a díval se mu zpřímá do očí. Jsi hodnej, řekl nakonec. Díky, že jsi přišel. A bylo po všem. Connell se posadil do první volné lavice, celý rozklepaný. Helena se usadila vedle něj, vypadala rozpačitě a uhlazovala si lem sukně. Přišla za nimi Lorraine, podala mu z kabelky papírový kapesník a on si otřel čelo a horní ret. Stiskla mu rameno. V pohodě, povzbudila ho. Máš to za sebou, teď si vydechni. Helena se odvrátila, jako by se cítila trapně.

Po mši šli na hřbitov a pak do restaurace, v sále byly připravené sendviče a čaj. Za barem obsluhovala holka z ročníku pod nimi, měla na sobě bílou košili a vestu a točila pivo. Connell nalil čaj nejdřív Heleně a pak sobě. Stáli u zdi blízko táků, pili a mlčeli. Connellovi drkotal hrneček na podšálku. Přišel k nim Eric a připojil se k nim. Měl na sobě jasně modrou kravatu.

Jak se daří? zeptal se Connella. Už jsem tě dlouho neviděl.

Jojo, já vím, povzdychl si Connell, je to docela dávno.

Kdo to je? kývl Eric k Heleně.

Helena, odpověděl Connell. Heleno, tohle je Eric.

Eric napřáhl ruku a Helena mu ji stiskla. V levé ruce se snažila zdvořile balancovat hrneček na talířku a obličej při tom měla napjatý úsilím.

Přítelkyně? zeptal se Eric.

Helena hodila okem po Connellovi, kývla a odpověděla: Ano.

Eric pustil její ruku a zašklebil se. Ty budeš určitě z Dublinu, prohlásil.

Helena se nervózně usmála a řekla: To jo.

Takže je to tvoje chyba, že tady kámoš už vůbec nejezdí domů, pokračoval Eric.

To není její chyba, ale moje, ozval se Connell.

Dělám si z tebe jen srandu, uklidňoval ho Eric.

Chvilku tam v tichosti stáli a dívali se do sálu. Helena si odkašlala a taktně pronesla: Upřímnou soustrast, Ericu, je mi to strašně moc líto. Eric se na ni otočil a zdvořile kývl. Pak se znovu zadíval do místnosti. Jo, nemůžu tomu uvěřit, zamumlal. Nalil si čaj z konvice, která stála za ním. A je fajn, že dorazila Marianne, podotkl. Myslel jsem, že je ve Švédsku nebo kde.

To je, odpověděl Connell. Přijela domů na pohřeb.

Je děsně hubená, že jo?

Eric spolkl plný doušek čaje a mlaskl. Marianne se vzdálila od jiné konverzace a mířila k tácu s čajem.

Tady ji máme, uvítal ji Eric. To je od tebe milý, Marianno, žes přijela až ze Švédska.

Poděkovala mu, začala si nalívat čaj a řekla, že ho ráda vidí.

Znáš se s Helenou? zeptal se Eric.

Marianne položila hrneček na talířek. Samozřejmě, odpověděla. Chodíme spolu na vejšku.

Doufám, že jste kamarádky. Myslím, jako že se o něj neperete, dodal Eric.

Dávej si pozor na pusu, prohlásila Marianne.

Connell sledoval Mariannu, jak si nalívá čaj, jak se usmívá a říká „dávej si pozor na pusu“, obdivoval její přirozenost a lehkost, s jakou se pohybuje světem. Ve škole taková nebývala, právě naopak. Tehdy to byl Connell, kdo věděl, jak se chovat, zatímco Marianne každého jen štvála.

Po pohřbu brečel, ale nestačilo to. V posledním ročníku, když Connell ve školním zápase střelil gól, Rob skočil na hřiště a objal ho. Řval jeho jméno a rozjařeně mu líbal hlavu. Bylo to 1:1 a do konce hry zbývalo dvacet minut. Ale tak to tehdy bylo. V běžném životě svoje emoce pečlivě potlačovali, zasouvali je do čím dál menšího prostoru, až stačilo malinko a vybuchli jako šílenci. Když se hrál fotbal, mohli se objímat a brečet. Connell si dodnes vybavuje,

jak pevně ho Rob stiskl. A na to, jak na maturitáku ukazoval Lisiny nahatý fotky. Robovi záleželo jen na uznání ostatních, co si o něm myslí a jak ho vnímají. Kvůli vidině přijetí ve společnosti by klidně zklamal číkoli důvěru nebo se zachoval nevděčně. Connell ho za to nesoudil. Byl taky takový, ještě horší. Chtěl být jenom normální, skrýt ty části své povahy, které mu připadaly zavrženíhodné a matoucí. To až Marianne mu ukázala, že to jde i jinak. Od té doby se mu změnil život, i když asi nikdy úplně nechápal, v čem byl jiný.

V noci po pohřbu leželi s Helenou v pokoji a nespali. Zeptala se ho, proč ji nepředstavil žádným kamarádům. Mluvila potichu, aby nevzbudila Lorraine.

Představil jsem tě Ericovi, ne? odpověděl Connell.

Jo, ale až když se zeptal. Upřímně, připadalo mi, že tě to zrovna dvakrát netěší.

Connell zavřel oči. Byl to pohřeb, namítl. Víš, zrovna někdo umřel. Myslím, že to není nejvhodnější okamžik na seznamování.

Když jsi teda nechtěl, abych přijela, neměl jsi mě zvat, prohlásila.

Connell se zhluboka nadechl a vydechl. Dobře, mrzí mě, že jsem tě pozval.

Helena se posadila. Jak to myslíš? zeptala se. Že tě mrzí, že jsem tam byla s tebou?

Ne, jen říkám, že se omlouvám, jestli jsi měla dojem, že to bude něco jiného.

Byl bys nejradši, kdybych tam vůbec nebyla, že jo?

Nejradši bych tam nebyl ani já, abych řekl pravdu, odpověděl. Je mi líto, že ses nebavila, ale byl to prostě pohřeb. Nevím, cos čekala.

Nadechla se prudce nosem.

Mariannu jsi ale neignoroval, odfrkla.

Neignoroval jsem nikoho.

Ale byl jsi celej rád, že ji vidíš, ne snad.

Heleno, jdi do prdele, řekl tiše.

Cože?

V každý hádce se vrátíš k tomuhle. Právě se nám zabíjí kamarád a ty na mě vyjedeš kvůli Marianně? To jako vážně? Jo, rád jsem ji viděl, jsem snad kvůli tomu nějaký hajzl?

Když Helena promluvila, znělo to, jako by syčela. Víš, snažila jsem se k tobě kvůli kamarádovi být empatická, moc dobře to víš. Ale myslíš si snad, že budu předstírat, že si nevšímám, když přede mnou zíráš na jinou ženskou?

Nezíral jsem na ni.

Zíral, v kostele.

To nebylo úmyslně, řekl. V kostele mě to fakt nevzrušuje. Neboj, v tomhle mi můžeš věřit.

Tak proč se v její blízkosti vždycky chováš tak divně?

Connell se zamračil, ležel ještě pořád se zavřenýma očima a obličejem obráceným ke stropu. V její blízkosti se chovám jako já, odpověděl. Možná jsem prostě divnej.

Helena mlčela. Nakonec si znovu lehla vedle něj. O dva týdny později to skončilo, rozešli se. V tu dobu už byl Connell tak vyčerpaný a na dně, že se nezmohl ani na reakci. Zmocňovaly se ho záchvaty pláče a panické ataky, ale připadalo mu, že na něj přicházejí zvenčí, a ne z jeho nitra. Uvnitř necítil nic. Připadal si, jako by ho vytáhli z mrazáku, na povrchu rychle roztával, zatímco uvnitř byl zmrzlý na kost. Vyjadřoval mnohem víc emocí než kdy předtím, ale zároveň jich mnohem míň opravdu cítil, vlastně necítil nic.

Yvonne pomalu přikývne a zatváří se zúčastněně. A našel jste si tady v Dublinu kamarády? zeptá se. Někoho blízkého, s kým můžete mluvit o tom, jak se cítíte.

Jo, s Niallem, snad. To on mi řekl o téhle pomoci.

O psychologické podpoře studentům.

Jo, kývne Connell.

To je dobře. Má o vás starost. Takže Niall. A je tedy taky na Trinity.

Connell si odkašle, v hrdle má vyprahlo. Jo. A mám ještě jednu hodně blízkou kamarádku, ale letos je na Erasmu, dodá.

A to je taky kamarádka z vysoké?

No, chodili jsme spolu na střední, ale je teď taky na Trinity. Marianne. Zná i Roba a vůbec. Toho kamaráda, co umřel. Jenže je letos pryč, jak jsem řekl.

Sleduje Yvonne, jak si její jméno píše do poznámek, rozezná šikmé čáry ve velkém M. Mluví teď s Mariannou po skypu skoro každý večer, někdy po večeři a někdy pozdě v noci, když se Marianne vrátí z večírku. Nikdy se už k tomu, co se stalo v Itálii, nevrátili. Je jí vděčný za to, že to nevytáhla. Když si skypují, má obraz dobré rozlišení, ale občas se rozchází se zvukem, takže mu Marianne připadá jako pohyblivý obrázek, něco, na co se jen kouká. Od jejího odjezdu ji lidi ve škole pomlouvají. Connell si není jistý, jestli o tom Marianne ví, i co o ní roznáší Jamie a další. Connell s nimi vlastně ani nekamarádí a má to z druhé ruky. Na jednom večírku mu nějaký ožralý kluk vykládal, že je prý úchylná a že na internetu kolují její fotky. Connell neví, jestli to je s těmi fotkami pravda. Vyhledával si její jméno na netu, ale nikdy na nic nenatrefil.

A můžete s ní mluvit o tom, jak vám je? zeptá se Yvonne.

Určitě, hodně mi pomáhá. Je... Je těžké ji popsat, když ji neznáte. Je hodně inteligentní, mnohem víc než já, ale vidíme svět podobně. A taky jsme žili celý život na stejném místě, takže to je bez ní jiné.

Zní to, že to je náročné.

Jen nemám v životě moc lidí, se kterými bych si takhle sedl, odpověděl. Víte, je to pro mě složité.

A myslíte si, že tenhle problém vznikl až teď, nebo se s tím vyrovnáváte už delší dobu?

Už delší dobu, řekl bych. Ve škole jsem měl občas pocit samoty. Jenže lidi mě měli rádi. Tady mi připadá, že mě lidi moc rádi nemají.

Zarazí se, Yvonne ho chápavě nechá a jeho mlčení nepřerušuje.

Jako třeba Rob, ten kamarád, co umřel. Neřekl bych, že jsme si spolu nějak extra rozuměli, rozhodně nic hlubokého, ale byli jsme kámoši.

Samozřejmě.

Neměli jsme spolu moc společného, myslím třeba zájmy a tak. Určitě bysme měli i jiný názor na politiku. Ale ve škole na takových věcech moc nezáleželo. Byli jsme ve stejný partě, a tak jsme spolu kamarádili, víte.

Chápu, kývne Yvonne.

Dělal věci, které jsem moc neschvaloval. K holkám se choval občas jako kretén. Bylo nám osmnáct, všichni jsme se občas chovali jako kreténi. Ale i tak se mi to, co dělal, přičilo.

Connell se kousne do nehtu na palci a potom si znovu položí ruku do klína.

Asi jsem si myslel, že když se přestěhuju sem, líp tu zapadnu, pokračuje. Víte, myslel jsem si, že tu najdu lidi, který přemýšlejí podobně jako já. Ale upřímně, lidi tu jsou mnohem horší než spolužáci na střední. Všichni tu pořád porovnávají, kolik vydělávají jejich rodiče. Myslím to do slova, fakt jsem to zažil.

Nadechne se, má pocit, že se moc rozpovídal a mluví příliš rychle, ale nechce se mu přestávat.

Prostě mám pocit, že jsem odešel z Carricklea a myslel jsem si, že budu mít jiný život, pokračuje. Ale nesnáším to tu a tam už se vrátit nemůžu. Kamarádi už tam stejně nejsou. Rob umřel a už ho nikdy neuvidím. Nikdy už ten život nepůjde vrátit.

Yvonne k němu přisune papírové kapesníčky. Connell se podívá na krabici se zelenými palmovými listy a potom na Yvonne. Přejede si po tváři a uvědomí si, že se rozbřečel. Beze slova vytáhne z krabice kapesník a utře si obličej.

Omlouvám se, hlesne.

Yvonne se mu dívá do očí, ale Connell nedokáže říct, jestli ho poslouchá, jestli chápe nebo se aspoň snaží pochopit, co jí říká.

Můžeme se společně pokusit zapracovat na vašich pocitech, na vašich myšlenkách a chování, prohlásí. Nedomůžeme změnit okolnosti, ale můžeme změnit, jak na ty okolnosti budete reagovat. Chápete, jak to myslím?

Ano.

Yvonne mu podá papíry, na kterých jsou bubliny a šipky směřující k textům v rámečcích. Connell si je vezme a předstírá, že je později vyplní. Dále mu podává okopírované stránky s radami, jak nakládat s úzkostí, on se tváří, že si je taky všechny přečte. Vytiskne mu zprávu, kterou má donést školnímu lékaři, a Connell řekne, že přijde zase za dva týdny. Pak odejde.

Před pár týdny byl Connell na univerzitě na čtení jednoho spisovatele. V rozpacích se posadil do zadní části přednáškové místnosti, na čtení přišlo málo lidí a ti seděli ve skupinkách na židlích se skládacími stolečky. Akce se konala ve velkém sále bez oken v budově uměleckých kateder. Jeden z přednášejících od nich z anglistiky představil krátce a úlisně spisovatelovu práci a potom k pultíku přistoupil sám autor, mladík kolem třiceti. Poděkoval univerzitě za pozvání, to už Connell litoval, že sem chodil – všechno bylo tak konzervativní a klišovité, nemělo to vůbec šťávu. Nevěděl ani, proč sem šel. Četl od něj sbírku povídek, připadala mu nevyrovnaná, ale v některých místech citlivá a všímavá. A teď byl i tenhle dojem pryč, když viděl auto-

ra v prostředí bez špetky spontaneity, jak předcítá z knížky, kterou už všichni četli. Jeho upjatost mu nešla dohromady s postřehy v knížce, které mu najednou připadaly nevěrohodné, a oddělovala autora od jeho díla, jako by je tam napsal jen kvůli tomu, aby o nich mohl vyprávět studentům na Trinity. Connell přemýšlel, k čemu vůbec tyhle literární akce jsou, k čemu přispívají a co mají znamenat. Chodili na ně jenom lidi, kteří se chtěli zařadit mezi lidi, kteří na takovéhle akce chodí.

Po čtení následoval před sálem malý raut s vínem. Connell se chystal odejít, ale ocitl se ve skupince překřikujících se studentů a studentek. Když se jimi pokusil protlačit, jedna z nich ho oslovila: Ahoj Connelle. Poznal ji, byla to Sadie Darcy-O'Sheaová. Chodila s ním na nějaké přednášky na anglistice a věděl, že je členkou literárního klubu. To ona mu tehdy v prváku do očí řekla, že je „génus“.

Ahoj, pozdravil ji.

Líbilo se ti čtení?

Pokrčil rameny. Jo, ušlo, odpověděl. Byl nervózní a chtěl pryč, ale Sadie dál mluvila. Otřel si dlaně do trička.

Tebe to nechtylo? zeptala se.

Já fakt nevím, moc nechápu smysl těchhle akcí.

Smysl čtení?

Jo, kývl Connell. Víš, nechápu, k čemu vlastně jsou.

Všichni náhle stočili zrak jinam a Connell se otočil, aby se taky podíval. Z přednáškového sálu se vynořil spisovatel a kráčel k nim. Ahoj Sadie, pozdravil. Connellovi vůbec nedošlo, že by se Sadie se spisovatelem mohli osobně znát, a tak si připadal trochu jako blbec, že jí řekl, co jí řekl. Četl jsi úplně skvěle, pochválila ho Sadie. Connell, podrážděný a unavený, poodstoupil, aby se spisovatel mohl přidat ke skupince. Vtom ho Sadie chytila za ruku a prohlásila: Connell tu zrovna vykládal, že nerozumí, k čemu tyhle čtení jsou. Spisovatel se na Connella nepřítomně podíval

a přikývl. Jistě, chápu, odpověděl. Pěkná nuda, co? Connell si všimnul, že jeho řeč i gesta jsou stejně strojené jako jeho čtení. Zastyděl se, že svůj negativní názor na literární akce odvozoval od někoho, kdo je možná jen rozpačitý.

My jsme za ně rádi, podotkla Sadie.

Jakže se jmenujete? Connell a jak dál? zeptal se spisovatel.

Connell Waldron.

Spisovatel přikývl. Vzal si ze stolu sklenici červeného vína a nechal ostatní mluvit. I když teď nastala skvělá příležitost odejít, Connell tam z nějakého důvodu postával dál. Spisovatel se napil a znovu na něj pohlédl.

Vaše knížka se mi líbila, řekl Connell.

Děkuji, odpověděl spisovatel. Půjдете s námi k Jelenovi na pivo? Myslím, že tam jdou všichni.

Od Jelena odcházeli až po zavíračce. V přátelském duchu si vyměnili názory na literární čtení, a i když toho Connell moc nenamluvil, spisovatel se ho zastával, což ho potěšilo. Později se Connella zeptal, odkud je, a Connell mu řekl, že ze Sliga, z města Carricklea. Spisovatel pokýval hlavou.

Znám to tam, prohlásil. Chodili jsme tam na bowling, ale už je to strašně dávno, nejspíš to už zavřeli.

Jo, tam jsem měl jako dítě oslavu narozenin, vzpomínal Connell. Ten podnik už samozřejmě neexistuje, jak říkáte.

Spisovatel se napil piva a pokračoval: A co říkáte na Trinity, líbí se vám tu?

Connell se zadíval na Sadie naproti, kolem zápěstí jí cinkaly náramky.

Trochu těžký sem zapadnout, abych byl upřímný, odpověděl.

Spisovatel znovu přikývl. To ale nemusí být vůbec na škodu, dodal. Můžete o tom napsat první sbírku.

Connell se zasmál a sklopil oči. Věděl, že to je jen vtip, ale líbilo se mu pomyšlení, že možná netrpí nadarmo.

Věděl, že spoustě studentů literatury slouží knížky především k tomu, aby působili kultivovaně. Když někdo večer u Jelena zmínil protesty proti úsporným ekonomickým opatřením, Sadie rozhodila rukama a prohlásila: Hlavně sem netahejte politiku! Connell svůj původní názor na akci nezměnil. Využívala kulturu k předvádění společenské třídy, fetišizovala literaturu pro její schopnost svést vzdělané lidi na falešné emoční cesty a dát jim posléze pocit, že jsou víc než nevzdělanci, o jejichž emočních strastech si rádi čtou. I když je autor sebelepší člověk a jeho dílo oplývá sebezajímavějšími postřehy, stejně se s knihami zachází jako se symbolem statusu – a spisovatelé se na tom do jisté míry podílejí. Takhle nakladatelský průmysl vydělává peníze. Literatura, tak jak je na veřejných čteních prezentována, v sobě nemá žádný potenciál, aby vyjádřila vzdor vůči čemukoli. I tak si ale Connell poté, co v noci dorazil domů, znovu přečetl poznámky k nové povídce, a uvnitř ho zalila vlna radosti – jako by se díval na skvělý gól, jako šustivý pohyb světla listím, úryvek hudby z okénka projíždějícího auta. Tyhle okamžiky štěstí život nabízí všemu navzdory.

Privírá oči, dokud se z televizní obrazovky nestane zelený obdélník s rozlévajícím se světlem na okrajích. Chce se ti spát? ptá se jí. Ona po chvílce odpoví: Nechce. On kývne a nespustí oči ze zápasu. Napije se coly, ve sklenici cinká nerozpuštěný led. Ruce a nohy jí na matraci těžknou. Leží u Connella v pokoji ve Foxfieldu, dívají se na souboj Nizozemska s Kostarikou o postup do semifinále mistrovství světa. Connellův pokoj vypadá stejně, jako když chodil do školy, jenom roh plakátu se Stevenem Gerrardem se trochu odlepil a ohnul. Ostatní ale zůstalo nedotčeno – lustr, zelené závěsy, dokonce i polštáře s barevnými proužky.

Můžu tě po prvním poločase hodit domů, nabízí se Connell.

Marianne chvílku mlčí. Oči se jí klíží a potom je doširoka otevře, takže spatří hráče pobíhající po hřišti.

Vadím ti tu? zeptá se.

Ne, vůbec. Jen vypadáš hrozně ospale.

Můžu se od tebe napít coly?

Podá jí sklenici a ona se posadí a napije se, připadá si jako malé dítě. Má sucho v puse a cola je studená a bez chuti. Dvakrát si pořádně lokne a potom mu skleničku podá nazpátek. Otře si hřbetem ruky pusu. Connell si skleničku vezme, aniž by se odtrhl od televize.

Máš žízeň, poznamená. Dole v ledničce je další, jestli chceš.

Marianne zavrtí hlavou a znovu si lehne na záda a dá si ruce za hlavu.

Kam jsi včera zmizel? zeptá se ho.

Ani nevím, šel jsem si zakouřit.

A líbal ses s tou holkou?

Ne, odpoví.

Marianne zavře oči a rukou si ovívá obličej. Je mi děsný vedro, prohlásí. Nepřijde ti, že tu je horko?

Jestli chceš, otevři si okno.

Marianne se pokusí posunout na posteli směrem k oknu a dosáhnout na kliku, aniž by se musela zvedat. Zarazí se, počká, jestli jí Connell pomůže. Ten sice přes léto pracuje v univerzitní knihovně, ale od té doby, co se Marianne vrátila, jezdí na víkendy domů. Vyrážejí spolu autem na výlety, do Strandhillu nebo ke Glencarskému vodopádu. Connell si pořád kouše nehty a moc toho nenamluví. Minulý měsíc mu řekla, že za ní nemusí chodit, pokud se mu nechce, a on bezvýrazně odvětil: No jo, jenže to je to jediný, na co se těším. Marianne se posadí a otevře si okno sama. Denní světlo bledne, ale vzduch venku je vlahý a nehybný.

Jakže se jmenovala? ptá se Marianne. Ta holka na baru.

Niamh Keenanová.

Líbíš se jí.

Myslím, že toho nemáme moc společného, odpoví Connell. Ale včera tě hledal Eric, potkali jste se?

Marianne sedí se zkříženýma nohama na posteli, obrácená ke Connellovi, který se opírá o čelo postele a drží si na hrudi skleničku coly.

Jo, potkali, odpoví Marianne. Bylo to divný.

Proč, co se stalo?

Byl úplně našrot. Nevím. Z nějakýho důvodu si vzal do hlavy, že se mi musí omluvit za to, jak se choval na střední.

Fakt? zeptá se Connell. To je hodně praštěný.

Podívá se znovu na obrazovku, takže Marianne má možnost si jeho obličej prohlédnout detailněji. Connell si nejspíš jejího pohledu všiml, ale taktně mlčí. Ozařuje ho rozptýlené světlo z lampičky u postele, zvýrazňuje jeho

dokonalou lícní kost, čelo nakrčené soustředěním a drobný odlesk potu na horním rtu. Když ho takhle pečlivě studuje, dodává jí to určité potěšení, které může být ovlivněno tisícer dalších pocitů, v závislosti na aktuální souhře konverzace a nálady. Jeho fyzická stránka je pro ni tím největším hitem, který jí zní trochu jinak pokaždé, když ho poslouchá.

Taky mluvil chvíli o Robovi, pokračuje Marianne. Tvrdil, že Rob by se mi taky chtěl omluvit. Teda nebylo z toho moc jasný, jestli mu to Rob opravdu řekl, nebo si to do něj Eric zpětně promítal.

Abych byl upřímněj, myslím, že by se Rob taky chtěl omluvit.

Nechci na to ani pomyslet. Představa, že ho to tížilo ve svědomí, se mi fakt nelíbí. Nikdy jsem mu to nedala najevo, vážně. O nic nešlo, byli jsme děti.

To není pravda, že o nic nešlo, podotkne Connell. Šikanoval tě.

Marianne mlčí. Je pravda, že ji šikanovali. Eric o ní jednou před všemi řekl, že je „plochá jako prkno“, a Rob se tomu chechtal, hned něco Ericovi šeptal do ucha, buď mu dával za pravdu, nebo říkal ještě něco sprostšího, co ani nemohl vyslovit nahlas. V lednu na pohřbu všichni mluvili o tom, jak byl Rob skvělý kluk, plný života, oddaný syn a tak. Jenže byl zároveň strašně nejistý, posedlý tím, co si o něm myslí ostatní, a z toho zoufalství dokázal být krutý. Není to poprvé, co si Marianne myslí, že krutost neubližuje jenom oběti, ale i jejímu původci, možná dokonce hlouběji a trvaleji. Když vás někdo šikanuje, moc se toho o sobě nedozvíte – ale když šikanujete někoho jiného, zjistíte o sobě věci, které nikdy nezapomenete.

Po pohřbu si večer pročítala Robův facebook. Hodně spolužáků mu na něm nechávalo vzkazy, jak jim chybí. Co si myslí, že dělají, když píšou na facebook někomu, kdo je

mrtvých? říkala si Marianne. Co mají tyhle vzkazy, na odiv vystavovaná truchlení, vlastně znamenat? A jak je správné s nimi naložit – má je na znamení podpory olajkovat? Má je jen projet a hledat něco lepšího? Jenže všechno ji tenkrát štválo. Když nad tím teď přemýšlí, nechápe, co ji tak rozčilovalo. Nikdo z nich přece neudělal nic špatného, jen dávali najevo svůj smutek. Jasně že nedávalo smysl psát mu na zeď, jenže to nedávalo ani nic jiného. Lidi se ve svém zármutku chovají nesmyslně jen proto, že lidský život je nesmyslný, a žal tuhle pravdu odhaluje. Přála si, aby měla možnost Robovi odpustit, i kdyby to pro něj nic neznamenalo. Když si ho teď vybaví, má vždycky odvrácenou tvář, schovanou za skříňkou či za vytaženým okýnkem v autě. Kdo jsi byl? ptá se, když už tu není, kdo by jí odpověděl.

A přijala jsi tu jeho omluvu? řekne Connell.

Marianne přikývne a podívá se na nehty na rukou. Jasně že jo, odpoví. Nechci se užírat záští.

Naštěstí pro mě, podotkne Connell.

Rozhodčí odpíská poločas, hráči se otočí a se sklopenými hlavami pomalu přecházejí hřiště. Je to pořád nula nula. Marianne si otře nos. Connell se zpříma posadí a odloží skleničku na noční stolek. Marianne si myslí, že se jí znovu zeptá, jestli ji má odvézt, ale místo toho Connell prohlásí: Nemáš chuť na zmrzku? Marianne řekne, že jo. Jsem tu za chvíli, odpoví a zmizí, dveře za sebou nechá dokořán.

Od té doby, co odešla ze školy, bydlí poprvé doma. Její matka i bratr jsou přes den v práci, a tak nedělá nic jiného, než že sedí na zahradě a sleduje hmyz, jak se kroutí v hlíně. Uvnitř si uvaří kafe, zamete podlahu a otře prach. V domě není nikdy pořádně uklizeno, protože Lorraine pracuje na plný úvazek v hotelu a náhradu za ni nenašli. Bez Lorraine už se tu nebydlí tak hezky. Občas Marianne

vyrazí na jeden den do Dublinu, procházejí se s Joannou jen tak v tričku po ulici a pijou vodu z lahví. Někdy se k nim přidá i Joannina přítelkyně Evelyn, pokud se tedy zrovna neučí nebo nepracuje. Pokaždé je k Marianně až přehnaně milá a zajímá se o to, jak se má. Marianne z nich má ohromnou radost, takže ji těší i samotný pohled na ně, nebo když v telefonu slyší Joannu, jak říká Evelyn: Fajn, miluju tě, zatím pa. Marianne tak může alespoň škvírou nahlédnout do opravdového štěstí, škvírou, kterou sama nedokáže otevřít ani se jí protáhnout.

Jindy šla s Connellem a Niallem na demonstraci proti válce v Gaze. Byly tam tisíce lidí s transparenty a megafony. Marianne tehdy chtěla, aby její život měl nějaký smysl, chtěla zastavit násilí, kterého se dopouštějí silnější na slabších, a vzpomněla si na dobu před pár lety, kdy se cítila tak inteligentní a mladá a silná, že by se jí to skoro podařilo. Teď už ale ví, že žádnou moc nemá, že bude žít a zemře ve světě extrémního násilí proti nevinným, a dokáže pomoci nanejvýš několika jedincům. Smířit se s představou, že může pomoci jen pár lidem, že může udělat jen něco tak malého a nevýrazného, bylo mnohem těžší, než kdyby nemohla pomoci nikomu. Na demonstraci všichni pokřikovali, tloukli na bubínky a do toho střídavě praskalo ozvučení. Šli po O'Connellově mostě, pod nimi líně tekla řeka Liffey. Bylo vedro a Marianne si spálila ramena.

Connell ji večer odvezl autem do Carricklea, i když tvrdila, že pojedou vlakem. Byli oba k smrti unavení. Když projížděli Longfordem, pustili si rádio. Hráli zrovna písničku od White Lies, kterou poslouchali na střední, a Connell, aniž by ji ztlumil nebo zvýšil hlas, pronesl: Víš, že tě miluju. To bylo všechno. Marianne řekla, že ho taky miluje, a on jen kývl a dál řídil, jako by se nic nestalo – což byla vlastně svým způsobem pravda.

Mariannin bratr teď pracuje pro okresní radu. Chodí domů večer, plíží se po domě a hledá ji. Marianne i z pokoje pozná, že je to on, protože si doma nezouává boty. Když ji nenajde v obýváku ani v kuchyni, zaklepe na dveře jejího pokoje. Chci s tebou jen mluvit, tvrdí. Proč se chováš, jako by ses mě bála? Můžeme si jen chvilinku promluvit? Ona pak musí jít ke dveřím, Alan se beztak chce vrátit k nějaké hádce z předchozího večera, a tak se vymluví, že je unavená a chce jít spát, jenže on neodejde, dokud se mu za včerejší hádku neomluví, a tak tedy řekne „promiň“ a on odpoví: Ty si určitě myslíš, že jsem strašnej. Marianne přemýšlí, jestli je to pravda. Snažím se k tobě bejt milej, pokračuje Alan, jenže ty mi to pokaždý vmeteš zpátky. Marianne se domnívá, že tohle pravda není, ale on si to asi doopravdy myslí. Nic horšího se většinou neděje, pořád jen tohle, a dlouhé prázdné všední dny, kdy utírá prach a ždímá mokré houbičky ve dřezu.

Connell se vrátí a hodí jí nanuk v lesklém obalu. Marianne ho chytí a hned si ho přitiskne k tváři, až se jí po ní rozlije příjemný chlad. Connell si znovu sedne, opře se o čelo postele a rozbálí si svůj nanuk.

Vídáš se někdy v Dublinu s Peggy? zeptá se ho Marianne. Nebo s někým jiným z týchle party?

Connell se zarazí, pod prsty mu zašustí obal. Ne, odpoví. Myslel jsem, že ses s nima pohádala, ne snad?

To jo, ale jen se ptám, jestli o nich něco nevíš.

Ne. A i kdybych je potkal, neměli bysme si co říct.

Marianne roztrhne obal a vytáhne vanilkový nanuk s pomerančovou polevou. Na jazyku se jí rozpouští tenké vločky čistého ledu bez chuti.

Jen jsem slyšel, že Jamie není moc v pohodě, dodá Connell.

Asi o mně roznáší pěkný drby, to si dokážu představit.

Jo. Teda já osobně jsem s ním samozřejmě nemluvil. Ale měl jsem ten dojem, že o tobě něco říkal.

Marianne zvedne obočí, jako by ji to pobavilo. Když poprvé zaslechla pomluvy, které o ní kolovaly, nepřišlo jí to vůbec vtipné. Vyptávala se na ně dokola Joanny – kdo to řekl a co přesně řekl. Joanna však mlčela. Tvrdila, že po pár týdnech stejně začnou řešit něco jiného. Jsou ve svém přístupu k sexualitě hrozně nedospělí, prohlásila. A ta jejich fixace na tvůj sexuální život je snad větší fetiš než cokoli, cos dělala ty. Marianne dokonce přikázala Lukasovi, aby smazal všechny její fotky, naštěstí nikdy žádnou nezveřejnil. Stud se kolem ní stáhl jako rubáš, sotva přes něj viděla. Plátno jí bránilo v dýchání, škrábalo ji na kůži. Jako by jí skončil život. Jak dlouho to trvalo? Dva týdny, nebo víc? A potom ten pocit přešel, uzavřela se krátká kapitola jejího mládí a ona ji přežila, konec.

Nikdy jsi mi o tom nic neřekl, podotkne Marianne.

No slyšel jsem, že byl Jamie nasranej, že ses s ním rozešla, a tak tě všude pomlouval. Ale to kluci dělají, ani to tak nemyslí. Myslím, že to stejně nikoho nezajímalo.

Blbý je, že se tím poškozují pověst toho druhýho.

A jak to že Jamieho pověst to nepoškodilo? Vždyť to on ti ty věci dělal.

Marianne zvedne hlavu, Connell už snědl nanuk a hraje si s dřívkem. Jí zbývá jenom kousek, olízala všechno až na hladký váleček vanilkové zmrzliny, blýskající se ve světle lampičky.

U chlapů je to jiný, poznamená Marianne.

Jo, to mi začíná docházet.

Marianne olíže dřívko a prohlíží si ho. Connell se na chvílku odmlčí a potom se odváží říct: Ale stejně je hezký, že se ti Eric omluvil.

Já vím, odpoví Marianne. Vlastně od té doby, co jsem se vrátila, jsou ke mně lidi ze školy milí. I když je moc nevyhledávám.

Možná bys měla.

Proč, myslíš si, že jsem nevďěčnice?

To ne, spíš mi přijde, že ti musí být samotný smutno, odpoví Connell.

Marianne se zarazí, mezi ukazováčkem a prostředníčkem ještě pořád drží dřívko od nanuku.

Na to jsem zvyklá, prohlásí. Jsem vlastně sama celej život.

Connell přikývne a zamračí se. Jo, to znám, řekne.

Ale s Helenou jsi sám nebyl, ne?

Nevím. Někdy. Ale nebyl jsem s ní vždycky sám sebou.

Marianne si lehne na záda, pod hlavou má polštář a holé nohy má natažené na peřině. Zírá do stropu na zaprášený zelený lustr, který tam visí už roky.

Connelle, ozve se. Víš, jak jsme včera tancovali.

Ano?

Na chvíličku se jí chce jenom ležet, nechat plynout napjaté ticho a zírat do lustru, užívat si všemi smysly to, že tu s ním znovu leží a on si s ní povídá, ale čas jde dál.

Co s tím? zeptá se Connell.

Naštvala jsem tě něčím?

Ne. Jak to myslíš?

Odešel jsi a nechal jsi mě tam, pokračovala. Připadala jsem si trapně. Myslela jsem, že jsi šel za tou holkou, Niamh, proto jsem se tě na ni ptala. Nevím.

Neodešel jsem. Ptal jsem se tě, jestli si chceš jít ven zakouřit, a tys řekla, že ne.

Marianne se zvedne na loktech a podívá se na něj. Je červený až po uši.

Nezeptal ses mě, opraví ho. Řekl jsi „Jdu si zakouřit“ a odkráčel jsi.

Nene, zeptal jsem se tě, jestli jdeš taky kouřit, a ty jsi zavrtěla hlavou.

Asi jsem to přeslechla.

Určitě. Opravdu si pamatuju, jak jsem ti to říkal. Ale je fakt, že tam děsně řvala hudba.

Ponoří se do dalšího ticha. Marianne si znovu lehne a zadívá se na světlo, cítí, jak jí září obličej.

Myslela jsem, že jsem tě něčím naštvála, hlesne.

Promiň, ničím jsi mě nenaštvala.

Po chvílce mlčení dodá: Myslím, že by naše přátelství bylo o dost snazší, kdyby... kdyby některý věci byly jinak.

Marianne si položí ruku na čelo. Connell mlčí.

A co kdyby bylo jinak?

Nevím.

Slyší jeho dech. Cítí, že ho zahnala do kouta, a nechce na něj už víc tlačit.

Víš, nebudu ti lhát, pokračuje nakonec Connell. Evidentně mě něčím přitahuješ, nebudu se vymlouvat. Jen si myslím, že by bylo jednodušší, kdyby mezi náma ta přitažlivost nebyla.

Marianne přesune ruku na žebra, cítí, jak se jí nadzvedává bránice.

Myslíš si, že by bylo lepší, kdybysme spolu nikdy nebyli? zeptá se.

Nevím. Je pro mě těžký si to představit. Ani nevím, kam bych šel na vejšku a kde bych teď byl.

Marianne se nad tím na chvílku zamyslí, nechá si ruku položenou na břiše.

To je stejně zvláštní, že takový rozhodnutí uděláš jen proto, že někoho máš rád, pronese Connell. A pak to změní celej tvůj život. Myslím, že jsme v tom divným věku, kdy nám i malý rozhodnutí může všechno převrátit. Ale tys na mě měla celkově dobrej vliv, myslím, že jsem teď určitě lepší člověk. Díky tobě.

Marianne leží a dýchá. Pálí ji oči, ale nepohne se, aby si je protřela.

A když jsme spolu byli v prváku na vejšce, připadal sis sám? zeptá se ho.

Ne. A ty?

Ne. Občas mě něco štválo, ale nebyla jsem sama. Nikdy se necítím sama, když jsem s tebou.

Jo, přikývl. Upřímně, to byla nejlepší doba mého života. Myslím, že jsem předtím nebyl doopravdy šťastnej.

Marianne pevně přitiskne ruku k břichu, vytlačí si vzduch z těla a znovu se nadechne.

Včera večer jsem se s tebou strašně moc chtěla líbat, prohlásí.

Aha.

Hrud' se jí znovu zvedne a pomalu klesne.

Taky jsem ti chtěl dát pusku, odpoví Connell. Nějak jsme se špatně pochopili.

Nojo, nic se neděje.

Connell si odkašle.

Nevím, co je pro nás nejlepší, pokračuje. Evidentně se mi líbí, když mi tohle říkáš. Jenže na druhou stranu to mezi náma nikdy nedopadlo dobře. Víš, jsi moje nejlepší kamarádka a nechci o tebe kvůli ničemu přijít.

Jasně, chápu, jak to myslíš.

Marianne má na krajíčku a musí si promnout oči, aby jí nevyhrkly slzy.

Můžu si to nechat projít hlavou? zeptá se Connell.

Jasně.

Nechci, aby sis myslela, že si toho nevážím.

Marianne přikývne a utře si rukou nos. Přemýšlí, jestli se k němu může otočit zády, směrem k oknu, aby ji neviděl.

Mám v tobě skvělou podporu, dodá Connell. S depresí a tak, nechci to teď řešit, ale fakt jsi mi pomohla.

Nic mi nedlužíš.

To ne, já vím. Nemyslel jsem to tak.

Marianne se posadí, položí nohy na zem a zaboří si hlavu do dlaní.

Trochu mě chytá panika, doufám, že nemáš pocit, že tě odmítám, omlouvá se Connell.

V pohodě, nemusíš panikařit. Půjdu domu, jestli ti to nevadí. Hodím tě.

To bys přišel o druhou polovinu, řekne Marianne. Půjdu pěšky, to je v pohodě.

Obouvá si boty.

Úplně jsem zapomněl, že probíhá zápas, hlesne Connell.

Ale nezvedne se ani nezačne hledat klíče. Marianne vstane a uhladí si sukni. Connell sedí na posteli a kouká na ni, na tváři má upřený, téměř napjatý výraz.

Dobře, tak já jdu, ahoj.

Connell k ní natáhne ruku a ona ho za ni automaticky vezme. Connell ji na vteřinu podrží, palcem ji hladí po prstech. Potom si ji přiloží k puse a políbí ji. Marianne cítí, jak se jí příjemně podlamují kolena pod jeho nadvládou, tou hlubokou radostnou vůlí ho potěšit. To je krásný, zašeptá. Connell přikývne. Nitrem jí projede uspokojivá bolest, cítí ji v pánvi i v zádech.

Jsem jenom nervózní, vysvětluje Connell. Je jasný, že nechci, abys odešla.

Mně není úplně jasný, co chceš, pípne Marianne.

Connell vstane a stoupne si před ni. Marianne je jako vycvičené zvířátko, ani se nepohne, všechny nervy má napjaté. Chce se jí nahlas brečet. Connell jí položí ruce kolem boků a ona ho nechá, aby jí zajel jazykem do pusy. Vjem je tak moc silný, že málem omdlí.

Strašně to chci, zašeptá Marianne.

To moc rád slyším. Vypnu televizi, jo?

Zatímco on vypíná televizi, lehne si Marianne do postele. Connell se posadí vedle ní a znovu se líbají. Jeho sebe-

menší dotyk ji omračuje. Zaliže ji vlna příjemné otupělosti, nejradši by ze sebe strhala oblečení. Leží na peřině a Connell se nad ni naklání. Už to je roky. Marianne cítí, jak ji do boku tlačí jeho penis, a roztřeše se touhou.

Hm, zamumlá Connell. Chyběla jsi mi.

S ostatníma to není takový.

Mám tě radši než ostatní.

Connell ji znovu políbí, Marianne na sobě cítí jeho ruce. Je jeho svatyní, do které může vstoupit, prázdným místem, které může zaplnit. Bezmyšlenkovitě se poslepu začne svlíkat a zaslechne, jak si Connell rozepíná pásek. Čas se natáhne, vnímá ho jen zvukem a pohybem. Leží na břiše, obličej tiskne k matraci. Connell ji pohladí po stehně. Její tělo je jeho vlastnictvím, a i když chvíli kolovalo a bylo zneužito, vždyc-ky patřilo jemu – a ona si připadá, jako by mu ho teď vracela.

Nemám kondom, ozve se Connell.

To je jedno, беру prášky.

Pohladí ji po vlasech. Marianne cítí, jak jí konečky prstů přejíždí po krku.

Chceš to takhle? zeptá se jí.

Jak chceš ty.

Lehne si na ni, jednou rukou se vedle jejího obličeje opírá o matraci a druhou má položenou na jejích vlasech.

S nikým jsem dlouho nespál, řekne.

To je v pohodě.

Když do ní pronikne, Marianne slyší samu sebe, jak do kola křičí, vydává zvláštní syrové skřeky. Chce ho držet, ale nemůže, pravou rukou jen hmatá po příkrývce. Connell se sehne, takže má obličej u jejího ucha.

Marianno? zašeptá. Můžeme to dělat znovu, příští víkend a tak?

Kdykoliv budeš chtít.

Chytí ji za vlasy, netahá ji za ně, jen je drží v ruce. Kdykoliv budu chtít, fakt? zeptá se.

Můžeš si se mnou dělat, co budeš chtít.

Zachrčí a zaboří se do ní ještě silněji. To je krásný, vydechne.

Líbí se ti, když ti to říkám? zeptá se Marianne chraplavým hlasem.

Jo, strašně moc.

A řekneš mi, že ti patřím?

Jak to myslíš? odpoví Connell.

Marianne mlčí, jen funí do peřiny, cítí na tváři svůj vlastní dech. Connell se přestane hýbat, čeká, až něco řekne.

Dáš mi facku? zeptá se Marianne.

Chvilí neslyší nic, ani vlastní dech.

Ne, odpoví Connell, to nechci, promiň.

Marianne mlčí.

Jsi v pohodě? ujišťuje se Connell.

Pořád mlčí.

Chceš, abych přestal?

Marianne kývne. Cítí, jak se z ní zvedá. Cítí znovu prázdnotu a náhlý chlad. Connell sedí na posteli a zakrývá se peřinou. Ona leží obličejem dolů, nehýbe se, nedokáže si představit, jak by se měla pohnout.

Není ti nic? ptá se Connell. Promiň, nechtěl jsem to udělat, bylo by to divný. Teda ne divný, ale... Já nevím. Prostě si myslím, že by to bylo blbý.

Bolí ji prsa z toho, jak na nich leží, a svědčí ji obličej.

Myslíš si, že jsem divná? ozve se Marianne.

To jsem neřekl. Myslel jsem jen... Víš, nechci, aby to mezi náma bylo divný.

Marianně je horko, nakysle horko, po celém těle i v očích. Posadí se, tváří k oknu, a odhruje si vlasy.

Půjdu radši domů, jestli ti to nevadí, řekne.

Dobře. Jestli teda chceš.

Najde šatstvo a oblíkne se. Connell se taky začne oblíkat, nabízí, že ji aspoň odveze, ale ona tvrdí, že se chce pro-

jít. Nastane mezi nimi směšný souboj o to, kdo se oblíkne dřív. Marianně se to díky počátečnímu náskoku podaří první, a tak vyrazí po schodech dolů, a když zavírá dveře, je Connell teprve na odpočívadle. Venku na ulici si připadá jako fracek, když mu tak zabouchla dveře před nosem, zatímco on běžel za ní. Něco ji přepadlo, neví co. Připomíná jí to, jak se cítila ve Švédsku, ten pocit nicoty, jako by v ní nezůstal žádný život. Nenávidí to, co se z ní stalo, bez jakékoliv moci na sobě něco změnit. Už i Connell si myslí, že je odporná, překročila hranice i jeho tolerance. Na střední na tom byli stejně, byli stejně zmatení a trpící, a od té doby věřila, že když se jim podaří vrátit, bude to stejné. Jenže teď ví, že v uplynulých letech se Connell pomalu přizpůsoboval světu, procházel procesem, který sice někdy je bolestivý, ale konstantní, zatímco ona degenerovala a byla čím dál vadnější. Nezbylo jim už vůbec nic společného.

Když přijde domů, je po desáté. Matčino auto nestojí před domem a uvnitř v hale je chladno a zeje to tam prázdnotou. Zuje si sandály a uloží je do botníku, pověsí na věšák kabelku a prohrábne si prsty vlasy.

Na druhé straně haly vyjde z kuchyně Alan s lahví piva v ruce.

Kde jsi sakra byla? vyštěkne na ni.

U Connella.

Alan si stoupne před schody a pohupuje si u toho flaškou u boku.

Neměla bys k němu chodit, prohlásí.

Marianne pokrčí rameny. Ví, že přijde hádka a že jí nedokáže zabránit. Valí se na ni ze všech stran a nedokáže tomu utéct, žádné gesto, žádný úhybný manévr jí nepomůže.

Myslela jsem, že ho máš rád, odpoví. Teda měl jsi, když jsem byla na střední.

To jo, ale jak jsem měl vědět, že je totální magor? Bere na to prášky, víš to?

Řekla bych, že je teď na tom docela dobře.

Tak proč se kamarádí s tebou? doráží Alan.

To se asi musíš zeptat jeho.

Marianne se pokusí proklouznout na schody, ale Alan volnou ruku položí na zábradlí.

Nechci, aby si tu všichni vykládali, že ten magor klátí moji ségru.

Můžu už jít nahoru, prosím?

Alan sevře lahev v ruce. Ani se k němu nepřibližuj, procedí. Varuju tě. Lidi ve městě si už o tobě povídají.

Nedokážu si představit, jakej bych měla život, kdyby mi záleželo na tom, co si o mně lidi myslí, odsekne Marianne.

Než si uvědomí, co se vlastně děje, napřáhne Alan ruku a hodí po ní flašku. Rozbije se o dlaždičky na zdi za ní. Marianne ví, že ji určitě nechtěl trefit, stojí od sebe sotva metr a lahev ji zcela minula. Ale i tak kolem něj proklouzne a běží nahoru po schodech. Cítí, jak ji ochlazuje vzduch na chodbě. Alan se otočí a vyrazí za ní, Marianně se však podaří dostat do pokoje a zapřít dveře vlastním tělem dřív, než ji doběhne. Alan vezme za kliku a Marianne má co dělat, aby ji udržela. Potom Alan kopne do dveří. Marianne se klepe pod návalem adrenalinu.

Jsi normální zrůda! řve na ni Alan. Otevři ty zkurvený dveře, nic jsem ti neudělal!

Marianne přitiskne čelo k hladkému dřevu a volá na něj: Prosím, nech mě být. Jdi spát. Dole to uklidím, mámě nic neřeknu.

Otevři ty dveře, křičí na ni.

Marianne se plnou vahou opírá o dveře, rukama pevně drží kliku a oči má zavřené. Její život není normální, odjakživa, ví to. Jenže čas už toho hodně překryl, jako když padá listí, zakrývá zemi a nakonec zetje v hlíně. Věci,

které se jí staly, jsou pohřbeny v půdě jejího těla. Snaží se být dobrým člověkem, ale hluboko uvnitř ví, že je špatná, narušená, vadná, a všechna její snaha být dobrá, mít správné názory a říkat správné věci, všechna takhle snaha jenom maskuje, co v ní je pohřbeno, její zlou část.

Najednou cítí, jak jí klika vyklouzne z ruky, a než stihne uskočit, dveře se rozlétnou. Když ji bouchnou do obličeje, zaslechne praskavý zvuk a potom se dostaví divný pocit v hlavě. Zacouvá a Alan vlítne dovnitř. Slyší řinčení, ale nevnímá ho jako zvuk, spíš fyzicky, jako by se jí někde v lebce třely dva železné pláty. Teče jí z nosu. Uvědomuje si, že Alan je u ní v pokoji, ruka jí vyletí k obličeji. Z nosu jí teče čím dál víc, odtáhne ruku a vidí, že má prsty pokryté krví, teplou krví, mokrou. Alan něco říká. Ta krev musí téct z jejího obličeje. Vidí všechno zešikma a řinčení v hlavě zesílí.

Ještě řekni, že za to můžu já! ječí na ni Alan.

Marianne si znovu sáhne na nos. Krev jí z obličeje crčí tak rychle, že ji prsty nedokáže zastavit. Stéká jí po puse a dolů po bradě, cítí ji. Vidí, jak v těžkých kapkách dopadá na modrý vlas koberce na zemi.

V kuchyni vytáhne z lednice plechovku piva, posadí se ke stolu a načne ji. Hned nato se otevřou vchodové dveře a on zaslechne Lorraininy klíče. Ahoj, pozdraví nahlas, aby ho slyšela. Lorraine vejde dovnitř a zavře za sebou dveře do kuchyně. Na linu její kroky mlaskají, jako by někdo otvíral pusy. Connell zpozoruje na lustru tlustou můru, která se nehýbe. Lorraine mu jemně položí ruku na hlavu.

Marianne už šla domů? zeptá se ho.

Jo.

A jak dopadl zápas?

Ani nevím, odpoví Connell. Myslím, že na penalty.

Lorraine odtáhne židli a posadí se vedle něj. Začne si z vlasů vytahovat sponky a rovná je na stůl. Connell si lokne piva, ohřívá ho v puse, než ho polkne. Můra zatřepe křídly. Roleta nad dřezem je vytažená, a on proti obloze vidí tmavý obrys stromů.

Měla jsem se skvěle, díky za optání, dodá Lorraine.

Promiň.

Vypadáš nějak posmutněle, stalo se něco?

Connell zavrtí hlavou. Minulý týden mu Yvonne na sezení řekla, že „dělá pokroky“. Psychologové vždycky používají takovýhle aseptický slovník, slova čistá a jasná jako bílá tabule, bezpohlavní a bez jakýchkoliv konotací. Ptala se ho na pocit „sounáležitosti“. Říkal jste, že jste se cítil uvězněn mezi dvěma místy, že nepatříte ani domů, ale nezapadáte ani sem. Pořád se tak cítíte? Jen pokrčil rameny. Teď už mu stejně chemii mozku ovlivňují léky bez ohledu na to, co říká nebo dělá. Každé ráno vstane, dá si sprchu, dostaví

se do práce v knihovně a už si vlastně ani nepředstavuje, jak skáče z mostu. Bere prášky a život jde dál.

Lorraine vyskládá sponky na stůl a začne si prsty pročesávat vlasy.

Víš o tom, že je Isa Gleesonová těhotná? zeptá se.

Jojo.

Tvoje dávná kamarádka.

Connell zvedne plechovku a potěžká ji v ruce. Isa byla jeho první holka a první bejvalá holka. Když se rozešli, volávala k nim po večerech domů. Lorraine vždycky zvedla telefon, zatímco on ležel pod peřinou v pokoji a poslouchal, jak říká: Kočičko, je mi to líto, ale opravdu teď nemůže k telefonu. Promluv si s ním ve škole. Když spolu chodili, nosila rovnátka, ty už asi nemá. No jo, Isa. Byl tehdy strašně nesmělej. Isa dělala kraviny, jen aby na ni žárlil, ale hrála si na andílka, jako by oběma nebylo jasné, co dělá – možná si fakt myslela, že to nevidí, nebo to neviděla sama. Nesnášel to. Pomalu se od ní vzdaloval, až jí nakonec napsal esemesku, že už s ní nechce chodit. Neviděl ji léta.

Nechápu, proč si to nechala, řekne. Myslíš, že je proti potratům?

A ty myslíš, že to je jedinej důvod, proč ženský mají děti? Kvůli nějakým zpátečnickým politickým názorům?

No tak aspoň co vím, tak s otcem dítěte není. A ani nevím, jestli má práci.

Když jsem tě čekala, taky jsem žádnou práci neměla, podotkne Lorraine.

Connell upírá pohled na složitý červenobílý nápis na plechovce, na vrcholek B vinoucí se od čáry a zase zpět.

A nelituješ toho? zeptá se Connell. Chápu, že nechceš zranit moje city, ale vážně. Fakt si nemyslíš, žes mohla mít lepší život, kdybys neměla dítě?

Lorraine se otočí a zírá na něj, úplně zkoprnělá.

Panebože, vydechne. Proč se ptáš? Je snad Marianne v tom?

Cože? Ne.

Lorraine se zasměje a přitiskne si ruku na prsa. To je dobře, kývne. Proboha.

Teda předpokládám, že ne, dodá Connell. A i kdyby byla, mě se to netýká.

Jeho matka se odmlčí, ruku stále drží přitisknutou k hrudníku, a potom taktně prohlásí. No jo, nic mi do toho není.

Co tím jako chceš říct, myslíš si, že lžu? Nic mezi náma není, to mi věř.

Lorraine ztichne. Connell se napije piva a postaví plechovku zpátky na stůl. Hrozně ho štve, že si jeho matka myslí, že jsou s Mariannou spolu, když nejbliž se k sobě za ty roky dostali dneska večer a skončilo to tak, že brečel, sám zavřenej v pokoji.

To mi chceš říct, že jezdíš každé víkend domů, jen abys navštívil svou milovanou matku? zeptá se Lorraine.

Connell pokrčí rameny. Jestli nechceš, abych sem jezdil, tak nebudu, odsekne.

Ale no tak.

Lorraine vstane a napustí vodu do konvice. Vloží pytlík čaje do svého nejoblíbenějšího hrnku, Connell ji nečinně sleduje a protírá si oči. Má pocit, že zničil život všech, kteří ho kdy měli aspoň trošku rádi.

V dubnu poslal jednu svou povídku, jedinou, kterou považoval za hotovou, Sadie Darcy-O'Sheaové. Odepsala mu během hodiny:

Connelle, to je skvělý! prosím, můžeme ji otisknout? xxx

Když si to přečetl, puls mu bušil celým tělem silně a nahlas jako mašina. Musel si lehnout a zíral na bílý strop. Sadie pracovala v redakci univerzitního literárního časopisu. Nakonec se posadil a napsal:

Jsem rád, že se ti to líbilo, ale myslím, že to ještě není ve stavu, kdy se to dá publikovat, i tak dík.

Sadie okamžitě odpověděla:

PROSÍM! XXX

Connellovi tepalo celé tělo jako dopravní pás. Až doted si z jeho tvorby nikdo nepřečetl ani slovo. Otevřela se před ním úplně nepoznamenaná krajina zkušeností. Chvilí rázoval po pokoji a mnul si krk. Potom odepsal:

Dobře, a co takhle – otisknete to pod pseudonymem. A musíš mi slíbit, že nikomu neřekneš, kdo to napsal, ani lidem v redakci. Ok?

Sadie mu odpověděla:

haha, to je tajemný, jsem pro! díky, drahý! mlčím jako hrob xxx

Jeho povídka se bez jakýchkoliv úprav objevila v květném čísle. Našel časopis v budově humanitních studií hned to ráno, co vyšel, a nalistoval stránku s povídkou. Byl tam uvedený pseudonym „Conor McCready“. Tak se nikdo nemůže jmenovat, pomyslel si. Kolem chodili lidi na dopolední přednášky, v ruce drželi kafe a povídali si. Na první stránce povídky Connell objevil dvě chyby. Musel časopis na pár vteřin zavřít a zhluboka se nadechnout. Míjeli ho studenti a učitelé, vůbec si jich nevšímal. Znovu otevřel časopis a začetl se. Další chyba. Chtělo se mu zalézt pod kytku a zavrtat se do země. A tak skončilo jeho publikační martyrium. Protože nikdo nevěděl, že to napsal on, nemohl z nikoho tahat, co si o tom myslí, a tak v životě neslyšel od jediného člověka, jestli je povídka dobrá, nebo špatná. Začal si myslet, že to Sadie otiskla jen kvůli tomu, že jí před uzávěrkou chyběl příspěvek. Zažíval mnohem víc stresu než radosti. I tak si ale schoval dva výtisky, jeden v Dublinu a druhý doma pod matrací.

A jak to, že šla Marianne tak brzo? ptá se Lorraine.

Netuším.

A proto máš blbou náladu?

Jak to spolu souvisí? opáčí Connell. Chceš snad říct, že se tu bez ní soužím?

Lorraine rozhodí rukama, jako by chtěla vyjádřit, že neví, a potom se znovu posadí a čeká, až začne vřít voda. Connellovi je trapně a to ho naštvě. Ať už je mezi ním a Mariannou cokoliv, nikdy z toho nevzešlo nic dobrého. Vždycky to způsobilo jenom zmatek a trápení pro všechny. Marianně pomoci nemůže, ať dělá, co dělá. Jde z ní v něčem hrůza, někde uvnitř má ohromnou prázdnotu. Je to, jako když čekáte na výtah, ten přijede, rozevřou se dveře a uvnitř nic není, jen temnota výtahové šachty, až donekonečna. Marianne postrádá základní pud sebeobraný či sebezáchovy, díky kterému člověk ostatní může pochopit. Přiblížíte se v očekávání nějakého odporu, a najednou se před vámi všechno rozpadne. I tak by ale za ni kdykoliv položil život, což je taky jediná věc, kterou o sobě ví a díky které se cítí k něčemu užitečný.

Tomu, co se dneska stalo, se nedalo vyhnout. Connell ví, že by to mohl Yvonne či Niallovi nebo nějakému dalšímu potenciálnímu příjemci podat takhle: Marianne je masochistka a Connell je prostě příliš hodnej na to, aby uhořel ženskou. To je ostatně i to, co se doslova stalo. Ona po něm chtěla, aby ji praštil, a když to odmítl, nechtěla s ním už mít sex. Proč tedy, když se to tak opravdu stalo, cítí, že to není úplně pravda? Co tu chybí, co vynechal, co oba tak rozhodilo? Ví, že se to týká její minulosti. Už od školy mu bylo jasné, že nad ní má moc. Jak reaguje na jeho pohled nebo dotek jeho ruky. Jak se jí změní barva obličeje a ona ztichne, jako by čekala na nějaký příkaz. Jak Connell bez sebemenšího úsilí může tyranizovat někoho, kdo na ostatní působí tak nezranitelně. Nikdy se nedokázal smířit s představou, že nad ní tuhle moc ztratí, je to jako klíč k prázdnému domu, kdyby ho člověk v budoucnu potřeboval. Vlastně tu závislost ještě podporoval, ví to.

Co jim ale zůstalo? Polovičatý vztah už mezi nimi nejde, na to už toho mají příliš za sebou. Takže to skončilo a nejsou si ničím? A co to vůbec znamená, že pro ni nic není? Může se jí vyhýbat, ale jakmile ji znovu uvidí, i kdyby na sebe jenom mrkli z opačných konců posluchárny, i ten pohled bude něco znamenat. Tohle ve skutečnosti nikdy nechtěl. Chtěl už sice umřít, ale nikdy upřímně nechtěl, aby na něj Marianne zapomněla. Tuhle jedinou svoji část chce bránit, tu část, která existuje v ní.

Voda začne vřít. Lorraine si smete sponky do ruky, sevre je v dlani a vysype do kapsy. Vstane, zalije si čaj, přidá mlíko a vrátí lahev do ledničky. Connell ji sleduje.

Dobře, řekne Lorraine. Je čas jít spát.

Tak jo. Dobrou noc.

Connell slyší, jak Lorraine vezme za kliku, ale neotevře. Otočí se a zjistí, že stojí u dveří a kouká na něj.

Mimochodem, fakt toho nelituju, ozve se. Že jsem měla dítě. Bylo to to nejlepší rozhodnutí, jaký jsem kdy udělala. Mám tě nejradši na světě a jsem pyšná, že jsi můj syn. Doufám, že to víš.

Connell se na ni podívá. Rychle si odkašle.

Taky tě mám nejradši, řekne.

Dobrou noc.

Lorraine za sebou zavře dveře. Poslouchá její kroky na schodech. Když uplyne pár minut, vstane, vylije zbytek piva do dřezu a plechovku tiše uloží do tříděného odpadu.

Na stole mu začne zvonit mobil. Má zapnuté vibrace, takže telefon poskakuje po desce a odráží světlo. Connell ho popadne, aby nespádl, a vidí, že volá Marianne. Zaváhá. Podívá se na displej. Nakonec hovor přijme.

Ahoj, pozdraví.

Slyší, jak Marianne na druhém konci těžce dýchá. Zeptá se jí, jestli je v pořádku.

Promiň, že ti volám, ozve se Marianne. Připadám si jako debil.

Hlas má v telefonu zastřený, jako by měla rýmu nebo něco v puse. Connell polkne a přejde k oknu.

Myslíš za to, co se stalo? zeptá se. Taky nad tím pořád přemýšlím.

Ne, to ne. Je to blbost. Zakopla jsem a mám rozbitej nos. Promiň, že tě otravuju. Nic to není, ale nevím, co mám dělat.

Connell položí ruku na dřez.

A kde jsi? zjišťuje.

Jsem doma. Není to nic vážnýho, jen to bolí. Ani nevím, proč ti vlastně volám. Promiň.

Mám k tobě přijet?

Marianne se odmlčí a pak zamumlá: Jo, prosím tě.

Dobře, vyrazím, odpoví Connell. Jdu do auta, jo?

Sevře telefon mezi uchem a ramenem, vytáhne zpod stolu levou botu a obuje si ji.

Jsi moc hodnej, poděkuje mu Marianne.

Jsem tam za chvílku, už jedu, ok? Zatím.

Venku nasedne do auta a nastartuje. Automaticky se zapne rádio, Connell do něj bouchne dlaní a vypne ho. Nemá úplně svěží dech. Měl jedno pivo, ale cítí ho, není dost ostražitý, anebo naopak až moc, nervní. V autě je ticho, ale on nedokáže snést představu rádia. Svírá volant ve vlhkých dlaních. Když zabočí doleva k Marianninu domu, vidí, že se u ní v pokoji svítí. Dá blinkr a vjede na prázdnou příjezdovou cestu. Když zabouchne dveře od auta, zvuk se odrazí od kamenné fasády domu.

Zazvoní a dveře se vzápětí otevřou. Stojí v nich Marianne, pravou rukou se opírá o dveře, v levé drží zmuchlaný kapesník a zakrývá si obličej. Oči má opuchlé, jako by brečela. Connell si všimne, že má na tričku, sukni i na levém zápěstí krev. Obraz se mu najednou rozostří a zase zaostří, jako by někdo zdvihl svět a pořádně jím zatřásl.

Co se stalo? vyhrkne.

Na schodech za ní zaduní kroky. Jakoby nějakým vesmírným teleskopem Connell spatří jejího bratra, jak sbíhá schody.

Proč jsi od krve? vyhrkne Connell.

Myslím, že mám zlomenej nos, odpoví Marianne.

Kdo je to? křikne za ní Alan. Kdo tam je?

Potřebuješ odvízt do nemocnice? zeptá se Connell.

Marianne zavrtí hlavou, prý se to podle internetu nemusí ošetřit. Když ji to bude bolet, půjde k doktorovi zítra ráno. Connell přikývne.

To ti udělal on? ptá se.

Marianne přikývne. Má v očích vyděšený výraz.

Nastup si, přikáže jí Connell.

Marianne se na něj podívá, ani se nepohne. Na obličeji má pořád kapesník. Connell zacinká klíči od auta.

Běž, zavelí.

Marianne se pustí dveří a napřáhne ruku. Connell jí vloží klíče do dlaně. Marianne se na něj dívá a míří k autu.

Kam jdeš? zaječí Alan.

Connell stojí přímo ve dveřích. Dívá se, jak Marianne nastupuje do auta, a příjezdovou cestu zaplaví barevná mlha.

Co se tu děje? doráží Alan.

Jakmile sedí Marianne v bezpečí, Connell za sebou zavře vchodové dveře, takže se uvnitř ocitnou s Alanem sami.

Co blbneš? vyprskne Alan.

Connell teď vidí ještě rozmazaněji, a tak nedokáže říct, jestli je Alan naštvanej, nebo se bojí.

Musíme si promluvit, odpoví Connell.

Všechno mu před očima plave, takže se musí chytnout za dveře, aby to ustál.

Nic jsem neudělal, brání se Alan.

Connell se blíží k Alanovi, dokud ten nestojí zády k zábradlí. Vypadá teď menší a je vyděšený. Volá na matku,

otáčí se, až se mu napínají šlachy na krku, ale nikdo se na schodišti neobjevuje. Connellovi na tváři vyráží pot. Alanův obličej vnímá jen jako shluk barevných bodů.

Jestli se ještě někdy Marianny dotkneš, tak tě zabiju, procedí. Je ti to jasné? Ještě jednou jí něco hnusného řekneš a přijdu sem a vlastnoručně tě zabiju, slyšíš?

Connell sice pořádně nevidí ani neslyší, ale zdá se mu, že se Alan rozbrečel.

Rozumíš mi? pokračuje. Řekni jo, nebo ne.

Jo, vysouká ze sebe Alan.

Connell se otočí, vyjde ven a zavře za sebou dveře.

V autě tiše čeká Marianne, jednu ruku si tiskne k obličeji, druhou má bezvládně položenou v klíně. Connell se posadí za volant a otře si pusou rukávem. Jsou neprodyšně uzavřeni ve společném tichu. Connell se na ni podívá. Marianne se krčí, jako by ji svírala bolest.

Promiň, fakt promiň, opakuje. Nevěděla jsem, co mám dělat.

Neomlouvěj se. Je dobře, žes mi zavolala. Podívej se na mě. Nikdo už ti neublíží, ok?

Marianne na něj nad závojem bílého kapesníku vrhne pohled, Connell znovu ucítí záchvěv moci, vidí její rozevřené oči.

Všechno bude dobrý, uklidňuje ji. Věř mi. Miluju tě a nedopustím, aby se ti něco takového stalo znovu.

Marianne na něj ještě vteřinu dvě kouká a pak zavře oči. Opře se, zvrátí hlavu a stále si tiskne kapesník k obličeji. Connellovi to připadá jako akt naprosté vyčerpanosti – nebo úlevy.

Děkuju, řekne Marianne.

Connell nastartuje a vyrazí z příjezdové cesty. Zrak se mu zklidnil, objekty nabyly zpět své tvary a on může dýchat. Nad nimi v tichosti mávají stříbrným listím stromy.

O sedm měsíců později (únor 2015)

V kuchyni Marianne zalije kávu horkou vodou. Za oknem se válejí mraky jako z vlny. Zatímco Marianne čeká, až se káva vyluhuje, opře si hlavu o okno. Dech postupně zamlží sklo tak, že schová budovu univerzity, stromy se rozpijí a knihovnu zastře mrak. Ve šmouhách zmizí i studenti přecházející po náměstí v zimních kabátech a se zkříženýma rukama. Mariannu už nikdo nepomlouvá ani neobdivuje. Lidi na ni zapomněli. Je teď normální. Chodí kolem a nikdo si jí nevšímá. Plave v univerzitním bazénu, večerí s mokřými vlasy v jídelně a večer se prochází po kriketovém hřišti. V upršeném počasí jí Dublin připadá nádherný. Šedivé kameny ztmavnou do černa, déšť padá na trávu a šeptá na kluzkých střešních taškách. V podmořském světle pouličních lamp se lesknou pláštěnky a v záři reflektorů aut se déšť třpytí jako proud mincí.

Otře rukávem okno a jde ke skříňce pro hrnky. Od desíti do dvou je v práci a potom má seminář z moderních dějin Francie. V práci odpovídá na e-maily a píše, že její šéf se nemůže dostavit na schůzky. Není jí úplně jasné, co tedy vlastně dělá. Nikdy se nemůže sejít s lidmi, kteří se chtějí sejit s ním, takže je nejspíš strašně zaneprázdněný, anebo na všechno kašle. Když se zjeví v kanceláři, často si provokativně zapálí cigaretu, jako by chtěl Mariannu testovat. Ale proč by to dělal? Vždyť tam jen sedí a normálně dýchá. Rád se chlubí, jak je chytřej. Je to nuda, poslouchat ho, ale dá se to vydržet. Na konci týdne jí podá obálku plnou peněz. Když o tom slyšela Joanna, vyrazilo jí to dech. Cože, on tě platí v hotovosti? divila se. Je to snad nějaký

dealer nebo co? Marianne odpověděla, že spíš developer. Aha, povzdechla Joanna. To je ještě horší.

Marianne připraví kávu ve french pressu a nalije dva hrnky. Do jednoho nasype čtvrt lžičky cukru a kápne trochu mlíka. Do druhého nic, jen černé kafe bez cukru. Postaví je na táč jako obvykle, projde tiše chodbou a zaklepe rohem tácu na dveře. Nikdo se neozve. Opře si táč o levý bok a pravou rukou dveře otevře. V pokoji je těžký vzduch, mísí se v něm pot a smrad alkoholu. Žluté závěsy jsou zatážené. Udělá na stole místo na táč, posadí se na kancelářskou židli a popíjí kávu. Chutná trochu nakysle, stejně jako vzduch kolem. Marianne si tahle rána před odchodem do práce užívá. Když dopije, natáhne se a zdvihne cíp závěsu. Stůl zalije bílé světlo.

V ten moment se z postele ozve Connell: Jsem už vzhůru.

A jak ti je?

Jo, dobrý.

Donese mu hrnek s kávou bez cukru. Connell se převalí a zamžourá na ni. Marianne se k němu posadí na matraci.

Promiň mi ten včerejšek.

Sadie po tobě pěkně jede.

Fakt?

Connell si narovná polštář, opře se o čelo postele a vezme si od ní kávu. Pořádně se napije a podívá se znova na Mariannu. Pořád ještě mžourá a levé oko má zavřené.

Ani zdaleka není můj typ, prohlásí.

U tebe člověk nikdy neví.

Connell zavrtí hlavou, znovu se napije a polkne.

Ale ví, opáčí. Ty si myslíš, že lidi jsou samá záhada, ale já jsem jednodušejší.

Zatímco Connell dopíjí kafe, Marianne o tom přemýšlí.

Všichni jsou v něčem záhadný, odpoví. Nikdy do nikoho nemůžeš stoprocentně vidět.

Jo. Fakt si to myslíš?

Říká se to.

A co nevím já o tobě? zeptá se Connell.

Marianne se pousměje, zívne a pokrčí rameny.

Lidi jsou mnohem průhlednější, než si myslí, dodá Connell.

Můžu jít do sprchy první, nebo chceš ty?

Ne, běž. Můžu si půjčit notebook a zkontrolovat si e-maily?

Jo, jasně, odpoví Marianne.

Světlo v koupelně je asepticky modré. Otevře dveře od sprchového koutu, otočí kohoutkem a počká, až začne téct teplá voda. Mezitím si rychle vyčistí zuby, vyplivne bílou pěnu způsobně do odpadu a rozpustí si drdol na temeni. Svlíkne si župan a pověsí ho na dveře koupelny.

Loni v listopadu odešel z redakce univerzitního literárního časopisu nový editor a Connell se nabídl, že to za něj vezme, než se najde někdo další. Uplynuly měsíce a nikdo nepřicházel, a tak Connell v práci pokračuje. Včera v noci křtili nové číslo, Sadie Darcy-O'Sheaová přinesla mísu růžového punče s vodkou a kousky ovoce. Při takových příležitostech se Sadie ráda ukazuje s Connellem, bere ho za ruku a probírá s ním soukromě jeho „kariéru“. Včera Connell vypil tolik punče, že když se pokusil vstát, spadl na zem. Marianne to měla za zlé Sadie, i když si za to nesporně mohl Connell sám. Když ho potom Marianne dotáhla domů a uložila do postele, požádal ji o skleničku vody, a ještě než upadl do bezvědomí, vylil ji na sebe i na peřinu.

Loni v létě poprvé četla jednu z Connellových povídek. Jak seděla a četla vytištěné stránky, přeložené v levém horním rohu místo sponky, dostala zvláštní pocit. Na jednu stranu cítila jeho blízkost, jako by byla přítomna jeho nejniternějším myšlenkám, ale na druhou stranu vnímala jeho odstup, jako by se soustředil na nějaký svůj vlastní složitý úkol, jehož ona nikdy nemůže být součástí. Jasně,

tou nemůže být ani Sadie, ale ta aspoň taky píše a má svůj skrytý imaginární život. Mariannin život se odehrává pouze ve skutečném světě, obydleném skutečnými lidmi. Přemýšlí nad tím, co Connell řekl: Lidi jsou mnohem průhlednější, než si myslí. I tak ale má něco, co ona nemá – vnitřní život, ve kterém už ten druhý není.

Kdysi řešila, jestli ji fakt miluje. V posteli jí láskyplně říkával: A teď uděláš přesně to, co ti řeknu, ano? Věděl, jak jí má dát, co potřebuje, nechat ji obnaženou, slabou, bezmocnou, někdy i ubrečenou. Pochopil, že jí nemusí ubližovat – podrobí se mu dobrovolně, bez násilí. Všechno jako by se to odehrávalo na té nejhlubší možné úrovni její osobnosti. Jenže na jaké úrovni se to odehrávalo u něj? Byla to jen hra nebo laskavost, kterou jí prokazoval? Cítil to stejně jako ona? Každý den, v běžném životě, dával najevo svou trpělivost a zájem o to, jak jí je. Staral se o ni, když byla nemocná, četl její eseje do školy, seděl a poslouchal, když mu vykládala své názory, hádala se se sebou a měnila svoje rozhodnutí. Ale miloval ji? Někdy měla chuť se ho zeptat: Stýskalo by se ti, kdybys mě už neměl? Kdysi se ho na to zeptala, v tom opuštěném baráku, ještě když byli na střední. Tehdy jí odpověděl, že jo, jenže tehdy nic kromě ní neměl, nic, co by měl takhle sám pro sebe, a takové už to nikdy nebude.

Na začátku prosince se jich kamarádi začali vyptávat, co plánujou na Vánoce. Marianne nebyla doma od léta, matka se ji ani nepokusila kontaktovat. Alan jí poslal pár esemesek v tomto duchu: Máma s tebou nemluví, prej jsi ostuda rodiny. Marianne mu neodepsala. Přehrála si v hlavě, jak by asi rozhovor mezi ní a mámou vypadal, kdyby se nakonec ozvala, co by jí všechno dávala za vinu a v čem by tvrdila, že má pravdu. Ale nikdy se tak nestalo. Přišel čas jejích narozenin a z domova stále ani zpráva. A potom nastal prosinec, rozhodla se, že na Vánoce zůstane sama

na kolejích a bude pracovat na diplomce, kterou psala na téma irské detenční instituce od vzniku nezávislosti. Connell se ji snažil přesvědčit, aby s ním odjela do Carricklea. Lorraine by byla šťastná jako blecha, prohlásil. Zavolám jí a prober to s ní. Nakonec se Lorraine ozvala sama a osobně ji pozvala na Vánoce k nim. Marianne Lorraine věřila, že ví, co je nejlepší, a tak nabídku přijala.

Cestou z Dublinu si spolu v autě celou dobu povídali, vtipkovali a pitvořili se, aby toho druhého rozesmáli. Když se nad tím teď Marianne zamyslí, říká si, jestli to nebylo nervozitou. Když přijeli do Foxfieldu, byla už tma a na oknech svítila barevná světla. Connell vynesl tašky z kufuru. Marianne se posadila v obýváku ke krbu a Lorraine zatím vařila čaj. Stromeček se tísnil mezi televizí a gaučem a pravidelně blikal. Connell jí přinesl čaj a postavil ho na opěradlo křesla. Než se posadil, převěsil ozdabu na stromečku. Výsledek byl mnohem lepší. Marianně od krbu hořel vedrem obličej i ruce. Vešla za nimi Lorraine a začala Connellovi vykládat, kdo z příbuzných už na návštěvu dorazil a kdo přijede zítra a v dalších dnech. Marianne cítila takový klid, že by nejradši zavřela oči a spala.

O Vánocích se v domě ve Foxfieldu netrhly dveře. Lidi přijížděli a odjížděli celé dny až do nočních hodin a mávali zabalenými krabicemi sušenek nebo lahvemi whisky. Kolem nohou jim pobíhaly a žvatlaly děti. Někdo přitáhl playstation a Connell do dvou do rána hrál s mladším bratránkem FIFu. Ve světle obrazovky měla jejich těla nazeleňalou barvu a Connellovi se ve tváři rozhostil zbožný výraz. Marianne trávila většinu času v kuchyni s Lorraine, myly špinavé skleničky, otvíraly bonboniéry a vařily dokola vodu na čaj. Najednou slyšely, jak někdo v obýváku vykřikl: Connell má holku? A druhý hlas odpověděl: Jo, je v kuchyni. Lorraine s Mariannou se na sebe podívaly. Najednou zaslechly hřmot kroků a ve dveřích se objevil kluk v dresu

United. Když spatřil Mariannu u dřezu, zkrotl a sklopil pohled. Ahoj, pozdravila ho Marianne. Kluk kývl, aniž by se jí podíval do očí, a odpotácel se zpátky do bezpečí obýváku. Lorraine to přišlo děsně vtipné.

Na silvestra potkali v supermarketu Marianninu matku. Měla na sobě tmavý kostýmek a žlutou hedvábnou halenku. Vždycky vypadala jako ze žurnálu. Lorraine ji zdvořile pozdravila a Denise kolem ní prošla, neřekla ani slovo a pohled upírala před sebe. Nikdo nechápal, jakou křivdu asi může cítit. V autě se pak Lorraine natáhla z předního sedadla a stiskla Marianně ruku. Connell nastartoval. Co si o ní lidi ve městě vůbec myslí? ozvala se Marianne.

O kom? O tvý mámě? zeptala se Lorraine.

No jako jak ji vnímají?

Lorraine přes tvář přelétl soucitný výraz a odpověděla opatrně: Nejspíš si myslí, že je trochu divná.

O tom Marianne slyšela poprvé. Ani ji to do té doby nenapadlo. Connell se do rozhovoru nezapojil. Večer chtěl jít slavit ke Kelleherovi, prý jdou všichni ze školy. Marianne navrhla, že zůstane doma, a Connell chvilku vypadal, že to zvažuje, ale pak prohlásil: Kdepak, pojď taky. Ležela na posteli, obličejem dolů, zatímco si Connell převlíkal košili. Jestli to je rozkaz, tak nemůžu neposlechnout, pokrčila rameny. Podíval se zrcadla a zachytil její pohled. Přesně tak, kývl.

U Kellehera bylo ten večer narváno a dusno. Connell měl pravdu, přišli všichni. Museli na ně mávat z dálky a zdravít je pohybem úst. U baru je zahlídla Karen, vrhla se na Mariannu a objala ji – voněla lehkým příjemným parfémem. Strašně ráda tě vidím, přivítala ji Marianne. Pojď si s náma zatancovat, navrhla Karen. Connell jim odnesl pití po schodech dolů k parketu, kde stáli Rachel, Eric, Lisa a Jack a Ciara Heffernanová, která chodila o ročník níž.

Eric se jim ze srandy uklonil, asi už byl opilý. Hudba hrála tak nahlas, že se nedalo mluvit. Connell Marianně podržel skleničku, zatímco si svlíkala kabát a strkala ho pod stůl. Nikdo ve skutečnosti netancoval, všichni jen postávali a řvali si vzájemně do uší. Karen občas ladně vyrazila rukou před sebe, jako by boxovala do vzduchu. Připojili se k nim i další lidi, některé Marianne nikdy předtím neviděla, všichni se objímali a pokřikovali na sebe.

O půlnoci skandovali šťastný nový rok a Connell Mariannu objal a políbil ji. Cítla, jak je ostatní sledují, jak ji jejich pohled tlačí na kůži. Možná tomu do té doby nikdo nevěřil, nebo se nad bývalým pozdvižením ještě stále vznášela morbidní fascinace. Anebo jen byli zvědaví, jak funguje chemie mezi dvěma lidmi, kteří se i po několika letech od sebe nedokážou odloučit. Marianne připustila, že i ona sama by se nejspíš koukla. Když se od sebe odtrhli, Connell se jí zadíval do očí a řekl: Miluju tě. Marianne se začervenala a rozesmála. Byla absolutně v jeho moci, on se rozhodl, že ji vykoupí, a byla vykoupena. Tohle chování na veřejnosti k němu vůbec nepatřilo, musel to udělat záměrně, aby ji potěšil. Je divné být takhle ovládána někým jiným, ale přitom je to tak obyčejné. Nikdo nemůže být úplně nezávislý na druhých, pomyslela si, tak proč bych se nemohla vydat opačným směrem a být na lidech závislá ve všem, nechat je, ať jsou závislí na mně, proč vlastně ne. Ví, že ji miluje, už to dál nemusí řešit.

Marianne vyleze ze sprchy a zabalí se do modré osušky. Zrcadlo se zamlžilo. Otevře dveře, z postele na ni kouká Connell. Ahoj, řekne mu. Zatuchlý vzduch v pokoji ji chladí na kůži. Connell sedí v posteli s notebookem na klíně. Marianne jde ke komodě, vytáhne čisté spodní prádlo a začne se oblíkat. Connell ji sleduje. Pověsí ručník na dveře od skříně a natáhne si košili.

Děje se něco? vyzvídá Marianne.

Dostal jsem jeden e-mail.

Aha, a od koho?

Connell se tupě zadívá na monitor a pak zase na ni. Má zarudlé ospalé oči. Marianne si zapíná košili. Connell má pod peřinou pokrčená kolena a obrazovka mu ozařuje obličej.

Connelle, od koho? ptá se znovu Marianne.

Z jedné univerzity v New Yorku. Nabízejí mi místo v magisterském programu, na tvůrčím psaní.

Marianne se zastaví, má mokré vlasy a voda se jí pomalu vsakuje do látky halenky.

Neřekl jsi mi, žeš tam podával přihlášku, hlesne.

Connell se na ni podívá.

Teda gratuluju, vyhrkne Marianne. Ani se nedivím, že tě vzali, spíš mě překvapuje, že ses o tom nezmínil.

Connell bezvýrazně kývne a znovu se dívá do notebooku.

Nevím, zavrtí hlavou. Měl jsem ti to říct, ale myslel jsem si, že je to blbost.

Ale měl jsi mi to říct.

To je jedno, mávne rukou Connell. Stejně tam nepojedu. Ani nevím, proč jsem se hlásil.

Marianne sundá osušku ze dveří skříně a pomalu si s ní mne konečky vlasů. Sedne si na židli u stolu.

A Sadie to věděla, že ses tam hlásil? zeptá se.

Co? Proč se na to ptáš?

Věděla to?

Jo, odpoví Connell. Ale nechápu, kam míříš.

A proč jsi to řekl jí, a mně ne?

Connell povzdechne, protře si oči konečky prstů a pokrčí rameny.

Nevím. To ona mi vlastně řekla, ať to zkusím. Myslel jsem, že je to marný, proto jsem ti to ani neřekl.

Jsi do ní zamilovanej?

Connell na Mariannu nehnutě zírá přes celou místnost a několik vteřin neuhýbá pohledem. Těžko říct, co jeho výraz přesně znamená. Nakonec Marianne odvrátí pohled a urovná si ručník.

Děláš si srandu?

Tak proč mi neodpovíš?

Marianno, spoustu věcí si vykládáš úplně blbě. Sadie není ani moje kamarádka, vlastně mi dost leze na nervy. Nevím, kolikrát ti to mám ještě opakovat. Mrzí mě, že jsem ti neřekl o tý přihlášce, ale nechápu, jak z toho vyvozuješ, že jsem zamilovanej do někoho jinýho?

Marianne si dál utírá konečky vlasů. Nevím, řekne konečně. Někdy mi přijde, že chceš být mezi lidma, kteří ti rozumí.

Což jsi ty. Kdybych měl napsat seznam lidí, kteří mi ale vůbec nerozumí, je Sadie na prvním místě.

Marianne zase zmlkne. Connell sklopne notebook.

Fakt promiň, že jsem ti to neřekl, omlouvá se. Někdy se mi takovýhle věci špatně říkají, protože mi to přijde jako blbost. Upřímně, pořád k tobě hodně vzhlížím a nechci, aby sis o mně myslela, že jsem blázen.

Marianne si tře ručníkem vlasy, cítí hrubou strukturu jednotlivých pramínků.

Měl bys tam jet, prohlásí. Myslíím do New Yorku. Měl bys to vzít a jet tam.

Connell mlčí. Marianne zvedne oči. Zeď za ním je žlutá jako kostka másla.

Nikam nepojedu, řekne Connell.

Určitě dostaneš stipendium.

Proč to říkáš? Myslel jsem, že tu chceš příští rok zůstat.

Zůstanu tu a ty jeď, pokračuje Marianne. Je to jenom rok. Fakt bys to měl vzít.

Connell vydá divný zmatený zvuk, skoro jako by se zasmál. Promne si zátylek. Marianne odloží ručník a začne si rozčesávat vlasy.

To je pitomost. Do New Yorku bez tebe nejedu, prohlásí rezolutně Connell. Kdyby nebylo tebe, nejsem ani tady.

To je pravda, pomyslí si Marianne. Nebyl by tu. Byl by úplně někde jinde a měl by úplně jiný život. Choval by se jinak i k holkám a měl by i jiné touhy. A samotná Marianne, ta by byla úplně jiným člověkem. Zažila by vůbec štěstí? A jaké štěstí by to bylo? Celé ty roky byli jako dvě kytky na stejném záhonku, rostli spolu a ovíjeli se, kroutili se do divných tvarů, jen aby měli dost místa. Ale přece jen pro něj něco udělala, umožnila mu nový život, a na to může být už vždycky hrdá.

Strašně bys mi chyběla, řekne Connell. Bylo by mi blbě, vážně.

Na začátku, pak by sis zvyknul.

Sedí bez jediného slova, Marianne si důkladně pročešává vlasy a pomalu a trpělivě rozmotává uzlíky. Už nemáme kam spěchat.

Víš, že tě miluju, prohlásí Connell. Už nikdy takhle nikoho jinýho milovat nebudu.

Marianne přikývne. Nelže jí.

A zcela vážně, nevím, co mám dělat, dodá Connell. Když mi řekneš, že chceš, abych nikam nejezdil, nepojedu.

Marianne zavře oči. Už se nejspíš nevrátí, říká si. Nebo vrátí, ale jiný. Už nikdy nebudou mít to, co mají teď. Jenže i když bude osamělá, nebude ji to bolet tolik jako kdysi, když se cítila bezcenná. Daroval jí hodnotu a ta jí už navždy zůstane. Jemu se mezitím najednou otevírá život, různými směry. Udělali pro sebe spoustu dobrého. Je to fakt, pomyslí si. Lidi se fakt můžou vzájemně změnit.

Jed', řekne. Zůstanu tady, vždycky tu budu. A ty to víš.

Poděkování

Děkuju: na prvním místě Johnu Patricku McHughovi, který u knihy stál dlouho před tím, než jsem ji dopsala, a jehož rady a názory výrazně přispěly k této podobě, Thomasu Morrisovi za jeho výbornou zpětnou vazbu k rukopisu, Davidu Harterymu a Timu MacGabhannovi za čtení prvních kapitol ještě v raném stadiu a jejich moudré rady, Kenu Armstrongovi, Iarlovi Mongeymu a všem členům a členkám skupiny tvůrčího psaní v Castlebaru, kteří mě od začátku podporovali, Tracy Bohanové za to, že s výjimkou samotného napsání udělala pro knížku úplně všechno, Mitzi Angelové, díky níž je toto lepší román a já jsem lepší spisovatelka, Johnově rodině, své rodině – zejména rodičům –, a jako vždy Kate Oliverové a Aoife Comeyové za jejich přátelství, a Johnovi, za všechno.

**SALLY
ROONEYOVÁ**

Z anglického originálu *Normal People*,
vydaného nakladatelstvím Faber & Faber v Londýně roku 2018,
přeložila Radka Šmahelová

Odpovědný redaktor Petr Onufer

Jazyková redakce Pavla Horáková

Korektury Anežka Dudková a Marie Hajdová
Obálka, grafická úprava a sazba Tomáš Cikán

Příprava elektronických formátů Kosmas

E-knihu vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2020 jako svou 4454. publikaci

Elektronické vydání první

ISBN 978-80-257-3313-4 (váz.)

ISBN 978-80-257-3351-6 (e-kniha)

**NORMÁLNÍ
LIDI**

All rights reserved.

© Sally Rooney, 2018

Czech edition © Argo, 2020

Translation © Radka Šmahelová, 2020

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS, lze je po-
hodlně zakoupit v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz